האריה שבחבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

מזג האוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 19—28, חיפה 24—28, צפת 20—30, לוד 21—31, אילת 25—39, רמת הגולן 18—27, עזה 22—28, תל-אביב 22—28, עפולה 22—30, נהריה 22—30, באר-שבע 20—32, כפרין סלהה? 19—33, הר ... 28—37, שומרון 19—28, יריחו 23—37.
הלחות היחסית תעלה בהרים ובפנים הארץ.

היום ב"דבר":

• נקודת-מפנה במדיניות החברתית / דני בלוך
• מסקנות המורות בנושא רגיש / יהושע תדמור
• שליחותו הקשה של אירה / ישראל נוימן
• הפיכת-הנפל עזרה לאיינדה / אגון פרידלר
• זכויות היסטוריות / ק. שבתאי
• משפטי תנועה — עניין של מזל / דוד קרניאלי
• עכשיו / עמ' 11
• מדע וטכניקה / עמ' 14
• ביקורת ספרים וקולנוע / עמ' 15

העתונות המלית של הפועלים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

דבר

יום ב', ט"ז בתמוז תשל"ג, 16 ביולי 1973 • גליון 14732 • השנה הארבעים ותשע

היום 16 עמודים • המחיר 65 אגורות

אלוף גונן נכנס לתפקיד מפקד הדרום

אריאל שרון השתחרר משירות פעיל; ייפגש מחר עם כתבים לענייני מפלגות

מאת סופר "דבר"

אלוף שמואל גונן (גורודיש) קיבל אתמול לידיו את פיקוד הדרום. אלוף הפיקוד היוצא אריאל שרון השתחרר משירותו בצה"ל אחרי 25 שנה, היה לאלוף במילואים.

חילופי המפקדים נעשו בטקס צבאי קצר במטה פיקוד דרום. האלוף היוצא המתין בשער הכניסה אל המחנה, כם קיבל את אלוף גונן וליווהו אתו אל משמר כבוד שסקר. בטקס חילופי המפקדים נכחו כל הקצינים הבכירים של פיקוד דרום. אלוף שרון אמר: בתקופת שירותי בפיקוד דרום, שנמשכה שלוש שנים וחצי, הצבנו לעצמנו חביכה יעדים:

● הכסת הצבא המצרי במלחמת ההתשה.
● השלמת מערך הביצורים ודרכי הגישה בתעלה כולה.
● חיסול פעילות הטירור בעזה.
● חיסול פעילות ארגוני המחבלים ברצועת עזה.
● הרחבת גבולות המולדת על-ידי יישוב חבלי ארץ שבשליטתנו.

משימות אלו בוצעו באומץ, בתושיה ותוך גילוי גישה מקורית ונועזה. אך ביליבנו מחיר יקר, איבדנו במיטב לוחמינו.

לסגל הפיקוד אמר שרון: „אתם משרתים בפיקוד גדול ובצבא נפלא. איני יודע איך להודות על הזמת הגדולה שנפלה בחלקי. היה לי שירות מצויין ומרתק. לא החמצתי אף אחת מנקודות המוקד של עם ישראל למען בטחונו ב-25 השנים האחרונות". אלוף גונן אמר: „אתה מקבל את הפיקוד הטוב ביותר", ולקציניו אמר: „אתם מקבלים סוס מלחמה ותיק, אך צעיר".

בפקודת יום שקרא אלוף גונן באמר: „אני מקבל מחרים את האחריות על הפיקוד הגדול ביותר, העומד מול האויב הגדול ביותר — מצרים. אני מקבל זאת בדחילו ורחימו. את הזירה הדרומית אני מכיר מלילות מלחמות שלחמתי בהן מול האויב המצרי. הנוסחה השמורה, שנית מצדה לא תיפול, איננה קיימת עוד, שהרי אנו מתנגו תורת מלחמה לעיקרה העברת המלחמה לאדמת האויב ולביתו, ולא מלחמה במצדה שלנו".

לסגל קציני פיקוד דרום אמר אלוף גונן: „אני מאחל בכם ובאתי להציע לכם לבטוח בי. היום עוזב אריק שרון את הפיקוד, ואיני בתמון להעריך את פעולתו, אך כולנו מאחלים לו הצלחה".

בתום דברי שני האלופים הורמו כוסיות לחיי הפיקוד ולחיי צה"ל. אלוף שרון סקר משמר כבוד ואלוף הפיקוד החדש ליווהו אותו אל שער מטה פיקוד דרום.

קצין בדרגת רב-סרן מסר לאריק שרון בביתו תעודת מילואים.

אלוף (מיל.) שרון אמר לי אמש כי ביום שחרורו החל לעבוד במשקו. „בחודשים האחרונים היה עיקר הנטל של המשק על רעייתי. היא עבדה קשה מאוד. התחלתי לקבל מכנה את העבודה". אתמול ביקר אריק ברפת ובשדה הכותנה ונתן הוראות לכבוש את הקש. „זאת העבודה שמצפה לי עכשיו", אמר אריק שרון. בגיבה

(המשך בע' 2, טור 6)

האלוף הפורש אריאל שרון משיק כוסית עם האלוף הנכנס שמואל גונן בטקס חילופי המפקדים בפיקוד הדרום אתמול.
צילום: יעקב סער, יפפ"א

הממשלה אשרה פעולת שר־התחבורה באשדוד

ג. מאיר הביעה הזדהותה עם טיפולו

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

הממשלה אישרה אתמול את שיקוליו ההחלטותיו של שר התחבורה ש. פרס בעניין אשדוד. המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר ימשיכו לטפל בבעיות שגרמו את המאורעות באשדוד, במטרה למנוע את הפרת הסדר והחוק באשדוד ובכל מקום אחר.

החלטת הממשלה התקבלה בעקבות הודעתו של שר התחבורה ד"ר...

השר שמעון פרס

על המכיל המשטרה רב ניצב ש. רוזוליו על השתלשלות הדברים באשדוד. לאחר שביתת הדוורות נפלו את רשמת הציבור כמחצית מחברי הממשלה. ביניהם כל המפלגות. ראש הממשלה גולדה מאיר הביעה את הזדהותה עם טיפולו של השר פרס בנושא ואת הסכמתה להסדר שנעשה עם השובתים לאחר קבלת אישורה.

דיין: לא היה מקום להשתמש בכוח

שר המשטרה ש. הלל שיבח את פרס שקיבל על עצמו אחריות במצב קשה. שר הבטחון מ. דיין אמר, שלא היה צורך להשתמש בכוח נגד אורחים, וביקר את אלה שהיה עליהם לטפל במצב קודם לכן, ולא עשו זאת. שר הבריאות ו. שם טוב ציין שכל העליה בארץ היו קשיים. הזכיר כי הבולגרים שבאו בזמנו בעיות רעב, והוסדרו בנבעו לדרישותיהם, ובכך עזרו לקליטה הבולגרים בארץ.

שפירא: פרס מנע תוצאות חמורות

שר המשפטים י. ש. שפירא אמר כי פרס מנע ציפיות שהיה עלול להביא לתוצאות חמורות.

שר התיירות מ. קול אמר כי פרס כיבה שריפה, וכיבה אותה טוב.

שר הפנים ד"ר י. בורג הציע לי

(המשך בע' 2, טור 4)

המדד עלה ביוני ב־0.3%

מאת סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

מדד המחירים לצרכן עלה בחודשי יוני ב-0.3 אחוזים. ללא פירות, עלה המדד ב-1.1 אחוזים — כפי הודעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ראש הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משה סיקרון אתמול, כי אף שלכאורה זו עליה נמוכה במדד, יש לראות בה עליה ממשית במדד, מכיוון שבדרך כלל במועד זה צריכה להיות ירידה במדד, בגלל ירידת המדד בחודש יוני אחר ב-1.4 אחוזים.

ניתוח חמש שנות של העליה במדד מראה, כי בראשית השנה עלה המדד ב-11.3 אחוזים, זאת, לעומת עליה של 3.7 אחוזים בלבד בתקופה המקבילה אשתקד. המדד נה"על המחירים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ראובן קרשאני אמר, כי העליה היא בלתי נקיפה בכל עם את כל המוצרים בין המוצרים הבולטים בייקור שמחירים עלה בששת החודשים האחרונים מוצרי בשר שהתייקרו בכ-15 אחוזים: עליה של 52 אחוזים במחיר עוף גולמי, שהשפיעה על עלית מחירי בגדים וריהוט, בלשה בנוסף, עליה במחיר ברזל ומוצרי מתכת בשיעור של 24 אחוזים ומוצרי דיור בשיעור של 20 אחוזים.

מבחינת הבודדים, בולטת העליה במדד המחירים הסיטונאים של תפוקת התעשיה המקומית, עליה

(המשך בע' 2, טור 7)

...ירות גברים צה"ל יקוצר שלושה חודשים

...צור ייכנס לתוקפו ב־1 באפריל 1974; ...ה הצעה לקצר שירות־החובה בחצי שנה

...ה אשד, סופר "דבר"

...ת בצה"ל לגברים בשלושה חודשים ...ב באפריל 1974, והוא מ-36 ל-33 חודשים. ...רשמה הממשלה לפניה ...ת שר הבטחון מ. דיין ...ת הבדיקות שערך המטה ...ל ההחלטה לקצר את ...ירות. כן הוחלט כי חיי...ימו את מועד 33 חודשי ...ב-1 באפריל 1974 ישוחר...

הממשלה אישרה אתמול שתי הצעות חוק להגשה מידית לכנסת, שהביא בפניה שר הבטחון מ. דיין. כוונת הצעות אלה להתאים את גובה התגמולים שמקבלים נכים ומשפחות חיילים כיספי להאמרת המחירים בשוק. תוספת ההוצאה התקציבית לשני סעיפים אלה תהיה כ-15 מיליון ל"י.

כן אישרה הממשלה את ההצעה להשוות מתנדבים למשטרה למתנדבים לשירות קבע בצה"ל לגבי פיצויי פיטורין כעבודה אחר רת לשם גיוס למשטרה. דינו של מי שמתגייס למשטרה ולשירות בתי הסוהר יהיה, לפי הצעת החוק, כדין מי שמתגייס לצבא הקבע.

כתבנו הצבאי של "דבר" מוסיף, כי בדיונים במטכ"ל לגבי קיצור השירות הצבאי הועלתה תחילה הצעה לקצר את השירות ב-6 חודשים, אולם לאחר בדיקת הנתונים של השנתונים העתידים להתגייס בשנים הבאות, וצרכי צה"ל בכוח אדם, סוכם כי השירות יקוצר בשלושה חודשים בלבד, וזאת כאמור מ-1 באפריל 1974.

...יר בממשלה: ההוצאות על ...רותים הסוציאליים השנה ...לות על הוצאות הבטחון

השנים האחרונות השתוו להוצאות הבטחוניות

...פרו המדיני של "דבר"

...ה לשירותים סוציאליים ...ל הממשלה בחמש השנים האחרונות, הגיעו ל-25 ... לירות — סכום השווה להוצאות לצרכי ...אותה תקופה, ואילו ב... הכוח יגיעו ההוצאות ...ים הסוציאליים, ל-7.25 ... לירות, שהוא סכום ...ל ההוצאות לצרכי בטחון.

...אלה אמר אתמול בישיבת ...שר האוצר פנחס ספיר, ...תחיל הדיון בדין וחשבון ...ראש הממשלה לילדים ...בנוער במצוקה. הדיון ...אתמול והשתתפו בו רק ...ארבעה, ביניהם שר ה... ...אחר שהדיון וחשבון ...לממשלה לפני שבועיים. ...ההחלטה לגבית, ייכשבו ...בישיבות הקרובות של ה...

...ת הממשלה נפתחה ב... ...הולוריה על ביקורה, ...יוזם ובלתי באורן בברכה ...בישיבת הממשלה ה... ...נהל הכושר לביקור לא...

הצורך בהרחבת השירותים ואילו כן עמד על כך שהבעיה איננה רק תקציבית, משום שיש מחסור בעובדים סוציאליים ובכח אדם מקצועי אחר.

השר ספיר אמר, כי אין בארץ רעב ולא הרעב הוא המאפיין את העוני. הוא הצביע על כך, שיותר ממחצית המיסים הנגבים בארץ וביהוד זינק — 56 אגורות מכל לירה של מיסים — מוקצבים לשירותים סוציאליים. ההוצאה לשירותי החברה למשפחה מגיעה ל-8000 לירות למשפחה לשנה. ספיר אמר, כי חלה מהפכה בקצבאות לילדים, שהוגדלו במידה ניכרת. כן מטפלת הממשלה בנושא של צפיפות הדיור ותוך כדי כך תחוסל הצפיפות של ארבע נפשות לחדר. הפעילות בתחום החינוך מואצת, בעיקר בחינוך לגילאי שלוש-ארבע וכן מרחיבים את רשת מעונות היום הפנימיות.

השר פנחס ספיר

כי ד"ר ישראל כץ, מנהל משרד החינוך והתרבות אליעזר שמיד הממונה על התקציבים באוצר ארנון גפני. כן השתתפו בדיון שר הסעד מיכאל חזני ושר התיירות משה קול. השר חזני הצביע על

נאסרה בניית דירות גדולות

מאת סופר "דבר"

בניית דירות גדולות נאסרה עד 31 בדצמבר השנה. זעדת שרים התקיפה אתמול לאסור על הקמת דירות ששטחן עולה על 120 מטר עד סוף השנה. איסור זה יחול על כ-3000 דירות. כן הוחלט להקפיא בניה ציבורית שאושרה אך עדיין לא החלה.

מדובר בבניה ציבורית של 8000 מטר, מתוך בניה של 120.000 מטר.

מקורות מצפים אלה יבטנו את קצב הבניה ויבטחו עליה מאפשרת בהיצע הדירות.

ההחלטה נתקבלה במסגרת הצעדים האנטי אינפלציוניים של הממשלה.

אשת נשיא ארה"ב פאטרישיה ניקסון ובתה ג'ולי אייזנהאואר, יוצאות מהמרכז הרפואי של חיל-הים, לאחר שביקרו את נשיא ארה"ב ריצ'ארד ניקסון השוהה בבית חולים זה עקב דלקת ריאות.
צילום: של „אסושיאייטד פרס"

נבחרת אורוגוואי מאיימת לבטל בואה מסיבה כספית

מאת אליהו...

...בין נבחרת אורוגוואי וישראל, שנועד להערך את משחק המכבייה ה-9 ביום ה' הקרוב — ... נבחרת אורוגוואי מכבי... ... על המכביה לישראל, על ...

בהתאם להוזה שנעתם בין הוועד המארגן את המכביה לבין ההתאחדות האורוגוואית היה על האורחים לקבל 30,000 דולר בעד הופעתה במשחק אחד בישראל.

בהודעת המתקנים, עתיד היה כל אחד מהם לקבל סכום של ... דולר בעד ההופעה באיצטדיון הר' רמת-גן במשחק נגד כדורגלני ישראל.

עתה, דורשים הכדורגלנים הדרום אמריקאים תוספת של עוד 300 דולר כל אחד, תמורת איזה הופעה. המתקנים האורוגוואיים בני פים תביעתם החדשה והמופרזת בכך, שבנבחרתם העפילה ראשונה למשחקי הגמר על גביע העולם במינכן שיהיו ב-1974, ועל כן הם שווים ביום יותר. ואם ישראל רוצה

(המשך בע' 2, טור 7)

...יפור נוסף ...מצב ניקסון

...בגסדה, (עת"ק רפיר). ...של הנשיא ניקסון, שלו ...ת ריאות בגיפית, המשיך ...להשתפר במידת מה. ... ...ת הלבן אמר עם זאת, ...לא יוכל לעזוב את בית ...לפני יום ו'. ...הלבן מסר אתמול, כי ...עם עבר על הנשיא — ...הראשונה מאז אשפוזו ...לימים.

...סוף השבוע ...חה שלישית מאיר־דיין

...את סופר "דבר"

להודאי כי ראש הממשלה מאיר ושר הבטחון ... בבית ... שיבו ב„בית התפוצות" ... בסוף השבוע את ...

...דן מאיימת ...מית מוכרי ...קע לישראל

אנחנו נדאג שהכסף של ילדכם יצמח מהר כמוהו.

...וחכה לו בכל מקום שיגיע אליו בעתיד:
בכר ביום הולדתו הראשון, הבטוא לאחד מסניפי בנק הפועלים בהם מופעלת תוכנית הבלעדית חסכון לחיכון. החל להפקיד בתוכנית, סכום חדשי קבוע ושכר הלימוד של ילדכם יכוסה עוד לפני שיגיע לתיכון.
ליום הולדתו הבא, תוכלו לקנות לו את חינוכו באוניברסיטה. ואת, אם תצטרפו לתוכנית חסכון להשכלה גבוהה, ועל ידי תשלום חדשי נוסף תבטיחו את חינוכו האקדמאי של ילדכם עוד בטרם התחיל את שירותו הצבאי.

בכל שילדכם גדל — הוא זקוק לעזרה גדולה יותר. וכשיגיע — יהיה עליכם לעזור לו ברכישת דירה.
התחילו, איפוא, להבטיח את עתידו היום וחסכו עבורו כבר עכשיו בתוכנית "חסכון לדירה" של בנק הפועלים. המבטיחה לו תנאי משכנתא נוחים במיוחד.
אם עד עכשיו לא ידעתם מה הקשר של ילדיכם למהפכה השקטה בבנק הפועלים, עכשיו אתם יודעים — קשר הטוב ואמיץ מאד: העתיד שלהם.

בנק הפועלים

המהפכה השקטה.

א. אראלי

סאדאת ינאם היום במפלגתו

קאהיר, (יופ"ע). — הנשיא סאדאת ינאם היום בפני הוועד המרכזי של האיחוד הסוציאליסטי הערבי, המפלגה הפוליטית היחידה במצרים, כדי לדון בהתפתחויות הפנים והחוץ של המדינה — אמרו אתמול מקורות מוסמכים.

הכנס של הוועד המרכזי, שהוא הגוף הפוליטי העליון של מצרים, יהיה הראשון בשורה של כנסים וטכסים, לציון יום השנה ה־21 של מהפכת ה־23 ביולי, אשר הפילה את משטר המלוכה המצרי.

המקורות אמרו, כי הכנס יפתח בשמיעת דו"ח מאת חאפז גאנם, המזכיר הראשון של הוועד, על פעולות האיחוד, ועל האיחוד המוצע עם לוב. הוועד ידון גם ב„תכנית הפעולה הפוליטית בבית ובחו"ל בשלב הבא". בתום הכנס ידווח סאדאת לחברי הוועד על תוצאות המתקפה הפוליטית הנוכחית של מצרים.

השגרירויות בטריפולי יועתקו ממקומותיהן ליד הנמל

תוניס, (עי"ר, צ'ין). — כמספר שגרירויות ונציגויות של דיפלומטים זרים בטריפולי יועתקו ממקומותיהם הנוכחיים שבגבול הנמל, לאיזור אחר של העיר — מסרה אתמול סוכנות הידיעות הלובית.

לדברי הסוכנות, החליטו מספר „ועדים עממיים" כי הנוכחות של נציגויות ונציגות דיפלומטיים מול הנמל „אינה עולה בקנה אחד עם האינטרס העליון של ארצנו ואינה עונה על הדרישות של בטחונו הפנימי והחיצוני".

ההחלטה נוגעת בעיקר, לשגרירויות של איטליה, בריטניה ותורכיה ולמעונו של השגריר האמריקאי, הוסיפה סוכנות הידיעות הלובית.

זייאת מקדם בברכה ביקור ואלדהיים

וינה, (עסט"א). — שר החוץ המצרי מוחמד אל זאייאת, אמר אתמול, כי מצרים תקדם בברכה את ביקורו של ואלדהיים, אם יתרום ביקור זה ליישוב הסכסוך במזה"ת.

כשנשאל במסיבת עתונאים שקיים לקראת סיום ביקורו באוסטריה, את היפתח תעלת־סואץ לפני שישראל ומצרים יגיעו לידי יישוב הסכסוך ביניהן, השיב זאייאת: „בטחתו כוליון פליטים שחיו באיזור ולא נוכל לגלות אותם חזרה, כדי שייהרגו באש המלחמה".

„אל אהראם" הקאהירי, האשים אתמול את ישראל, בניסיון לנצל את ביקורו הקרוב של מזכיר האו"ם ולדהיים במזה"ת. העתון התייחס לידיעות מירושלים, בהן צוטטו מקורות במשרד החוץ הישראלי, שאמרו, כי עזרתו של ולדהיים תתקבל בברכה והוכל להרום לכויים עם הערבים.

העתון הקאהירי הרשמי למחצה דחה עמדה זו, באמרו, כי היא סותרת את נוסח החלטת מועצת הבטחון של המזה"ת ואת כל המאמצים הנעשים בעולם כדי להביא לפתרון המשבר.

נדונו הצעות למודרניזציה בליגה הערבית

קאהיר, (יופ"ע). — מועצת הליגה הערבית החלה אתמול בדיונים על הצעות, שנועדו להביא למודרניזציה של פעילות הליגה. בכפים שהדיונים, המתנהלים בראשות שגריר צפון תימן כוססמה יעקב, יימשכו שבוע ימים.

את הדיון פתח מזכיר הליגה הערבית מחמוד ריאד בנאום, הוא קורא למודרניזציה של פעולות הליגה, כדי להגביר את יעילות הארגון, המאחד בתוכו 18 מדינות ערב.

עתונאים מטילים מצור על שחקן הקולנוע ריצ'ארד ברטון, עם הגיעו אתמול לנמל־התעופה של מוסקוה, כדי להשתתף בפסטיבל הסרטים המתקיים בעיר זו.
טלפוטו של „אסושייטד פרס"

נסתיימה ליגת השחמט
אוניברסיטת ת"א — אלופה

מאת אליהו שחק, סופר „דבר"

אוניברסיטת תל־אביב ניצחה את „הפועל" עמק חפר/נתניה בתוצאה 4:2 בסיבוב האחרון של משחקי ליגת השחמט שנערכו בשבת והבטיחה באליפות הליגה לשנת 1973. במקום השני סיימה קבוצת אס"א מבנין חיפה שגברה על „הפועל" שמשון ירושלים בתוצאה 4.5:1.5.

יתר התוצאות של הסיבוב האחרון בליגה הארצית: „הפועל" חדרה 3 — „לסקר" חיפה 3; רמת־גן 3.5 — „הפועל" בת־ים 2.5; „הפועל" „פלדקריין" ראשל"צ 6 — בית"ר ת"א 0; „הפועל" ירושלים 3 — „לסקר" ת"א 3.

הדירוג הסופי: אוניברסיטת ת"א 46.5; סביון 39.5; „הפועל" ירושלים 35.5; „הפועל" בת־ים 35; „לסקר" חיפה 34.5; רמת־גן, „לסקר" ת"א, „פלדקריין" ראשון לציון 33.5; „רובינשטיין" 30 (1); „הפועל" עמק חפר/נתניה 29.5; „הפועל" חדרה 22 (1); בית"ר ת"א 22. שתי הקבוצות האחרונות ירדו לליגה א'. קבוצת עמק חפר נכנסה למבחני המבחן.

בליגה א' צפון ניצחה קבוצת הטכניון ב' את מרכז הנוער בתוצאה 5:1, סיימה במקום הראשון עם 44.5 נקודות ועלתה לליגה הארצית. קבוצת „הגליל" חיפה ניצחה את „הפועל" חפר בתוצאה 4.5:1.5 ועלתה למבחני המבחן עם 40 נקודות.

בליגה א' דרום זכתה קבוצת מרכז הנוער ת"א בנצחון טכני (אי הופעה) על אס"א בר־אילן ועלתה לליגה הארצית כשלזכותה 51 נקודות. אס"א ירושלים, שיצאה 4:2, סיימה במקום השני וניצחה את „הפועל" ראשל"צ בתוצאה עם 42.5 נקודות ועלתה למבחני המבחן.

אליפות העולם לנוער: חגי שיר־דולד בן 18 מקיבוץ גינוסר ייצג את ישראל באליפות העולם לנוער הנפתחת היום בטיסאייד (אנגליה) עם 40 משתתפים מכל העולם. אלוף ישראל לנוער בשנת 1971 הוא מאמנו של חגי (בזכה באליפות) האמן אמיר הלכן, השוהה באנגליה לרגל לימודיו.

אליפות אירופה לקבוצות

ברה"מ כבשה את אליפות אירופה לקבוצות בגברים 40.5 נקודות. אליפות אירופה לקבוצות בנשים 40.5 נקודות. במקום השני סיימה יוגוסלאביה עם 34 נקודות. אחריהן: הונגריה 33, פולין 25, אנגליה 24, מערב גרמניה 24, רומניה 23, שוויץ 20.5. אלוף העולם לשעבר, בוריס ספאסקי, ורב־האמן היוגוסלאבי השיגו את התוצאה האישית הטובה ביותר עם 5 נקודות בשחקים.

תופיק טובי חזר ממוסקוה

ח"כ תופיק טובי חזר אתמול ממוסקוה, שם השתתף בכינוס ההכנה לקראת „הוועידה העולמית של כוחות השלום", שתתקיים במוסקוה באוקטובר.

טובי אמר, כי מישראל יבואו לוועידה חלק מבוהבי ושיטת ברלינית.

הוועידה תדון במצב במוקדי המתיחות, ובעיקר במזרח התיכון ובמזרח הרחוק.

מפעילי המסוחררים בגבעתיים הוקמה תחנת ייעוץ מיוחדת למפונים אשר תסייע להם בבעיות משפטיות, כלכליות ובריאותיות.

קנס בסך 200 ל"י ישלמו בעלי מסעדת „באסתוריה" בתל־אביב אם יסכימו להחזיק את המסעדה פתוחה אחרי חצות או יסכימו להגיש מזון לאורחים בניגוד לצו בית המשפט.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (4 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251, ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251/3; חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111—2—3

כתב בריטי: סאדאת עלול לחדש המלחמה

ניו־יורק, (עסט"א). — יתכן, שהשנה יחדש הנשיא סאדאת את מעשי האיבה, כאשר יאבדו לו כל האפשרויות לטיפול בלחצים בתוך המדינה — דעה זו הובעה אתמול מעל דפי „ניו־יורק טיימס מאגזין", על־ידי כתב „באובזרבר" במזרח התיכון, דויד הרסט.

הרסט מעלה את ההשערה, כי חידוש התכנית — בהיבור הרכור, הצבאי, הכלכלי המדיני — לקרב נגד ישראל כבד סאדאת, אינו „בלוף" דיפלומאטי. במאמרו, מביע הכתב את הדעה, כי סאדאת הגיע לקץ יכולת התמרון שלו, לאור העובדה שנטל לידיו את כהונת ראש הממשלה, כך שנשללה ממנו האפשרות להטיל אחריות על שעיר לעזאזל.

„אנשים נואשים עושים מעשים נואשים וסאדאת מצטיין בנטיה למעשים אימפולסיביים", מציין הרסט.

שר־המלחמה המצרי מרוצה משיחותיו באתיופיה וסומאלי

חארטום, (ע"ץ). — „ביקורי באתיופיה ובסומאליה נועדו לדיון המצב בים סוף, והם הניבו את התוצאות המיוחלות", הכריז בבואו לחארטום, אחמד איסמעיל עלי, שר המלחמה ומפקד המחוזות המזויינים של מצרים.

על השאלה אם היחידה הסודאנית, שהוצאה באוקטובר אשתקד ממצרים, תשוב למצרים לאורך תעלת סואץ, השיב הגנרל המצרי „נוכחותן של יחידות סודניות במצרים, או נוכחות כוחות מצריים בסודאן, היא תופעה נורמלית בהחלט, שכן שתי הארצות קשורות ע"י אותו גורל".

ברה"מ מבטיחה להדק הקשרים עם עיראק

ביירות (יופ"ע). — מנהיגי ברה"מ הכריזו אתמול, כי הם בטוחים, שקשרי הידידות ושיתוף הפעולה עם עיראק ילכו ויתחזקו בעתיד. סוכנות הידיעות העיראקית מציינת, כי דברים אלה נאמרו במברק שנשלח לנשיא אחמד חסן אל באכר, לציון יום השנה ה־15 להפלת המלוכה במדינה.

„המברק נושא את חתימותיהם של לאוניד ברז'נייב, המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ניקולאי פודגורני יו"ר נשיאות הסובייט העליון ושל אלכסיי קוסיגין ראש הממשלה.

בגדאד מהדקת את הקשרים עם המערב

ניו־יורק (ע"ר). — עיראק מעוניינת בצעדים מצד בריטניה וארה"ב, שיביאו לנורמליזציה של יחסים עם שתי מדינות מערביות אלה — כתב אתמול העתון „ניו יורק טיימס".

העתון מצטט ראיון שהעניק סדאם חוסיין, הנחשב כאיש בעל ההשפעה הרבה ביותר בעיראק, אחרי הנשיא אחמד חסן אל באכר, לשלושה כתבים מערביים. בראיון זה אמר המנהיג העיראקי, כי מעצמות המערב יוכלו להסדיר, ביתר הצלחה, את ההספקה הסדירה של נפט מזה"ת, על־ידי הפגת המתיחות השוררת במזה"ת.

ארגון נוער מצרי חדש

קאהיר (ע"ץ). — הנשיא סאדאת יודיע במסגרת לציון יום־השנה ה־21 של המהפכה המצרית, על הקמתו של ארגון נוער פוליטי — מסר אתמול „אל אהראם".

כן מוסר העתון, כי ממשלת מצרים תתכנס ביום ד' השבוע, בראשותו של הנשיא סאדאת, כדי לדון בתוצאות השיחות של שר החוץ זאייאת, יועץ הנשיא חאפז איסמעיל ושר ההגנה הגנראל אחמד איסמעיל עלי.

44 חיילי ארה"ב נעדרים בקאמבודיה

פנום פן, (יופ"ע). — לפחות 44 חיילים אמריקאיים עדיין רשומים כנעדרים בפעולה בקמבודיה — אמר אתמול בפנום פן, מנהל של ארגון אמריקאי למען שבויי מלחמה.

סטיבן פראגק, מנהל „ויוה", אמר, כי בימצאיו בהודו־סין גברים מה שנמסר לו על ידי משרד ההגנה בוואשינגטון.

סייגון (פ"ר, צ'ין). — שני משקיפים קנדיים שהורדו אתמול מידי אנשי הוייטקונג לאחר שהוחזקו בידיהם כסך 17 יום מגיעים לסייגון — מסר אתמול דובר קנאדי.

הדובר אמר, כי שני הקצינים, קפטן איאן פאטן, בן ה־28, וקפטן פלציר תומסון, בן ה־27, הוסטו באיזור כסעי הנוכם שם הוחזקו על־ידי יחידה של הוייטקונג. מצבם הגופני משביע רצון, הוסיף הדובר.

בן־אהרן: אלה שהפגינו באשדוד יבכו כשיבינו מה עשו, אבל הם חברים שלי

מאת סופר „דבר"

„אלה שהפגינו באשדוד יבכו כשיבינו מה עשו", אמר אמש מזכ"ל ההסתדרות י. בן אהרן באסיפה מטעם „המערך" באשדוד.

בן אהרון קרא לפועלי העיר לקלוט את הפועלים מגרוזיה.

חבר הוועדה המרכזית ש. בן־שמחון והמזכיר מועצת הפועלים ר. כהן גינו את ההתפרעות. ובן אהרן אמר להם: „אני זוכר ימים שאתם לא קיימתם את הסדר, וגם לא אני. עתונאים אלי יבואו מדברי שאני קרא לא לקיים את הסדר, ולא לכך הכוונה. אבל מלמה יהודים. אלה שהתפרעו הם חברים שלי. נקלוט אותם באהבה ובעבודה, באמת ולא בצביעות".

בן־אהרן בעצרת רמת השרון

הממשלה, ההסתדרות ומפלגות הפועלים עומדות בפרשת דרכים ועליהן להחליט מבחירת הקיטוב החברתי — אמר מזכ"ל ההסתדרות י. בן אהרון, בעצרת לקבל רמת השרון שהתקיימה במוצ"ש בבית החייל המקובי. בהשתתפות שר המסחר והתעשיה ח. בר־לב.

פתח את העצרת רכז התרבות ר. דבש. ברכו מזכיר מועצת הפועלים מ. דביצקה, ראש מועצת רמת השרון פ. בקקין ור. בימינוי מוותיקי המקום. (צ)

הממשלה אישרה פעולת פרס

(המשך מע' 1)

ממשלה להביע הערכה לפרס שהגיע להסדר בלי לפגוע בעקרונות מתוך גילוי של אהבת ישראל.

כל השרים קיבלו הצעה זו, בלי כל הסתייגות, וכמה שרים מתחו ביקורת חריפה על אמצעי התקשורת שדיווחו על הפרשה ברדיו ובטלוויזיה, ומסרו הודעות מפי גורמים אנונימיים בלי אישור.

השר פרס קרא בישיבת הממשלה את זכרון הדברים עם העובדים, והדגיש כי לא היתה כוונה לאלימות או לדרישות שאינן מקובלות. וכי העובדים לא קיבלו זכויות שאינן מגיעות גם לעובדים אחרים.

כן קרא פרס בישיבת הממשלה מברק שהגיע אליו ביום ד' מאת ראש עיריית אשדוד צ. צילקר, שהצטרף אחר כך למתמרמרים על ההסדר. במברקו של צילקר נאמר: „מצב שובתי הרעב מדאיג. בריאותם לקויה ביותר וכמה מהם חייבים באישפוז מיידי לפי הוראת הרופא. האוירה מתוחה ומסוכנת. מבקשים פתרון מיידי".

כן הגיע מברק מוועדת התיאום של עולי ברית המועצות, המברכים את השר פרס על עמדתו ותיווכו, שיהיה לברכה בקליטת עולי ברה"מ. פרס אמר שכאשר נשא ונתן עם השובתים נודע לו על פעמי אלימות ועל איומים מצד המפגינים.

ועדי העובדים דנו

ועדי העובדים בנמל אשדוד החלו אתמול בדיונים על ההסכם עם הפועלים מגרוזיה, שלפיו יחזרו ב־1 באוקטובר לעבודה בנמל 34 הפועלים הזמניים שפוטרו בתום שנה.

נודע, כי כבר בדיונים הראשונים התגבשה דעה שיש להתנגד להענקת קביעות לפועלים זמניים העובדים בנמל פחות זמן מאשר פועלים זמניים אחרים.

ועדי העובדים דנו בהצעה להשבית את הנמל לחצי יום או ליום במחאה על התפרעות המפגינים. לאחר שנפגשו עם מנהל הנמל י. גזית הסכימו הוועדים לא להפסיק את העבודה.

הנהלת הנמל דנה אתמול במאורעות סוף השבוע ובהסכם. יתכן שמחר ישתתף השר פרס בישיבה מיוחדת של הנהלת הנמל. (ע)

פרס: לא נכנעתי לכוח אלא לחולשה

שר התחבורה שמעון פרס דחה אמש את הטענות כאילו נכנע לכוח כאשר עשה את ההסדר לחיסול שביתת הרעב של הגרוזינים.

פרס דיבר בתכנית הטלוויזיה „מבט לחדשות". הוא אמר: „אינני חושב שנכנעתי לכוח. נכנעתי לחולשה. באתי למקום וראיתי 34 אנשים שרועים על הרצפה עם עינים בולטות ופנים חיוורים, לאחר שלא אכלו ולא שתו ארבעה ימים. רופא אמר לי כי יש סכנה ששניים או שלושה מהם ימותו תוך שעתיים שלוש. חשבתי כי איש במדינת ישראל לא יתבייש אם נציל את חייהם ולא ננהג בכוח. כול חולשה". הוא אמר כי אינו מבין מה הפסול בהסדר שנעשה.

„הבטחתי לשלום מגרוזיה שהם יתקבלו לעבודה עם התחדש השנה הבוררת. הבטחתי שהם יתקבלו בתנאים הנהוגים לגבי כל העובדים באשדוד. נכון שהם יקבלו פיצוי בעד תקופת הבטלה. אולם יש ביטוח אבטלה לכל האנשים בארץ. נכון שעד אשר תתחיל העבודה באשדוד הם יעברו קורס להסבה, אך זה כציבים לכל הפועלים".

התעשיינים מגנים „כניעת הממשלה"

הסופר הכלכלי של „דבר" מודיע, כי נשיאות התאחדות התעשיינים דנה אמש במאורעות סוף השבוע באשדוד, והגדירה אותם כ„הידרדרות ביחסי העבודה, שהגיעה לשפל חדש בכניעת הממשלה". דובר התאחדות התעשיינים אמר, כי הסכם זכויות יתר על ידי ההתמודדות האלימה של מכוונת ציבור ושחוק הנמל הוא ביטוי להתפתחות חדשה ומסוכנת.

„אין להפלות כל הרצת", נאמר בהודעה של נשיאות התאחדות התעשיינים. „כי הסכם בעל תוקף יופר על ידי להק התגובים באלימות פעילה. וכתוצאה מכך עולה לפטר עובדים שאינם זמניים אינה ניתנת לערעור, בייחוד בתקופה של הפסקת ייצור. התאחדות התעשיינים מזהירה את הממשלה מפני ההידרדרות".

רוג'רס ביפאן

טוקיו, (עי"ר). — ארה"ב ויפאן ינסו לתאם את גישותיהן לבעיות כלכליות ופוליטיות עולמיות, וכן לפתור אחדות מבעיותיהן הדו צדדיות, בכנס שרים בן יומיים שייפתח היום בטוקיו.

הכנס נערך בתקופה, שבעיה חדשה נוצרה ומטילה את צילה על הקשרים הכלכליים המתוחים בין שתי הארצות, והיא הגבלת ייצוא אמריקאיות על מוצרי חקלאות החדושים ליפאן. צעד זה — אשר זעזע את יפאן — כפי הנראה ישמש אחד מנושאי המשא ומתן, שיידונו בשורה של ישיבות מליאה סגורות וישיבות אחרות בשולי המוקד.

במשלחת אמריקאית רבת דרג הכוללת את שר החוץ ויליאם רוג'רס ואת שר המסחר פרדריק דנט, שהגיעו אתמול לטוקיו.

הנוצרים נרדפים בגוש המזרחי

לונדון, (א. פ.). — ג'ון הינאן, הקארדינאל של הכנסיה הקאתולית בבריטניה, הצהיר אתמול בלונדון, כי הנוצרים החיים בארצות הקומוניסטיות סובלים ברדיפות מטעם השלטונות.

הינאן אמר את הדברים בטקס שנערך בכנסיית וסטמינסטר, בנוכחות הקארדינאל יוסף מינדסנטי, ראש הכנסיה ההונגרית לשעבר הגולה עתה מארצו.

מיליציית נשים תוקם בבלפאסט

בלפאסט, (יופ"ע). — הצבא הבריטי מתכונן לגייס נשים למיליציה, כדי להיאבק בנשים המבצעות פיגועים ופיצוצים בשליחות הצבא הרפובליקאי האירי — אמרו אתמול מקורות של הצבא הבריטי. המקורות ציינו, כי הנשים תופעלנה כדי למנוע בעד נשים, המעמידות פנים כי הן הרות, הברחת פצצות וכלי נשק אל הטרוריסטים.

לדברי הבריטים, הנשים עוברות את הפטרולים ונקודות־הביקורת של הצבא הבריטי כשהן מסתירות כלי נשק וחומרי נפץ מתחת לשמלותיהן, בלי שהחיילים הבריטים יעזו לערוך אצלן חיפוש.

המקורות הוסיפו, כי הפרלמנט כבר אישר את גיוסן של נשים, וכי החוק ממתין עתה לאישור המלכה בטרם ייכנס לתוקפו.

המפקד הזמני חזר אמש לארצו, לאחר שביקר באירן ובבריטניה.

הניסוי הצרפתי עלול להיערך בכל רגע

פאפטה, (יופ"ע). — פעילות אינטנסיבית של מטוסים ואניות מלחמה הסתמנה אתמול בסביבה לאיזור ניסויי הגרעין הצרפתיים באוקינוס השקט, וחיזקה את ההשערות, כי הפיצוץ הגרעיני הצרפתי הראשון בשנת 1973 עשוי להתבצע בכל רגע.

גם „פריגטת־המחאה" הניו־זילנדית „אוטאגו" דיווחה על תגבורת הפעילות מצד אניות, מטוסים וצוללות צרפתיים, באיזור שמסביב לאיזור הניסויים במורוריאה, כ־1300 ק"מ דרומית מזרחית לטהיטי.

נעצר בעלה של נורמה לוי

ניקוסיה, (יופ"ע). — המשטרה הודיעה אתמול, כי עצרה את קולין לוי, בעלה של נורמה לוי, כוכבת, שמילאו בני הזוג תפקיד בולט בשערוריית מין, אשר הביאה בעקבותיה את התפטרותם של שני חברים בכירים בקבינט הבריטי.

בהודעת המשטרה צויין, כי לוי מוחזק במעצר במקום הקיט דניה, שם התגוררו בני הזוג בבית כפרי בשבועות האחרונים. המשטרה סירבה להגיב על ידיעות, שפורסמו על־ידי עתונים מקומיים, לפיהם נעצר לוי לאחר שניסה לדרוס את אשתו.

צ'אושסקו ביוגוסלאוויה

בלגראד, (א. פ.). — ניקולאי צ'אושסקו נשיאה של רומניה ומנהיגה של המפלגה הקומוניסטית הרומנית, הגיע אתמול לאי בריוני — בו שוהה עתה נשיא יוגוסלאויה ברוז טיטו, לביקור בלתי רשמי בן יומיים. הנשיא הרומני התקבל בבואו על־ידי טיטו אשר חיכה לו על הרציף באי.

וילנסקה תופיע ברשימת מר"י

מאת סופר „דבר"

חלק „האופוזיציה" במק"י, שבראשו עומדת אסתר וילנסקה, החליט אתמול להקים רשימה בבחירות עם „מרי" („התנועה הדמוקרטית הישראלית") של אורי אבנרי. הרשימה תהיה לא ציונית, ושל הצד „השמאלי" בשני הגושים, על הבחירות כלל כ־ל.

הרשימה של אבנרי־וילנסקה תיקבע לפי כלל אי־בא. הנציגות תיקבע לפי כלל אי־בא. בראש הרשימה יעמדו אורי אבנרי ואסתר וילנסקה.

הדבר מק"י הגיב אתמול על הקמת הרשימה: „אסתר וילנסקה הצטרפה לאורי אבנרי, ואין לה כל זכות לדבר בשם מק"י או בשם אופוזיציה כל שהיא. הדבר הוכיח את הדעה של מק"י כי וילנסקה אינה מייצגת בה".

אלוף גונן

(המשך מע' 1)

של שביעות רצון.

מחר יקיים אלוף גונן מסיבת עתונאים עם כתבים לענייני בטחון, וידבר על תכניותיו לעתיד.

סופר „דבר" לענייני מפלגות מודיע:

אריאל שרון עזב אתמול את מדי צה"ל, ויכנס כבר השבוע ל„זירה" הפוליטית־מפלגתית. מבית המפלגה הליברלית ובראשה יו"ר המפלגה ד"ר אלימלך רימלט. א. שרון אמר אתמול לסופר „דבר", כי לפני יום ד' הבא, הוא לא יקיים שום מגע עם גורמים מפלגתיים.

ראשי הליברלים מתכוונים להועיד לשרון „מקום נכבד ברשימה" בגח"ל לכנסת.

נמסר, כי שרון ייענה כנראה לאחר הצטרפותו לליברלים עם עזר וייצמן, בכוונה לנסות להשפיע עליו „להקף" ברשימה גח"ל לכנסת ולהיות פעיל במערכת הבחירות. עם הצטרפותו של שרון לליברלים.

נבחרת

(המשך מע' 1)

בתוספתם, עליה לשלם לכיתום סכום של 100,000 דולר.

האחריות הבלתי רשמית, לפי פעמת של האורוגוואים, הוכתה בתדהמה את מארגני המכביה, שנותרו אובדי עצות.

נראה, כי לישראל נותרה רק ברירה אחת והיא להיכנע ללחץ ולשלם סחיטה זאת. אחרת יאבד טקס הנעילה את משיכתו הספורטיבית, שכן לא כן יהיו אלפי אוהדי הכדורגל, הרוכשו כרטיסים בכסף מלא במכירה מוקדמת, זכאים לדרוש את כספם בחזרה.

הפרשה נודעה כמעט באקראי, כאשר למלון „רמדה" בתל אביב הגיע מברק באורוגוואי. בו הודיעה ההנהלה את ההתאמות של ההתאחדות, שנבחרת צריכה לצאת היום בלוד.

אחד העתונאים באורוגוואי, הי מכבה את ביטוקי המכביה, טילפן לארצו ואמר לה, כי נבחרת אורוגואי כבעלה בשלה באה לישראל עקב הדרישה המופרזת של הכדורגלנים האורוגואיים.

יו"ר כנה המכביה חיים וין, אמר לסופר „דבר", כי הוא ימשיך את המכה כדי לזהו בהתפתחות המפתיעה ואף יעלו מספר אלטרנטיבות להצלת כופת הגמר בנעילה המכביה. הסיכוי להביא קבוצה אחרת, בחו"ל היום אפסי.

נראה, כי נבחרת ישראל תשחק נגד נבחרת מעורבת או אחת הנבחרות המשתתפות במכביה.

ועדה תבדוק תביעות הדירוג האחיד

בפגישה שהתקיימה אמש במשרד שר האוצר בירושלים בין יו"ר ועדת השרים לעניני שכר ובין נציגי ההסתדרות הסתדרות הפקידים ועובדי המדינה, סוכם על הקמת ועדה משותפת שתבדוק את הבעיות ואת תביעות עובדי המדינה והפקידים בעקבות חתימת הסכמי השכר במקצועות השונים ובהתאם לחליפת המכתבים בין שר האוצר ונציג המחלקה לאיגוד מקצועי ש. דיטלר, ערב חתימת הסכם השכר בדירוג האחיד. אנשי ההסתדרות דרשו שהוועדה תסיים את עבודתה עד סוף החודש.

המדד עלה

(המשך מע' 1)

של 12.6 אחוזים בשנה החולפת. זאת, לעומת עליה של 3.2 אחוזים בתקופה המקבילה אשתקד. מדד מחירי תשומה בבניה למגורים עלה ב־20.3 אחוזים, לעומת 10.3 בשנה שעברה. עוד מסרו דוברי הלשכה, כי במרבית המוקים עלו המחירים בשנת החודשים האחרונים, בניכוי הגורמים העונתיים בגבולות של 12.5 עד 17 אחוזים.

בהתאם לצורת החישוב תוספת היוקר החצי שנתית, שלגביה נחתמה הסכמה בין ההסתדרות לבין המעסיקים, מחייבת העליה במדד — כפי שנמסרה על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תשלום תוספת יוקר חצי שנתית בשיעור של 10.2 אחוזים משכר היסוד. מכאן, שתקרת תשלום תוספת היוקר המשולמת לשכר שעד 700 לירות, תגיע לסך 72 לחודש, ותשולם החל ממשכורת החודש הבא.

הדיון בוועדה המרכזית

הוועדה המרכזית של ההסתדרות החליטה אתמול לקבל את הצעת המחלקה לאיגוד מקצועי והמכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות בדבר ההסדר לתשלום תוספת היוקר החצי שנתית, כפיצוי על ההתייקרויות שחלו בחודשים ינואר—יוני 1973, לפי שיטת החישוב של השוואת הממוצע השנתי של ההתייקרויות בשנת 1972 (ינואר—דצמבר 1972) לממוצע השנתי של 12 החודשים (שנה) יולי 1972 — יוני 1973. תחולת תשלום תוספת היוקר החצי שנתית — ממשכורת יולי 1973.

מזכ"ל ההסתדרות י. בן אהרון הודיע כי בסוף שבוע זה, עם אישור שיטת החישוב במוסדות, ייחתם ההסכם בעניין זה עם התאחדות התעשיינים. כמקובל, שיעור סכום תוספת היוקר הנומינאלית ייקבע בהתאם לנתוני מדד יוקר המחיה, שהתפרסמו אתמול מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

כן אהרון אמר, שבתום שנת 1973, עם פירסום שיעור ההתייקרות, ב־15 בינואר 1974, ייערך חשבון סך הכל של ההתייקרויות בכל שנת 1973 (ינואר—דצמבר), ולפיו תשולם תוספת היוקר השנתית בניכוי שיעור התוספת שנמסרה ביולי 1973.

אברהמוביץ: דעיונות לרפורמה

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ מנהל המכון למחקר כלכלי וחברתי י. ברזילי וש. גרינבאום, המומחה על חישוב תוספת היוקר בוועדת של ההסתדרות, הבהירו את עקרונות ההסדר להישוב תוספת היוקר החצי שנתית לפי ממוצע שנתי. אברהמוביץ הציג לאמץ את השיטה המוצעת, העושה צדק לעובד השכיר ולמשק ואינה פוגעת בשיעור הפיצוי המגיע לשכיר. יכן בסוף השנה מקבל העובד את מלוא הסכום המגיע לו. אברהמוביץ הציע באחרונה כמה רעיונות לרפורמה בתקרת תוספת היוקר, כדי להבטיח את הפיצוי בכלל ברובדי השכר.

משל: הקובע — הממוצע השנתי

מ"מ המזכ"ל י. משל אמר כי בזמנו נפסלה השיטה של חישוב תוספת לפי הפרשי המדד לחודש ואומצה השיטה של השוואת ממוצע שנתי לממוצע שנתי. הממוצע השנתי הוא הקובע, ואין בכך פגיעה באחד הצדדים. תוספת החצי שנתית היא כעין „מקדמה" על חשבון השנה בלוא הוספת השנתית בסוף 1973.

כן דיברו י. השביצה ד. נתנזון, ג. אלמוליר וה. זיידל.

בריאת הועה"פ ב־29 ליולי

הוועדה המרכזית של ההסתדרות אישרה אתמול (יום א') כינוס מליאת הועה"פ ביום 29 ליולי ש"ז. המזכ"ל הודיע שבסדר היום יעמדו הסעיפים הבאים: דו"ח על הסכם תוספת היוקר, דו"ח המרכז לבטחון סוציאלי ואישרור ההסכם של הצטרפות ההסתדרות לארגון האזורי האסיאתי של האיגודים המקצועיים החופשיים.

אלמוגי יודיע מחרתיים החלטתו

מאת א. גבע, סופר „דבר"

שר העבודה יוסף אלמוגי, יפרסם מחרתיים את החלטתו בדבר מועמדותו לראשות עיריית חיפה. אלמוגי ימסור על החלטתו במסיבת עתונאים, שתתקיים בחיפה.

השר ועוזריו מסרבים לגלות, מה תהיה ההחלטה, אך מהעובדה שאלמוגי יפרסם את החלטתו בחיפה, מסיקים, שיענה להפצרת אנשי חיפה להיות מועמד המערך לתפקיד ראש העיר.

סופר „דבר" בחיפה מודיע: באסיפת פעילים של מפלגת העבודה המערך בחיפה, ציין שר העבודה יוסף אלמוגי את דהו נוכח הבחירות המתקרבות שכן על אף גורליות במערכת הבחירות קיימת שאננות מסויימת בקרב הפעילים, ההכנות לבחירות טרם הושלמו.

לדעתו, ביטוי מפלגה זה של האגף הציוני והימין האנטי־סוציאליסטי לשבור את ההסתדרות מבפנים ומשלא הצליחו, פנימה ומנסים להרוס את זו מבחוץ. לצורך זה מוכנים להשתמש בדמגוגיה סוציאלית. אלמוגי קרא לציבור הפעילים להתגייס למערכה הבאה ולהאדיר כוחה של ההסתדרות ובמועצה כוחה של מועצת פועלי חיפה.

נדונה הצעת הרוטציה בהסת'

לשכת מפלגת העבודה דנה אתמול בהצעה להגביל את מספר הקדנציות של מכהנים בתפקידים נבחרים בהסתדרות, והחליטה להטיל על מזכירות הלשכה לבחון את החומר שהוכן בוועדות קודמות של המפלגה שדנו בעניין זה, ואת החומר שהגישו למרכז המשמרת הצעירה „לשילוב".

כן הוחלט להטיל על מזכירות הלשכה להציע הרכב ועדה לבחינת רעיון הרוטציה בתפקידים ודרכי ביצועה בשלוחות המפלגה.

לפי ההצעה, שהובאה ללשכה ש. בהם, לא יוצג חבר לתפקיד ביצועי נבחר בהסתדרות, לאחר שסיים שתי תקופות כהונה באותו תפקיד, אלא אם כן נבחר ברוב מיוחס של שני שלישים ובכל מקרה לא יכהן אדם יותר משלוש תקופות כהונה באותו תפקיד.

מועמדי המפלגה לשרים

לשכת המפלגה המשיכה אתמול בדיון על אופן אישור מועמדי המפלגה לשרים. הובאו שתי הצעות: האחת: המיועד לראשות הממשלה יגיש לאישור הלשכה והסיעה בכנסת את רשימת השרים מטעם המפלגה המוצעים על־ידו. השניה: המיועד לראשות הממשלה יביא את רשימת השרים לידיעה הדיון בלבד.

מאחר שהחלטת הלשכה היא בגדר המלצה בלבד, החליטה הלשכה לא להכריע עתה בין שתי ההצעות וביקשה מוועדת החוקה לסכם את דיוניה תוך התייעצות עם ראש הממשלה.

ועדת מצע להסתדרות

הלשכה בחרה בוועדת המצע של המפלגה, שתכין את מצע המערך בהסתדרות. בראש הוועדה יעמוד מזכ"ל המפלגה, ח"כ אהרון ידלין. הלשכה הסמיכה את מזכירות הלשכה להוסיף כמה חברים לוועדה.

משל: הבטחת ייצוג למקומות העבודה

המגמה העיקרית של הרפורמה בבחירות להסתדרות היא הבטחת ייצוג של לא פחות מ־50 אחוז לנציגים ישירים ממקומות העבודה, ושריון עודף האחוזים צוה שתות אינה עונה על זו — אמר במוצאי־שבת מזכיר ההסתדרות י. משל בכנס עם פעילים בשבשון.

משל אמר כי יש להסיק משביתת הרופאים לגבי שירותים, ויש לבחון דרכים חדשות ליעול הרפואה הציבורית. הוא דיבר על הצורך בקריטריונים למדיניות המשק ולניהול המרכ"ס במשק, ועל הצורך לבחון את המבנה הארגוני והייצוגי של כוחות די המדינה והציבור.

סופר „דבר" מודיע, כי בשבוע תתכנס לשכת המפלגה לדיון מיוחד בבדיקות המפלגה בבחירות להסתדרות. את הדיון יפתח מזכ"ל ההסתדרות י. בן־אהרון וצפויה השתתפות של ראש הממשלה גולדה מאיר.

„צעירים בעד רבינוביץ'"

מטה צ.ב.ר. („צעירים בעד רבינוביץ'"), שבראשו עומד נתן שיזה, כנראה מועמד צעיר בהנהלה לעיריית תל־אביב, התחיל בפעולתו.

לפעולות המטה התגייסו בה צעירים מהמשמרת הצעירה של המפלגה ואהדות, שיעצבו ויותמו אורחים לכנות רבינוביץ ראש עיר. נתן זולך פעולות הסברה בחוגי הביניים בקרב צעירים.

יצחק אילון למנוחות

יצחק אילון, יו"ר ארגון ואדשנה וסגן יו"ר מיסוד בריתי עיש שוה, נפטר בבית החולים בילינסון. הובא אתמול למנוחות בבית הקברות בקרית שאול. בן במותו.

בעבר היה יצחק אילון חבר הוועד המרכזי של ההסתדרות הציונית בפולין.

זוכה נאשם ברצח 8,000 יהודים

בון, (עסט"א). — בית־המשפט בשטוטגארט זיכה היום בן 66 מקזבלנקה, מאשמת רצח שתי נשים יהודיות והשתתפות ברצח שמונת אלפים יהודים, בקרקוב שבפולין ב־1942.

התביעה האשימה את האיש, ששימש בשעתו כשוטר, בשתי הנשים וסייע ב.ב. של כשמונת אלפים יהודים ברצחו לאחר מכן.

בית המשפט טען, כי לא הוכחות במידה מספקת, כי זים הכרותו של הנאשם, שהוא חף מפשע.

אביו של הטייס סא"ל שמואל חץ ז"ל אמר „ג"ג" בטקס הקדשת חורשה לזכר בנו במועצה במלאת שנים לנפילתו בקרב. בטקס נכח בין היתר מפקד האוויר אלוף בנימין פלד. האב השכול נראה הו־ החיל.

צילום: מיסל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של חברתנו

שולמית צפוני

הלווייתה תצא היום, יום ב', ט"ז בתמוז תשל"ג, 16.3.73 בשעה 4.00 אחה"צ מבית התרבות בכפר הס, לבית העלמין בתל־מונד.

המשפחה
ובית כפר הס

סוכריה לילד הטוב: הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר מאכיל את אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי. התמונה צולמה באחרונה באחד מבסיסי צה"ל.

צילום: יפפ"א

…סינג'ר ידווח לשטיין בשבוע הבא

…ר ליו"ר ועידת הנשיאים על תוצאות שיחות־הפיסגה בשאלת יהודי ברה"מ. - נמשכת תמיכת הארגונים היהודיים בתיקון ג'קסון

פתחי, שליח „דבר"

…(מיוחד ל„דבר"). — …בא עומדת להתקיים …ה פגישה בין יועץ ה… …יותי במתן לאומי, …נג'ר, לבין ג'ק שטיין, …ת הנשיאים הארגו… …דיים הראשיים באר… מצפים ראשי היהדות …ים לשמוע מיועץ ה… …ב ראשון, מאז שיחות …של ניקסון — ברז'נ… …מצב יהודי ברית־המו…

…ה הובטח, כפי שמס… …ידי הבית הלבן למנהי… …ת האמריקאית בראשות …ועידת הנשיאים ג'ק …געים ובשיחות שקיימו …ניקסון וקיסינג'ר, בעת …ברז'נייב בארה"ב. ב… מצפים ראשי היהדות …ת לשמוע על הדיון ב… נושא יהודי ברית־המועצות ואלה מהם הרוצים לעלות לישראל, ש־נערך בין הנשיא ניקסון לבין בר־ז'נייב, ומה ההתפתחויות, שחלו מאז הלו — בנושא זה, בעקבות תגד בותיו של ברז'נייב.

ג'ק שטיין, העומד בראש ועידת הנשיאים, ואשר הוליך דברים עם ברז'נייב בעת ארוחת הערב ש־ערך לכבודו הנשיא ניקסון ב־בית הלבן, מסר על כך אתמול ב־ז'נבה, במושב המליאה של ה־ועידה העולמית של הארגונים ה־יהודיים הראשיים (ק.ג.י.ו.). די־ווחו של שטיין נמסר במסגרת ה־דיון במצב יהודי ברית־המועצות, שערכה אתמול הועידה העולמית בהתכנסה לישיבתה השנתית בהש־תתפות 75 נציגים מהארגונים הי־הודיים הראשיים בעולם. ועידה זו מקדישה דיוניה גם למצבם של יהודי ערב, למצב במזרח־התיכון, לפעולות לקידום החינוך היהודי בעולם, ולבעיות הניכור וההתבו־ללות בארה"ב, מערב אירופה ו־אמריקה הלאטינית.

נמשכת התמיכה בג'קסון

נשיא ועידת הנשיאים היהודיים בארה"ב הדגיש, כי היהדות האמ־ריקאית המאורגנת ממשיכה לת־מוך במאמצי הקונגרס האמריקאי, ובמיוחד בתיקון ג'קסון כדי להפ־עיל לחץ על הממשל הסובייטי, וגם במאמצי הנשיא ניקסון ויועצו הנרי קיסינג'ר בכיוון זה.

ד"ר ויליאם וקסלר, מארה"ב, היו"ר העולמי של ק.ג.י.ו. קרא לברית־המועצות לנטוש את מה ש־כינה „מדיניות המלחמה הקרה של ההגירה" כצעד מצידה להפגין את רצונה הכן לפשרה בין־גו־שית. וקסלר, לשעבר הנשיא העו־למי של בני־ברית, וכיום יו"ר ה־מועצה העולמית של ארגון זה, הו־סיף, כי לברז'נייב יש כיום הזדמ־נות להמחיש בגלוי, את מידת הת־חייבותו ברוח הבין־לאומית החד־שה, על־ידי ביטול מניעת מתן אשרות־יציאה ליהודים הרבים ב־ברית־המועצות שבקשו אותם. לד־בריו, „יהודים בכל העולם מקד־מים בברכה את המאמצים לקידום ההבנה בין ארצות־הברית לברית־המועצות, כצעד מרכזי לקראת פי־נגן שלום קבע; לצעד זה חייבות להתלוות פעולות ממשיות להתרת הגירה חפשית; ללא השפלה והפ־חדה, מאסרים, גיוסי פתע לצבא ו־טיפול פסיכיאטרי, שהם מנת חלקם כיום של רבים המבקשים לעלות לישראל; וגם לשיקומם הרוחניים דתיים, תרבותיים וקהילתיים בב־רית המועצות".

דאגה נוכח מדיניות הסובייטים

אנשי היהדות העולמית המשת־פים בועידה זו, הביעו את דא־גתם, נוכח המשך המדיניות ה־סובייטית כלפי היהודים, ובטאו עמדה מאוחדת להמשך המאבק נגדה. ריצ'רד מאס, העומד בראש המועצה הציבורית האמריקאית ל־מען יהודי ברית־המועצות ציין, כי התמיכה היהודית הכוללת בתיקון ג'קסון בעינה עומדת ולא נגרע ממנה דבר וכמוה גם התמיכה ב־שני בתי הקונגרס. הוא שלל את כל הנסיונות להציג חילוקי דעות בקרב המנהיגות היהודית ובינה ל־בין הקונגרס.

אברהם הרמן, נשיא האוניברסי־טה העברית, העומד בראש המועצה הישראלית למען יהודי ברית־המו־עצות, קרא ליהדות העולמית ל־קום את המאבק ולהמבא במהקפה מתמדת, ולא לעבור בשום פנים ל־התגוננות, דווקא בתקופה הנוכחית של ההתקרבות בין ארה"ב וברית־המועצות, ולדרוש מברית־המועצות להבהיר במפגיע, מהי תרומתה ל־מדיניות ההתקרבות הבין־גושית בנושא יהודי ברית־המועצות.

אלוף גזית הרצאה בועידה

במרכז הדיון על מצבם של יהו־די ערב, עמדה סקירתו של שמואל דיבון, סמנכ"ל במשרד החוץ, אשר הדגיש, במיוחד, את חומרת מצ־בם הנוכחי של היהודים ששרדו בעיראק ובסוריה. בדיון על המצב במזרח־התיכון נשמעו הרצאותיהם של אלוף שלמה גזית, מתאם ה־מדיניות בשטחים, ושל פרופ' נדב ספרן מאוניברסיטת הארווארד, ש־ציין בין השאר, כי הבהלה ה־אחרונה שנוצרה בעולם סביב מש־בר הדלק, לא עוררה שום נטיה אצל מעצבי מדיניות ארצות־הברית במזרח־התיכון לשנות, ואפילו ב־משהו, את הגישה כלפי ישראל.

נסיון להצית מכונית סוחר מרמאללה

מאת סופר „דבר" בירושלים

במוצאי שבת ניסו אלמונים ל־הצית את מכוניתו הפרטית של הסוחר ברמאללה עבד אל־נור ג'יב־חו, אחד מעשירי העדה המקיים קשרי כבוד רחבים עם ישראלים. ג'ינחו, המייצג כמה חברות סי־וק ישראליות גדולות השקיע כס־פים עם שותף ישראלי בבנית בת־צבה גדולה מדרום לבית־לחם. ב־1948 היה אחד ממפקדי ירו־שלים הערבית והשתתף בהצבת מכונית התופת שפוצצה בבנין ה־„פלסטין פוסט".

ייתכן שהאלמונים ניסו לפגוע בו בגלל קשריו עם ישראלים. המכו־נית הנזוקה חנתה ליד ביתו של ג'ינחו ברמאללה.

זייאת סיים ביקור בווינה

וינה (יופ"ע). — במסיבת עתונאים שקיים שר החוץ המצ־רי מוחמד חסן א־זייאת, בתום ביקור בן ארבעה ימים באוסטריה, אמר זייאת, כי מטרת הדיון, ה־עומד להיערך במועצת הבטחון, היא „לשים קץ למלחמה ע"י שי־מת קץ לכיבוש ארצות ערביות".

במסיבת עתונאים זו, שנערכה לאחר שיחותיו עם עמיתו האוס־טרי קירכשלגר, אמר זייאת, כי יש שלוש דרכים להשגת שלום במזה"ת — „להשלים עם הכי־בוש, להתנגד לכיבוש, או למצוא פתרון שליש במסגרת החוק ה־בין־לאומי".

זייאת אמר, בטרם המריאו לפא־ריס בדרכו לניו־יורק, כי השיחות בין הארצות הערביות וישראל אפ־שריות רק במסגרת או"ם. הוא סירב לומר אם יוזמה של מדינה שלישית תוכל להציל לחידוש ה־שלום.

יתחדשו השיחות לאיחוד תימן

עדן (עי"ר). — נציגי דרום וצפון תימן יחדשו בשבת הקרובה את שיחות האיחוד, שהופסקו ב־חודש מאי — על כך מסר פקיד הליגה הערבית שחזר אתמול ל־קאהיר.

הפקיד, מוביב אל ריפאעי, ציין, כי השיחות יתנהלו בדרג של ועדות טכניות וועדות משנה, ש־הוקמו לשם הכנת האיחוד בין שתי המדינות.

שר־הבטחון משה דיין היה בסוף השבוע שעבר אורח מערכת „דבר" לשיחת־רקע שלא נועדה לפרסום. צילום: בוריס כרמי

בן־אהרן עדיין לא החליט אם „ירוץ" פעם נוספת

„ההסתדרות לא תקבל גזירה של חוק שאין לחתום הסכמי עבודה רטרואקטיביים"

מאת סופר „דבר"

„מזכיר ההסתדרות איננו נב־חר בבחירה אישית. המזכיר הוא מועמד של מפלגתו ועד־כמה שידוע, מפלגתי עוד לא החליטה מי יהיה מועמדה במז־כיר ואני עוד לא החלטתי אם להכניס שוב את ראשי לעבודה הזאת" — אמר אתמול מזכיר ההסתדרות י. בן אהרון, בתשו־בה על שאלה בנושא, שהוצגה לו במסיבה ההורשית של חברי ועדי העובדים ומנהלי כוח אדם בבנקים, שנערכה ב„בית הפו־רום" בת"א.

בתשובה על שאלות אחרות אמר בן אהרון את הדברים הבאים: „אין די לשלול את הכוונה להטלת מס על תגמולים, אלא צריך לצבד הצ־עה נגדית משלנו. בנושא זה, עד כה, לא נתקבל בכנסת שום חוק בניגוד לעמדתה של ההסתדרות. כלומר, נגד האינטרס של רוב רובם של העובדים. אם יעמוד לו למערך הכוח בממשלה, כפי שעמד לו ב־עבר, לא תתקבל גם בעתיד החלטה בנושא זה, שלא בהסכמה ההס־תדרות".

בן אהרון הוסיף, כי „ההסתדרות לא תקבל שום גזירה של חוק, שאין לחתום הסכמי עבודה רטר־ואקטיביים. אנו סבורים, כי אין לנהוג „סחבת" במו"מ על הסכם השכר, ולשיטת העובדים המצט־קים יש לסיימו תוך חודשיים שלו־שה בכל „סחבת" יש דמורליזציה. אבל התשובה לכך איננה בחוק".

קורא להרחיב סמכויות האיגודים הארציים

אשר לשביתות, אמר מזכ"ל ה־הסתדרות, כי „שביתות בבחירות ציבורי חמורות, מפני שבהן נפגע הציבור הרחב ולא רק המעסיקים. משום כך, חייב נשק השביתה להי־יות בריבונות כלל העובדים ולא של קבוצה קטנה בתוך ציבור עוב־דים גדול, כאשר … לאיגודים הארציים … להיות לכך … היא הבטחת התמיכה של רוב ה־עובדים".

● „אני מצדיק ביקורת על דרכי אפילו היא מלווה השמצה. מאשר הנעדר כל ביקורת" אמר בן־אהרון, „יש שביקורת השמצה זו איננה מכוונת, כמובן, בדאגה להסתדרות אלא היא „באה לשרת אינטרסים מנוגדים לה. אנחנו מותקפים על־ידי שידורות נאמן לציבור העובדים, וכפי שמשמעתי כאן, הביקורת הזו כלל לא הזיקה לי".

אין החלטה לתבוע חמישה ימי עבודה

● בן אהרון הדגיש, כי אין בידיו החלטה פורמלית בהסתדרות, לת־בוע מעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע. אבל „כיום כבר ברור, כי הוספת שעות עבודה וזיעה אינם מוסיפים פריון ייצור. אפשר להשיג העלאת הפריון על ידי הנדסת ייצור נכונה. ואירגון יעיל של העבודה. הנסיון שנאגר בשטח זה מוכיח, כי אפשר בחמישה ימים בשבוע ו־43 שעות עבודה. לקיים רמת תפוקה שמשיגים בששה ימים ו־45 שעות עבודה. ואני מקווה, שהמערך יאמץ לו את הרעיון, להציע לבוחריו בבחירות הבאות קיצור שבוע העבודה".

השכר פיגר אחרי התפוקה

בהרצאה שנשא לפני בן אמר בן אהרון, כי לפי המוסד לחקר התפוקה הלאומית שההסתדרות מסכמת עכשיו. תרמו העובדים ה־שכירים כל שנה 3—4 אחוזים מפ־ירם לכלכלה הלאומית, כלומר: שכרם פיגר אחר התפוקה. אילו הופ־נו אמצעים אלה לבטחון, לקליטת עליה, לסתימת פערים סוציאליים ולפתרון בעיות העוני, הרי רוב רובם של העובדים היו מסכימים לכך. אבל, כאשר כל האחוזים ה־אלה זרמו כדי לרפד את אנשי ההון „אכשר רווחי ההון עלו משמשה אחוזים בשנות ה־60 ל־12 אחוז בשנות ה־70, עלינו להגיד עצור. זו אינה מערכה על לירה נוספת, אלא על עיצוב מדיניות חברתית כוללת, מערכת מיסוי ומענקים, פי־תוח, מפעלים כאושרים וכו'". אמר המזכ"ל והוסיף, כי „ההסתדרות איננה כופיפה כאן כנגדה להגנה על היחיד, כי אם להגנה על האו־מה. זוהי שליחות ממלכתית ממד־רגה ראשונה, למען לא יבתבז ה־הון שנצבר ע"י יצירת עושר מופרז מזה ועוני ומצוקה מזה. יסוד המ־דיניות חייב להיות שהיחן צריך האדם, באשר הוא אדם, ולא לפי נכסיו".

● בדבר על מדיניות השכר אמר בן אהרון, כי זו צריכה להיות מדיניות כוללת, שיש בה מתן ערי־דור לעובד, התחשבות בכושר המי־שק לשלם ובאחריות לכלל העוב־דים, … תנאי המקום ויכולת הענף.

„הבנקים יודעים להיות חוד שעה"

באשר לבנקים, ציין בן־אהרון, כי הם יודעים להיות את „חוד ה־שעה" בסורה מלהיבה למדי. לכל מצב יש להם תרופה — העלאת הריבית והעצלות. אבל לא זו ה־דרך. הדרך הנכונה היא בייעול העבודה, אך הדבר קשור, במידה מכרעת, במידת סיפוקו של העובד מעבודתו. „הניכור בין העובד ל־מפעלו, הוא הסכנה לכל מפעל" הציג והוסיף, כי צריך להגיע ליי־צירת תנאי עבודה, בהם ירגיש עצמו העובד שותף, אחראי לתיכ־נון ולביצוע. דרושה מחשבה רבה על שיתוף העובדים במינהל ול־יישם את עקרונות הדימוקרטיה התעשייתית בשטח זה. לדעת בן־אהרון חייבת נציגות מוסמכת של העובדים לשבת ליד שולחן ההנ־הלה ולהיות שותפה בהרגשת היי־צירה ובפירות העמל המשותף של העובדים וההנהלה.

את הפגישה הינחה מזכיר עוב־די הבנקים בת"א א. לבקוביץ' ואת ברכת חטיבת עובדי הבנקים ב־הסתדרות הביא מזכיר החטיבה א. רייף. שני העובדים ציינו את תק־פת כהונתו של בן אהרון בתפקידו כתקופת מיפנה להרמת קרנה של ההסתדרות במדינה והשגת הישגים חשובים לעובדים.

הצלב האדום: לא סוכם על עיסקת חילופים משולשת

מאת דן פתיר, שליח „דבר"

ז'נבה (מיוחד ל„דבר"). — מקורות בכירים במרכז הצלב האדום הבין־לאומי מוכנים, בע־נו היום, כי לא הוסכם מראש על עיסקה כוללת להחלפת שבויים בין מצרים לישראל ש־אמורה היתה, כביכול, להתבצע בעת ובעונה אחת עם חילופי השבויים בין סוריה לישראל, שנערכו בחודש שעבר.

מקורות אלה מסרו לסופר „דבר", כי אף שהצלב האדום הבין־לא־ומי פועל זה זמן רב להביא להי־לופי שבויים בין ישראל למצרים, לא ניתן היה הפעם להביא לעיס־קה משולשת כוללת של חילופי שבו־יים בין סוריה, מצרים וישראל. המקורות נמנעו מלפרט את הק־שיים שמנעו מראש חילופים כו־ללים כאלה, אך הגיבו בשלילה מוחלטת, על הפרסומים בעתונות, שהיתה עיסקה שנכשלה, והדגי־שו, כי לא היתה כלל עיסקה כזו.

מקורות בכירים במטה הצלב האדום הבין־לאומי שללו את הפרסום ב„פוליטיקה" … נושא זה, לפיו, הפרסום שניתן באביב לעיכובו שלושת הטיי־סים הישראליים ששוחררו מה־שבי הסורי, הכשיל, כביכול, שחרור שבויים ישראלים מה־שבי המצרי. לדעת „מקורות" אין פרסום זה תואם את העוב־דה.

עם זאת נודע, כי אנשי הצלב האדום הבין־לאומי ממשיכים ב־מאמציהם להביא לחילופי שבויים בין מצרים לישראל, אך מקורות במרכז הצלב האדום נמנעו מל־הרחיב את הדיבור בנושא זה או להיכנס לפירוט המאמצים והקשיים.

דובר הצלב האדום הבין־לאומי, אלאן מודו מסר לסופר „דבר", כי הביקור האחרון של נציג ה־צלב האדום בקאהיר אצל השבו־יים הישראלים נערך, בהתאם לקביעה ב־2 ביולי וכי מצא את כולם במצב תקין. שלא כבסוריה, מבקר נציג הצלב האדום את השבויים הישראלים במצרים ב־מקום שביים וניתן לו להימצא ב־חברתם כחצי יום מדי ביקור.

קצין העיר בב"ש לדין בגין מסירת הודעה כוזבת על נסיבות מות חייל

מאת משולם עד, סופר „דבר"

קצין העיר באר־שבע יעמד ל־דין משמעתי — כך פסקה ועדת חקירה של צה"ל שמונתה בהמל־צת הפרקליט הצבאי, בעקבות תלונתו של קצין המשטרה המפקח דוד הראל, כי נמסרה לו הודעה כוזבת על נסיבות מותו של בנו ה־חייל לפני כשנה.

האב השכול טען, כי קצין העיר באר־שבע הודיע לו, כי בנו נה־רג כאשר נפלט כדור מאקדח שני־קה. האב שהוא חוקר במשטרה מב־טסה, כשבא כי בדיקה הוכיחה שבה שרת בנו, גבריאל בן ה־20, נב־סר כי הוא נהרג מפליטת כדור אקדח, כירה ממני בשוגג חייל אחר בחדר האוכל של היחידה. ב־עד האקדח צבוי הושאר במקום על ידי אחד הקצינים.

האב פנה בענין זה לרמטכ"ל ונמסרה לו תשובה בראשו לשכה הרמטכ"ל, כי קצין העיר באר־שבע מסר לו פרטים כאווייתם. אולם האב השכול לא ויתר ודרש שתי־ערך חקירה על סיבת מותו של בנו. בחקירה שנוהלה על ידי … התברר כי, נמצאו אי־דיוקים בגביית העדויות הנוספות.

השופט המליץ על הקמת ועדת חקירה בקבר לטענת האב כי קצין העיר מסר לו הודעה כוזבת על נסיבות מותו של בנו. ואמנם מונ־תה ועדת־חקירה בראשות קצין ב־דרגת סגן־אלוף, התברר כי … לא דיווח למשפחה פרטים כנדרש על נסיבות מותו של בנו. בשוטטי קבלת ההודעה של קצין העיר על מות הבן, שהפ־תקיתם מצויים בידי האב השכול, כתוב כאילו נהרג מפליטת כדור מאקדח שניקה.

בחקירה טען האב, כי מצויות אצלו הודעות של אבות שכולים במקומות אחרים בארץ, שאף הם אומרים כי פרטי הודעת קצין העיר שקיבלו במקום מעולה לא הת־אימו לנסיבות מותם של הבנים, כפי שאירעו למעשה. האב אמר, כי האבות השכולים פנו אליו לאח־ר שקראו בעתונים על פעולתו.

בסוף השבוע קיבל האב הודעה המתמכה על ידי קצין צה"ל בכיר, כי קצין העיר באר־שבע בדרגת סרן יעמד לדין משמעתי.

המפקח הראל אמר אמש, שיד־דה עצה מהדובר צה"ל שיכחיש את הכותרתו שפורסמה ב„דבר" ב־14 בפברואר ש.ז. בעקבות תגובה … על הפרשה, ושבה סתרה הודעת הדובר את טענות האב השכול.

שגריר צרפת סיים כהונתו

שגריר צרפת בישראל פ. אי־רה, שסיים חמש שנות כהונה ב־ישראל, עזב את הארץ.

כל הסגל הבכיר של שגרירות צרפת בא לנמל התעופה להיפרד מן השגריר ומבני משפחתו.

אירה אמר כי לפי ידיעתו עדיין לא נקבע השגריר הבא בישראל. אירה נתמנה לשגריר צרפת בב־ריסל. (ע)

השגריר היוצא של צרפת בישראל פראנסיס הירה מק־דם בנשיקה את פני יעל דיין בבואה לקבלת־הפנים שנערכה בבית השגריר ביפו במוצאי־שבת לציון יום הבסטיליה. יעל דיין היא רעייתו של דב שיאון, שהיה נספח צה"ל בשגרירות בפאריס.
צילום: ישראל סימיונסקי, „ישראל סאן"

טיולי ברגנד
בחודש אוגוסט אין טיולים המתחלקה בחופש. אל אתרי המשנה והתלמוד 21.7.73 לשארם א־שייח 3 ימים 26.7.73
לפרוזדור ירושלים ומגדרי השפלה 28.7.73

אושרו תגמולין לאסירי ציון ומשפחות מומתים

ההסדר למתן תגמולים ל־אסירי ציון, בני משפחותי־הם ובני משפחות הרוגי מלכות, אושר בסוף השבוע על ידי ועדת העבודה של הכנסת בראשות ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו. כללי ההסדר ושיעורי התגמולים נקבעו, בדרך כלל, על פי הכללים החלים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) החלים על נכי צה"ל.

ההסדר יחול על כל אסיר ציון, שלפי ההגדרה הוא „יהודי שחוק השבות, תש"י — 1950 חל עליו, שנאסר מאז קום המדינה עקב פעילות ציונית, בארצות בהן פעי־לות זו אסורה, או היה במאסר עקב פעילות כאמור בעת קום המדינה, כאשר באסיר ציון על־ידי הרשות.

בשעת הדיונים, נוספה לפי דרישת הועדה, הגדרה של „צעיר ציון". „אסיר ציון" הוא יהודי, שחוק השבות חל עליו וישב בא־רץ אויב מאז קום המדינה עקב פעילות ציונית, או עקב האיבה בין ארץ האויב לבין ישראל, ולקה בנכות בעת המעצר או כתוצאה מהמעצר. צעיר ציון שישב במע־צר חצי שנה ומעלה, דינו יהיה כדין אסיר ציון.

הקביעה בדבר היות אדם אסיר ציון, בן משפחתו, או בן משפח־תו של הרוג מלכות, תיעשה על־ידי הרשות, שהיא אדם או גוף, שיתמנה על־ידי יו"ר הנהלת ה־סוכנות לצורך קביעת זכאות לתגמ־ולים.

עפ"י דרישת הועדה נקבע כי ועדת העזר, שלפניה יהיה רשאי לערער כל הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הרשות. תהיה בת שלושה אנשים ותמונה על־ידי יו"ר הנהלת הסוכנות ובין חבריה יכל ללו כיו"ר, אדם הכשיר להיות שופט בית משפט מחוזי. כן יקבע יו"ר הנהלת הסוכנות רשימה של אנשי ציבור, אשר כל אחד מהם בקי במקומות מאסר ובתנאי מא־סר באזורים שונים ובארצות שו־נות, או בנושאים מקצועיים הק־שורים בתגמולים.

אסיר ציון נכה, שהוא קשיש ודרגת נכותו אינה פוחתה מ־10 אחוזים, ישולמו לו, כל עוד הוא נכה, תגמולים, בשיעור אחוז אחד משכרו הקובע. לכל אחוז שבדר־גת נכותו. כן נקבע בהסדר כי אסיר ציון קשיש (גבר בן 65 ו־מעלה ואשה בת 60 ומעלה), שהוא נצרך, כלומר: קשיש, שהכנסתו מכל מקור שהוא אינה מגיעה ל־כדי 75 אחוז מהשכר הקובע כש־הוא יחיד, ו־80 אחוז מהשכר … שהרכב … והוא כהרכב משפחתו של אותו אסיר ציון.

התשלומים על פי הסדר זה ישולמו באמצעות המוסד לביטוח לאומי לאסיר ציון ובני משפחותי־הם הנמצאים בישראל והם בעלי אזרחות ישראלית. הועדה החליטה להבליט, כי תחילת מתן התשלו־מים יהיה מ־1.4.73.

שתי נערות בנות 15 מקרית שמונה. הנעדרות זה כשבוע מ־בתיהן ונלבנו הלילה מידי אנשים שניסו לתקוף אותן בגני ציבורי בחיפה. בחקירה הוברר, כי הנ־ערות נטשו את בתיהן.

…ב הסעודית, פיסל והאמיר של באחריין, אשר החלו שלשום בשיחות, עם …של האמיר של כווית לביקור רשמי בן שלושה ימים בערב הסעודית.

…ריר ברה"מ במצרים …זאר בקרמל להתייעצות

…ה, (עי"ר). — ולדימיר …דוב, שגריר ברה"מ …ם, אשר ליווה ביום …ר את יועץ סאדאת …איסמאעיל למוסקוה, …ב לתפקידו בקאהיר …השיחות הסובייטיות־… — מסר אתמול ה־…אל אהרם.

הסתמך על כתבו ב־מוסקווה, כי וינוגראדוב …ומן מה בבירת ברה"מ, …ן ולעבור סדרה של בדי־…איות. הציעה לשגר משלחת רמת דרג לקאהיר. בט־רם הזמינה למוסקוה אישיות מצ־רית — מסר אתמול השבועון ה־מצרי „רוז אל יוסף". בות לא היו נחות — שכן הב־

אולם, מוסיף השבועון „הנשי־א פודגורני היה עסוק, לראש הממשלה קוסיגין היה סדר יום עמוס ושר החוץ גרומיקו היה טרוד בועידה האירופית בהל־סינקי. לכן הוחלט להזמין למוס־קוה אישיות מצרית רמת דרג".

מיד עם שובו למוסקוה של ברז'נייב, לאחר פגישת הפיסגה שלו עם ניקסון, מוסיף השבועון, הודגשה בבירת ברה"מ חשיבותן של שיחות רמות־דרג עם קאהיר. הוחלט אז, לבקש את סיגורד ל־מוסקוה של חאפז איסמאעיל, יוע־צו של סאדאת לעניני בטחון לאומי. בהזמנה זו צוין, כי ברז'נייב מבקש לשוחח אישית עם הנציג המצרי.

בעת השיחות עם איסמאעיל, מצ־יין השבועון, הדגיש הצד הסובי־יטי, כי על אף דרישת ואשינג־טון לצמצם את משלוחי הנשק למזה"ת, סירבה ברה"מ לחתום על הסכם כזה עם ארה"ב.

המשמרת הצעירה מפלגת העבודה

משמרת צעירה
מפלגת העבודה

10,000 צעירים הצטרפו למשמרת הצעירה...

... מרכז מפלגת העבודה החליט להבטיח ברשימות המועמדים למוסדות ההסתדרות ומועצות הפועלים 20% לנציגי הצעירים.
תמיד אמרנו לך:

רצונך להשפיע - הצטרף למשמרת הצעירה של מפלגת העבודה.

…"ח השודי …א לחקירה …מוזמביק

…קהולם, (עי"ר). — שר …חוץ שוודי קריסטר ויקמן, קרא …מידית מטעם או"ם, לגבי …בדבר טבח במוזמביק, …כי שוודיה תכפיל את …לכוחות הגרילה הפועלים …יה הפורטוגזית.

אמר שלשום בערב ב־…דיו השודי, כי שודיה …להגרת או"ם לעניני קר־…לעיין בדיווחות על התק־… אמר, כי הסיוע השודי …השחרור של מוזמביק …יוגדל בשניים לארבעה …כתרים.

הפגנה בלונדון
…דון, (עי"ר). — כ־4000 …צעוד אתמול בלונדון, הפגנות נגד ביקורו הק־…ל ראש ממשלת פורטוגל קאטאנו, ורציחותם של … במוזמביק, …

משק וכספים

„החברה לישראל" תגייס 20 מיליון דולר

מאת דוד ליפקין, כתבו הכלכלי של „דבר"

„החברה לישראל" עומדת ב־חדשים הקרובים לגייס 20 מיל־יון דולר על ידי הנפקת אמיסיה חדשה של מניותיה. החברה גייסה עד כה כ־50 מיליון ל"י על ידי מכירת מניותיה באירו־פה ובארה"ב. חלק מבעלי המני־ות הקיימים ירכשו מניות נוס־פות.

מנכ"ל „החברה לישראל" מיכאל צור, מסר, שמועצת המנהלים של החברה עומדת עתה לפני ביצוע בהיקף של כ־20 מיליון דולר, כי החברה עומדת עתה לפני ביצוע השקעות גדולות נוספות. בין היתר עומדים בפני ביצוע תכניות הר־חבה של כ־150 מיליון ל"י בבתי הזיקוק, כ־60 מיליון ל"י במפע־לים הפטרוכימיים והחברה תשקיע עשרות מיליוני ל"י בבתי מלון ובמפעל המלט החדש.

צור ציין, שהחתימה על מניות בסכום של כ־10 מיליון דולר תס־תיים עוד לפני הנפקת האמיסיה. חלק מהמניות יירכשו על ידי בעלי מניות קיימים. כן מתנהל מו"מ עם מספר קבוצות הרוצות להצטרף כבעלי מניות להחברה לישראל". לגבי 10 מיליון הדולר הנוספים מתכוונת „החברה לישראל" למכור אותן בכמה ארצות. צור איננו צופה קשיים ביהודים בגיוס 20 מיליון הדולר.

ברכישת חברות שרותים: ישקיעו 1.5 מיליון דולר

„החברה לישראל" משלימה עתה מו"מ לרכישת חברת עמילות ה־מכס „פרוואודר" וכניסה לשותפות בסוכנות ביטוח באנגליה. לאחר שנכנסה כשותפה ב־50 אחוז בחב־רת „דלתה". צור מסמים, שבר־כישת החברות השרותיות האלה ישקעו כ־1.5 מיליון דולר (כ־6.3 מיליון ל"י).

צור דוחה את הבקורת שנמתחה על עיסקות אלה, כאילו „החברה לישראל" חורגה מיעודיה של פעי־לות בענפי התעשייה והחלה לפ־עול בשירותים. ההשקעה בחברת „דלתה" תאפשר להעביר בהדרגה מוצרים שמנים לייצור מקומי וה־חברה תשמש כקבלן משנה של מפ־עלים מחו"ל שאותם היא מייצגת בארץ. ואילו החברה לעמילות מכס משלימה את פעילות „צים".

לגבי הפעילות בתחום הביטוח מציין צור, שכיום החברות הק־שורות ב„החברה לישראל" משל־מות קומיסיונים למבטחים בחו"ל בהיקף של עשרות אלפי דולרים. ניתן לחסוך הוצאה זו ויהיה זה חסכון גם למדינה מבחינת ההוצ־אה במטבע זר גם לחברות האח־רות.

מנכ"ל „החברה לישראל" מציין, שכלל לא נקבעה מגבלה שחברתו תפעל רק בתעשייה. עם זאת ה־השקעות בחברות השירותיות מס־תכמות ב־2 אחוזים מהיקף ההשק־עות הכללי של „החברה לישראל".

תכנית חדשה לביטוח חיים וחסכון ב„הסנה"

על תכנית ביטוח חדשה, המשלבת פוליסת ביטוח־חיים „שבח" של „הסנה" עם השקעות בקרן נאמנות „איתן", צמודה למדד יוקר המחיה של בנק הפועלים — הודיע א. אבניאון, מנכ"ל „הסנה". התכנית תופעל ב־ימים אלה.

לפי התכנית, הנקראת „שבח־איתן", יכול המבוטח לרכוש פו־ליסה ביטוח־חיים לכל ימי חייו, או לתקופה קבועה מראש. כש־מחצית תשלומי מקדשים לפולי־סה וחציים השני משקיעה „הסנה" בשבילו בקרן הנאמנות „איתן" של בנק הפועלים. תשלומי הפו־ליסה והשקעות בקרן הם קבועים. ואילו הרווחים צמודים למדד יו־קר־המחיה. התכנית מאפשרת השגת ביטוח־חיים והשקעה כס־פית גם בסכומים קטנים: החל כ־50 ל"י ויותר בכפולות של 10 ל"י.

לתכנית החדשה יתרונות רבים:

● תשלומי המבוטח בשביל בי־טוח החיים קבועים כל תקופת הביטוח, ועם זאת שומר סכום הביטוח על ערכו על־ידי רווחי ההצמדה למדד יוקר החיים;

● ההשקעות ב„איתן" נתו־נה בה למשקיעים את הרווחים הגבוהים ביותר שנתנה קרן נא־מנות מסוג זה;

● לאחר עשר שנים יכול ה־מבוטח למשוך את השקעתו ב־„איתן" וליהנות מהקרן והפירות ולהמשיך את הביטוח. „הסנה" תמשיך להשקיע ב„איתן" כשה־מבוטח יכול למשוך את הקרן וה־רווחים כל פעם שהוא זקוק ל־כספו;

● ההנחות המקובלות במס־הכנסה לגבי פוליסות וקרנות נאמנות, חלות על תכנית זו במ־לואן.

עלו מחירי ההודיים

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

מחירי ההודיים בשוק הסיטוני עלו אתמול שוב והגיעו ל־5.00 ל"י לק"ג לנקבות ו־6.00 ל"י ל־זכרים.

בשבוע שעבר היה המחיר 4.60—5.70 ל"י. המחיר המובטח ל־חקלאים הוא 3.80 ל"י לנקבות ו־4.00 לזכרים. במחירי העופות־למטבחים לא חלו שינויים זה כב־ר הם עומדים היום על 3.50—3.60 ל"י לק"ג עוף־חי. ב־20—30 אג' יותר מהמחיר המובטח לחק־לאים.

צים ZIM

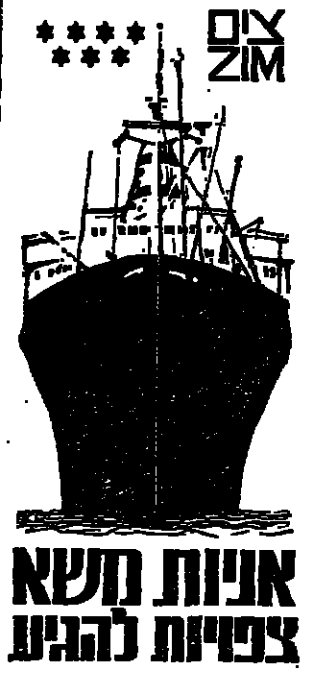

אניות משא צפויות להגיע

לנמל חיפה

16.7	A. DAY
16.7	ZIM. NEW-YORK
17.7	דרור
17.7	ירדן
18.7	LEDA
20.7	TUA
19.7	S. PRINCE

לנמל אשדוד

16.7	איריס
16.7	פלים
19.7	TUA
18.7	S.PRINCE
20.7	דרור

לנמל אילת

15.7	ALPHA

ייתכן לשינוי ללא הודעה מוקדמת

צים חברת השיט הישראלית

הסוכנים הכלליים: גד דיזנגוף ושות' בע"מ

דאגה בקואופרציה הצרכנית מאי גידול בפדיון

מאת כותב הכלכלי של „דבר"

דאגה שוררת בקרב ראשי ברית הקואופרציה הצרכ־נית מאי גידול מניח את ה־דעת בפדיון של מחלקות הירקות והבשר, לעומת גי־דול הפדיון שחיה במחלקת המכולת, המקיפה כ־60 אחוז מהפדיון של הסופרמרקטים. גידול הפדיון הממוצע בכל רשת ברית הקואופרציה הצרכנית מתחילת השנה היה כ־28 אחוז, אבל לאחר ניכוי שיעורי ההתייקרות שוררת דאגה משיעור גידול זה בפדיון.

אנשי ברית הקואופרציה הצרכ־נית מציינים, שהעלויות וגדלות ההוצאות. במיוחד כשהשכר עלה אשתקד ב־25 אחוז. ואילו השנה תסתכם עלית השכר בכ־25 אחוז לפחות. בהתחשב בתוספת היוקר ותוצי קנית לתשלום החדש. ברשת הקואופרציה הצרכנית נוט־לים תשלומי השכר כ־75 אחוז של כלל ההוצאות.

מחלקת הירקות עדיין בגדר של מחלקה פרובלימאטית. למצב זה כמה סיבות: הקרה ופגעי הכפור, מחירים גבוהים וסחורה פגומה. מקווים, כי בעונת הקיץ והיער־כות נאותה של האגודות לקידום המכירות של ירקות ופירות אפשר יהיה לתקן את המעוות תיקון ב־מחלקה זו.

עגום המצב במחלקת הבשר ו־הדגים. מחירי הבשר הקפוא, שהו־עלו בתחילת השנה. משפיעים על הרגלי הצריכה ועל היקף הצרי־כה של הציבור. תופעה זו בול־טת במיוחד באזורים המאוכלסים „עמך". כאן יש נטיה ברורה לצ־בור לצריכת מזון זול יותר, כמו מוצרי חלב, קציצות סויה, בי־צים, ועוד. גם המחירים הגבוהים של פטימים ובשר הודו השפיעו על היקף הצריכה. ההספקה הבל־תי סדירה של בשר פטימים, הת־נודות החריפות במחירים, סיום המכירה של עופות קפואים במ־חיר המוזל של 5 ל"י הקילו ומח־סור בכבד קפוא במחיר הרשמי של 9.75 ל"י הקילו — כל אלה ייקרו את צריכת הבשר לגבי שכ־בות עממיות נרחבות והביאו ל־צמצום הפדיון.

מצב דומה קיים בשיווק דגים. אנשי הקואופרציה הצרכנית טוע־נים, שזה שבועות אין קרפיונים והכמויות המסופקות על־ידי „תנו־בה" קטנות ואינן מסוגלות למלא את הדרישות. עקב המחסור בקרפיונים עלו מחי־רי הדגים האחרים. כן גוברת הצ־ריכה של פילה מיובא, שהוא ה־יום מבוקש וזול ועממי, אף אם מחירו יקר יותר נוכח תנודות ה־מטבע באירופה.

פריון העבודה מפגר

כן נתברר, שפריון העבודה ב־רבית הסניפים של רשת הקואו־פרציה הצרכנית לא הדביק עד כה את קצב ההתייקרות. בבירור ש־נערך במזכירות ברית הקואופר־ציה הצרכנית בנושא זה, נתבקשו כל מנהלי האגודות להבטיח, כי הרכב צוותי העובדים וסדרי הע־בודה יהיו כאלה שפריון העבודה לא יפגר ולא יביא לעליה נוספת בשכר העבודה. עם זאת ערה מז־כירות ברית הקואופרציה הצרכ־נית לעובדה, כי המחסור בכוח־אדם מעיק יותר מתמיד. וכי הא־גודות מתקשות לגייס את כוח־האדם הדרוש להן בצורה חיונית, כדי לקיים את השירותים השוט־פים הסדירים לציבור הצרכנים. הכל נדרשו למאמץ משותף שפריון העבודה יעלה במקביל לקצב ההתייקרות ויכסה גם חלק של תוספת הפריון.

"אלבר" משלים השקעה של כ־45 מיליון ל"י

מאת כותב הכלכלי של „דבר"

מפעל „אלבר" לעירגול פחים ופרופי אלומיניום בבאר־שבע משלים עתה השקעה של כ־45 מיליון ל"י בהרחבתו. השקעה זו תשלש את תפוקת המפעל.

מפעל „אלבר", הנמצא בבעלות חברת ההשקעות של בנק „דיסקונט" (75 אחוז) וי. דיקנשטיין (25 אחוז) החל לפני כשנתיים ב־ביצוע תכנית הרחבה שקיבלה את אישור מינהלת מרכז ההשקעות. „אלבר" הקים מחלקה חדשה, ליד המחלקות הישנות שהוקמו לפני כחמש שנים, לעירגול פחי אלומי־ניום קשים. בשלב השני של ההר־חבה מתכונן המפעל להקים מח־לקה לעירגול נחושת ונתכים.

מנכ"ל „אלבר" י. דיקנשטיין אמר, שההשקעה בהרחבה תגיע לכ־45 מיליון ל"י. מזה כ־10 מיל־יון ל"י במחלקה לעירגול פחי אלו־מיניום. רוב תוצרת המחלקה ה־חדשה מיועדת לצרכי בטחון.

דיקנשטיין אמר כי 95 אחוז מתב־נית ההרחבה כבר בוצעו.

לפי הערכת אנשי חברת ההש־קעות של בנק „דיסקונט" יגדל המחזור של „אלבר" בסיום ההר־חבה מכ־20 מיליון ל"י לכ־60 מיליון ל"י.

ההשקעה ב„אלבר" מומנה בעי־קר מהלוואה של כ־15 מיליון ל"י מהבנק לפיתוח התעשיה ומימון החברה להשקעות של בנק „דיס־קונט". נודע כי „אלבר" הגיע ל־רווחיות סבירה בסביבות של 8—9 אחוזים על המחזור.

בנקומט נוסף לבנק לאומי בבאר שבע

בנקומט הותקן בסניף בנק לאו־מי בבאר־שבע. זהו הבנקומט ה־11 המופעל על־ידי הבנק.

בל"ל מתכונן להרחיב השירות לאזורים נוספים. זכות המשיכה הכספית מהבנקומט היא 150 ל"י ביממה.

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 35—80, מלפפונים 30—110, גזר 30—70, סלק 30—50, כרוב 60—115, קישואים 60—100, שעועית בולגרית 150—160, שעו־עית ירוקה 70—140, שעועית צהו־בה 120—150, צנון 85—100, צנו־נית 40—80, תרד 80—120, חצילים 25—60, פלפל בהיר 50—110, פלפל כהה 50—80, גמבה 100—160, בצל ירוק 60—85, בצל יבש 25—40, שום יבש מקומי 200—450, תפו"א 34, תירס 60—70, דלעת 60—80, במיה — 100—150, קולורבי 40—50, מלונים 80—150, אבטיחים 30—70.

תפוחים

גרנד אלכסנדר 60—130, דליש־ס רגיל 300—350, צנה 200—390, מיכלד 210—220, אין כמותו 100—250.

אגסים

ספדונה 60—200, קוסצ'ה 40—190.

שזיפים

סנטה רוזה 280—300, אוגדן 100—160, פורמוזה 70—260, סנ־טה 80—125, מריפוזה 190—390, ויקסן 100—260.

ענבים

פרלט 70—220, מלכת הכרמים 100—160, קרדינל 140—185, מ־סקט המבורגי 100—290, רוזקי 150—170, תמר 200—250, דבוקי 70—130.

פירות שונים

אפרסקים 100—350, תאנים 150—200, תמרים יבשים 380—480.

חברת „סונול" במסגרת מבצע „סע לדיסנילנד עם סונול". ההגרלה נערכה במשרדי החברה בנוכחות רואה־החשבון של החברה, בא־כוח וולט דיסני בישראל, חברי הנהלה ונציג משרד הפרסום בינג ליניאל.
בפרס הראשון זכו הילד שהיין צבי, בן ה־3 והוריו מרמת־יוסף.
בתמונה: גלוית הזוכים המאושרים מועלית מערימת־הגלויות הענקית. בהגרלה הוגרלו עוד 300 פרסים יקרי־ערך.

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים באירופה

יום ו', 12.7

מסירה מיידית

ל"י 1 לירה שטרלינג	דולר ארה"ב	2.5415/20
ל"י 1 דולר ארה"ב	מרקים גרמניים	2.3950/75
"	פרנקים שוויצריים	2.861/4/71/4
"	פרנקים צרפתיים	4.12/14
"	לירות איטלקיות	584/586
"	פרנקים בלגיים	36.35/50
"	פלורינים הולנדיים	2.63
"	ינים יפניים	2641/2/265

זהב

מחיר אונקית זהב 119.5—121.5 דולר

	ליש"ט	פר"ש	מר"ג
חודש	2.5395/405	2.8480/600	2.3865/910
3 חודשים	2.5295/310	2.8265/385	2.3720/765
6 חודשים	2.5155/170	2.7945/085	2.3530/595

הוגבר הפיקוח למניעת הברחות בלוד

חוליות הביקורת של משמרת המכס בנמל לוד הגבירו את הפיקוח למניעת הברחות, ל־אחר שהתברר, כי אנשים ש־קיבלו רשיונות להיכנס לאולם הנוסעים סייעו לבאים מחו"ל להבריח סחורות אל מחוץ ל־נמל. כן נתגלו מעשי הברחה שעובדי נמל התעופה היו מעו־רבים בהם.

נודע, כי עובד חברת תעופה זרה שחזר מחו"ל והלך מן המכס אל בית הנהיבות השאיר חבילה במקום מוסתר. אנשי חוליית הבי־קורת ראו כי נהג מכונית של אר־תה חברת תעופה ניגש אל החבי־לה והכניסה למכונית. הם עצרו את האיש ומצאו בחבילה מצלמה יפאנית ששוויה 2000 ל"י. נגד החשודים במעשה נפתח תיק.

בבקורת אחר נתפסה תיירת ו־ברשותה אבזרי חשמל ששוויים לפני תשלום המסים 9,000 ל"י. לחקירה הוזמנו שני אנשים שהיו באולם הנוסעים. התברר כי הם היו בעלי הסחורה המוברחת.

ישראלי המתגורר שנים בחו"ל הגיע לארץ והביא מכשירי חשמל ששוויים 20.000 ל"י. הוא עבר עם חפציו במסלול הירוק, ואדם שהיה לו רשיון־כניסה לאולם נל־וה אליו כדי לעזור לו בכיבול ל־עבור את ביקורת המכס. נגד הש־ניים נפתח תיק, והם יועמדו לדין.

תייר מארה"ב שהגיע לארץ הש־איר במחסן־המעבר של המכס ב־לוד מכונת־חישוב כדי לקחתה אי־תו בצאתו את הארץ. כאשר יצא מהארץ לקח אתו את החבילה. אך העית אותה ליד האוטובוס. חו־ליית הביקורת שהיתה בתצפית הבחינה בעובד חברת־תעופה ש־הרים את החבילה וניסה להוציאה מן הנמל. נפתח תיק נגד החשוד. (ע)

צפיפות בנמל עזה

מאת סופר „דבר" בדרום

צפיפות שעדיין לא הייתה כמוה נוצרה אתמול בנמל עזה: תשע אניות מלט עגנו בו בבת־אחת. הצפיפות נוצרה בגלל הסערות ה־מבוססות המפריעות לעבודות ה־פריקה. אחת האניות ממתינה שלו־שה שבועות לסיום פריקתה. על האניות המצפות יש כ־25.000 טו־נות מלט בסך הכל. השבוע עומ־דים להגיע אניות מלט נוספות. אם יש־קוט הים יוכל הנמל לשנע כש־לוש אניות בבת אחת, וכ־2000 טונות מלט ליום.

הוגבר הפיקוח על הובלת הבשר

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

משרד הבריאות הגביר בחוד־שי הקיץ את הפיקוח על הובלת הבשר, מבחינת אמצעי הקירור וההיגיינה הקבועים בחוק, וב־חודשים האחרונים הוגשו כמה עשרות תביעות משפטיות נגד מפירי החוק.

מנהל בית הקירור לבשר של „טמפו" בחולון ב. טוב אמר לי אתמול כי זה חוק שחלק מהציבור לפחות אינו יכול לעמוד בו. קצב הזקוק ל„רבע" או שני „רבעים" בשר לשבוע (60—120 ק"ג) אינו יכול להשקיע כמה אלפי לירות במכונית קירור. ס. ברזילי, מנהל החברה לקירור והספקה שיש לה בית קירור לבשר באזור, אמר לי כי הוא אינו יכול להיות מפקח במקום משרד הבריאות. אם בא קצב מאשדוד או מאשקלון, אין הוא יכול לשלוח אותו חזרה ללא בשר.

המפקח מטעם משרד הבריאות מ. גולנברג אמר לי, כי בהובלה למרחקים קצרים אפשר להסתפק בארגזי בידוד פלאסטיים וכי הוא הזהיר את הקצבים שלא תורשה הובלת בשר בניגוד לחוק. לדעתו יכולים כמה קצבים להתארגן ולר־כוש יחד כלי תובלה מתאימים, ולבצע את הובלת הבשר לפי תור. הקצבים טענו, כי אם יהיה עליהם להוביל את הבשר במכוניות הקי־רור, יתייקר הבשר בשתי ל"י ל־ק"ג. הם אמרו כי בתל אביב מובי־לים את הבשר פתוח בעגלות ובי־אופנים ומוציאים אותו להובלה בטמפרטורה של מינוס 15 מעלות. בחולון יוצא הבשר להובלה בטמ־פרטורה של מינוס 30 מעלות. „מו־טב שיפקחו על החזקת הבשר הטרי בבית המטבחיים, מאשר על הובלת הבשר הקפוא כאן", אמרו הקצ־בים.

נודע לי כי יש מקרים שהבשר מועמס בבית הקירור על מכונית מקוררת, אך בריחוק מה מעבירים אותו למכונית אחרת. הרופא הו־טרינרי הראשי של משרד הברי־אות ד"ר שומרוני אמר לי, כי לפי האומדן מבוצע חוק הובלת הבשר ב־65—70 אחוז. כאשר יש פיקוח של משרד הבריאות אין הובלת בשר בתנאים אנטי תברואיים.

בנק כללי הנפיק שטרי הון ב־4.5 מיליון ל"י

בנק כללי לישראל הנפיק שט־רי הון בערך נקוב של 4.5 מיל־יון ל"י. שטרי ההון הונפקו לבעלי מניות של הבנק בלבד ולא הוצעו לציבור — על כך מסר אתמול מנכ"ל הבנק דוד שוהם.

בנק כללי לישראל נמצא בבע־לות קבוצה אשר בראשה הברון אדמונד דה רוטשילד. המימון גב־ביד"ר מועצת המנהלים של ה־בנק. כל מניות בנק כללי נמצאות בידי קבוצה זו ואינן נסחרות ל־ציבור.

שטרי החוב הנוכחיים, הם משתת־פים וניתנים להמרה ופדיונם הי בתום 15 שנה מיום ההנפקה. ב־10 תשלומים שנתיים שוים ורצו־פים. עם הנפקה זו שבוצעה ב־29.6.73 יגיעו אמצעי הבנק ל־123 מיליון ל"י.

בנק גרמני הלווה לסוכנות היהודית 25 מיליון דולר

מאת סופר „דבר"

השותף החדש של ד"ר טיבור רוזנבאום, הבנק הגרמני „אסושיה־לאנדס בנק" מפרנקפורט, הע־ניק לסוכנות היהודית הלוואה ב־סך 25 מיליון דולר לתקופה של 10 שנים. ההלוואה ניתנה בתנ־אים נוחים בוצעה בשיתוף „קונ־טיננטל־בנק" אוף לכסמבורג" ובנק רוטשילד בפאריס.

כידוע רכש „אסושיה לאנדס בנק" חלק ממניות „אינטרנציונל קרידיט בנק" מג'נבה, הנמצא בבע־לות ד"ר ט. רוזנבאום. בכך נכ־נס הבנק הגרמני של מדינת אסן באורח עקיף, לשוק הכספים של ישראל.

השקעותיו של ד"ר ט. רוזנבאום בישראל מגיעות ל־43.7 מיליון ל"י, כולל רכישת מפעלי „אתא" ו„הדדיה".

טיסות מוזלות מארה"ב בחורף

חברת „אל על" תנהיג תעריפי טיסה מוזלים מארה"ב לישראל בעונת החורף. מחיר הטיסה בין ניו־יורק לתל־אביב יהיה 385 דו־לאר לתיירים בקבוצות של 10 נוסעים. המחיר ייכנס לתוקפו ב־15 באוקטובר.

סמנכ"ל „אל על" למסחר י. שורם אמר. כי המחיר נקבע בתי־אום עם משרד התיירות, לאחר תחקיר משותף של משרד זה עם „אל על".

שלטונות התעופה האמריקאים אישרו את מחיר הטיסה החדש. (ע)

מניות ושערים

ירידות חדות בצמודי־מדד

שוק אגרות החוב הגיב אתמול על העליה הקטנה במדד של 0.3 אחוז בירידות חדות בשערי המיל־וות הצמודים למדד. הציפיה לע־ליה גדולה יותר של המדד ושיעור העליה הקטן, הביאו לגל מכירות ולירידות. ואילו בשוק המניות שר־רה יציבות עם נטיה מסויימת ל־עליה.

ההתפתחות בשוק אגרות החוב הגיעה אמנם בבורסה להגיה. שיי־תכן מאד וכספים רבים עשויים לעבור בקרוב משוק המילוות ל־שוק המניות. אם אמנם יתברר שעי־לית מדד המחירים בחודשים הק־רובים תהיה קטנה, לפחות עד הבחירות.

מדד שערי המניות עלה אתמול ב־0.39 אחוז. המחזור הסתכם ב־2 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב המש־תנים 1.06 מיליון ל"י.

במניות הפיננסיות היו אתמול המניות הפופולאריות מניות הבנ־קים למשכנתאות. במיוחד היו מבוקשים מניות „טפחות" „שי־כון" פיתוח משכנתאות והבנק ה־אפותיקאי. גם מניות החברות לבי־טוח נתגו מבוקשים עקביים. שע־רי מניות הבנקים הגדולים היו יציבים.

ביקוש היה אתמול גם למניות הנפט. חודשה הפעילות במניות „נפטא" ו„לפידות" בגלל התאר־גנות בעלי המניות. קיימת הערכה שהתארגנות זו אולי תאלץ את הממשלה לבצע את המלצות „ו־עדת סלמן" גם לגבי מיצוי בעלי מניות המיעוט בחברות הנפט. שע־רי „נפטא" ו„לפידות" עלו בצורה תלולה. אף כי חלה נסיגה מרמת השיא היומי בסיבוב האחרון של המסחר.

במניות המקרקעין בלטו מניות „הכשרת הישוב" ו„ישרס". כן היתה עליה חדה במניות „פרי־אור", אבל ללא מחזור של ממש. מגמה בלתי אחידה היתה במ־ניות התעשייתיות. היתה עליה קט־נה במניות „דובק" ואילו מניות „נייר חדרה" ירדו בעקבות הירי־דה בארה"ב. כן היה ביקוש למניות „אלקטרה" ותע"ל.

בשוק אגרות החוב היו ירידות במילוות הצמודים למדד. נשארו יציבים מילוות קליטה 1966 ו־1967. המחזור היה 4.22 מיליון ל"י.

„כללי" תנפיק „זכויות"

הודעה המרכזת של „כללי" הח־ליטה להנפיק „זכויות" לבעלי המ־ניות לפי היחס של מניה חדשה אחת לחמש מניות קיימות לפי שער שייקבע ערב ההנפקה. בהנ־פקה זאת יונפקו גם מניות לעובדי „כללי". מהנפקת ה„זכויות" ייהנו גם בעלי מניות של „החברה הבו־כרית" שהמירו או ימירו מניותיה במניות „כללי".

כמו כן, תנפיק „כללי" סדרת מניות ואג"ח הניתנות להמרה לת־קופה של 15 שנה. הנפקה זו תהיה בדולרים ומיועדת לתושבי חו"ל. שערי הנפקה של המניות יהיו בקרבת שער מניות „כללי" בבורסה בעת ההנפקה. הריבית על אגרות החוב תהיה 7 אחוזים והן תרשמ־נה למסחר בבורסה התל אביבית.

הוקטן ההפסד המצטבר של „פמה"

החברה להשקעות ונכסים „פמה" סיימה את 1972—73 ברווח שוטף של 539.739 ל"י. בכך צומצם ה־הפסד המצטבר בסוף שנה זו ל־1.4 מיליון לירות. בשנה הקודמת, 1971—72, היה ל„פמה" הפסד שו־טף של 28.3 אלף ל"י.

בנקים מסחריים והחברות לאחזקות בנקאיות

שם הנייר	השער ב־	
א. ה. ה. ש	264	—
א. ה. ה. מ	267	—
א. די. בי. בכ'	267.5	—
א. די. בי.	219	—1.0
א. די. בי ב	262	—
אגוד	315	+1.0
א"י בריטניה מב'	312	—1.0
א"י בריטניה ש	312	—
א"י בריטניה מ	312	—
דיסקונט	1030	—
דיסקונט א	610	—
המזרחי ש	158	—4.0
המזרחי מ	161	—1.0
הפועלים מב'	344	—
הפועלים ש	330	—
הפועלים מ	332	+1.0
בל"ל	307	+1.5
בל"ל — 60% דיב'	303.5	+2.0
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ש	235	+3.0
אפותיקאי מ	237	+2.0
כרמל מ	160	—0.5
משכנת' בבנין	239	—
פת' משכנת' ש־	264	—
פת' משכנת' מ	267	—
שכון בכ'	180	—
שכון ב'	210	—
טפחות מב'	229	+3.0
טפחות	225	+4.0
א. די. בי רצ'	215	—0.5
מוסדות מימון ענפיים		
שלמון	118	+2.0
אוצר התעשיה	233.5	+0.5
חקלאות	82.5	—
פת' תעשיה מב'	74.5	—
ביטוח		
אריה	720	+5.0
הסנה	260	+3.0
הדר	229.5	+3.5
צור	158	—1.0
מסחר ושירותים		
בית הרכב	69.5	+1.5
דלק ר	207	—
דלק מ	222	+5.0
קרור 1	462	—
קרור 10	407	—
חשמל	62	—
ספנות	207	—7.0
מקרקעין בניה פיתוח והדרים		
אזורים	211	+1.0
אפריקה 1	340	—
אפריקה 10	297	—
הכש' הישוב ר	209	—
הכש' הישוב מ	212.5	+2.5
מו"ב ר	135	—6.5
מו"ב מ	151	—
מו"ב ב'	133.5	—0.5
נכסים	250	—
ישרס	176	+1.0
כהדרין	142	—
בתי הדר	99.5	+2.0
[illegible]	128.5	+1.0
נאות אביב	82	—
פרי אור	216	+6.0
רסקו מב'	100.5	—0.5
רסקו	81.5	—
תעשיה		
אליאנס	485	—
אלקו 1	111	—3.0
אלקו 2.5	105	—
אלקטרה 1	260	—
אלקטרה 5	256	+5.0
ארגמן מב'	380	+1.0
ארגמן ב	378	+1.0
ארגמן — 30% דיב'	373	—2.0
אתא ב'	141	+1.0
אתא ג'	140	+1.0
אתא כשנה	135.5	—
דובק	461	+3.0
כלים	194	—1.0
טבע ר	1010	+5.0
טבע ב	1099	—1.0
כימיקלים	52	+1.0
ל' אפשטיין	78	+4.0
מולר	245	—
פניציה ר	123	—
פניציה ב	124	—
פניציה 10	124	—
נייר חדרה	318	—6.0
צבים	260	+5.0
נחושתן	395	—
ערד	120.5	—
שמן	146	—
תע"ל	306	+2.0
חברות השקעה ואחזקות		
אלבר ר	102.5	—
אלבר ב	104	+0.5
אלרן ר	216	—
אלרן ב	225	+4.0
אמיסר	48	+2.5
ברכות	236	—
פיבליב הסק'	275	—
פז	115.5	—0.5
וולפסון 1	180	—
וולפסון ר	111.5	—0.5
וולפסון ב	116	—
ירדן	80.5	—
אמפא	139	—
דיסק' השק' ר	262.5	+0.5
דיסק' השק' ב	265	+0.5
מזרחי השק'	110	—2.0
בל"ל השק'	226.5	+2.8
פריון	115	+1.5
חסכה	111	+2.5
יצוא השק'	74.5	+1.0
כור	162	—
כלל השק'	213.5	+2.0
כלל תעשיה	206	—3.0
עוז השק'	182	—
פמה	62	—1.0

מניות הנסחרות במטבע חוץ

אניקו דב' א' ש	89	—
אניקו רב' א' מ	85.5	—
אניקו בכ' ש	133	—
אניקו בכ' מ	41.5	—
אדנים	117	—
נפטא	61	+5.0
לפידות ש	134	+11.0
לפידות מ	147	—
אג"ח ניתנות להמרה במניות		
שטרי־הון בל"ל	146	+2.5
שטרי הון בל"ל — 3	115.5	+3.0
פת' משכנת' אג"ח	123	—
הכש' הישוב אג"ח	99	+1.0
אלקטרה אג"ח	182.5	+0.5
אתא אג"ח	98.5	+0.5
דיסק' השק' אג"ח	121.5	—
מזרחי השק' אג"ח	100	—1.0
ר"ג מ	119.3	—
ר"ב מ	119.4	—0.6
6½% מלוות פיתוח		
ר"ב מ	119.4	—0.6
ר"ג מ	119.3	—
ר"ד מ	119	—0.8
ר"ה מ	117	—
ר"ב מ	117	—
ר"ד מ	115	—1.0
ר"ז מ	115.2	—
ר"ט מ	115	—
רכ"ב מ	113.1	+0.1
רכ"ד מ	113.2	+0.4
רכ"ט מ	114.5	—
רל"א מ	113.8	—0.2
רל"ג מ	614	—
רל"ה ב	117.5	—0.5
רל"ז מ	116.5	+0.2
ר"ם מ	116.2	—
רמ"ב כ	116	—
רמ"ד מ	115.7	+0.2
רמ"ז מ	115	+0.2
ג"א מ	115	—0.1
ג"ב מ	113	—
ג"ג מ	112.7	+0.1
ג"ד מ	109.7	—0.2
מפעל הפיס	159	+1.0
מילווה קליטה		
1961	194.3	—3.0
1961	186.9	—
1961	184.1	—0.2
1961	166.5	—
1962	183	—2.5
1962	175	—
1962	163.4	—
1962	154	—
1963	272.9	—
1963	250.4	—2.0
1964	245	—2.0
1964	223	—1.0
1965	223.9	—
1965	202.5	+0.4
1966	181.6	—
1966	181	—0.3
1967	174.8	
1967	169.9	
מילווה בטחון 1968		
א	99.5	—
ב	99.7	+1.5
ג	100	+1.5
ד	192	—
ה	188.5	+2.7
ו	186	—
ז	184.7	—0.1
ח	181.7	—
ט	179.6	+0.1
י	181.5	—1.0
מ"א	183.3	—0.5
מ"ב	179.7	—3.5
מ"ג	182	—0.5
מ"ד	177.8	—
מילווה בטחון 1969		
א	180	—2.0
ב	177.4	—2.5
ג	177.4	—2.6
ד	176.8	—2.0
ה	175.1	—
ו	171.5	—2.6
ז	170.8	—3.8
ח	177.5	—
ט	170	—5.3
י	175.1	+0.1
כ"א	167.5	—4.5
כ"ב	172.5	—
כ"ג	170	—1.9
מ"א	169	—4.8
מ"ב	174	—0.8
מ"ג	165.2	+5.0
מ"ד	167	—2.0
כ"ה	171	—2.5

דרושים 200 מיליון ל"י להרחבת ענף הלול

גובה ההחלטות שתתקבלנה ב־רבונה, אשר מגמתן להגביה זה מן ההוד כתהליך לבשר הבקר ידוד מאמיר בשוק הבין לא תצטרך הממשלה להקציב סכו־מי כסף ניכרים בתנאי אשראי נו־חים להכנת מבנים לגידולי ה ולהתאמת משק הרבייה לביקוש אפרוחים בהתאם למכסות ה־שוק.

דברים אלה מסר מ. ידלין, מז־כיר משקי עופות לרבייה. הוסיף, כי הממשלה תצטרך מיד לרשות תכנית ההרחבה ענף הלול לא פחות מ־200 מ' ל"י.

הסכומים שיוקצבו ישמשו לה־רחבה במשקי הפיטום, במשקי גדלי ההודים ובמשקי הרבייה. כה לא שהודה הממשלה. בהקצ־ שהצפייה לרשות החקלאים. הבנייה לפיתוח ענף הלול.

מפעל לקמח בשר בעמק בית־שאן

מאת סופר „דבר" בעמק בית־שאן

מפעל לייצור קמח בשר מפסולת המשחטה „עוף טוב" בבקעת בית־שאן הופעל בימים אלה. לאחר שמומחה מדניה לימד את עובדי המפעל את סודות המקצוע.

קמח הבשר המיוצר מפסולת המשחטה משמש מזון לעופות. שומן של הפסולת משמש את תעשיה הקוסמטית. כידוע, מייבאת ישראל קמח בשר ומשלמת במטבע זר. ובאחרונה הורגש מחסור בקמח־בשר בשוקי העולם.

בהרחבת המשחטה, שהיא בבעלות משותפת של משקי עמק בית־שאן ועמק הירדן, יושקעו כ־3 מיליון ל"י. עם ההרחבה יוגדל הייצור מ־3000 טונות בשר בשנה ל טונות, בתוספת של 2000 בשר הודו שיעובד בקו ייצור

יוזלו מחירי בשר טרי בת"א

אגודת הקצבים תל־אביב — השרון הגיעה להסכם עם בק"ר על מבצע של הוזלת בשר טרי בכ־3 ל"י לקילו. מבצע הוזלות יימשך כעשרה ימים. ...ים להאריכו.

מחירי הבשר הטרי יוזלו כך:

● בשר חזה יוזל מ־18.35 לקילו ל־15.35 ל"י;
● בשר צלעות יוזל מ־ ל"י לקילו ל־17.45 ל"י;
● בשר כתף יוזל מ־21.15 לקילו ל־18.50 ל"י.

פותחה מערכת־מחשב לשירות לקוחות הבנקים

תופעל בסניפים ותקצר תהליכי־הפעולה

חברת המחשבים י. ב. מ. הכריזה על פיתוחה של מערכת אלקטרונית לשי־רות של לקוחות הבנקים. המערכת המשוכללת תקצר במידה רבה את „שהיית" הלקוח במשרדי הבנק על־ידי ריכוז ומיכון של חלק ניכר מהשירותים ומהמידע הדרושים לו.

המערכת הוצגה ותופעל בקרוב בארץ והיא קרויה י. ב. מ. 3600. היא מורכבת ממספר יחידות הנית־נות להתאמה לצרכי הבנקים ה־שונים. יחידות המערכת קטנות ממדים ומיועדות להפעלה בסניפי הבנק, תוך קיום קשר עם מאגר־נתונים מרכזי. יחידות אלה יבצ־עו סדרה של פעולות, אשר גזלו עד עתה זמן רב ברישום ידני ו־בבירורים, הקשורות ישירות לשי־רות הלקוחות. בין היתר ת המערכת לקבל מצב חשבון שניות ולעדכן את החשבון (על־ידי יחידה שתצמוד ...) יחידה אחרת, ... עצמו, שתפעל גם מתוך המיועדת למשיכות ...בים. בדיקת מצב החשבון פנקסי צ'קים וכד', תוך אמצעי בטיחות חדישים.

כן כוללת המערכת ... טה להדפסה מיידית של ... תלושים או יומנים במספר משתנה ויחידה להדפסת ... חשבונות שונים לבקשת ... או הנהלת הבנק. יחידה אחרת היא היחידה לטיפול ... סים, כגון פנקסי חסכון (בגדלים שונים) המאפשרת של נתונים ורישום פעולות ... קס תוך עדכון בקובץ המרכזי.

שר האוצר, פנחס ספיר, שהיה בסוף השבוע שעבר אורח לוד וקיבל את אזרחות הכבוד של העיר, ביקר בלוויית ראש לוד צבי איצקוביץ במפעלים „שמני לחץ — לוד" ו„מפעלי מתכת לוד" — שזכו השנה ב„פרס קפלן".

מפעל „שמני לחץ לוד" מחדש ומזקק שמנים משומשים, אותם בשוק האזרחי והצבאי. המפעל הוכר כמפעל מאושר שהוא חוסך למדינה מאות אלפי דולארים בשנה, ומקטין את המשק הישראלי ביבוא שמן מחו"ל.

חברת „דלק" היא בעלת המניות העיקרית במפעל זה מאז 1968, ומבצעת באמצעותו את ערבול ומילוי השמנים המוגמרים „דלק". תפוקת המפעל מגיעה היום ל־15,000 טון בשנה.

חברת בת נוספת של „דלק" היא „מפעלי מתכת לוד" העוסקת בשיפוץ ושיקום חביות מתכת. החברה, אשר הוקמה כדי לספק צרכי מפעל „שמני לחץ", הנה כיום הספק העיקרי בארץ ל מחודשות, ומשרתת יצרני שמנים, כימיקלים ומוצרי מזון וכ מפעל זה הינו מפעל מאושר החוסך למדינה מטבע זר.

בשני המפעלים גם יחד מועסקים כ־100 עובדים, מרביתם בני האיזור. בימים אלה הוחל במימוש תכנית פיתוח בשני המפעלים בהשקעה של 1-5 מיליון לירות, שמטרתם — הכפלת התפוקה וחסכון ניכר בעבודה ידנית.

הודעות המכס והבלו

לתשומת לב עולים, תושבים ארעיים, תיירים וחוזרים בעלי זכויות פטור

החל מ־15.7.73 נמצאת היחידה העוסקת בהוצאת אישור פטור לרכישת מוצרים מייצור מקומי באיזור ת"א

ברחוב המסגר 70/68 (קומה ג')

שעות הקבלה: בימים א'—ה' מ־8.00—13.00
ביום ו' מ־8.00—12.00

בבית המכס יפו ימשיכו לטפל בכל הנוגע לשחרור רכב בזכויות, בירור זכויות כלליות והשחרורים ממחסני רישוי.

הנהלת המכס והבלו

...הממשלה תיפגש היום ...המשלחת מאשדוד

...ופר „דבר" בדרום

ראש הממשלה ...איר עם משלחת המועצות מאשדוד היום ב־11 לפני הצ...

...סף שוילי, מראשי הצי...נית באשדוד, אמר לי ...יוחיימו ראשי העיר ...גדה על עצומה שתוגש ...משלה.

שבוע המינהל בנמל אשדוד הפסיקו אתמול את שביתתם, לאחר שנציגיהם נפגשו עם מנהל הנמל י. גוית ועם נציגי העובדים. סוכם שמנהל הנמל ישלח להם מכתב ויביע צער על הכאת עובד מחלקת כוח האדם פנחס בורנשטיין ביום ה'. מנכ"ל רשות הנמלים א. רבינוביץ אמר אתמול, כי ההסכם בין שר התחבורה להנהלת הנמל ...הרעב אינו בניגוד להסדרים המקובלים בנמל.

...: אני גאה בהחלטתי ...יין הגרוזינים

...החבורה והתקשורת ... במגישה עם משלחת ...י ציבור של הקבוצת ..., כי הוא גאה בהחל...יתם של מנופאי נמל ...השום שרק כך נמנעה ...שביתת רבים. הוא סיפר ...בת הממשלה, הוכעה ...לאה בכל החלטותיו. ...ביע ועדה להכשרת ...קת קבע לעולים ...ההתרשמות האחרונות ...השלמתיק על בעיית ...יוחסי העבודה במפעלים ...יע אתמול ידיד מחלקת ...העובדים ה. ויזיל. לסגן ...חפת של הממשלה והד ...שמתפקידה לדון בדר...את תעסוקה קבועה ל...שים בכל ימות השנה. ...שחק ביטוח אבטלה ...גלים חדשים אוטומטית ...זאם לארץ. את הצעתו ... ויזיל בישיבת הוועדה.

הבחיר לשר עמדתו, לפיה יש למצוא פתרון באות לבעיית קליטתם של עולים אלה בעבודה סדירה מקצועית המצויה באזור. אך אין להעמיס משימה זו על הנמל בצורה שבה הוצעה קבוצת פועלים זו את המשך העסקתה. כן ציין, כי הדבר נוסבר מספר פעמים, על ידי הנהלת הנמל לקבוצת הפועלים הנוכחית.

ג) הטיפול בנושא בדרג הממשלתי נעשה לאור שיקולים שאינם בתחום אחריותה וסמכותה של רשות הנמלים. וההידיעות שהתפרסמו לפיהן נדרש. כביכול, מנכ"ל הרשות להצטרף אל שר התחבורה בעת שניהל את המו"מ וסירב. מי שוללות כל יסוד. ההודעה מלשכת שר התחבורה בנידון מדויקת.

ד) מנהל נמל אשדוד פועל עתה בתיאום להודעה שמסר ביום ה', במטרה למנוע שיבוש הסדרים הקיימים בנמל. תוך הבנה, כי ההסכם שהושג בין שר התחבורה וקבוצת השובתים לא בא לשנות ההסדרים האמורים.

ה) מנכ"ל רשות הנמלים רואה בחומרה רבה התופעות של שימוש בכוח ובאלימות — במיוחד בכל הנוגע לעובדי הנמל ולשיבוש סדרי העבודה בו, וכן להפרעת הכללית בעיר אשדוד.

מנכ"ל הרשות ביקש ממנהלי הנמלים להקפיד על קיום הוראות הקבע למניעת תופעות מסוג זה בתחומי הנמל, תוך שימוש בכל האמצעים העומדים לרשותם. בסיום ההודעה הביע א. רבינוביץ את צערו על כי תופעות מסוג זה השתרבבו למסכת קליטת העליה באשדוד ותביע תקוותו, כי מקרים אלה לא יישנו בעתיד.

...התייחס לנושא ואמר, ...קר הבנמל אשדוד היה ...ב בלי תקדים, עם זאת ...שלה בתבונה שסיימה ...ן כפי שסיימה.

...ציין לשבח את חוש ...ההתאפקות שגילו ועדי ...נמל אשדוד ובייחוד ועד ...יפעל במקום. נוכח ה..., כן ציין לשבח את ...עלי אשדוד והציע ש... הקליטה בוועדה"ס תדון ...פתרון הבעיות שנתעור...באשדוד ותבוא בדברים ...ים הממלכתיים הנוגעים ...הבעיה היא חברתית. ...ת רשות הנמלים

מכתב הדרש לא להסכים לתביעות הגרוזינים

...להודעות שונות שהת...נמול בעתונות, מסר דו... הנמלים כי הודעות אלה ...כביכול, ציטוטים מפי ...שות הנמלים — אינן ...

...הרכות לא מסר בנדון ...זה לעתונות, וכדי למנוע ...ים בנושא עדין זה, מו...שות:

...ת רשות הנמלים בנושא ...פרעים ארעיים לאנשים ...בוע מועלים אלה בנמל. ...א שנעשה הנושא, סוכם ...25.3 עם מועצת פועלי ...הצפים של הסתדרות, ...נמלים רואה בסיכום זה ...תוקף ומכלכלת פעולה ...זאם למוסכם.

...התפתחות שביתת הרעב ...ת העולים החדשים מגרו...ן שר התחבורה בעניין ...ל הרשות. מנכ"ל הרשות

אדי מלכה, טוען: „המנהלים כולל לבך". פנה אתמול לבית הדין הגבוה לצדק בבקשה לצוות על ראש הממשלה ושר התחבורה לא להפעיל את ההסכם עם עולי גרוזיה באשדוד, שהפגינו להסתדרות בנמל אשדוד.

מלכה טוען, כי התפרעויות הגרוזינים באשדוד התאפשרו בגלל מחדלי משטרת ישראל, שהפקירה את מוסדות הציבור בעיר בידי המפגינים. ומסיבה זו „מצא שר התחבורה שהגיע למקום את עצמו מתן בהסכם בלחץ. הוא בידי הגרוזינים. ונעתר לתביעותיהם באיזן ברירה".

אדי מלכה טוען, כי על המשטרה „לשים קץ להשתוללות הגרוזינים מן יישנו דם אחיהם". ומבקש לבטל את כל הפתרון שהציע שר התחבורה למפגינים כפרס על כך שהפכו את אשדוד לגיא פרעגות". (ע)

...שה על־שם ...ל שמואל חץ

...הקדישה הורשה על שם ...ף שמואל חץ, במלאת ...צים לנפילתו בעיים בגמל ...מצרים, התקיים אתמול ...דיקה.

...במקס מפקד חיל ה...יף בני פלה, קצינים בכי...חיל, ובני משפחת של

הטייס. סגן אלוף חץ היה בן 32 כשנפל כשמטוס הפאנטום שבו טס התרסק על אדמת מצרים. הוא לא זכה לבוא לקבר ישראל. גופו המסתם נפל בשבי.

סגן אלוף שמואל חץ נולד בקריית חיים. התחנך בקיבוץ שפיים וסיים את ליכודיו בבית הספר לקבוצות הצופה „הולך" בתל־אביב. היה בצבא ואב לשני בנים.

אביו של סגן אלוף חץ הסיר את הלוט מעל האנדרטה שהוקמה בידי הקק"ל, ואחר כך הבריר הסיר את הלוט מעל האנדרטה שהוקמה בידי חבריו. אנדרטה זו משובצת כלות סלעה גדול ובו חרוט בשם הנפי־סים. בראש חץ הרקיע לחקים. בתחתיו הרוטים דברי הנביא זכריה „יצא כברק חיצו".

דיבר מפקד חיל האוויר אלוף ב. פלה. רעיית הטייס ואחיו נשאו עצים ביער שיישא את שמו.

ניהל את הטקס י. סגל, מטעם הכבבית המאוחדת בישראל.

...ביש חדש ...עזה לרפיח

...סופר „דבר" בדרום

...תסלול כביש מעזה לרפיח ...ך בשפת הים.

...משרד הדרום של מע"צ ...רג אמר אתמול בסיור ...ברצועה. כי בשלב ה...סלול קטע הכביש מהיר ...הרצועה לרפיח, ולאחר ש...י בילוי על נחל עזה ייס...ע הצפוני מדיר אל־בלח ...מים אלה נסלמת סלילת ...העוקף את רפיח מבורח. ...זאן יגיע לצומת שלום. ...מפק הכביש הראשי של ...מצוה לרפיח. הכבישים ...להאתורויה בתל נצרים. ...ב (חלכתני) ונחל סודג ...ת כביש האירך של הר... ...ביש הוצף הכביש הרא... ...ין מפסיקה ברצועה 200 ...מקומיים, בהם 4 כהנד... ...ת של 13 ישראלים בתפ... ...חל ופיקוח.

...דירה שנשרפה ...ש דירה חדשה

...סופר „דבר" בחיפה

...בשכונת קצין, אחת ה... ...נתבכת הפגב בסירות ...כלי היא, פרצה בשבוע ...ליקה. לדירה בת שני ... של המשפחה בת שש ... לחדרים נגרמו נזקים ... הסוכנות המקומית ...ת אבי המשפחה לחברת ..."עמידר" בחיפה ... בחורה אל פקיד המד... ...קובית. האחראי לעניני ... בבקשה, ביום ו' שלושה ... הדליקה, הגיע ראש ... המקבלה למשכות קצין ... לחדריים. עד ... הנזקים בדירה. המשפ... קיבלה את ההצעה. היא ... לשכן איתה בדירה חדשה ... בחדרים אחר בדירת הכר...

...המשפחה. שביקר אתמול ..."דבר", אמר כי המשפחה ...יותר בשנתיים בדירתה ...לה בריבת ביקה הספרים ...בכל השירותים הציבוריים. ...פר כי אביו מתקבל באוסף ... בלשכת הסעד כשבא לב...ירה לרהוט.

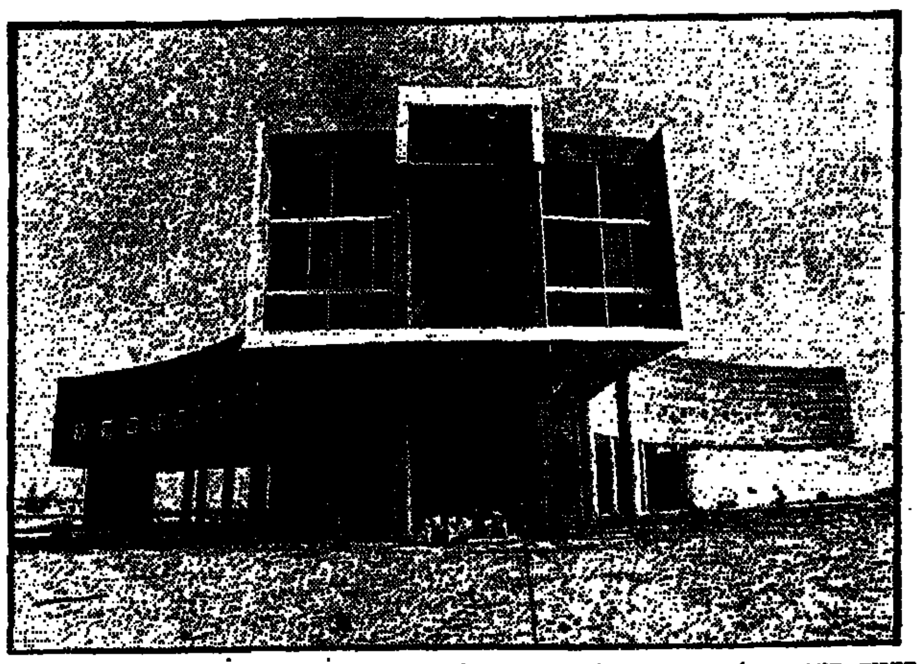

המבנה המרכזי של קיבוץ כפר־שלום אשר בגבול פיתוח־רפיח נחנך אתמול. במבנה זה מוחסים חדר האוכל, מזכירות המשק, המרפאה ומועדון. תכנן את המבנה האדריכל ישראל גודוביץ והוא נבנה על־ידי האגף לבניה כפרית במשרד השיכון. (צילום: רן אורדה)

ביהמ"ש העליון דחה ערעוריהם של נותני השוחד לפקידי „עמידר" באשדוד

בית־המשפט העליון דחה אתמול את הערעורים על ההרשעות וגזרי־הדין של 5 תושבים מאשדוד, שנתנו שוחד לפקידי „עמידר" כדי לזכות בדירות מרווחות למשפחותיהם.

5 התושבים נבאטולה זוקארם, זאן פייר אקניז, שלום בוזגלו, דוד דהן ודוד שוורץ, הורשעו בבית־המשפט המחוזי בבאר שבע, כי נתנו כל אחד, באמצעות שני קבלנים מתווכים, שוחד באלפי ל"י לפקידי „עמידר" באשדוד והמורה ואת זכו בבעלות, או בהשכרה, על דירות מרווחות יותר מאלה שהיו להם. על ארבעה מהם הוטל עונש של 6 חודשי מאסר, ועל החמישי 5 חודשי מאסר. כן הוטלו על ארבעה נאשמים קנסות בסך 3000 ל"י ועל נאשם החמישי קנס בסך 4000 ל"י.

הנאשמים פנו לבית־המשפט העליון וערערו על הרשעתם ועל העונש שנגזר עליהם. השופטים מ. לנדוי, ח. כהן, וא. ב. מני, החליטו פה אחד, לדחות את הערעורים על ההרשעות וברוב דעות החליטו לדחות גם את הערעורים על העונש.

השופט כהן מציין בפסיקו, כי יש להתחשב בנסיבות בהן עברו הנאשמים את עבירותיהם ויש להבחין את ענשם למאסר על תנאי. הנאשמים כולם היו במצוקת דיור וגרו בצפיפות עם משפחותיהם בדירות קטנות. „כל באבריהם להשיג לעצמם דירות הראויות למגורי אנוש עלו בתוהו, שכן דירות „עמידר" באשדוד היו כיו עדות לעולים חדשים ולא ל„תושבים" (כולל עולים שמלאה שנה לישיבתם בארץ). „בה פלא", תמה השופט כהן, „שעיני התושבים כלו מהתמרמרות וקנאה, וכאשר יצא קול קורא באשדוד שניתן להשיג דירות, צהלה העיר ושמחה".

השופט, שהביע את סליחתו ודאגתו הכבידה שחיתותם של עובדי „עמידר" כמקבלי השוחד, קובע, כי לא היו אלה הנאשמים שהחטיאו את מקבלי השוחד, שכן היוזמה יצאה כשני קבלנים שתיווכו בין הפקידים לתושבים. „הנאשמים פעלו בנסיבות שבהן „הסיפור האורחי הבריאי" גוחה כמפני כורח מצוקתם ואישית, הם עשו את אשר עשו לא למען בצע כסף, אלא למען פיקוח נפשות נשיהם וילדיהם".

השופט מטעים, כי לאף אחד מהנאשמים אין עבירות קודמות והעונש הכרותי הקולם בנקודה זה הוא כאמור על תנאי. ענשם כאמור בפועל היה, לדעתו בחינת „עולי" שיפגע בנשיהם ובילדיהם של הנאשמים הוא עלול להפכם לפושעים פליליים.

השופט ב. גדרי חלק על דעתו של השופט כהן. הוא מסכים אמנם כי הנאשמים פעלו בהיותם נתונים למצוקת דיור, „ואפשר להבין היטב את רגשות הכרירות שקינננו בלבם בראותם שעולים חדשים הובאו אל המוכן, לדירות יותר מרווחות, בעוד הם סבלו מצפיפות יתר בדירותיהם הקטנות ודרשו להמתין בתור שאינו זז במקומו". הוא מסעים גם, „שיש לקוות שהממונים על מדיניות השיכון כבר עמדו על הסכנות והתבריוניה הכרוכות בתופעה זו, אשר נעשו בודאי מכוונות טובות לקבל את העליה התרומה בתנאים נוחים". אולם מדגיש השופט לנדוי, כי על אף נסיבות מיוחדות אלה יש לדרוש מהאדם להבליג על מצוקתו ולא ללכת בדרכים אסורות. השוחד, לדברי השופט לנדוי, הוא „רעה חולה מאין כמוה" וסימן היכר מובהק למשטרים לבנטיניים, ויש להרגיל את תושבים שעלו מארצות שם הוא היה מקובל לסדרים אחרים, מתוקנים יותר. חשוב בעיני מאד מה יגידו בגת ומה יבשרו בחוצות אשקלון בגמר פרשת אשדוד זו, ושלא יצא הקול שביהמ"ש זה קרא דרור לנותני שוחד.

בסוף החליטו השופטים לדחות את הערעורים, מלבד הקלה בעונשו של דוד דהן עקב נסיבותיו האישיות המיוחדות, ואשר הוחלט להמתיק עונשו מ־6 חודשי מאסר ל־3 חודשים. (ע)

עונשים פנימיים לחברי קיבוץ המעורבים בתאונות

מאת דוד שזיו

סופר „דבר"

אחד הקיבוצים בבקעת בית־שאן החליט לנקוט אמצעים נגד חבריו שיהיו מעורבים בתאונות דרכים נוסף על העונשים הוטלים עליהם על פי החוק.

החלטו לא לאפשר לנהגים בהחברים שיהיו מעורבים מתאונות דרכים לנהוג ברכב של הקיבוץ לשם נסיעות פרטיות. „על כל הפרת משמעת (שימוש ברכב ללא רשות) יודוח למשטרה. ובבקרה של הפרת משמעת מצד חבר בחיל לשטרה הצבאית", נאמר בהחלטה.

מת יעקב הר־ציון

יעקב הר־ציון מוותיקי פועלי הבניין בחדרה, בת בהתקף לב בוצאי שבת בגיל 59.

יליד רומניה, חניך תנועת גורדוניה, עלה לארץ בשנת 1933 והשתקע בחדרה. עבד שנים רבות בבניין, ואחר כך בקרן הביטוח לפועלי הבניין בחדרה. בשנים האחרונות ניהל את סניף הקרן במקום.

לוויתו התקיימה אתמול. ספדו לו ב. פילוסבק בשם הנהלת סניף הקרן וש. דן, מנכ"ל קרן ביטוח פועלי הבניין. הניח אשה, בן ובת נשואים. לפני כחודש נפטר אחיו שמואל הר־ציון, מי שהיה מנהל סניף „הסנה" בשומרון.

סמל שלמה נקסון — למנוחות

מוסרי גפת־יזרעאל, בני משפחה, מפקד המחוז הצפוני של משטרת ישראל ורבים מתושבי יישובי העמק, ליוו אתמול למנוחות את סמל שלמה נקסון, שנהרג בבוקר ציש בתאונת דרכים בעת מילוי תפקידו.

סמל נקסון, מוותיקי השוטרים בעמק, ששירת במשטרת הגבעה בנפה, הובא לקבורות בבית העלמין בצפולה.

לאחר מתיבה הגולל הנחת זרים ספד למנוח מפקדו, סגן ניצב שבתאי רוזנביג. המנוח שירת 20 שנה במשטרת־ישראל. השאיר אחריו אשה הרה ו־4 ילדים.

המכון לחקר הנגב התמזג עם האוני'

ראשי אוניברסיטת הנגב הודיעו אתמול על מיזוגו של המכון לחקר הנגב עם האוניברסיטה.

המכון, הפועל בנגב זה כעשרים שנה, יהיה מעתה חלק מן הרשות למחקר ופתוח של אוניברסיטת הנגב. נשיא האוניברסיטה פרופ' משה פרינס, הרקטור פרופ' ח. חנני והמנכ"ל י. בן אמיתי, הודיעו, כי המכון ירחיב את תחום מחקריו ויטול חלק בתוכנית התעסוקה עתידות מדע שיוקמו ליד האוניברסיטה בשיתוף הקריה למחקר גרעיני בדימונה.

מנהל המכון המהנדס יואל שכטר, מסר, כי המכון עוסק במחקר בעיות ניצול מי תהום לצרכי החקלאות. (ע)

קוצר מעצר החשוד בהחזקת האופיום

השופטת המחוזית חנה אבנור קיצרה בסוף השבוע את תקופת מעצרו של משה דוויק, החשוד בהחזקת האופיום המוערכת בשווי של חצי מיליון ל"י ליד המגרש לסחר המכוניות בדרום תל־אביב.

השופטת קבעה, כי דרישי מעצר ל־15 יום בגלל טענת המשטרה שיש בידה מידע הקושר אותו לחשיש והאופיום. השופטת נעתרה לבקשת סניגורו של הנאשם עו"ד א. קידר, וקבעה כי המידע שבידי המשטרה מספיק להוצאת פקודת מעצר. אולם אם אין בידי המשטרה ראיות, אסור שהמעצר יהיה ארוך.

משה דוויק נעצר במגרש לסחר מכוניות „סאמי קאר" לפני שבועיים. סמוך לגדר החיצונית של המגרש נמצא אופיום בכמות הגדולה ביותר שנתגלתה אי־פעם בארץ.

באי־כוח המשטרה אמר כי דוויק אינו בעל המגרש, אך המידע המשטרתי מייחס לו את הסחר בסמים ואת אחזקת הסם. (ע)

משלחת מורים מחולון חזרה מביקור בגרמניה

משלחת מורים ומחנכים מחולון, בראשותו של חבר הנהלת העיריה גדעון לב, חזרה אתמול מביקור בגרמניה ובצרפת. המשלחת הישראלית הוזמנה משלחת מקבילה מיוגוסלאויה בעקבות הקשרים שנקשרו בין היוגוסלאבים והישראלים בביקור בעיר סירק, שהיא עיר תאומה לחולון, ולעיר היוגוסלבית — קרוניסלב.

ראשי המשלחת היוגוסלאבית הביעו רצונם לקיום פגישות נוספות בעתיד, בלי להתייחס לאי קיום יחסים דיפלומטיים בין שתי הארצות.

בביקורת בגרמניה עוררה המשלחת הד רב ויש לצפות בעקבותיה לביקור של אנשי חינוך מברלין בארץ. במשלחת היו 25 איש.

850 ילדים מבעקתיים מבלים בקייטנה העירונית על שפת ימה של בת־ים.

כל בתי הספר בבקעתיים יהיו מחוממים בחורף הבא ההסקה מרכזית.

מועצת העיר רמלה החליטה, כי המצעד הבוקם עתה בבוראות העיר יקרא על שם הנ"א. הם 51 חיילי צה"ל שנפלו על שחרור העיר.

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר, מינה אתמול את עו"ד חיים פורת, לשופט בית משפט שלום. בטקס נכחו שר המשפטים יעקב שמשון שפירא, ומנהל בתי המשפט השופט ב. נאבט.

התיפורשים אחרי נחמן פרעס, סבו שבסוף השבוע כתא המעצר בצפת נמשכים. כוסר סופרנו בצפת, עד מסירת הידיעה לא אותר מקום מחבואו ואיש גם לא פגש אותו.

שביתה שעמדה לפרוץ אתמול במפעל „חוסי חשמל" בחיפה, בוטלה ברגע האחרון לאחר שההנהלה נעתרה לתביעות הפועלים.

משלחות עקב הגידה, המשתתפות בכנכיה התשיעית ב־15 מדינות, היו אד ליום אורחות תנועה המקומית קרית אונו במסיבת תצוות.

תכנית לייצור אצות כדי להפיק מהן חלבונים

מאת א. מדומי, סופר „דבר"

תכנית לפתח ייצור אצות, במסגרת פעולת מיתקני הביוב וטיהור המים, במגמה להפיק מהן חלבונים להספקה לבעלי החיים, תיבחן על־ידי משרד החקלאות ונציבות המים, האחראית על מפעלי השפכים.

יועץ שר החקלאות דן מס, סיפר לי אתמול, כי נסיונות מוקדמים בנושא זה נעשו עוד לפני שנתיים, אך הדבר לא עמד לפני מבחן כלכלי בהשוואה למחיר הזול של הסויה שאפשר היה לייבא מחו"ל. היום המצב השתנה, יש מחסור בגרעינים בעולם, ואה"ב הפסיקה כל יצוא של גרעיני סויה והמחירים האמירו. יש, איפוא, לנסות שוב למצוא תחליפים שהאצות הן רק אחד מהם.

קבוצת הפולקלור של צרפת באה להשתתף בפסטיבל

קבוצת הפולקלור של צרפת, הכוללת 43 זמרים ורקדנים, באה אתמול לישראל כדי להשתתף בפסטיבל הפולקלור שייפתח בחיפה בשבוע הבא.

בפסטיבל ישתתפו משלחות מ־8 ארצות זרות ועד כה כבר הגיעו להקות הפולקלור של יוגוסלאויה, יפאן, בלגיה וצרפת. מצפים לבואן היום של הלהקות מקנדה, אנגליה, סקוטלנד וארה"ב.

קוי ההרכבה של „מאק" ייחנכו מחר באשדוד

קווי ההרכבה של רכב מתוצרת חברת „מאק" ייחנכו מחר במפעלי רכב אשדוד בע"מ באשדוד, בטקס חגיגי שיתקיים במעמד שר התחבורה שמעון פרס. זוג ס. אר. הנסן, יו"ר מועצת המנהלים של „מאק" בארה"ב, הנהלת המפעל וגורמי תחבורה בארץ.

במפעלי רכב אשדוד בע"מ הורכבו מאז חודש מארס השנה (מרצר תחילת ההרכבה) ועד היום, עשרות משאיות „מאק" למשיכות כבדות הנעות כבר על כבישי הארץ.

ראוי לציין, כי הן קווי ההרכבה, בהם יורכבו 13 דגמים של הצרת „מאק". הן המשאיות שהורכבו עד היום עמדו בבקורת בוחני „מאק" השוהים בארץ.

הטמין חשיש בחצר ביתו ונידון לשנתים מאסר

מאסר שנתיים הוטל אתמול על מרדכי אזרי, בן 26 משכונת כיסופים בחולון, לאחר שבחצר ביתו נמצא גיבל אספה בו 29 ק"ג חשיש. אשתו גילי אזרי, בת 24, נידונה למאסר שנתיים על תנאי.

לפני השופט המחוזי מיכאל חרפז, בתל אביב הואשם התובע סגן פרקלים בחוז תל אביב צהיד יצחק יונברד, כי בני משפחת אזרי קבור 153 טוליות חשיש בכיבול אספה. הוא טען כי הנאשמים כתרדיקו את הסם למטרת מסחר וכי מרדכי אזרי היה הפעיל בעניין ואשתו סייעה לו.

הסניגור עו"ד חיים קאויס, טען, כי הנאשמים באו להתנחל בצריפים רק שבוע לפני שנעצרו. על אף כמותו הגדולה של החשיש, אמר, היה הסר ערך כי היה ישן, רתבע כי ביתם מאריבו של הנאשם נישה לטמון לו סם.

השופט הרשיע את הנאשמים וקבע, כי „זוהי אחת העבירות החמורות, כשמדובר בסם כסוכן שנועד למכירה או להפצה למתמכרים לו. אב או כאלה שעדיין לא טעמו את טעמו ועלולים לעלות על דרך משכנת זו".

הסניגור ביקש לשחרר את הנאשם בערבות לתקופה קצרה עד שיחסל את עסקיו. הוא יפתח דוכן למסחרות ימאים באילת. והשופט קבע, כי הנאשם יוכל להשתחרר בערבות של 300 אלף ל"י. (ע)

עתירה בעניין מס נסיעות תידון בהרכב 3 שופטים

עתירה לבטל את צו על תנאי נגד שר האוצר, שיבטל מדע יגבה מס נסיעות בהרכב ביטוב של שחור הגם צבעבי, הנכנסת לבית המשפט הגבוה לצדק.

השופט ב. לנדוי, לאחר הבאת העתירה, לא נענה לה השולחים להעבירה לדיון לפני הרכב רגיל של שלושה שופטים.

צבעוני, בן הזוג, המתפרנס כאסטרולוג, טוען בעתירתו, כי זאת גם הנסיעות נגד את מגילת זכויות האדם, המכריזה, בין השאר, „כי במשלת ישראל תקיים שוויון גמור בין אזרחיה". לשיטתו, יוצר המס אפליה חמורה שווין בין בעלי אמצעים לבין אותם שהמס אינו כרוצים ברבעות להויל לבין עשרות אלפי אנשים חסרי אמצעים, שהמס חוסם בפניהם את האפשרות לצאת את הארץ.

עוד טוען העותר, כי גביית המס הנסיעות בישראל מנוגדת לאמנת הלסינקי. האמנות חלות כסים על נסיעות לבחירות תושבי ישראל, ומשוכרת אתנה גם ישראל. (ע)

הריסת בניין בחיפה גורמת נזק תברואתי

עיריית חיפה התחילה בהריסת בניין ברחוב הנביאים בהדר הכרמל, שהיה מיועד להתעבורה.

האחראים בעיריה לעבודה זו לא דאגו לבריאות הציבור. במקום לא הוצבה גדר נגן, והאבק הנגרם על ידי הקומפרסורים וחרד לפינוי ההריסות. הבניין ההרוס עומד בקרבת תחנה המוצא של האוטובוסים לכרמל.

למשפחת שצ'ופק ... (ads section follows)

ביום רביעי, י"ח תמוז תשל"ג, 18.7.73, במלאות שלושים לפטירתו של חברנו היקר

יואל ארצי ז"ל

נתייחד עם זכרו בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בדגניה א'

בערב אזכרה בחדר האוכל בשעה 9.30

קבוצת דגניה א' והמשפחה

היום, יום שני, ט"ז בתמוז יום השנה למותה של

מרים מוזס ז"ל

תיערך אזכרה בבית העלמין בנחלת־יצחק

מוקירי זכרה יתאספו בכניסה לבית העלמין בשעה 4.00 אחה"צ.

משפחת מוזס

לכל החברים הידידים

אשר הגיעו לי תנחומיהם באבלי

תודה

פניה ארצי

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי ואבינו היקר

אלברט דרגונר

הלויה תצא היום, יום שני, ט"ז תמוז תשל"ג, 16.7.73, בשעה 15.00 מבית הלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה המתאבלת

נא להימנע מביקורי תנחומים.

זעזענו מהאסון הפתאומי שקרה לחברנו

יוסף קרוכמל

בהלקח ממנו באופן פתאומי הרעיה האם והסבת

אוה ז"ל

תנחומינו ליוסף ולמשפחה

ההנהלה והעובדים מחלקת האספקה של קופת־חולים

גולדה בת לייביש כץ

(אלמנת שמעון כץ ז"ל, מרדבנה)

שבקה חיים לכל חי.

ההלויה התקיימה ביום א', ט"ו תמוז תשל"ג.

רחל ניצן

צבי כץ

מתבקשים להמנע מביקורי תנחומים.

ביום השלושים לפטירת

יקירנו

ברוך דיאמנט

נעלה לקברו לטקס גלוי המצבה ביום רביעי י"ח בתמוז תשל"ג, (18.7.73) בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בפתח תקוה.

אוטובוס יצא מכפר מע"ש ב־3.45

המשפחה

למיקי ומשפחת בלוך

השתתפותנו בצערכם במות

האב

בטוח הגליל בע"מ

למרים ושוקה קופליס

אתכם באבלכם

במות האם

לאה רוזנפלד ז"ל

כור נכסים

במלאות שלוש שנים לנפול בנו־חברנו

יוחאי גבעול ז"ל

נעלה לקברו ביום ד' 18.7.73 בשעה 5.00 אחה"צ

המשפחה בבית גבעת ברנר

לפינקה ולמשפחה

תנחומים במות האם והסבתא

לאה ז"ל

בית מנרה

למרים ושוקה קופליס

אתכם בצערכם במות

האם היקרה

יונה ושמאל אחוזה

קרית־שמונה

למיקי והמשפחה

במות

האב ז"ל

אבל

בית מחניים

למרים ושוקה קופליס

משתתפים בצערכם במות

האם היקרה

„מפעלי ההנדסה רמים"

קרית שמונה

משתתפים באבלו של חברנו לעבודה

אברט מיכאל ומשפחתו

במות עליו

אחיו

ההנהלה והעובדים

בלשכת הכס האזורית לזיכויים

למשפחת **היינריך קלקשטיין**

על מותו ללא עת של בנם

דני ז"ל

תנחומינו

מאפית כץ בע"מ

חיפה

לחברנו היקר **מיכאל אסף ומשפחתו**

אתך באבלך הכבד על מות

מרים ז"ל

ההנהלה הארצית והארגון של עתונאי ישראל

רבית עורכי העתונים היומיים

מועצת העתונות

הארגון העולמי של העתונאים היהודים

למשפחת אלמלית, לחברי גרעין לאי"ן ולמשק כפר החורש

משתתפים בצערכם בהלקח

דוד אלמליח ז"ל

מזכירות הנוער העובד והלומד

לחברנו **נפתלי יוגב**

השתתפותנו באבל במות האם

חלבנה קוב

(קובי לנפקל, יוהנסבורג)

בית גליל־ים

לצבי קוכמן

משתתפים בצערך העמוק

במות **אביך ז"ל**

מרכז הנוער העובד והלומד

למשפחת שצ'ופק

אתכם באבלכם על מות חברנו

יצחק שצ'ופק ז"ל

„מקודות" חברת ביטוח בע"מ

חבר המרכז

ההנהלה והעובדים

לשמעון גרינהולץ ומשפחתו

אתכם אנו בימיכם הכבד

בהלקח מכם, הרעיה, האם, האחות והסבתא היקרה

מסיה ז"ל

המשפחות: ביטשטנסקי, ברגמן, גוברג, גלבורד, גלילי, הרצהפט, ספיר, צרבעבודה, קטלר

נהריה

משתתפים בצערה של המשפחה,

גרעיני לאי"ן וקיבוץ

על נפילת

דוד אלמליח ז"ל

בית כפר החורש

דבר ספורט
בעריכת אהרן להב

שיאי המכביה החדשים בא"ק לא חיפו על הרמה הירודה
ותיקי מכביות בישראל חזרו ונטלו מדליות כסף וארד...

מאת יורם רייס

„מלכת הספורט" המשיכה, אמנם, לייצר אלופי מכביה ב„פרס נע", אולם רמת ההישגים נשארה ירודה. אין ספק שתוצאות כמו שהושגו אמש באיצטדיון רמת־גן היו מעוררות גיחוך בכל איצטדיון אחר בעולם.

הישראלי יובל אור שבר את השיא הארצי של עזרד גינדי ב־400 מ' משוכות והצמידו על 55.7 שניות. אולם הוא פיגר, במקום הרביעי, הרחק מהתוצאות שקבעו שני האמריקאים, הראשונים בדירוג.

מילטון ברסלר שניצח במקצוע זה במכביה הקודמת, וקבע שיא מכביה 54.1 שניות, היה גם הפעם הפייבוריט במרוץ. סיכן א: מעהופיע מחוץ למסגרת התחרות. נדו רק השוויצי יורג האס, שבכניסה לקשת הוליך האמריקאי סלאבין ואחריו ברסלר. אחר כך חלף על פניהם האס ירץ בביטחה לעבר קו הסיום אולם ברסלר פיתח „פיניש" מצויין. הטיל את חזהו קדימה וגבר על השוויצי. ברסלר קבע שיא מכביה חדש — 52.6 ש'. לשוויצי נרשם זמן של 52.71 ש'. במדליית הכסף זכה סלאבין — 53.97 ש' ובארד ריטרמן מאוסטריה — 55.47 ש'.

איחור של חצי שעה
הזינוק לריצה זו ניתן באיחור של למעלה מחצי שעה מאחר שהבורר שמיקום המשוכות היה מוטעה. הטעות נתגלתה בשעת הריצה של הרצים והמארגנים נאלצו לגשת ולסדרן מחדש.

שופר שיאו של גובנר
שיאו של האמריקאי ג'רי גובנר בזריקת דיסקוס, שנקבע ב־1961, שופר אתמול ע"י בן־ארצו ג'רי חלף — 51.92 מ'.

בן־ארצו גולד זכה במדליית הכסף עם הישג של 45.28 מ' ואילו הישראלי הוותיק אחיקם פרלונסקי (משתתף כבר 20 שנה במכביות) השיג מדליית ארד עם תוצאה ירודה — 40.52 מ'.

גם בקפיצה למרחק לנשים, חרף ההתמודדות השקולה בין שלוש הראשונות, הוצגו תוצאות חלשות. המנצחת טובה פינק מישראל הצליחה ב־5.62 מ' (שיא נוער עד גיל 16. הקודם — 5.59 מ') לפני שתי ישראליות אחרות: מאיה קלה — 5.58 מ' וזיווה רבינוביץ — 5.44 מ'.

השליטה של „המין החלש" הישראלי בתחרויות נמשכה גם בריצת 1500 מ'. בתחרות זו התנהל מאבק צמוד בין הישראליות הדס יורצאלי ורחל הלה על מדליית הזהב. כששתיהן נקבע זמן זהה — 4:49.4 ד'. יורצאלי הוכרזה מנצחת.

הישראלית בת ה־12 וורדה כהן קבעה, אמנם, זמן זהה לשל בת האוסטרלית מישל אוגוס (4:55.3 ד'), אולם נוצחה בהטלת החזה. הרזה הכשרונית התמוטטה על קו הסיום, אבל התאוששה עד מהרה.

מירה בולבה השיגה מדליית זהב שניה כשניצחה גם בהדיפת כדור ברזל. בהדיפה שיא מכביה — 12.94 מ' (השיא הקודם נקבע ב־1961 ע"י אילה תגרוני — 12.92 מ'). שניה סיימה הוותיקה אביבה בלאס — 11.69 מ' ושלישית רעיה זגנפלד — 11.37 מ'.

שחמורוב לא התייצבה לריצת 200 מ'
אסתר שחמורוב־רוט לא התייצבה למרוץ 200 מ' לנשים. והותירה את המאבק על הבכורה לישראלית הצעירה אלה קציר ולאמריקאית לורין אברמסון. ואכן, קציר הוליכה בראש החל מן הזינוק ובכורתה לא עורערה עד לקו הסיום. היא קבעה זמן חלש — 25.77 שניות. אברמסון השיגה מדליית כסף — 26.03 ש' וג'אנין קפלן מרודזיה ארד — 26.51 ש'.

הישראלי מייק סלומון לא התיר ליריביו כל סיכוי בריצת 1500 מ'. הוא הוביל בביטחה וניצח בהפרש ניכר עם הישג של 3:51.5 ד'. האמריקאי גלן הרמץ, המנצח ב־800 מ', סיים שני — 3:55.8 ד' לפני נתנאל פנסילט — 3:57.0 ד'.

אף ישראלי לא טיפס לגמר 200 מ', והמאבק על המדליות נשאר הפקר לאמריקאים. מנצח 100 המ' האמריקאי רוזנברג זכה רק במדליית הארד — 22.15 ש'. בבכורה זכה בן ארצו בראונשטיין — 21.72 ש' לפני האוסטרלי בוגאסין — 22.00 ש'.

בבור הקפיצות התנהל מאבק צמוד בין שני ישראלים ואמריקאי. בסיום ניצח האמריקאי וקסמן עם קפיצה של 7.23 מ'. צבי צמלי קבע שיא נוער. הישג — 7.17 מ' ושלישי סיים גדעון רייס — 7.15 מ'.

הישג נאה הציג האמריקאי דב ג'רסי בידוי פטיש — 60.84 מ' (שיא מכביה חדש). שני היה הישראלי מאיר יצקובי — 50.70 מ' ושלישי האמריקאי גולד — 48.70 מ'.

הישראליות — קלה, קציר, ולינר ורום — זכו בקלות במרוץ 4×100 מ' לנשים בזמן של 48.46 שניות. שניה סיימה הרביעיה האוסטרלית — 52.28 ש' ושלישית מקסיקו — 57.05 ש'.

לקינוה — 1500 מ' גברים
לקינוה נערכה תחרות הזמנה לגברים למרחק 1500 מ'. לנקודת הזינוק התייצבו האחים יובל ודשי רישניצר מישראל, הנורווגי פאר־האלה (שביעי באולימפיאדת מינכן) והיווני ניקולאו.

יפי רישניצר הוביל את התבורה עד ל־1000 המ' ואחר כך פרש מן הריצה ופינה את „החולצה הצהובה" לאחיו יובל. אבל הנורווגי פרץ במהירות לראש והוביל. בישורת האחרונה פתח פאר־האלה ורישניצר ב„פיניש" מצויין ויובל ניצח בסיום בהטלת חזה.

ליובל נרשם זמן של 3:51.3 ד', לנורווגי — 3:51.4 ד' וליווני ניקולאו — 4:00.3 ד'.

רישניצר הבטיח בסיום הריצה את מקומו במשלחת אס"א לאוניברסיאדה במוסקה.

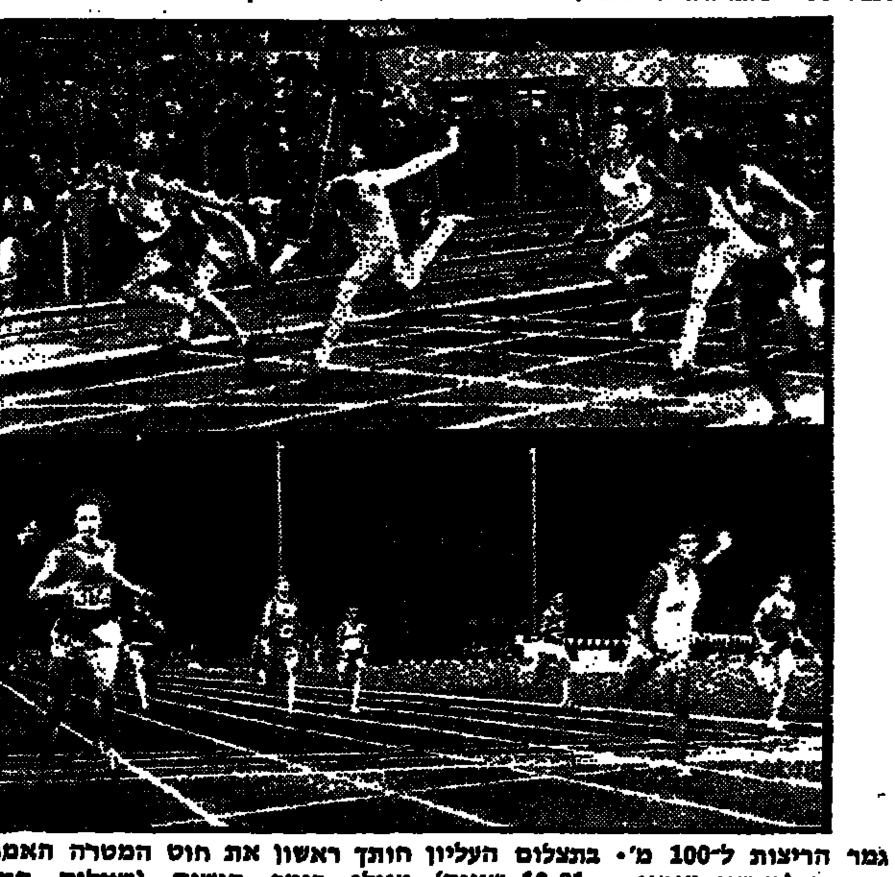

גמר הריצות ל־100 מ': בתצלום העליון חוצה ראשון את חוט המטרה האמריקאי רוזנברג (ראשון מימין — 10.91 שניות) ואילו בגמר הנשים (בצילום התחתון) הקדימה וילמה ואן־גול מהולנד (ראשונה משמאל — 11.72) את אסתר שחמורוב. (צילום: א' יוסלביץ)

ישראל ומקסיקו יתמודדו היום בגמר הכדורגל
ישראל — דרום־אפריקה 0:4, מקסיקו — ברזיל 1:2. — שלושה ברזילאים הורחקו בעוון התפרעות

נבחרת העתודה הישראלית תתמודד מחר באשדוד נגד נבחרת מקסיקו בגמר טורניר הכדורגל. ישראל גברה אתמול על דרום־אפריקה 0:4 ואילו מקסיקו ניצחה את ברזיל 1:2. לעיני 1500 צופים בנבחרת גילתה העתודה הישראלית עדיפות בכל שלבי המשחק. הדרום־אפריקאים הבקיעו שער עצמי כבר בדקה הראשונה ובהמשך הבקיע יואל בסוארי שלושה שערים בדקות 53, 77, 84. שפט יוסף בבר.

בחדרה גברה מקסיקו על ברזיל לאחר קרב נוקשה. בו הרחיק השופט שדיר שלושה ברזילאים בעוון התפרעות. מרקוז (2) וקיטון הבקיעו למקסיקו. לברזיל: זוריקה (40, 11 מ').

100 צופים בלבד חזו באשקלון בנצחונה של אנגליה על ארגנטינה 0:2 משעריו של סבסטט בדקות 46 ו־50. בפ"ת ניצחה דנמרק את צ'ילי 0:3 משעריו של יצחק לייבוביץ (53, 68, 76).

הולנד וגרמניה ניהלו מאבק מעניין ומותח שלא הוכרע בתום 120 דקות — 3:3. בבעיטות מן הנקודה הלבנה ניצחו ההולנדים 4:5. באשדוד גברה ארה"ב על שוודיה 0:1 משערו של ג'ון רייד בדקה ה־65.

היום ייערכו משחקי הדירוג: מקומות 3—4: ברזיל — דרא"פ (בבאר־שבע); מקומות 5—6: אנגליה — דנמרק (בחדרה); מקומות 7—8: צ'ילי — ארגנטינה (ברעננה); מקומות 9—10: הולנד — ארה"ב (בפ"ת); מקומות 11—12: גרמניה — שוודיה (בפ"ת).

חוסלה התקרית נוביץ'—ללקין
חיים ויין, יו"ר הועד המארגן של המכביה ה־9, הודיע אתמול, כי הרוח הספורטיבית והרצון הטוב באו לידי ביטוי בסיום הידידותי לתקרית, שארעה בין ד"ר מקס נוביץ מארה"ב ושמואל ללקין, ראש משלחת ישראל למכביה, בעת תחרות האיגרוף, שנערכה בחולון ביום רביעי.

ד"ר נוביץ התנצל בכתב בפני ללקין, וחזר על התנצלותו בעל־פה. אותה הביע מיד לאחר התקרית אותו ערב.

ללקין קיבל את ההתנצלות, בה ציין ד"ר נוביץ, כי „רצוני עז הוא להמשיך לפעול יחדיו בעתיד לקידומו של הספורט בישראל".

כתוצאה מהסדר הברי זה, ציין ויין, כי הבעיה אינה עומדת עוד לדיון בפני בית־הדין הכבוד של המכביה, וההשעיה הזמנית של ד"ר נוביץ, עד לאחר הדיון שנקבע, אינה משמעותית עוד.

רגב מנהל האגף לעם
של רגב אושר אתמול בישיבת מזכירות מרכז הפועל כמנהל האגף לספורט לעם ויטפל במסגרת תפקידו בפעילות במקומות העבודה ובקרב הנוער העובד.

כמנהל האגף לספורט עממי מונה אבי אלון. הוא יעסוק במפעלים העממיים ובמתקנים.

קרלו משהשווילי שיפר במוצאי־שבת את השיא במוט

5 ניחשו 12 תוצאות ב„טוטו"
5 משתתפים שניחשו נכונה תוצאות 12 משחקים במחזור מס' 46 ב„טוטו" מתחלקים בפרס הראשון וכל אחד מהם יקבל בערך 10,000 ל"י.

(משחק מס' 11 בלוח ה„טוטו" הופסק, לכן מחלקים פרס ראשון על 12 תוצאות נכונות).

בפרס השני, על 11 תוצאות נכונות, מתחלקים 114 משתתפים וכל אחד מהם יקבל 200 ל"י בערך.

בפרס השלישי, על 10 תוצאות נכונות, מתחלקים 1025 משתתפים וכל אחד מהם יקבל בערך 23 ל"י. בפרס הרביעי, על 9 תוצאות נכונות, מתחלקים 5845 משתתפים וכל אחד מהם יקבל 4.20 ל"י בערך.

ההכנסה במחזור מס' 46 היתה 231,466 ל"י וסכום הפרסים — 125,000 ל"י (כולל העברה). מינימום פרסים למחזור מס' 47 יהיו 50 אלף ל"י כולל ההכנסות.

אתלטי קניה יעזבו מחר
נאסר עליהם להשתתף בתחרויות

המשלחת הקניאתית, שהוזמנה לתחרויות ראווה ולתחרויות הזמנה במסגרת המכביה ה־9, הודיעה אתמול, כי לפי הוראות שנתקבלו, לא תוכל להשתתף בתחרויות, בין אם במסגרת המכביה עצמה או בתחרויות הזמנה מחוצה לה.

ס. מ. אוזבבה, ראש המשלחת הקניאתית וסגן מנהל משרד השרותים הסוציאליים בממשלת קניה, הודיע אתמול בשעות אחה"צ, כי לאחר דיונים ממושכים הוחלט, למרבה הצער, לא לשתף את הקניאתים בתחרויות, גם לא מחוץ למסגרת המכביה. בשל החשש שהם עשויים להתמודד עם ספורטאים אשר השתתפו בתחרויות עם ספורטאים מרודזיה.

כזכור, הוצע לקניאתים להשתתף בתחרויות הזמנה, שייערכו מחוץ למסגרת המכביה ולאחר תום התחרויות באתלטיקה קלה של המכביה.

עם ההחלטה השלילית של הקניאתים נמסר, כי ארבעת הספורטאים, וביניהם אלוף אולימפיאדת מקסיקו ב־3,000 מטר מכשולים, עמוס ביווט, ומלווים — אוזבבה, יעזבו את הארץ מחר.

מחווה של חניכת אנדריי שפיצר ז"ל

מארין דרינגר מהולנד, שזכתה שלשום במדליית הכסף בסיוף (סגנון רומח) ויתרה על המדליה לטובת אנקי שפיצר, אלמנתו של המאמן אנדריי שפיצר שנרצח באולימפיאדת מינכן.

הסייפת ההולנדית היתה חניכתו של המאמן הלאומי של ישראל.

שניידר וקילוב מדרא"פ בגמר הגברים בטניס
הדי שניידר מדרום־אפריקה ובן־ארצו ארול קילוב יתמודדו בגמר טורניר הטניס. שניידר ניצח אתמול בחצי־הגמר את הישראלי יוסף שטבהולץ 3:6, 0:6 ואילו קילוב גבר על חלף מהולנד 2:6, 2:6.

היום ייערך גמר הנשים בו יתמודדו אילנה קלוס מדרום־אפריקה וג'יאנט האס מארה"ב. קלוס ובת־ארצה הלן וייגנר זכו אתמול בתואר הזוגות כשניצחו בגמר את הקנדיות ויקי ברנר ופם גוליש 3:6, 2:6.

ברבע־גמר הזוגות המעורבים הושגו התוצאות הבאות: לולי, קולמן (בריטניה) — מליה, לוין (ארה"ב) 6:1, 6:4; סנדה, וויינר (דרא"פ) — קרטהייזר, מסחרבה (ישראל) 6:7, 6:2, 7:9; שנייר, קלאוס (דרא"פ) — מאיר, כהן (ארה"ב) 6:1, 6:2; ה. הולף, ב. הולף (הולנד) — רובר, איקין (בריטניה) 6:1, 6:2.

שחקן הכדורמים של ארה"ב, לינדר, מתכונן לזרוק לשער נבחרת ישראל. לינדר הבקיע אתמול שני שערים והיה מגורמי הנצחון של נבחרתו על ישראל — 5:7. (צילום: א' יוסלביץ)

ישראל החמיצה הבכורה בכדורמים
מאת שמואל טל

נבחרת הכדורמים של ארה"ב זכתה אתמול במדליית הזהב בנצחה במשחק הקובע והאחרון את נבחרת ישראל בתוצאה 5:7, לאחר התמודדות רבת מתח ועניין שעמדה על רמה גבוהה.

נבחרת ישראל היתה זקוקה במשחק זה לנצחון, שכן תוצאת תיקו היתה מספיקה לאמריקאים כדי לזכות בתואר בגלל הפרש השערים. אולם המתח הרב בין שחקני ישראל אשר גרם להרחקת שחקנים במהלך המשחק מנע מהם נצחון אפשרי.

כבר ברבע הראשון בלטה הדבבות של שחקני ישראל שגרמו להחמצות משוועות ליד השער האמריקאי. האמריקאים שהיו טובים מהישראלים הבקיעו את השער הראשון ע"י לינדר. הישראלים לא נשארו חייבים ודוד ניצל מסירה של רובי לדנר כדי להשוות. אך לינדר המשוכשם הבקיע לפני סיום הרבע מזוית קשה.

ברבע השני הובקע רק שער אחד ע"י הישראלים. פרוד ניצל מכת עונשין מ־4 מ' כדי להשוות ל־2:2. בפתחת הרבע השלישי הנהיג מיכה קנין המוהיק יכולת מעולה בשער בהצילו פעמים שערים בטוחים. מנגד הצליח רובי לדנר למסור אחורנית לרוזנפלד אשר בזריקת „גורג" הוליך את ישראל ליתרון 3:2 אשר הספיק רק לדקות ספורות. גידלמן המצויין הצליח להשוות ממכת עונשין מ־4 מ'.

הרבע הרביעי והאחרון היה רב בשערים. האמריקאים הוליכו 3:4 משער של גידלמן, אולם מסירה מצויינת של יואל סמואל לדובי לדנר הביאה לשער שוויון 4:4. מיד לאחר מכן הבקיע רוזנפלד שער יתרון לישראל ושוב ממכת עונשין מ־4 מ' לאחר פריצה של שטופ. וכאן כשנדמה שהנצחון הישראלי נראה בטוח. הצליחו האמריקאים פוסט (שני שערים) וגדר להפוך את הקערה על פיה ולהוליך את נבחרתם לנצחון 5:7 ולמדליית הזהב.

● כדורמים: ארה"ב — ישראל 5:7; אוסטרליה — דרום־אפריקה 3:2; בלגיה — מקסיקו 5:4.

הדירוג הסופי

1.	ארה"ב	5	22—42	10
2.	ישראל	5	21—33	8
3.	בלגיה	5	26—22	6
4.	אוסטרליה	5	22—23	4
5.	דרא"פ	5	25—20	2
6.	מקסיקו	5	36—12	0

אניטה זרנוביצקי משוודיה איכזבה אתמול משלא הצליחה לזכות ב־8 מדליות זהב. היא דורגה במקום השני ב־800 מ' חתירה אבל ב־200 מ' מעורב אישי היא זכתה במדליית הזהב השביעית והאחרונה שלה. (צילום: א' יוסלביץ)

האמריקאי גלן הרמץ מניף את ידו בקו הסיום בריצת 800 מ' (1:54.0 ד'). מאחוריו הישראלי יאיר קרני שזכה במדליית הכסף.

היו"ר הפורש גילדסגיים נפרד מבאי קונגרס המכבי
לראשונה בהיסטוריה של קונגרס המכבי העולמי, נערכו בו הדיונים, אגב הסתייעות בתרגום סימולטני לארבע שפות: עברית, ספרדית, אנגלית וצרפתית.

חידוש נוסף בקונגרס של המכבי העולמי, שנכנס אתמול ליומו השני, ואשר מתקיים ב„בית ציוני אמריקה" בתל־אביב, מתבטא במיעוט הנאומים. הפעם לא הוגשו דו"חות בכתב ולא ניתנו נאומים ארוכים בעל־פה. במקום זאת הוצג סרט, שהוכן על־ידי מכבי מקסיקו. הסרט הציג את הפעילות המגוונת של התנועה, בתחומי הספורט, החינוך היהודי והציוני, בכך מדריכי חו"ל ועבודת פעילי מכבי בעולם.

בסיום היום הראשון של קונגרס המכבי העולמי נפרד היו"ר פייר גילדסגיים מבאי הקונגרס, עם פרישתו מפעילות אקטיבית בתנועה. גילדסגיים הודה לציבור על עזרתו במשך 16 שנות עבודתו כיו"ר. גילדסגיים הציג את עזרתו ליו"ר הבא, שייבחר במקביל בנעילת הקונגרס ביום שישי, ה־20 בחודש.

● כדורסל: איטליה — יוון (18:16) 36:50; קנדה — אוסטרליה (16:33) 40:68; ישראל — ברזיל (20:51) 49:99; ארגנטינה — צרפת (17:35) 50:67.

בסיום תחרויות השחיה ב„גלי־גיל"
מדליית זהב ראשונה לישראל — „רק" כסף לאניטה
יואל קנדה ניצח ב־100 מ' חזה ואף שיפר את השיא הישראלי — 1:10.8 דקה. — השוודית זרנוביצקי היתה עייפה ב־800 מ' חתירה לאחר זכייתה במדליית הזהב השביעית (200 מעורב אישי). — רוי אברמוביץ ניצח תוך 20 ד' ב־200 מ' פרפר וב־200 מעורב אישי

מאת שמואל טל

סוף סוף מדליית זהב לישראל בבריכה. ביומה האחרון של השחיה במכביה התשיעית הצליח יואל קנדה השחיין הזוחה לזכות את ישראל במדליית זהב ראשונה, לשבור את השיא הישראלי, ולהאפיל בכך על הישגה של אניטה זרנוביצקי — 7 מדליות זהב.

נצחונו של קנדה אף הצליח לטשטש את הפסדה הראשון של השוודית אשר זכתה „רק" במדליית הכסף במשחה הארוך ל־800 מ' חתירה. במדליית הזהב זכתה האמריקאית (האלופה ב־200 פרפר) בת ה־15, וונדי ויינברג.

בשתי מדליות זהב — בהפרש של 20 דקות — זכה האמריקאי רוי אברמוביץ אשר הדהים את הקהל בכוחו הרב. הוא ניצח בשני מקצועות קשים כ־200 מ' פרפר ו־200 מ' מעורב אישי בצורה מעוררת התפעלות תוך כדי שבירת שיאי המכביה.

השיא של קנדה
מדליית זהב ראשונה הרעננה לשחיין ישראלי. יואל קנדה אשר עלה לא מכבר מארה"ב ואשר זכה במדליית ארד במשחה 200 מ' בסגנון חזה זינק למים וניהל קרב צמוד עם יריביו אד סקלמן מארה"ב ואיבור גורדון מדרום־אפריקה (האלוף ב־200 מ'). קנדה הוליך את חבורת השחיינים למן ההתחלה כשהוא מקדים אותם בראש.

לקראת סיום המשחה זכה קנדה לעידוד רב מצד הקהל אשר זיכהו לאחר הנצחון בתשואות. זמנו של יואל קנדה 1:10.8 דק' מהווה שיפור לשיא המכביה שנקבע בתחרויות המוקדמות ע"י איבור גורדון 1:12.5 ושיפור של עשירית השניה לשיא הארצי שנקבע ב־1972.

במאבק על המקום השני ניצח איבור גורדון שגמא את המרחק ב־1:11.6 ד' לפני אד סקלמן 1:12.4 ד'. בועז פלדי מישראל זכה במקום החמישי בזמן 1:14.4 ד'.

אניטה זרנוביצקי זינקה למשחה 200 מ' מעורב אישי כשבאמתחתה כבר שש מדליות זהב — הישג השווה לשיאו של מרק ספיץ שהשיג שש מדליות זהב במכביה השמינית. אולם אניטה לא הסתפקה בהישגו של ספיץ והצליחה לאחר מאבק מותח ומעניין עם האמריקאית החסונה וונדי פסקין לזכות במדליה השביעית שלה. פסקין הוליכה בהפרש על במסע בסגנון הפרפר והמשיכה להוביל גם בגב אולם השוודית החלה להתקרב אליה בצורה מאיימת. בסגנון החזה שחו השתיים בקו אחד כשפסקין מסתובבת ראשונה. רק ב־50 המטרים האחרונים בסגנון החתירה הצליחה אניטה בסגנון המיוחד לחלוף על פניה ולזכות במדליית הזהב השביעית שלה.

זמנה של אניטה היה 2:32.6 ד' — שיא מכביה חדש, המהווה שיפור לשיאה שנקבע בבוקר 2:37.1 ד'. שניה במשחה זה היתה וונדי פסקין — 2:33.4 ד' ושלישית האמריקאית וונדי ווטס — 2:38.5 ד'. הישראלית ענת ריס היתה חמישית כשזמנה היה 2:44.2 ד'.

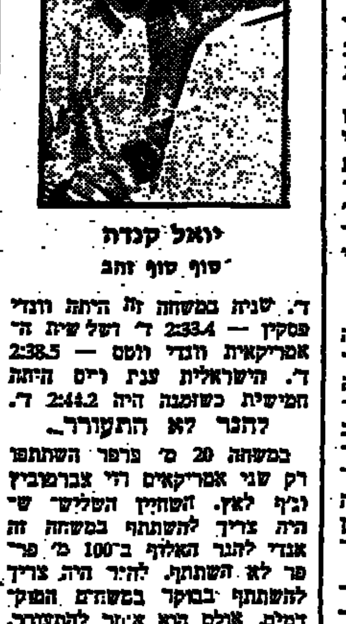

יואל קנדה — „סוף סוף זהב"

להנר לא התעורר...
במשחה 200 מ' פרפר השתתפו רק שני אמריקאים רוי אברמוביץ וג'ף לאץ. השחיין השלישי שהיה צריך להשתתף במשחה זה אנדי להנר האלוף ב־100 מ' פרפר לא השתתף. להנר היה צריך להשתתף בבוקר במשחים המוקדמים, אולם הוא איחר להתעורר. כשהתעורר להנר היו כבר חבריו בדרך לבריכה. למרות שהגיע ל„גלי־גיל" בכוחות עצמו, איחר למשחים המוקדמים ובכך הפסיד מדליה בטוחה.

העדרו של להנר לא מנע מחבריו לנבחרת לזכות בשני המקומות הראשונים. רוי אברמוביץ גבה הקומה והחסון, האלוף ב־400 מ' מעורב אישי, היה תמיד בראש לאחר 50 המטרים הראשונים. הוא לא שמט את היתרון עד הסיום וקבע שיא מכביה חדש 2:11.3 ד' לפני בן־ארצו לאץ 2:14.4 ד'. ביורן בייקובסון מדרום־אפריקה 2:17.4 ד'. הישראלי עדי פה שביעי בזמן 2:19.8 ד'.

אניטה היתה עייפה
במשחה 800 מ' בסגנון חופשי לנשים נחלה אניטה זרנוביצקי הפסדה הראשון. אניטה, שעייפה מהמשחה הקודם לא הצליחה להדביק את וונדי ויינברג הצעירה והצנומה אשר הוליכה אחרי 300 מ' בהפרש של מטרים. עייפותה של זרנוביצקי השאירה את המאבק פתוח על המקום השני. ויינברג אשר זהרה מיריבותיה איפשרה לה לזכות במדליית הכסף לפני ווטס האמריקאית שזכתה במדליית הארד. זמנה של ויינברג היה 9:42.7 ד'. אניטה סיימה המשחה שמונה שניות אחר ווטס שזכתה שלישית 9:55.4 ד'. שתי הישראליות אלה יוסטר וגלינה ויינר במקומות 8—9.

רוי אברמוביץ שב אל המנצחים לאחר שזכה ב־200 מ' מעורב אישי. אבו הוליך בסגנון הפרפר. שמראש המקסיקאי ורון שלמר עבר אותו בגב (הסגנון החלש של אברמוביץ) אך בינתיים שב אל המקום הראשון בסגנון החזה, הוא המשיך גם בסגנון החתירה כשבר נוביצקי ששחה במסלול פרץ לפתע מאחור וסיכן את נצחונו. זמנו של רוי היה 2:07.9 — שיא מכביה חדש ומדליה אישית שלישית.

במדליית הכסף זכה בר נוביצקי — 2:18.8 ד' ובארד האמריקאי סאם 2:19.4 ד'. שני הישראלים ניסמן — 2:22.9 ד' ורון 2:23.9 ד' דורגו במקומות אחרונים.

סיכום המדליות בשחיה

		ז.	כ.	
1.	ארה"ב	16	18	
2.	שוודיה	9	4	
3.	דרא"פ	3	2	
4.	ישראל	1	5	
5.	קנדה	0	2	
6.	ברזיל	0	1	
7.	מקסיקו	0	0	

נקבעו השחיינים לתחרות „שמונה האומות" בשוודיה
עם סיום תחרויות השחיה של המכביה התשיעית נקבעה אתמול נבחרת ישראל בשחיה שתייצג את המדינה במשחקי „שמונה האומות" שייערכו בשבוע הבא בשוודיה.

מאמני הנבחרת, גרשון שפע וד"ר נח לם, קבעו את השחיינים הבאים. גברים — דן ברנר, יואל סמואל, אמנון קראוס, דני גב, ניסמן, עדי פה, יואל קנדה ודני פיק. בנות: צפי שמיר, תמר שבי, ריים, אילת ישעיה, רעיה, גלינה ויינר.

הנבחרת תצא את הארץ בחמישי הקרוב בבוקר. עם הנבחרת ייצאו המאמנים שפע...

שיפמן אלוף בטניס־שולחן
הישראלי יוסף שיפמן זכה אמש במדליית הזהב במגופי שולחן לאחר שגבר, תוך 22 דקות, על עמיתו יוסף ישועה ב־3 מערכות — 11:21, 13:21, 14:21.

בין הנשים זכתה במדליית הזהב לורנץ ובר מצרפת שניצחה את חנה סלמה מגרמניה ב־3 מערכות.

רוזמרין מבלגיה ורוטנברג מאוסטריה גברו בגמר לזוגות גברים על הישראלי פולאק והקנדי מנוזה 12:21, 18:21. במדליית הארד זכו פלדשטיין מקנדה וישועה מישראל שניצחו את הצמד הישראלי שיפמן וזכריאס.

בגמר זוגות הנשים ניצחו סלמה וראן מגרמניה את נירנברג ושטרן מארה"ב 15:21, 21:19, 19:21. במדליית הארד זכו סטקלוב ואקרמן מישראל שגברו על ביזל והכט מקנדה.

הזוג ובר מצרפת נטל את מדליית הזהב בזוגות מעורבים כשגבר בגמר על שטרן וסוקולוב 21:19, 11:21, 11:21, הע זכריאס וסטקלוב סיימו במקום שלישי לאחר נצחון על קאים גירנברג ושאלה־אל.

היום במכביה
● כדורת (במגרשי הכדורת שמעון ובר"ג, 18.00): בודדים, זוגות ורבעיות.

● קליעה (במטווח העליה ר"ג, 09.00): תרגיל א' ברובה סטנדרטי 60 כדורים.

● היאבקות: גמר בסגנון יווני־רומי (10.00): מוקדמות בסגנון חופשי (16.00).

● קריקט: ישראל — (גני תקווה, 10.00); אוסטרליה (אשדוד, 10.00).

● סיוף (אוניברסיטת בר אילן): גמר רומח קבוצות (10.00): גמר רומח נשים (16.00).

● טניס (איצטדיון הדר יוסף): גמר זוגות גברים נשים (16.00).

● א"ק (איצטדיון ר"ג): נשים — 100 מ' משוכות, 4×400 מ', כידון. גמר — 20 ק"מ הליכה, גובה, משולשת, כידון, 4×400 מ'.

● כדורעף (יד־אליהו): על המקום ה־3 (ב־9.00); המקום הראשון (20.30).

● כדורגל — (16.30): משחק על המקום 4—3; במגרש מכבי חדרה: מקום 5—6; במגרש (16.30): מקום 7—8; מגרש מכבי פ"ת: מקום (10.30): במגרש מכבי מקום 11—12 (16.30).

● היאבקות (סגנון רומי): מיכאל ירמק, מברה"מ, השתתה 4 ארץ, זכה אמש במדליית זות שתחרויות הגמר הבוקר. ירמק ניצח בשקל את שני יריביו ארה"ב (שהיה אלוף הסגנון קודמת) ופליקס ויינשטיין הבוקר ייערך הקרב בין על המקום השני.

2 מדליות זהב נוספות לקלעים
שמעון פרידמן, אלוף אסיה, הוסיף אתמול למאוזר תואר נוסף — אלוף המכביה. פרידמן ניצח ברובה חופשי, 50 מ', תרגיל אולימפי כשצבר 1105 נקודות.

פרידמן הקדים בנקודה אחת בלבד את עמיתו יעקב רישוב. שלישי היה מאיר זמוליג, אף הוא מישראל, 1092.

פרידמן, רישוב, זמוליג ושטרוק השיגו אף את המדליה הקבוצתית עם 4377 נקודות. שניה היתה ארה"ב — 4224 ושלישית — נבחרת מעורבת (מקסיקו, איטליה, קנדה, דרא"פ) 4002.

● טניס־שולחן: גברים. יחידים: שיפמן (ישראל) — ישועה (ישראל) 14:21, 13:21, 11:21. גברות. יחידות: ובר (צרפת) — סלמה (גרמניה) 0:3. זוגות גברים: רוזמרין (בלגיה) רוטנברג (אוסטריה) — פולאק (ישראל) מנוזה (קנדה) 12:21, 18:21. מקום שלישי: פלדשטיין (קנדה) ישועה (ישראל). זוגות נשים: סלמה, ראן (גרמניה) — נירנברג, שטרן (ארה"ב) 15:21, 21:19, 19:21. מקום שלישי: ל. ובר, פ. ובר (צרפת) — שטרן, סוקולוב (ארה"ב) 21:19, 11:21, 11:21. מקום שלישי: זכריאס וסטקלוב (ישראל).

הושעה כדורסלן נבחרת ברזיל
רק שחקן אחד, מבין ארבעה כדורסלני ברזיל, שהורדו מהמגרש בפקודת השופט בעת משחקם עם ארגנטינה ביום חמישי, הושעה למשחק אחד באופן מעשי.

ועדת המשמעת של המכביה ה־9, שדנה במקרה החמור בו עזבו שחקני ברזיל את המגרש לפני תום המועד החוקי, החליטה להשעות על תנאי את שלושת השחקנים הנוספים.

● קליעה רובה חופשי, 50 מ', תרגיל אולימפי: קבוצתי — 1. ישראל — 4377 נק'; 2. ארה"ב — 4224; 3. נבחרת מעורבת (מקסיקו, איטליה, קנדה, דרא"פ) 4002. בודדים — 1. שמעון פרידמן (ישראל) 1105 נק'; 2. יעקב רישוב (ישראל) 1104; 3. מאיר זמוליג (ישראל) 1092.

● כדוריד: ישראל — צרפת 15:15 (10:7); איטליה — שוויץ 5:19 (5:7). ישראל זכתה במדליית הזהב בזכות הפרש שערים לפני צרפת.

● קריקט: אנגליה — ארה"ב 122:242.

● כדורעף: ברזיל — ארה"ב 1:3; ישראל — ארגנטינה 0:3 (6:15, 4:15, 0:15).

● סיוף: דקר, בודדים: 1. דרייפוס (צרפת), 2. דידייה (צרפת), 3. גרינגר (הולנד).

● סיכום מדליות: 1. ארה"ב: 55 זהב — 40 כסף — 30. 2. ישראל: 45 — 38 — 39. 3. שוודיה: 11 — 6 — 2. 4. בריטניה: 5 — 6 — 8. 5. דרא"פ: 5 — 5 — 14. 6. גרמניה: 5 — 3 — 0. 7. הולנד: 3 — 6 — 2.

מימצאים חשובים בחפירות תל באר־שבע

מאת סופר „דבר"

שני חודשים נוספים נחשף בתמת־הגלים של באר־שבע הקדומה, ובהם סימני ההרס והשריפה הקשה שנגרמו בעת כיבוש המקום בידי חיילי סנחריב, המלך האשורי. בחודשים נתגלו כלי־חרס רבים, ראשי־חץ אחדים בבזל וחספר אבו־משקל. בין השאר נתגלה קנקן אגירה מלא בגרעינים מפוחמים, כנראה של בין קטנית. הם נחקרים פתה על־ידי עובדי מעבדות אוניברסיטת תל־אביב. כן נתגלו בחפירה מספר כתובות על חרסים (אוסטרקונים) באהב"ית ובנבחות קשורת כן התקופות הפרסית והישראלית.

עונת החפירות הנוכחית שהה בהל, החמישית בבספר, תימשך עד 24 באוגוסט. החפירה היא בטעם המכון לארכיאולוגיה של אוניברסיטת תל־אביב בהנהלתו של פרופ' יוחנן אהרוני ובהשתתפות פרופ' א. רייני, י. בית־אריה, ז. הרצוג, י. גיליגן וצוות ארכיאולוגים מארצות שונות. בהרצת הצוות הצטרף גם קבוצה מצורת־קרוליה בראשות פרופ' ב. בייד וקבוצה גרמנית בראשות ד"ר ד. קונארד.

כמו בעונות הקודמות, כל העבודה מבוצעת על־ידי סטודנטים ומתנדבים המתאכסנים בבחנה המשלחת שהוקם לרגלי התל. מספר המשתתפים יעיב בין 150 ל־250 איש בשונה, בהם שלוש קבוצות מארה"ב, המקבלות קורס כורכב בארכיאולוגיה ובגיאוגרפיה ההיסטורית של ישראל.

בארבע העונות הקודמות נחשף בתל חלקים ניכרים של עיר מימי בית ראשון שהוקמה בימי דוד או שלמה והרבה בשריפה גדולה בימי מסע סנחריב בשנת 701 לפסה"נ. בפעם הראשונה נתגלתה כאן תכניתה של עיר־מינהל ומבצר מרכזית בתקופת המלוכה והתברר שהיא נבנתה לפי תבנית־אב קבועה ומתוכננת מראש. בעונה זו תימשך החפירה באיזור השער, בבתי המחסנים וכן במרכז התל שבו התגלו כנראה בנייני הציבור העיקריים. כן יינסה באמץ לחזור ליסוד מתקופת השופטים שקדם לעיר המבצר המתוכננת.

עיריית באר־שבע, המסייעת לחפירות מאז התחלתן, הקציבה השנה סכום מיוחד לשימור קירות האבן הלבנים. המגמה היא לשמר גושי בניינים שלמים מפני גשמי החורף ולהתחיל בהכשרת המקום לפתיחתו להמיירים.

דינה הפרופסור אפרים קציר קיבל אתמול בלשכתו את הרבנים הראשיים לתל־אביב־יפו הרב ידידיה פרנקל, שבא בלווית נכדו, והרב חיים דוד הלוי. (צילום: אמקה)

סת. י. ישעיהו ביקר בתערוכת הצייר־העולה מגרוזיה רפאל מושיהשוילי, המתקיימת בבית ות בבירה. ליוו אותו בביקור מזכיר מועצת פועלי ירושלים ד. אילון, יו"ר התאחדות עולי ישראל י. ידידיה והצייר. בתום הביקור רכש ישעיהו תמונה משל הצייר בעבור משכן־הכנסת.

300,000 גלויות־השתתפות הגיעו למשרדי

קנטור: הממשלה אחראית כון תושבי שכ' הארגזים

״א השקיעה השנה בשכונה 130,000 ל״י

את סופרת „דבר" בתל אביב

הגלה ל"י לפחות השקי ת תל אביב בשנה האח „שכונת הארגזים" בדי עירת האפשר על היי המקום — אמר כבר ראש עיריא קנטור, בתגובה ת תושבי המקום לעיריה השלטונות, עירוניים וצי למצוא פתרון למצב דיורם אשר פורסמה ב„דבר" בשבוע שעבר.

מ. קנטור, המשכנה על הצבורות הציבוריות בעיריה, הודה, כי תנאי החיים בשכונה קשים ביותר. השכונה, אמר, הוקמה באורח פרוטיזני לפני 20 שנה, ותושביה אשר התחלפו במרוצת השנים פעמים רבות, השתכנו במקום בלי ידיעת הגורמים המוסמכים. מבחינה רשמית אין השכונה קיימת במפת העיר, ואינה מוכרת על ידי מועצת העירייה. גם תושביה אינם משלמים מסים. הקרקע עליה צמחה השכונה שייכת למינהל מקרקעי ישראל ולדברי קנטור הפתרון למצב דיורם של תושביה שייך לממשלה ולא לעיריית תל אביב.

עם זאת, סיפר קנטור, כי הוא מסייר ב„שכונת הארגזים" לעתים קרובות כדי לסייע ולהקל על תנאי החיים במקום. כתוצאה מביקוריו התקנה בשנה האחרונה רשת־ביוב במקום בהשקעה של 80,000 ל״י, מים בהשקעה של 30,000 ל״י, תאורה בספח שעלתה 10,000 ל״י וכבוש קורקר בהשקעה של 10,000 ל״י. קנטור ציין, כי רק בימים האחרונים הוא סיכם עם המשטרה כי כביש הקורקר החדש, העובר בלב השכונה, ייסגר לתנועת מכוניות כבדות המהוות מקור נוסף לתושבים. כלי הרכב הכבדים שיעמדו מחסני הארגזים בסביבה, יעבור בנתה בדרך עוקפת שהובשרה במיוחד למטרה זאת בימים האחרונים.

„העירייה מבצה עשתה כל מה שניתן כדי להקל על חיי תושבי המקום, אך פתרון דיורם נמצא בידי הממשלה" — אמר סגן ראש העירייה.

מועצת הדייגים תובעת איכלוס הכנרת בדגיגי קיפון

מאת סופר „דבר" בחיפה

מועצת איגוד הדייגים שהתקימה אתמול בחיפה בחרה בנוספות האיגוד ואישרה את מאזנו לשנת 1972.

המועצה הביעה שביעות רצון מבניית שתי ספינות מכמורת בארץ ותורה בגלל מצב דיג האיירות, אי הפעלת חלק מספינות המרדפים ואי קליטת כל השלל על ידי התעשיה.

כן תבעה המועצה לחדש את איכלוס הכנרת בדגיגי קיפון ד קוראה לרשות הנמלים להבטיח רציף פריקה קבוע לספינות הדיג בנבול אכזיב. כשרדי האוצר והחקלאות התבעו להבטיח תנאים לשיווק ספינות הדיג בים־סוף.

המועצה פנתה לכל הדייגים לביכור של השיווק המאורגן.

ציעו טרמפ לישישה שדדו כספה

ברכה, בת 80, מבני־ברק, בוצ"ע על־ידי אלמונים לה טרמפ בדרכה מתל־ ביתה.

כברה סמוך לשעה 10 המכבר בתל־אביב ועל לף סגדר. שני ישבוי ה להסיעה לביתה. כאשר אותה ליד מקום מגוריה ק, היא ירדה כן הסגדר. השניים עליה וחטפו ממנה קה שהכילה 30 ל"י ובכ מלטו כן המקום. (צ)

תביעה נגד הצעיר הערבי הנאשם באילוץ נערה ליחסי־מין

תביעה נגד צעיר ערבי שאילץ בחורה מסורב בעמק להתמסר לו באיום שיגלה כי היא קיימה עמו יחסים, התבררה אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

שם הנאשם ושם המתלוננת לא הותרו לפרסום. בכתב־האישום נאמר, כי המתלוננת התקבלה בספטמבר 1971 לקורס טכנאי רנטגן בתל השומר והכירה שם מוסלמי בן אחד מכפרי הגליל, שסיפר לה כי הוא יהודי. השניים התיידדו וקיימו יחסי־מין לאחר שהבחור הבטיח לנערה לשאת אותה לאשה.

משנתגלה לה כי הוא ערבי, החליטה לנתק את קשריה אתו. אולם הוא איים עליה כי יגלה את יחסיהם לחבריה בקורס אם לא תמשיך להתמסר לו. הצעירה פנתה לאחראי על הקורס וזה העבירה לחיפה, לקורס מקביל בבית החולים „רמב"ם", אך הנאשם הגיע לחיפה, דרש ממנה להמשיך ביחסיה אתו ואיים עליה לגלות הדבר להוריה הדתיים. הצעירה נעתרה לו. כן נאמר בכתב־האישום כי הבחור צילם את הצעירה עירומה ואיים עליה בצורת התצלומים. ופעמיים נתן לה כדורי הרדמה ואנס אותה כשהיתה מחוסרת הכרה.

בסוף יוני השנה הופיע הנאשם בבית הורי הצעירה במושב ודרש ממנה ומאמה 500 ל"י, בטענה שהלוותה לה את הסכום הזה לביצוע הפלות.

שופט בית־המשפט המחוזי ציוה אתמול לעצור את הנאשם עד מסירת עדותה של המתלוננת ואחר־כך לשחררו בערבות של 500 ל"י. (צ)

ילדי קיבוצים ישפרו את פני תל־אביב

80 תלמידי תיכון מקיבוצי השומר הצעיר, יסייעו ביום ה' השבוע לשיפור פני תל־אביב בצביעת אתרים בעיר.

הנערים ייצאו בשעה 8 בבקר מבית־הספר „זובגוב" שהם מתארחים בו ויעסקו בצביעה עד 12 בצהרים.

בהדרכת רחב רוני מקיבוץ מזרע, המתכנן את הציורים, הם יצבעו מכוני־הכים בדרך הרצליה (מול 'בית כס' 83) וברחוב בני־אפרים פינת רחוב רוממה, מבנה טרנספורמטור בשדרות חן פינת רחוב בצח־ישראל, ומבנה טרנספורמטור בשדרות קקיל ליד גן החיות. בארגון העבודה ומימונה צורה היחידה לשיפור חזות העיר בעיריית תל־אביב.

העירייה מבקשת מהציבור להימנע מהדבקה פרועה של מודעות בחוצות העיר, לרבות קירות אשר נצבעו וצוירו בשנים האחרונות ביד „תלמידי בתי־הספר.

מערכת הפיקוח העירונית פועלת להמשנה מודעות שהודבקו במקומות אסורים: על קירות בתים, חלונות ראווה, גדרות, עצים, מיתקני חשמל וכו'. מוגשות תביעות משפטיות נגד מפירי החוק בתחום זה.

מילגה על שם מ. גליקסון

התלמיד מרדכי עסר, בוגר בית הספר היסודי „תל נורדאו" בתל־אביב, זכה במילגת לימודים על־שם מרדכי גליקסון שנפל במלחמת העצמאות.

המילגה, תרומת הורי גליקסון, מוענקת כל שנה לתלמיד בית־הספר „תל־נורדאו" המצטיין בכתיבת חיבור על הנושא: „הנוער הישראלי במלחמת הקוממיות", והיא מסייעת לזוכה בלימודיו בבית־הספר המקצועי „שבח".

שופט החליט לשמוע עדים בכלא

שופט מחוזי החליט לבוא לבית המעצר לשמוע עדויות של אסירים, במקום שהאסירים יובאו לבית המשפט עם שומרי הליווי, כמקובל.

בפני השופט שמואל קוארט הועמדו לדין האחים הרצל עזר, בן 25, וציון עזר בן 19 מרחוב הרצל בתל־אביב. הם הואשמו באיומים וסחיטה בשכנם, בעל בית היציקה אלישע מזרחי. הנאשמים ביקשו להביא כעדי הגנה את האחים אברהם ויצחק בחגיאן המרצים עונשי מאסר כבדים בכלא רמלה.

השופט שמואל קוארט קבע אתמול בהחלטתו: „בשים לב שהם (העדים) מרצים מאסר ארוך, אין זה רצוי מבחינת בטחון הציבור להביאם לבית־המשפט, ואני מחליט לשמוע אותם בכלא רמלה".

האחים עזר הואשמו בראשית 1972 בכך שביקשו להתקין כלי־כסף בבית היציקה של המתלונן אלישע מזרחי, ואיימו עליו עד שהסכים לעשות זאת. כן הואשמו בכך שתבעו ממזרחי 10,000 ל"י, בטענה שהפקידו יהלומים בשווי כזה בכספת והיהלומים נעלמו. מזרחי סירב לתת להם כסף, הם איימו עליו שוב. אחרי ימים אחדים פגעו בבלושה הנורי יציקה וגרמו נזק לכספת.

המשך המשפט נדחה. (צ)

זאב וילנאי קיבל תואר פרופסור

מאת צבי איזן

ברכה לכבוד של פרופ' וילנאי לארץ, לאחר שהות של שנה בארצות הברית נשא בישיבת ועדת השמות הממשלתית, שנערכה ביום שני, יו"ר הועדה ד"ר אברהם בירן. וילנאי הוזמן על ידי אוניברסיטת דרופסי להעניק סידרת הרצאות על ידיעת הארץ, ובהמשך על ירושלים הביאורים הוענקה לו שם דרגת פרופסור.

שמות לישובים חדשים

בישיבת הועדה הוחלט על מספר שמות לישובים חדשים. הוחלט להיענות לבקשת מתיישבי מושב „כנוף" בפיתחת רפיח וליקרוא לישוב „נתיב העשרה", על שם עשרה חללי נפילת מסוק חיל האויר לים בקירבת מקום לפני שנתיים. הוחלט לקרוא לישוב הקבע האחרון „בהל סיני". לישוב המתוכנן בגולן בין אפיק ואליעזר (ע"ש אליסק), כן הוחלט לקרוא „בדה יואש", ע"ש יואש מלך ישראל בגלום בגולן כנגד הארמים. לכרנב חדש שיוקם בחבל בשור ויעסוק בגידולים בחממות ובבתי רשת.

נפתח בית מד"א בחיפה

מאת סופר „דבר" בחיפה

בית מגן דוד אדום נפתח אתמול בחיפה בהשתתפות ראש העיריה י. ציזל והנדבן עמנואל סלד מארה"ב שתרם סכום נכבד להקמת הבנין.

הבנין בן שלוש הקומות הוקם בקריית אליהו. בחצר יש מוסך לאמבולנסים המסוגל לאכלס 14 אמבולנסים ורכב מבצעי אחר.

יו"ר מ.ד.א. בחיפה ש. רוזניק הדגיש במסיבת עתונאים כי הבנין החדש ייפתח בסוף החודש לאחר שיוכנס אליו כל הציוד. בתחנת העזרה הראשונה יהיו חדרי רנטגן, חדרים לניתוחים קלים ובנק דם ברכוז לאיזור הצפון. מתכוננים לשוות בבניין המנוה לטיפול נמרץ בחולי לב. כן דיברה דינה הרים, מפקדת מחוז ההתנדבות של מ.ד.א.

בהקמת הבניין הושקעו 4.5 מיליון ל"י, מזה 450.000 דולאר תרומת עמנואל וסטלה סלד, שעל שמם נקרא הבנין. סכום של 1.25 מיליון ל"י נתקבל מעיריית חיפה, כזה מיליון ל"י תמורת הבניין הישן שבו היתה משוכנה התחנה עד כה ברחוב סירקין את הגברים לבנין החדש קיבל מ.ד.א. מהעיריה. תיכננו את הבנין האדריכלים מיכאל וילנרכן ובן הופנברג מחיפה.

הופיע „חדשות עזה"

שבועון בשם „חדשות עזה" יצא ברצועה בימים אלה. מחיר הגיליון חצי לירה.

בין המשתתפים בחוברת הראשונה שייך אחמד סודנה, מנהל משרד הסעד ברצועה אכרם אל בורנה, יוסף סרסור, העובד במינהל האזורחי, יוסף אל חריב. השבועון אינו נוגע בעניינים פוליטיים. הופעתו עוררה סקרנות אצל תושבי הרצועה. אך הם סורבים שהוא יצא ביוזמת הממשל ובסיועו.

בן אהרן: החברים בשטחים מקבלים שירותי ההס'

המזכיר הכללי של ההסתדרות יצחק בן אהרון הודיע אתמול בוועדה המרכזית, כי חברי ההסתדרות הכלליות בישובים חקלאיים בשטחים המוחזקים (ישובים המשתייכים למסגרת התנועות ההתיישבותיות — קיבוץ, מושב ועוד), וכן חברי ההסתדרות בישובים בעלי אופי עירוני (קרית־ארבע, אופירה, אבו־רודס, ימית), זכאים לכבל, ואכן מקבלים את כלל השירותים שמעניקה ההסתדרות לחבריה במדינת ישראל.

בן־אהרן נדרש להצעתו של חבר הוועדה נתן אלמוזלינו בדבר הקמת ועדים הסתדרותיים מקומיים באופירה (שארם א־שייח), באבו־רודס ובקרית ארבע, שבהם רוב האוכלוסיה היא אוכלוסיה של שובדים שכירים.

בן־אהרון הוסיף, כי מ"פ ירושלים קיבלה על עצמה את הטיפול ההסתדרותי למישורי השרותים (איגוד מקצועי, תרבות, בריאות, עזר) בקרית ארבע. אשר לאבו־רודס, שם קיים ועד פועלים מקומי המשתייך להסתדרות פועלי הנפט והגפט, ואילו באופירה הובטחה אחיזה הסתדרותית במסגרת התכנון לאיתור שטח של קרית הסתדרותית במקום.

בדיון השתתפו: א. הראל, י. ידין, ר. בר.

ההסתדרות מעודדת גיוס חברים לישובי רמת הגולן

הועדה המרכזית ציינה באתמול בהערכה את פעולת מחלקת הארגון מועה"פ שסייעה בגיוס חברי ההסתדרות להתיישבות במרומי הגולן ובכבת מישובי הספר האחרים באיזורי הארץ.

א. הראל סקר את הפעולה שנעשתה על ידי מחלקת הארגון בנדון, באמצעות פרסום בעתונות, הפצת חוברות הסברה במקומות שבהם מתגוררים זוגות צעירים המיועדים להתיישבות, פגישות עם פועלים צעירים במפעלים, ועוד. פעולה זו הצליחה והמספר הפונים להתיישבות במרום הגולן עלתה על 230 המתייחסות ל־365 נפש.

המזכ"ל סיכם את הפעולה החיובית ומחלקת הארגון הוסמכה להמשיך בפעולה זו להבא, בברכת יישר־כוח.

מחלוקת בל"ע

דור ההמשך דורש בחירות חשאיות למועמדים לעת"א

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר" בתל־אביב

מחלוקת חריפה פרצה בסניף מפלגת הליברלים העצמאיים בתל־אביב על רקע קביעת המועמדים לבחירות למועצת העיריה. הרוב בהנהלת הסניף מצדד בהרכבת הרשימה לפי המלצות ועדת המינויים, לעומת זאת תובעים חברי „דור ההמשך" בחירות חשאיות. המאבק סביב צורת ההרכבה של הרשימה משתק את פעולות הסניף לקראת הבחירות הקרובות למועצת העיריה.

בחוגי הפעילים של הליברלים העצמאיים קיימת כמעט ודאות, שהנציג הנוכחי של ל"ע במועצת העיריה, סגן ראש העיריה צבי קלמנוביבסקי, לא יציג את מועמדותו בבחירות הקרובות כיוון שהוא משמש מאז הועידה האחרונה של המפלגה יו"ר בית־הדין של המפלגה. בין השמות הנבחרים לראשות הרשימה יצחק ארצי. פרץ אניקובסקי, פרל לוינון ואחרים.

מרכז דור ההמשך בסניף תל־אביב אהרון הנדלמן טוען, כי בקרב חברי הנהלת הסניף מסתמנת מגמה לבחור את עצמם לרשימה למועצת העיריה, ואילו ראש הרשימה ייקבע על ידי הקיקסט של מרכז המפלגה. הנדלמן מוסיף, כי מגמות אלה עשויות לגרום לכך, שחלק לא מבוטל של חברי הסניף יחרימו את הבחירות למועצת העיריה.

הנדלמן וחבריו לדעה תובעים, כל הנוקי הבוחר את המועמדים למועצת העיריה יהיו כל חברי הסניף, על פי רשימות שהוכנו על ידי מוסדות הסניף לקראת הועידה האחרונה. לדברי הנדלמן, סלע המחלוקת בדבר צורת הרכבת הרשימה אינו אישי, אלא עקרוני. „סיעת דור ההמשך מתנגדת לכך שראשות הרשימה למועצת העיריה תהווה פיצוי לעסקנים אשר סיכוייהם קלושים להיבחר לכנסת או לרשויות ממלכתיות אחרות, כגון הסוכנות היהודית או ההסתדרות".

המאבק על בחירות חשאיות של המועמדים הוא חלק מהמאבק הממושך של דור ההמשך לבחירות כאלה לכל מוסדות הסניף, דוברי הסיעה טוענים, כי הנהלת סניף תל־אביב לא נבחרה מעולם בבחירות דמוקראטיות תקינות והשנים האחרונות הוכיחו, כי היא נכשלה על ידי שהפכה את הסניף הגדול של המפלגה לכלי שרת של האינטרסים המרכזיים בלי התחשבות בבעיות המקומיות.

מוזיאון פרנקל נפתח בצפת

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

מוזיאון יצחק פרנקל — פרנקל, שהוקם ביוזמת הצייר יצחק פרנקל בקריית הציירים בצפת, נפתח אתמול ונמסר לצפת ולאורחיה כשי מאת האמן. במוזיאון תערוכה מתמדת, ובה 55 יצירות פרנקל מהשנים 1920—1965. הכניסה למוזיאון חופשית והוא יהיה פתוח כל השנה.

הודעות לציבור

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים.
רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים
מכרז 12/73 לאספקת שני מכשירי רדיו טלפון וארבעה מכשירים מטלטלים

1. משרד החינוך והתרבות מבקש הצעות לאספקת שני מכשירי רדיו טלפון וארבעה מכשירים מטלטלים.

תנאי המכרז הרשימות המפרטים אפשר לקבל במחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים, חדר 405 ובבנין הדר־דפנה, שדרות שאול המלך, תל־אביב, חדר 308.

2. הצעות מפורטות בהתאם לתנאי המכרז, בצרוף ערבות של בנק כוסר לפקודת משרד החינוך והתרבות בשיעור של 10% מערך ההצעה, לבילוי הבאי הכוות, יש לשים במעטפה סגורה המסומנת בגילוס מכרז מס' 12/73. מעטפה זו תוכנס למעטפה שניה שתמען: משרד החינוך והתרבות, המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34 (לתיבת המכרזים חדר 405) ירושלים.

על ההצעה להתקבל במשרד החינוך והתרבות לא יאוחר מיום 19.8.73.

3. אין משרד החינוך והתרבות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה כל שהי, או להזמין את כל הכמות מכל פריט מספק אחד.

א. ליברנד
מנהל המחלקה בפועל

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים
רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים
מכרז 5/73
לאספקת [illegible]

1. משרד החינוך והתרבות מבקש הצעות לאספקת 4000 מערכות [illegible] (כרולים, תגורות ומצבים).

תנאי המכרז ורשימות המפרטים אפשר לקבל במחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים, חדר 405 ובבנין הדר־דפנה, שדרות שאול המלך, תל־אביב, חדר 308.

2. הצעות מפורטות בהתאם לתנאי המכרז, בצרוף ערבות של בנק כוסר לפקודת משרד החינוך והתרבות בשיעור של 10% מערך ההצעה, לבילוי הבאי המכרז, יש לשים במעטפה סגורה המסומנת במכרז מס' 5/73. מעטפה זו תוכנס למעטפה שניה שתמען: משרד החינוך והתרבות, המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34 (לתיבת המכרזים חדר 405) ירושלים.

על ההצעה להתקבל במשרד החינוך והתרבות לא יאוחר מיום 1.10.73.

3. אין משרד החינוך והתרבות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה כל שהיא, או להזמין את כל הכמות מכל פריט מספק אחד.

א. ליברנד
מנהל המחלקה בפועל

תערוכת חיל הים תיפתח היום בחיפה

מאת סופר „דבר" בחיפה

תערוכת חיל הים תפתח היום במוזיאון חיל הים וההפלגה בחיפה והיא תוצג עד 10 באוגוסט השנה.

התערוכה החדשה כוללת את המוצגים הקבועים במוזיאון ובנוספה להדגים התפתחותו של חיל הים וחלקו במערכת הבטחון של המדינה לאחר מלחמת ששת הימים. אחד מביתני יוחדו המוצגים שהם כלים המצאים בשימוש יום יומי של החיל להתרוניו המוכנות.

התערוכה מורכבת מביתנים המדגימים את היחידות של החיל. בביתן תיאור הזירה הימית של מדינת ישראל בזירות מפת גבולית הפסקת האש. ביתן הסירות הימים כולל, בין השאר, שלושה כלי שיט אופנעיים וכהם ספינת הסיור מדגם „דבור". ביתן ספינת הטילים כולל דגם ספינה „בטיי" ובמבה מערכת הטילים [illegible] בקרה על הספינות. כן כולל „מרכז הצבעים האלקטרוניים" של הספינות מבנה במבצעים הבקרה הירי של „גבריאל" והמהנדסים. בביתן „להגנה השירה" הוצגו אמצעי הביקורים והלוחמה של אנשי הקומנדו הימי, בביתן „שלד להע" מוצגות גם ביצרות לצוללימולת.

התערוכה הוקמה בתחום התערוכה מופעלת על ידי אנשי חיל [illegible]. בתערוכה תותקן גם ביתן להקרנת סירטונים על היחידות החיל הזה.

נפתחו קורסי קיץ לפסנתר וזמרה

קורסי קיץ לפסנתר וזמרה, בהדרכת אמנים נודעים מהארץ ומחו"ל, נפתחו אתמול באקדמיה למוסיקה בירושלים.

בקורסים, הנערכים בשיתוף המחלקה של החינוך המוסיקלי במשרד החינוך והתרבות, מדריכים פרופ' [illegible] מניו־יורק; פרופ' [illegible]; פרופ' [illegible] מניו־יורק ופרופ' רות לוסטר מפאריס.

במסגרת הקורס לפסנתר יערך בפעם הראשונה בישראל [illegible] של מוכנות לפסנתר בביצוע המכנתרים הישראלים: ביניהן [illegible], הדר בר אילה, [illegible], אריה ורדי, פניה הלבנן ויוסף קלינשטיין, וכן המפסנתרן [illegible] לוקס פוס.

בנוסף לקורסים אלה יתקיים ב[illegible] גם קורס קיץ במטולל. [illegible] במועצה הציבורית להרבות ולאמנות.

הלוח החודש דבר

מודעות מתקבלות בסניפי „דחף", בסניפי „דבר" ובכל משרדי הפירסום בארץ

מחיר המלה בלום חול — 0.80 אג' בערבי שבתות וחגים — 1 ל"י

המשרד הראשי — מחלקת המודעות „דבר" רח' שינקין 45, תל־אביב טל. 246251

ירושלים

● קורס קיץ — שעורים פומביים — פסנתר. היום בשעה 9—11 פרופ' לידמר שעור בקבוצה. לדוגמה: הרצאה על הוראה בקבוצות למתחילים. ● ב־11.30—13.30 — מ. פרופ' מאובנן: הסינכרוניזציה של האצבעות. היד והזרוע כחטיבה אחת.

בהוראון ישראל מכנס מעצבי אופנה ותכשיטים

● מעצבי אופנה ותכשיטים יתכנסו ליום עיון בתערוכה: „היהודים במארוקו", הדגמות, סרטים ושקופיות ילוו את ההרצאות והדיונים. אסוציאציות לישום פריטי אופנה יהודית־מרוקאית לאופנת ישראל כיום. יוצגו בידי לולה בר. יום העיון ייערך ביום ד' מ־3.30 אחה"צ עד 9 בערב.

תל־אביב

עתון־העתונאים: מהרצל עד כ"ה למדינת ישראל

● עתון העתונאים שייערך ביום רביעי בערב בבית־סוקולוב, יוקדש לנושא: מהרצל עד כ"ה למדינת ישראל. בעתון ישתתפו: אריה דולצין — גזבר הסוכנות היהודית; אודיל דלאל — אלמנת שלה הגרדום בעיראק ויו"ר מאיר גלפנה, עולה מברה"מ. עורך: אפרים תלמי. העתון בערך בשיתוף עם המועצה הציונית בישראל. כרטיסים להשיג בבית־סוקולוב.

עצרת זכרון לעזרא זוסמן

● הערב בשעה 8.30 תתקיים בבית טשרניחובסקי, מטעם אגודת הסופרים העברים ומרכז פא"ן, עצרת זכרון למשורר עזרא זוסמן, במלאות שלושים למותו. דברים וקריאה משיריו: יוכבד בת־מרים, חנוך ברטוב, מרים ברנשטיין־כהן, חיים גורי, יהודה הגדל, אהרון מגד, ע. שפרה, משה שמיר.

אגודת סופרי יודיש „בית לייוויק"
רח' דב הוז 30, טל. 231830

● היום בשעה 8.30 בערב יתקיים ערב ספרותי עם אלכסנדר קלוגמן להופעת ספרו „דרך ספרה" (ודרך א שטורם). משתתפים: עמנואל כץ, עובדיה פפלד. כרטיסים להשיג יום־יום משעה 9—1 לפנה"צ טל. 231830 והיום בקופה משעה 6.30 בערב. לחברי ההוג של „ידידי בית לייוויק" ניתנת הנחה של 50%.

האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין

● בפיקוח משרד החינוך והתרבות לעצרים במוסכי בהדרכת בני סודאל היום ב־4 אחה"צ „מזמורים עבריים פופולריים" מאת דריוס כיו.

חיפה

עיריית חיפה „משען"

● מועדון הפנסיונרים קריית־חיים הערב, ב־7 אריה דהוד תגינ, מתברים מוזמנים.

במלאת שלושים לנתה מייזל (בית קרנקה)

● תיערך היום בשעה 4 אזכרה וגילוי מצבה על קברה בבית העלמין הישן. אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.30 אחה"צ ברחוב עקיבא 16. מוקירי זכרה מוזמנים.

מכוניות

● הצעות לא נורמליות במרכז למכוניות מחודשות. מ.ל.מ. מציעה לך לרכוש מכונית פוסיטוא חדשה או משומשת בתנאים שאין להם מתחרה בשוק המכוניות בישראל. בחר אתה את סוג ההנחה לנוחיותך: א. חלק נכבד ממחיר המכונית בתשלומים חודשיים לשנה תמימה. ללא תוספת ריבית או. ב. הנחה בסכום נכבד עם תשלום במזומנים בעד המכונית או ג. רדיו וכיסויים חינם, בנוסף לגליל בקורת 1000 ובקורת 3000 ק"מ חינם. תוקף המבצע עד 18.7.73. פרטים נוספים מ.ל.מ., מרכז למכוניות מחודשות רח' בן שמן 10 (ימינה מגשר בחלת יצחק) טל. 251980.

הצעות עבודה

● דרושות מוכרות מנוסות וטלפוניסטיות. יום עבודה מפוצל. שניידמן, דיזנגוף 128 ת"א, לפנות למר שלום שניידמן.

דירות למכירה

● מולל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ותוך השרון. פרטים במשרד רחוב הרצל 51, טלפונים — 053-28934, 053-23958.

● במשכת המכירה באיזור החדש בחולון (קרית שרת, שדרות ירושלים) דירות בנות 3 — 4 — 4½ חדרים. פרטים: „אחים פליקלשטיין" הנשיאים 2 חולון, טל. 846246.

● במרכז פתח תקוה למכירה דירות מאר 4 חדרים כניסה 3 חודשים. לפרטים: „גמשנה" רח' ההגנה 17, פתח־תקוה, טל. 919383.

● בצפון 2 גדולים, למסירה מיידית, קומה ג'. פרטים: מתנות יצאור בן יהודה 136, טלפון בחנות 226887.

תנורי חימום

● מחיר קיץ! תנורי חום המטובים ביותר במחירים מוזלים בקיץ — דירה 80 מ"ר 950 דירה 100 מ"ר 1170 גלי חום — 04640025 03448827.

שרותים

● הדש בירושלים שרותי שמרטף ביום ובלילה. פרטים ללא התחייבות רח' שמואל הנגיד 15, טל' 02/222503. בדבר פרטים לגבי אימון השרות יישלח פרוספקט לכל דורש לפי כתובתו.

מכירות

● לוטוס. כפות מתנדנדות לבית ולמרפסת, במחיר הזול ביותר בשוק. ידע בריטי, מבחר גדול. הובלה והרכבה חינם. 230498.

הגרלת מלוה (פרסים) סידרה ד'

בהגרלה ה־21 של אגרות מלוה (פרסים) סידרה ד' שהתקיימה אתמול זכו האגרות הבאות:

בסך 80 ל"י יזכו כל האגרות שמספריהן מסתיימים ב־:

סדרה ג': 0236; 0480; 0395;
0542; 0690; 0702; 1296; 2096;
2386; 2668; 2876; 2903; 2937;
2941; 3170; 3233; 3256; 3304;
3715; 4433; 4833; 4846; 5360;
5671; 5722; 6433; 7270; 9176;
9469; 9942.

בסך 100 ל"י יזכו כל האגרות שמספריהן מסתיימים ב־0276;
0387; 4498; 8138; 8575.

בסך 1,000 ל"י זכו המספרים: [illegible] 525600, 079192.

בסך 2,500 ל"י זכו המספרים: 034872; 067816.

בסך 5,000 ל"י זכה המספר 015572.

בסך 10,000 ל"י זכה המספר 071780.

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

תיק עזבון 97/73

בענין: עזבון המנוחה מוסקוביץ ולדה ה. ז. 6577740 (להלן המנוחה) שנפטרה ביום 13.12.73 בבאר־שבע.

המבקש: מוסקוביץ יעקב ת.ז. 288734 בבאר־שבע שכ. ד' 190/2 ע"י ב"כ עו"ד א. לופו מבאר־שבע רח' הרצל 82.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה, ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל. הנני מזמין בזה כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להתנגד להכרזה. להגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו התנגדות לבקשה. באם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

יעקב טירקל, שופט
רשם בית־המשפט המחוזי באר־שבע

משרד הבריאות

אזהרה למטיילים

משרד הבריאות מזהיר את המטיילים, המתנאים וחברי תנועות הנוער

מפני שתיית מי מעיינות נחלים או מים מברזי השקייה בשדות

מים אלו מזוהמים וחל איסור חמור על שתייתם.

קבוץ עין־גדי
מחפש אחות
אפשרי בעלת משפחה
להתקשר אל יוסי ליאור, עין־גדי, טל. 057—86070

עשרים וחמש שנות המדינה

ארצי
מאת
אבא אבן

„ארצי", הוא סיפורה המלא של מדינת ישראל, [illegible]

אבא אבן [illegible]

מחיר הספר 28.50 ל"י

להשיג בסניפי „דבר" ובחנויות הספרים.

לכבוד
ספרית „דבר"
ת. ד. 199 ת"א

נא לשלוח לביתי את הספר „ארצי" מאת אבא אבן.
רצ"ב שיק על סך 28.50 ל"י.

שם
כתובת
חתימה

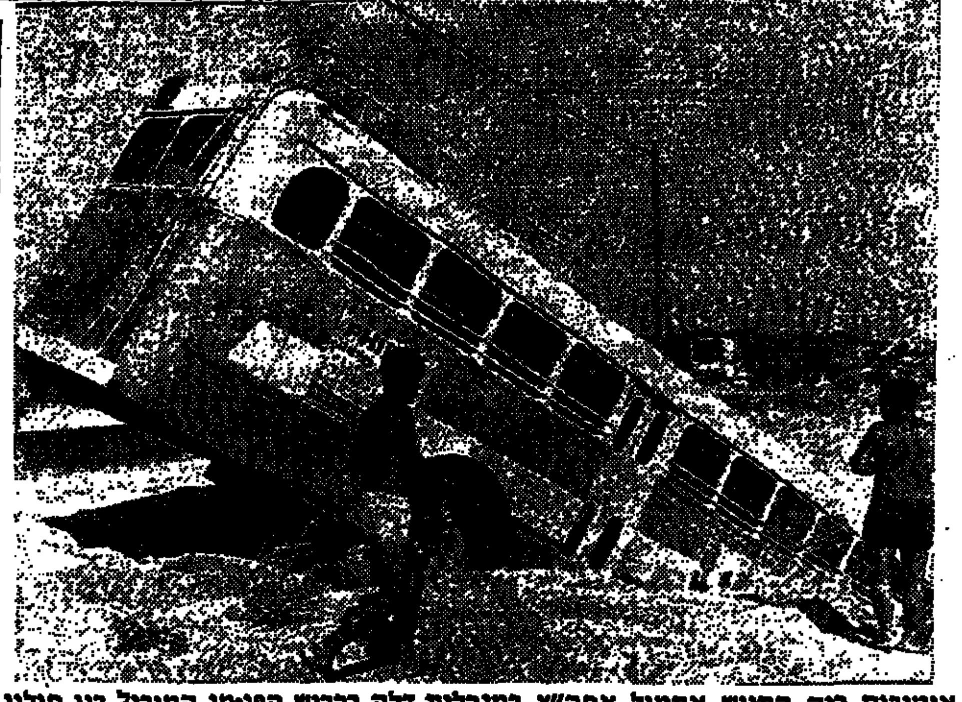

אוטובוס ריק התנגש אתמול אחה"צ במיכלית דלק בכביש הפנימי המוביל בין חולון לראשון-לציון. מעוצמ ההתנגשות סטה האוטובוס מדרכו ונפל לתעלה עמוקה בצד הכביש. (צילום: „ישראל סאן")

הבישוף ראיא יפתח היום בשביתת רעב ליד הכנסת

מאות מעקורי איקרית וביר'עם יצטרפו מחר לשביתה

הארכיבישוף יוסף ראיא, ראש הכנסייה היוונית-קתולית בישראל, יפתח היום בשביתת רעב של שלושה ימים ליד בנין ה-כנסת, במסגרת מסעו למען החזרת עקורי איקרית ו-בירעם לכפריהם.

בשני ימי השביתה הראשונים יצטרפו לארכיבישוף משלחות של עקורי שני הכפרים. וביום השלי-שי יגיעו לכנסת מאות מעקורי הכפרים עם נשיהם וטפם כדי להצטרף לשביתה. עקורי הכפרים יקיימו שביתת רעב גם באיקרית ובבירעם בגליל.

במסיבת עתונאים שנערכה את-מול ב„בית סוקולוב" בתל-אביב אמר ראיא, כי קיבל מיו"ר הכ-נסת היתר להפגנה יום אחד ליד הכנסת והוא עומד להגיש בקשות נוספות להמשך השביתה. במהלך השביתה ישתה, אך לא יאכל. ייתכן שישבות גם ליד משרד ראש הממשלה. „אני מוכן להיאסר בתענוג רב", אמר הארכיבישוף.

בתשובה לשאלה מה יקרה אם המשטרה תמנע את המשך השבי-תה, ציין הארכיבישוף, כי הודיע על השביתה לנציג האפוסטולי של הכנסייה ברומא שיושב בירוש-לים ומכיוון לא קיבל תגובה שלי-לית. כן זכה לתמיכה מצד בי-שופים וכמרים הנמצאים בארץ. הוא קיבל גם מברק אהדה מי-דידים יהודים וביניהם פרופסורים וחברי קיבוצים. לדבריו, יש לו זכות כתושב המדינה לשבות (אם כי הוא אזרח אמריקאי ולא יש-ראלי) והוא רואה את השביתה כצעד הומניטארי ולא פוליטי ב-מטרה לסייע לאחיו ולצאן מרעיתו בשני הכפרים. כן הדגיש, ששום גוף פוליטי אינו עומד מאחוריו ושביתתו נושאת אופי אישי. עם זאת קרא לכל שוחרי הצדק לש-בות רעב עמו בבתיהם.

בנמקו את צעדו, אמר הדובר, כי עברו 25 שנה מאז הרחקת תושבי שני הכפרים מכפריהם ו-תושבים אלה טרם נואשו ממימוש זכויותיהם שהוכרו כצודקות על-ידי בית הדין הגבוה לצדק. ב-דצמבר 1972 פג תוקפן של תקנות הבטחון לשעת-חירום המונעות ... כך היו שני הכפרים צריכים להי-ות „באזורים פתוחים". אולם הי-ממשלה, „מסיבות שאף אחד אינו יכול להבינן", הפעילה תקנות-חירום מימי המנדט הבריטי לגבי שני הכפרים. בהקשר זה התפלמס עם עמדתה של ראש הממשלה הסבורה, שיש לעקור את „השא-יפה" של תושבי הכפרים, וטען, כי הם היו נאמנים ביותר למדינת ישראל. על אף פנייתו לראש הממ-שלה ופגישתו עמה, לא נמצא הסדר עד היום.

עוה"ד אניס שאקור, חבר ועד עקורי בירעם, מסר במסיבה, כי לתושבי הכפרים מותר להימצא בשעות היום בתחומי הכנסיה ו-בבית הקברות בכפרים. אולם, ל-בעצה, היתה גם משלחת קבועה של התושבים לנה בכנסיה. יש להניח, שגם שובתי הרעב, שיגיעו לכפרים, ימשיכו ללון בכנסיה על אף האיסור.

שני קצינים וסמל לדין על מעשי מרמה

שני קצינים בחיל האויר, בד-רגות סרן וסגן, וכן סמל ראשון, הועמדו לדין בפני בית הדין הצבאי של חיל האויר באשמות של מירמה, הוצאת דברים בצבא, זיוף קבלות ועוד.

לשלושת הנאשמים מיוחסים 230 סעיפי אישום. הסכום הכולל של המעילות מגיע לכ-100,000 ל"י.

משפטם של השלושה עומד להת-חיל היום. השלושה נאשמים בכך שקיבלו בחנויות רהיטים וסחורות שונות ונתנו תמורתם קבלות. כאשר גויסו לצה"ל, ובכך שעמדו בקשר עם ספקים אזרחיים לצה"ל וקיבלו מהם חשבונות פיקטיביים על סחורות. את הקבלות העבירו לצה"ל והספקים קיבלו כספים תמורתן. השלושה התחלקו עם הספקים בכספים אלה.

כן נאשמים השלושה בכך שרכשו רהיטים והגישו את החשבונות עלי-הם לפרעון לצבא. כאילו מדובר בציוד שנרכש בידי צה"ל. הם מואשמים גם בהוצאת ציוד מצה"ל ובמכירתו לחנויות. ובכך שקיבלו מתנות מסוחרים.

על הנאשמים מלמדים סניגוריה עורכי הדין אסתר דורון, משה נחשון ויצחק ברזילי. בראש בית-הדין יושבת סא"ל דליה דורנר.

הפרקליטות הצבאית העבירה את חומר החקירה לידיעת הפרקליטות האזרחית, ויוגשו כתבי אישום ל-בית משפט אזרחי נגד סוחרים המ-עורבים בפרשה זו.

זה המשפט השני מסוג זה. בעבר הועמדו לדין סרן בחיל האויר, שנדון למאסר שלוש שנים והורד לדרגת טוראי, וסמל בחיל האויר, שנדון למאסר ולקנס. (ע)

הוחמרו העונשים על עבירות חניה ועצירת רכב

אתמול נכנס לתוקף צו של שר התחבורה ש. פרס, שלפיו יוחמרו העונשים על חניה אסורה ועצירת רכב, בעיקר במקומות שהם מוק-דים לתאונות.

דובר משרד התחבורה אמר, כי ההחמרות חלות על חניה כפולה, על העמדת רכב בצמתים ולידם, על חניה על גשרים, בתחום תח-נות אוטובוסים ומוניות, במעברי חציה, ליד מעקות בטיחות, על מדרכות, ועל חניה בדרכים בין-עירוניות.

הקנסות

הקנס על אי ציות לתמרור האו-סר חניה יוכפל ויועמד על 20 ל"י. הקנס על עצירת רכב בניגוד לתמרור האוסר עצירה — 60 ל"י (במקום 20 ל"י). עצירה בניגוד לתמרור חניה מוגבל — 60 ל"י (בעבר 20 ל"י). עמידה או עצירה בדרך ראשית או אזורית — 50 ל"י (במקום 25 ל"י). העמדת רכב המסתיר תמרור — 20 ל"י. הע-עמדת רכב בצד שמאל של הדרך — 30 ל"י (במקום 10 ל"י).

הקנסות בשל העמדת רכב במ-קומות העלולים לשבש את התנועה הסדירה יעלו עד 60 ל"י. הקנס על חניה בתוך מעבר חציה יהיה 50 ל"י, ועל חניה באזור חניה מוגבלת 75 ל"י.

קנס על העמדת רכב בכביש הה-סטורי המסומן בקו לבן יהיה 30 ל"י. קנס על העמדת רכב בצד רכב חונה — 50 ל"י, ובאזור חניה מוגבלת — 75 ל"י. העמדת רכב ליד גשר או מינהרה — 50 ל"י. העמדת רכב ליד גשר או מינהרה באזור חניה מוגבלת — 75 ל"י. העמדת רכב בצד מעקב בטיחות — 30 ל"י. חניה בתחום תחנת אוטובוס — 40 ל"י. חניה בתחום תחנת אוטובוס מסומן — 50 ל"י ובתחום תחנת מוניות — 30 ל"י.

סופר „דבר" בתל-אביב מוסיף, כי רק בעלי רכב מעטים השתמשו אתמול במגרש החניה שהוקם ליד „היכל הספורט" ביד-אליהו ונכנסו באוטובוסים לתל-אביב. אתמול נעשו נסיונות לשכנע בעלי רכב להשתמש בקווי אוטובוסים מהי-רים כדי להיכנס לתל-אביב במקום לנסוע אליה ברכבם. כן נוסתה הפעלת שני חניונים.

בבדיקת מגרש החנייה שליד היכל הספורט בשעות הבוקר והצ-הרים התברר, שרק בעלי רכב מעטים השתמשו בחניון זה. חלק מהרכב שחנה במגרש היה שייך לאנשים שבילו בבריכה הסמוכה או במרכז הקניות שבמקום. האו-טובוסים שהופעלו בקו המיוחד ל-חניון זה נסעו כמעט ריקים.

שיטת החניה בפרברי הערים והשימוש בתחבורה ציבורית נהו-גה בערים רבות באירופה ובצפ-ון אמריקה. השיטה עשויה ל-הצליח אם אפשר להגיע לעיר במ-הירות, ברכבת התחתית או באו-טובוסים. נסיעה מהירה לא הוב-טחה, כאשר שהאוטובוסים שהופ-עלו נוסעים ברחובות עמוסי תנועה שאין בהם נתיבים לתחבו-רה הציבורית.

גופת בחורה נמצאה בנחל איילון בת"א

גופת בחורה נמצאה אתמול בצהרים בנחל איילון מאחורי הסי-נרמה בתל-אביב.

אזרחים ראו את הגופה צפה על פני המים והזעיקו את המשטרה. השוטרים משו אותה ומצאו בראשה ובמצחה פצעים שטיבם עדיין לא הוברר. הגופה זוהתה כבחורה בת 20—25, שחורת שיער, לבושה בגדים אדום ובעליה חולצת סריג כחולה כהה.

הגופה הועברה למכון הפתולוגי לקביעת סיבת המוות. המשטרה ממשיכה בחקירה. (ע)

נער חצה את הכביש ונהרג

נער בן 11, פאיז אל מעלול, מג'יבליה, שחצה בריצה את הכביש העורקי של הרצועה בשבת בצהר-רים, נפגע על ידי מונית מקומית נהוגה בידי מוחמד אבו זר, בן 36.

הנער, שהועבר לבית החולים בעזה, מת מפצעיו כעבור כמה שעות. נהג המונית נעצר לחקי-רה. (ע)

שוחט חמורים למאסר 4 חדשים

שחיטת חמורים עלתה אתמול ל-דוד קאושינסקי, מאבו-כביר, ב-מאסר 4 חדשים בפועל.

גזר הדין ניתן על ידי שופט הש-לום אליהו וינגורד, אשר קבע, כי לנאשם יש עבירות קודמות מאותו סוג ואין להפקיד את הצי-בור.

התביעה טענה, כי קאושינסקי שחט לפני שנתיים חמורים ב-חצר ביגוד לחוק. הנאשם טען להגנתו, כי הבשר היה מיועד ל-הריה ולא לבני אדם. (ע)

קציני ים מפעילים סנקציות בנמלים

„צים": חוזה השכר עונה על הדרישות

מאת סופר „דבר" בחיפה

איגוד קציני-ים הפעיל את-מול סנקציות נגד חברות הספנות על רקע חילוקי ה-דעות בעניין תנאי העבודה של הקצינים במיכליות וב-אניות מדגם גלגוע.

לפי הודעה שנמסרה לחברות הספנות הפסיקו הקצינים עבודת שעות נוספות במיכליות. אולם נודע שסנקציה זו תופעל למעשה רק היום, משום שבנמלי הארץ לא עגנו אתמול מיכליות. המי-כלית הראשונה צפויה לבוא ל-אילת הבוקר.

נודע, שהקצינים מתכוונים למ-נוע הפלגת אנית הגלגוע החדשה „אירים", שבואה צפוי היום לאש-דוד.

חברת „צים" מסרה לפירסום מכתב ששיגרה לאיגוד קציני-ים ערב פרוץ הסיכסוך, שבו היא מודיעה לקצינים, שחברות הספ-נות יראו את עצמן משוחררות מחוזה העבודה עם הקצינים אשר נחתם ב-19.4 השנה, אם אכנם יופעלו הסנקציות. „צים" טוענת, שהחוזה החדש עונה על כל הדרישות לתוספות השכר. כדי לא לגרום למשבר הסכימו חברות ה-ספנות לדון בתביעות נוספות, אך לם ברור היה, שאין דבר זה מהווה חלק אינטגרלי מהמו"מ על השכר לשנים 1973—74 כפי שסוכם באפריל השנה.

החברה טוענת גם, שאין שום הצדקה לסיכסוך בנושא אניות ה-גלגוע, משום שהועדה המשותפת לשני הצדדים תוציא מסקנותיה תוך שלושה חדשים מיום הפעלת אניות חדשות אלה ומסקנותיה יופ-עלו רטרואקטיבית.

בתשובתו בהודעה נגדית, דחה האיגוד את נימוקי „צים".

מחלוקת בין גרעינים הרוצים להתיישב באלי-עד

נדחה טקס קריאת המושב על שם אלי כהן

מאת דוד שליו
סופר „דבר"

טקס קריאת מושב אלי-עד ברמת הגולן על שמו של אלי כהן, בהשתתפות שר המשטרה ש. הלל והא-למנה נדיה כהן, נדחה מ-אחר שכמה בתים במושב נתפסו בידי קבוצה מבני מושב אליפלט, הטוענים ש-יש להם זכות להתיישב ב-מקום.

שר המשטרה עמד לבקר גם ב-מושבים רמות וגבעת יואב. הגולן אך הסיור והטקס נדחו בגלל ה-התפתחות הבלתי צפויה.

א. בחמקין ממזכירות תנועת המושבים אמר לי כי תופעה זו היא תוצאה של הביקוש הגובר להתיישבות במושבי העובדים והר-בוי המועמדים להתיישבות. ביני-הם יוצאי קיבוצים, עירונים ובני מושבים. מושבי העובדים מלאים עד אפס מקום, ואינם יכולים לק-לוט את המועמדים הפונים למז-כירות תנועת המושבים.

אנו מצטערים על מה שקרה באלי-עד, אמר בחמקין, ואנו נישב את הדבר בינינו. את-מול נשלחו לאלי-עד שני נציגים ממזכירות תנועת המושבים.

בחמקין אמר לי, כי גרעין של תנועת המושבים יוצאי הנח"ל ובני מושבים התיישבו באלי-עד לפ-ני חדשים אחדים, כפי שהוחלט במזכירות תנועת המושבים. אך באחרונה תבע גרעין של בני מו-שב אליפלט שליד ראש פינה, משוחררי צה"ל, להתנחל באלי-עד.

שני אסירים נמלטו ואחד נתפס

שני אסירים, כבני 17, נמלטו אור ליום אתמול מבית המעצר בירושלים ואחד מהם נתפס כעבור זמן קצר.

השנים שנשפטו על גניבה ואי-תשלום קנס, הובאו בשבוע שעבר לירושלים לצורך העמדתם לדין ובשעה 2.45 בבוקר נמלטו מבית המעצר לאחר שניסרו את סורגי חלון כלאם. שני אסירים אחרים שהיו אתם הסיבו את הסורגים למקומם.

סמל המשמרת שעבר במקום הבחין בפירצה ומגילה שהשניים חסרים הזעיק את המשטרה שפת-חה בסריקות בכל העיר. אחד הא-סירים נתגלה מקץ זמן קצר בסביבת שער מנדלבאום. החיפושים אחר השני נמשכים.

מפקד מחוז ירושלים ניצב משנה היינס ברייטנלפנד, מינה קצין לב-דיקת נסיבות הפריצה. (ע)

סוחר בעלי חיים מחיפה, שמבר... גוה... כלב. כגוע, : הורשע אתמול בבית משפט השלום במע-שה מרמה. לאחר התדיינות מש-פטית ממושכת ולאחר שהכלב כבר הלך לעולמו.

ייתכנו קשיים בקליטת שידורי הרדיו

לרגל עבודות פיתוח במשדרי הרדיו ובמרכז לשידור להפקעות, יתכנו בארבעת הימים הקרובים קשיים בקליטת רשתות ב' וה' של שידורי הרדיו בעברית ברוב חל-קי הארץ — מודיע משרד התק-שורת. תכניות רשת ד' בערבית ישודרו רק בגל 737 קילוהרץ (407 מ') ותחול בהם הפסקה בין השעות 11 ל-12 בלילה.

4 גופת בחורה לחפ

כ-1200 עובדי מלונאות, ה-מהווים מדגם מייצג לפי שכבות מקצוע, יתראיינו בימים אלה עם התחלת שלב ב' של סקר כוח אדם למלונאות.

האזינו הערב בגל-הקל

לדברי ראשי המשלחות המשתתפות בפסטיבל הבינ-לאומי לפולקלור בתכניתו של
ד"ר שבח חיים
בין השעות 10—12 בלילה.

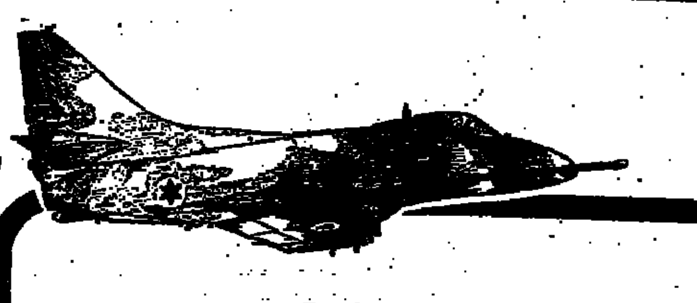

הופיע

בטאון חיל האויר מס' 91

גליון מוגדל חגיגי לכבוד כ"ה שנה לחיל האויר

בתוכן:

- 6 אלופים מספרים על חיל אחד — המפקדים שפיקדו על חיל האויר מאז הקמתו מעלים זכרונות ושופכים אור על פרשיות שונות בתולדות החיל.
- כנפי-פלד — דרכו לשחקים של האלוף בנימין פלד מקורס המכונאים הראשון ועד לקבלת הפיקוד על חיל האויר.
- מאמרים וסיפורים על מלחמות חיל האויר: „מוסטנגים דוהרים במדבר" — „שלוש שעות ביוני" — „התוחש".
- מפגש חילי 73 — משוט בבסיסי החיל וראיונות עם קצינות וחיילים, צוותי אויר וצוותי קרקע.
- הסופרמרקט העלקולי של דני — מסוסי החיל מנקודת מבטו של טייס הניסוי אשר בדק אותם בטיסה.
- חידון זיהוי מטוסים — חידון ענק לרגל מחצית היובל לחיל.
- תצלומי שער צבעוניים מאת דוד רובינגר.

דגם החוברת: אוסטר („פרימוסי")

בטאון חיל האויר

להשיג בכל דוכני העתונים

אנו מודיעים בשמחה
על הולדת הבת
מירב
אחות לאביבית

עליזה ויצחק חורב (חורי)

תל השומר, יום שבת
ז' בתמוז תשל"ג — 7 ביולי 1973

ביום ו', 20.7.73 בערב
תתקיים מסיבת
חג המשק
וכניסת הבנים לחברות

אנו מבקשים את המפקדים לשחרר את חיילינו בנינו לערב זה.
(החג פנימי האורחים מתבקשים לא לבקר בקבוץ ביום זה).

בית גבעת חיים מאוחד

לחברנו
יצחק חורב ולרעיתו

ברכת מזל-טוב
להולדת הבת

בית „דבר"

הפרס כפליים

2 לוטו

בהגרלה 28/73
הסכום המיועד לפרסים
כמיליון לירות
יתר הפרסים מוגדלים

* * *

הסכום המיועד בפרס הראשון
500,000 ל"י

היום המועד האחרון למכירת טפסי ההימור.

הזוכה בפרס הראשון לכל טופס אינה יכולה לעלות על 1/4 מיליון לירות
* בכפוף לצירופים.

ליגת
מפעלי סריגה וקונפקציה
קרית גת בע"מ

הננו מתכבדים להודיע שהחל מתאריך 20.7.73
מספרי הטלפון של מפעלנו יהיו
051/92711-6

בכבוד רב,
ליגת בע"מ

בפלגת העבודה הישראלית — בפלגת הפועלים המאוחדת
המערך
המטה הארצי של האגף המקצועי

שנוי מען

המטה הארצי של האגף המקצועי עבר בית הירקון 110 לרחוב ארלוזורוב 149 בתל-אביב.
כל האירגונים המקצועיים יעברו בבנין החדש.
מספר הטלפון הוא **243181**

אנו מודיעים בזה בצער על פטירתו הפתאומית של
יעקב הר-ציון
מנהל סניפנו בחדרה והסביבה
ומשתתפים באבלה של משפחתו

הסתדרות פועלי-הבנין
קרן-הביטוח והפנסיה של פועלי הבנין ועב' ציבוריות
ההנהלה המרכזית, הנהלה סניף חדרה וועד עובדי הקרן

אנו מודיעים בצער עמוק
על מות אמנו וסבתנו היקרה
לינה זיו
אלמנת פרופ' ד"ר בנימין זיו ז"ל

בניה: אריה ואליהו זיו
כלתה: ורדה זיו
נכדיה: מיכאל ובנימין זיו
וכל בני המשפחה

הובאה למנוחות אתמול, ט"ו בתמוז תשל"ג, 15.7.73,
בבית-העלמין בנחלת-יצחק.

מלאו תשע שנים לפטירת יקירנו
מאיר כהנר ז"ל
נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו ביום רביעי, י"ח תמוז תשל"ג, 18.7.73, בשעה 4.30 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

בעלי ואבינו
יהודה גרינקר
איננו

הלויה תתקיים היום, יום שני ט"ז בתמוז תשל"ג 16.7.73 — בשעה 3.30 אחה"צ בנהלל.

אשתו: רבקה
בנותיו: יזרעאלה כצנלסון ומשפחתה
אביבה בן-צבי ומשפחתה

הפדרציה העולמית של
יהודי פולין
התאחדות יוצאי פולין בישראל

אבלים על מותו של חבר הנשיאות
היקר באדם
אינג' יצחק אילון
(לנדשטוק) ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

ביום רביעי י"ח בתמוז תשל"ג, 18.7.73 תתקיים
בבית אורן בשעה 4.30 אחה"צ
עליה לקבר וטקס גילוי המצבה
לבנינו—חברינו
איתן דסקל הי"ד
הלל בן-חיים הי"ד
במלאות שנה להרצחם.
מכוניה על המשק הצא באחרוה בשעה 4 לבית-אורן.

המשפחות
וקיבוץ בית-אורן

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
חברנו
יהודה גרינקר

הלויה תתקיים היום, יום שני ט"ז תמוז תשל"ג, 16.7.73, בשעה 3.30 אחה"צ בנהלל.

המשפחה
ומושב נהלל

הננו מודיעים בצער
על פטירתו הפתאומית של עובדנו
לזר טוביאס ז"ל
בשנת ה-61 לחייו
ומביעים את השתתפותנו בצער המשפחה

בנק למלאכה בע"מ
ההנהלה המרכזית
וחבר העובדים

אנו יוצאי בוצ'ץ והסביבה
אבלים
על מות בן עירנו
יצחק אברט ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

ארגון יוצאי בוצ'ץ והסביבה

מזכירות תנועת המושבים

אבלה על מות החבר
יהודה גרינקר ז"ל
איש נהלל

ומשתתפת בצער המשפחה והמושב.

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
אליעזר משגב
במות **אביו ז"ל**

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
חיפה והמחוז

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
ההתאחדות האקדמאים במדעי החברה והרוח (המח"ר)

יום עיון
ללימוד ההסכם הקיבוצי הכללי לשנים 1972/73

יתקיים ביום א' 22.7.73 באולם בית ליסין, רח' ויצמן 34 ת"א, בהשתתפות הח' מרדכי גני — המזכיר הכללי של הסתדרות המח"ר.

יום העיון, המיועד לועדי ונציגי המח"ר במקומות העבודה, יתחיל בשעה 9.00 ויסתיים בשעה 16.00.
ההרשמה ליום העיון במזכירות הסתדרות המח"ר, בית הועד הפועל, טלפון 1111—26, קו פנימי 451, לא יאוחר מיום רביעי 18.7.73.

המזכירות הארצית

נקודת מפנה במדיניות החברתית

מאת דניאל בלוך

גולדה מאיר

דו"ח ועדת ראש הממשלה לילדים ובני־נוער במצוקה מהווה נקודת־מפנה במדיניות החברתית של ממשלת ישראל. אבל אין היא בבחינת נקודת התחלה, כי אם נקודת זינוק לטיפול בשורשי הבעיה ברמה גבוהה יותר ואינטנסיבית יותר מכפי שנעשה בעבר.

בימים אלה מתקיימים דיונים של דרכים ליישום המלצות הוועדה בממשלה, ובמוקד שבועיים, לקראת סיום ישיבותיה של הכנסת השביעית, תביא ראש הממשלה גולדה מאיר את מסקנות הממשלה והתביעותיה לכנסת. במסגרת הדיון השנתי על פעולות משרד ראש הממשלה, הפעם מתכוונת ראש הממשלה לשים הדגש בדבריה על בעיות פנים וחברה, לסכם את אחר הדשג, ולהתוות קווי־פעולה לארבע השנים האחרונות.

יש הנכנסים להציג תמונה מסולפת, כאילו ראש הממשלה גילתה רק עתה את המצוקה. אין תיאור רחוק מן האמת כזה. נכון, כי מאז כיהנה כשרת־החוץ עסקה בעיקר בפעילות מדינית, וגם השנים הראשונות לכהונתה כראש הממשלה העסיקו אותה בעיקר בבעיות מדיניות חוץ ובטחון, זאת משום שהיינו נתונים במלחמת ההתשה, ולאחר מכן במאבקים מדיניים קשים, ולא פעם בחשש מפני חידוש האש. אבל בין אנשי המנהיגות של ישראל נמנית גולדה מאיר עם אלה הרגישים במיוחד לבעיות עוני ומצוקה, גם משום שידעה עוני בצעירותה, וגם בשל הכרתה העמוקה והשקפת־עולמה.

אין לשכוח שכשרת העבודה הניחה את היסודות הראשונים למערכת המסועפת והענפה של הביטוח הלאומי. היא עסקה במבצע הקשה של קליטת העליה ההמונית, ולאחר מכן במלאכת חיסול המעברות, ויצירת שיכון נאות ותעסוקה במרכזות לאלפי העולים. כולנו כואבים בכבות נוכח המספר הגדול של ילדים במצוקה, אך עלינו לזכור כי הם מהווים חלק קטן יחסית לעומת מאות האלפים שנקלטו בארץ באורח מלא בבחינת תעסוקה, הכנסה ודיור.

אנו שוכחים את המאמצים האדירים שנעשו הן בתחום השיכון ובעיקר בתחום החינוך כדי להבטיח את הבסיס לכך שהדורות הבאים לא יגיעו לכלל מצוקה. בכל הדיון על בעיית העוני והמצוקה, אין לשכוח את הגורם הבסיסי הנוגע שהוריהם של הילדים בבעיה הם בכל המקרים אנשים בעלי רמת חינוך נמוכה, ואין שום תרופת־פלא היכולה להתגבר על הפער החינוכי בקפיצת־הדרך.

הרבה נעשה בתחום החברתי בעשרים וחמש השנים, וברור כי לא די במה שנעשה, ולא תמיד היה קצב הטיפול בנושאים אלה משביע רצון, גם בהתחשב בצרכים של בטחון, קליטה ופיתוח.

ואולם, העובדות מוכיחות כי בארבע השנים האחרונות הוגבר קצב הטיפול בנושאים אלה, עוד לפני שהתפרסם דו"ח הפנתרים, ועוד לפני שנתכנסה הוועדה. אין להכחיש, עם זאת, כי תופעת הפנתרים דירבנה עוד יותר את המאמצים בכיוון זה.

ראש הממשלה גילתה כל השנים ערנות לבעיות החברתיות. נסיונה להיפגש עם הפנתרים, ומינוי הוועדה, הם רק חלק מפעולותיה. לא פעם עסקת ראש הממשלה במקרים שונים הלשכה לענות על פניות הציבור, ולבסוף לפתור סבך של בעיות בתחום החברתי. לא כפס עוסקת ראש הממשלה בקביל בסיוע, גם אינדיבידואלי, לבעיות של קליטת עליה, והיא קובלת על עודף ביורוקרטיה ובקשות מופרזות מצד הפקידות הממשלתית והציבורית, הן בטיפול בעניניהם של תושבי הארץ והן בטיפול בקליטת העליה.

תוך מהלך עבודתה של הוועדה לענייני ילדים ונוער במצוקה הוחל בביצוע חלק מן ההמלצות האופרטיביות, בעיקר בתחום של הגדלת הכנסתן של משפחות מרובות ילדים, וזאת בברכתם המלאה של ראש הממשלה ושל שר האוצר.

באותו זמן חל תהליך מעניין, שאולי טרם הורגש, של התפתחות מחודשת במשרד ראש הממשלה. בתקופת בן־גוריון, ובימי מנביל לתור של סדרי קולק, היה משרד ראש הממשלה בצל. עוצמה, והשפעה. אולם כאן תקופת אשכול חלה ירידה בחשיבותו, ולאט לאט הוצאו ממנו תפקידים חשובים — תיירות, הסברה, תכנון כלכלי, ואחרים לא נוספו. לבסוף כמעט הפך המשרד ללשכת ראש הממשלה בלבד, בתוספת מספר תפקידים שוליים.

באחרונה מתחילה התפתחות חדשה, המשרד פתח בתהליך איסוף של טיפול מאוץ יותר בנושאים שאינם בתחומי משרדים אחרים, וכן בתכנון ותיאום בנושאי פנים שונים. כך מתפתח התחום האקולוגי, הנושא הדימוגרפי, ועתה ריכוז הטיפול בענייני ילדים במצוקה, בראשות אלים בורך לוי, ועוד היד נטויה.

לדעתי יש כאן צעד נכון בכיוון של הפיכת משרד ראש הממשלה למעין משרד מטה מתכנן, מתאם ומבקר, הן בעניינים מדיניים, תפקיד בו עסקה לשכת ראש הממשלה כל השנים, הן בענייני פנים וחברה, תפקיד שהיה יוזמת מוגנת, מבחינת סדר העדיפויות של המימשל. אין ספק שגישה חדשה בעניין זה, המסתמנת אצל ראש הממשלה הנוכחי, תחייב שינויים מבניים מסוימים, עם הרכבת הממשלה הבאה. יש מקום לשקול אפשרות למי שיכהן כסגן ראש הממשלה, לא יהיה מופקד, נוסף על כך, על מיניסטריון, אלא במסגרת משרד ראש־הממשלה ירכז את הטיפול בתחום החברתי. אין מניעה לכך שסגן בלי־תיק, אחד או יותר, יעסוק במסגרת משרד ראש הממשלה בנושא המחקר המדעי ובטיפול הסביבתי, ואין מניעה להחזיר למשרד ראש הממשלה את נושא ההסברה־הפנים, שהטיפול בו הוזנח ביותר בשנים האחרונות. הוא גם מאפשר מינוי סגן־שר במשרד ראש־הממשלה, שירכז טיפול בנושא זה או אחר, בכפוף לראש הממשלה או לסגן ראש הממשלה.

אין דגם אחד למבנה משרד־ראש ממשלה ולמבנה חלוקת התפקידים והסמכויות בין משרדי הממשלה השונים. דומה כי הגיע הזמן לבחון את מערך משרדי הממשלה, אשר שלדו נקבע עם קום המדינה, ולאחר מכן הוטלאו בו טלאים שונים, שלרוב נועדו לפתור בעיה אישית או קואליציונית, ורק לעתים רחוקות, כמו במקרים של הקמת משרד הקליטה או משרד התיירות, נועדו לתת תשובה לבעיה קונקרטית.

אין כל ספק כי במערך הקיים יש הרבה כפילויות, ערבוב תחומים, וחוסר בהירות, הגורמים לעודף ביורוקרטיה ובזבוז משאבים כספיים וכוח־אדם. על כמה מן הבעיות הנגרמות בשל כך הצביעה ועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה, ולפנינו דוגמאות מוחשיות כיצד הכפילויות וחוסר הבהירות מונעים או מקשים על פתרונה של בעיה חברתית כאובה.

שינוי במבנה משרדי הממשלה אין פירושו בהכרח צמצום במספרם הכולל או הפחתה במספר השרים. יתכן שבאותו מספר שרים תיעשה חלוקה רציונאלית יותר של הסמכויות והנושאים. נראה לי, כי ראש הממשלה יכולה להטיל עתה על קבוצת עבודה מקרב עוזריה, להכין הצעת מבנה משרדים, שתענה על הצורך להגברת היעילות בתחומי הפנים והחברה ויעילה. זאת, כדי שבבוא עת הרכבת הממשלה החדשה לאחר הבחירות, ניתן יהיה להפעיל מערך חדש, באם ראש הממשלה והמפלגות השותפות יהיו מוכנות לכך.

יש יסוד סביר להנחה ולתקוה כי בשנים הקרובות צפוי שקט יחסי בגבולות, ופחות לחץ בתחום המדיני. ניתן להניח כי אפשר יהיה להגביר את הפעולה לפתרון בעיית המצוקה והחברה, הן מבחינת משאבים כספיים הן מבחינת סדרי העדיפויות של ההנהגה. לא הכל ניתן לפתרון מידי, אבל יש לייצר את הכלים המתאימים להגברת קצב הביצוע של דברים הניתנים לפתרון מהיר.

מכיוון שדברים רבים ניתנים לפתרון, ישנה אפשרות שהקדנציה הבאה של הכנסת והממשלה, בראשות גולדה מאיר, תירשם בתולדות המדינה כתקופה של סיום התהליך לחיסול מירבי של המצוקה הקשה, לצמצום פערים חברתיים ולהגברת הלימוד הפנימי.

נסיונות זיווג — מורשץ ב"די צייט"

מסקנות חמורות מדי בנושא רגיש

מאת יהושע תדמור

מודה אני ומתוודה, מאז ראיתי בתחילת השבוע על מסך הטלוויזיה את שר־העבודה יוסף אלמוגי כאשר הוא מנתח את האבטלה הקשה הצפויה אצלנו בשנת 1978 בקרב האקדמאים — לא מצאתי מרגוע לעצמי.

ממה נפשך? אם התמונה הדרה היא נראית כל־כך, ואכן נגיע לעודף של 5200 אקדמאים בעוד חמש שנים, מהם 3,700 במדעי הרוח והחברה — מה לנו כי נהפוך עולמות כדי להביא עולים? נרעיש שמים וארץ על כל יהודי הנתבע לשלם את הכופר בברית־המועצות? ומדוע שליחים, לקהילות ישראל באירופה ואמריקה כאשר כל אחד מהם יודע מה הוא הרכב עליה אלה, על אחוז האקדמאים הגבוה שבקרבם?

ואם הדברים אינם כה חמורים — כפי שהעיד סבר פניו של אלמוגי והצעותיו לתיקון הדברים — מהיכן המסקנה המזהירה כל־כך? מהיכן הדיבורים על אבטלה רבתי אשר נשמעו בכל בית בישראל והדיהם נפוצו מיד לרחבי תבל? מהר־מהרותיים יתפרסמו ודאי הדברים ב"ניו־יורק טיימס" ואחריך באחדים בכתוניה של ברית־המועצות כסירות מיוחד לעליה ועוד נשמע עליהם ודאי, כהנה וכהנה.

לבהרת דבריו בטלוויזיה נתפרסמו דברים שאמרו שר־העבודה זה והפרופסור רפאל טריפון מן הטכניון באותו כנס במסיבת עתונאים בירושלים, ושוב נצטיירה תמונה קודרת למדי. במיוחד כאשר שומעים פעם אחר פעם דברים על ישראלים צעירים אשר יצאו לבתי־אולפנא בחו"ל ומבקשים לחזור ואין מקומות־עבודה מתאימים להציע להם.

למחרת, ביקשנו להתקשר אל הטכניון בחיפה ולשמוע מפרופ' טריפון פרטים נוספים על עבודת הוועדה שהוא עמד בראשה, אך הדבר לא עלה בידינו. באין לנו להסתפק בדין־וחשבון שלו על עשרות עמודיו הגדושים ומלאים טבלאות, מספרים, ודברי הסבר בלשון סטטיסטיקאים ומלומדים עד שכמעט הרכבו ידינו. במיוחד לאחר שעיינו גם ברעיונות שהעלה השר אלמוגי בעקבות הדברים.

ואולם, כבר עם עיון ראשון בדין וחשבון הנ"ל התקשינו להבין על מה כל המהומה, על מה היה צורך להזעיק את העתונות ואת הציבור כולו כאשר הדין־והחשבון עצמו אינו מזעיק ואינו זועק כלל. מן הדו"ח מסתבר שב־18 לפברואר 1973 מינה שר העבודה ועדה בראשותו של פרופ' טריפון שתפקידה היה לבחון את הביקוש וההיצע של המקצועות האקדמאיים והעל־תיכוניים בהתחשב עם התחזיות פיתוח המשק לתקופה 1974—78, תכנית הנמצאת כידוע בתהליך של הכנה. בכתב המינוי הצביע אלמוגי על הגידול המהיר בכוח אדם אקדמאי ועל־תיכוני בישראל ועל כוונתו להסתמך על מסקנות הוועדה "בעת קבלת־החלטות מדיניות ולכלכליות הנוגעות למשק ולחברה". בשולי כתב־המינוי מציין שר העבודה ש"לאור דחיפות הנושא אודה לכם אם תסיימו את העבודה תוך שנה שבועות".

מודה אני ומתוודה כי כאשר קראתי את כתב המינוי ואת הדין־וחשבון כולו נתדשמתי מפיזורת ההצעה ואומץ הלב שנטלו על עצמם חברי הוועדה הנכבדים לערוך דין חשבון כזה, תוך הסתמכות על גלי העליה הבלתי צפויים והנתונים לתנודות, כאשר יש נתון בתחזית אינו מבוסס באורח איתן — וכל זאת תוך שישה שבועות — הרי זו משימה בלתי אפשרית אם להשתמש בלשון המעטה. ואכן חברי הוועדה ביקשו ארכה וסיימו את עבודתם רק ביוני ש.ז. תוך שהם מציינים בדברי ההסבר את הקשיים האופייניים לכל עבודה חזוי כמין זה.

על חברי הוועדה נמנו — היו"ר — תא"ל (מיל.) ד"ר אהרן בן אלדר מבית־הספר לרפואה בחיפה, ד"ר דוד בק, מנהל הרכזת לתכנון כוח־אדם במשרד העבודה, ד"ר אריה בלזק, מהטכניון, וכן — אינג' ידידיה שמיר ממשרד הבטחון.

אפילו נקבל את כל הנתונים הרבים המפורטים המובאים בדין־וחשבון כנכונים לגברי, אין בהם כדי איכפור האזהרה לפסק חלטי של השר אלמוגי. ואפילו אינני מומחים לנושא, הרי פעולת חיבור פשוטה של הטורים המובאים בלוח המצב הביקוש החזוי לשנת 1976—1978 מעידה על מסקנות חמורות ופזיזות.

עוד נחזור להיות כפורט של החזית כוח האדם האקדמאי בישראל לצפיה, בשלב זה נסתפק באותה חלוקה והתפלגות בצירה ובמספרים כוללים כפי שנקבעו על ידי הוועדה. לפי אותה טבלה יתברר כי יהיו בשנת 1978:

עודף היצע של 1200 רופאים 4.9%.

עודף היצע של 1500 מהנדסים 12.9%.

עודף היצע של מדעי הטבע 18.6%.

עודף היצע של 3700 מדעי הרוח 24%.

עודף ביקוש 13,300 בוגרים אקדמאים 30.9%.

מה משמעותם של נתונים אלה? עודף יחסי קטן של רופאים ומהנדסים. ומאידך: עודף ביקוש רב מאד למקצועות הוראה עד כדי חוסר וביקוש־יותר של כ־7,000 אקדמאים. זאת בתוך הנטיה שעליה עומדים חברי הוועדה עצמם בדבר הנטיה הקיימת אצל בוגרי מדעי הרוח והחברה לפנות למסלולי הוראה, ובמיוחד למקצועות הוראה, ניהול ופקידים אקדמאים אשר המשק והחברה הישראלים זקוקים להם. ודאי אין להתעלם בעודף ה־

(המשך בעמ' 15)

קורו הצפוי ד"ר ואלדהיים

פני שנסתיים הדיון המזרח־תיכוני במועצת הבטחון הוס־ סוף השבוע שעבר בין מזכיר או"ם ד"ר ואלדהיים לבין ת האזור הנוגעות בדבר, שהמזכ"ל יערוך בעתיד הקרוב במצרים, בישראל ובירדן; ולדברי דובר או"ם יתכן קור יכלול גם את לבנון ואת סוריה. יהיה זה מסעו הרא־ של ד"ר ואלדהיים באזורנו מאז ירש את תפקידו של או־ לפני כ־18 חודש; ובכך ימשיך מסורת של מזכירים ים של או"ם שסיירו באזור. ואם כי לדברי משקיפים ביא עמו ד"ר ואלדהיים תכנית מגובשת כלשהי אלא במגעים פנים־אל־פנים עם מנהיגי המדינות שבהן יבקר, פשר שלא לראות את הביקור על רקע קיפאון שליחות ג, שבגללה נמנע מלבקר באזור עד כה. התחזית היא ההסתערות המצרית הנוכחית במועצת הבטחון תסתיים תוצאות.

אף כי ביקורו של ד"ר ואלדהיים נתקבל באורח רשמי ה הן בבירות ערב והן בירושלים, ברור כי לגבי עצם יתו יש לשני הצדדים ציפיות מנוגדות. המצרים, שנת־ באחרונה מהסיכוי לכפיית הסדר רצוי להם על־ידי שתי מת־העל והמוסיפים להתנגד ליישוב הסכסוך עם ישראל י מו"מ ישיר, עדיין לא נרתעו מהאשליה או לפחות ם להציג גירסה זו בפני הצבור המצרי, כי ניתן לכפות ישראל נסיגה על סמך תכתיב של או"ם שבמוסדותיו זה לערבים רוב מכריע. והואיל וגם הדיון הנוכחי במועצת ן לא יסתיים כפי הנראה בנצחון חד־משמעי שמצרים זה לו, נראה עתה מסעו של ואלדהיים בעיני קאהיר דת אחיזה נוספת במאבקה הדיפלומאטי. כנגד גישה זו בודאי מעצבי מדיניות ישראל להזהיר את ד"ר ואלד־ מלחזור על משגיו של ד"ר יארינג ולהסביר לו, כי עיקר יתו צריכה להיות בקידום המו"מ בין הצדדים.

עובדה ידועה היא, כי באו"ם פועלים יחסי־הכוחות הקבו־ לרעתנו, וגם המזכיר הכללי העומד בראש המנגנון אינו ל תמיד להתעלם ממכשול אובייקטיבי זה. אולם גם לאי־ ו ולכשרו הדיפלומאטי של המזכ"ל נודע משקל לא מבו־ ישראל מקווה, כי הביקור באזור והערכת המצב ממקור ן יסייעו לד"ר ואלדהיים לפעול בכיוון הנכון ולהשתכנע, דומה לסכסוכים בין־לאומיים אחרים ניתן ליישב גם את וך המזרח־תיכוני על־ידי מו"מ בין הצדדים בלבד.

מיאל — התפכחות חרי הילולה

ודע, איך מתפתחות אצלנו במקרים רבים פרשיות כאלה. צריך היה להיות מופתע גם הפעם מן הסיום המפכח, אנטי־קליימאקטי. מבחינה זו לא היתה פרשת כרמיאל יוצאת מכל עיקר.

הפרסום בעתונות, שבישר לתושבי המדינה על הופעת הירידה מכרמיאל באותיות קידוש־לבנה כמו על אסון־טבע, עלה מיד לקרשצ'נדו. בתיאורים מפורטים, בניצול כל האפאראט המפתח של צתתים מהודניים דבי־עמודים ודבי־יכולת, בכד חרות־ענק יום אחר יום כוונן לציבור נדהם, כי ארגון מיסיונרי אדריכאיט פועל במהשך להזות עולי כרמיאל לירידה, כי שגרירות קנדה או ארגון המקרב אליה עושה למשיכת תושבי כרמיאל לגן־העדן הצפון־אמריקאי וכיוצא באלה שמועות איש מפי איש. ואז — כעבור שלושה ימי הילולת השערוריה — החלה אט־אט ההתפכחות. בדיקות שנעשו באווירה מיושבת יותר הוכיחו, כי הסיפורים על הירידה היו מנופחים מעבר לכל פרופורציה, כי הידיעות על ארגוני־המחתרת לפיתוי יורדים לא היתה להן אחיזה ממשית.

אין כרמיאל פטורה מבעיות, ובוודאי בעיית הירידה — בשיעור שכנראה אינו חורג מן המקובל במקומות אחרים — היא אחת מהן. לא כל הבעיות ניתנות לפתרון קל. אולם יצירת היסטריה המונית סביב כרמיאל או ריכוזי־קליטה אחרים בשל בעיות מדומות על־ידי עתונות בעלת יומרות אינה מסייעת לפתרונן.

ביקור סוער בעקבות זוועות מוזאמביק

ראש ממשלת פורטוגל קאיטאנו הגיע אתמול לביקור רשמי בבריטניה, על רקע של סערה גואה בציבור הבריטי. הבריטים נסערים מן הידיעות על טבח מאות אפריקאים במושבה מוזאמביק, שבה מתנהל זה כמה שנים מאבק לשחרור לאומי. מנהיג הלייבור הארולד וילסון דרש לבטל את הזמנת קאיטאנו, כביטוי לרגש הפלצות מן הזוועות. אך ראש הממשלה השמרני אדוארד הית דחה את התביעה. יתכן כי תהיה לו סיבה להצטער על כך: היום ייערך בפארלאמנט בלונדון ויכוח בנושא זה. אין להניח כי האורח הנכבד ישבע נחת מן הנאומים ומן הגילויים שישמיעו בו נציגי מחציתה של האומה הבריטית, בגנות שיטות הדיכוי הקולוניאליות של פורטוגל.

נציג פורטוגל באו"ם השמיע הכחשה נרגזת לידיעות על טבח וחדש לשים קץ לדיווחים "הזדוניים". אך ספק אם מבוקשו יינתן לו. מקור האינפורמציה המזעזעת מוסמך מדי: הדינים־וחשבונות מסמרי השער על טבח מאות ילדים בכללם נשים וטף, נמסרו בידי כמרים קאתוליים ספרדיים ומיסיונרים, שאין כל סיבה לפקפק במהימנותם. לא זו בלבד שהם לא הפיקו כל תועלת מגילוייהם: הם סיכנו את חירותם ואולי אף את חייהם בפנותם אל "טיימס" הלונדוני ועתונים חפשיים אחרים. זאת ועוד. רשימת הכפרים ושמות קרבנות רבים שבדו"ח אנשי הכמורה האמיצים אינם מותירים מקום לתקוה כי התיאורים המפורטים הינם פרי דמיון חולני.

דעת הקהל העולמית לא תוכל להסתפק בהכחשה סתמית. על פורטוגל להתיר עריכת חקירה בלתי־משוחדת ובלתי־תלויה, אם רצונה לשכנע את העולם כי הושם קץ לטבח המחריד.

האיש שהחזיר יחסי צרפת־ישראל לפסי ויכוח רציונאלי יצא אתמול מישראל

שליחותו הקשה ל פרנסיס אירה

ת ישראל נרימן

אם אי־פעם בתולדותיה הי־ של מדינת ישראל נשא בתהלוה, בתוך ובקסם תפקיד כה כפוי טובה וק־ אנסיס אירה, שגרירה של ישראל במשך ארבע שנים השגריר אירה יצא אתמול ץ, בתום שירותו במזרח כשהוא משאיר אחריו רבים בכל החוגים, לרבות ושלת ישראל, לרמש ידי־ זיבות שבהן הוא פעל ולי־ ער עם הליכתו, על הרקע פעל כאן. זו מידה של שאפילו טאלראן היה ודאי אותה אצל אחד משגרי־ ר הצלחתו נעוץ באימרתו לף תיאר, ראש ממשלתה של הרפובליקה השלי־ יש להתייחס ברצינות אל , אך אין לקבל שום דבר יהי".

דה יכנס בעוד ימים כס־ גקיד הוט"ס, כשגריר אר־ יסל, בירת בלגיה ומושב הקהיליה הכלכלית האירו־

צאתו ניתן לי לשוחח ארו־ השגריר, שאלתיו, כמובן, ורכתו האישית לגבי עת־ היחסים בין ישראל לצרפת, פירותי כאן.

מסכם את ארבע השנים לא רק בלי שמץ של הוא אף מדבר עליהן ים מרתקות ומלאות עניין. אציר על עצמו כי היתה לו סבביות כלפי הדי הסבל אתם שמע לעתים קרו־ סיוותיו בארץ: הרי אכתוב צבורה במתנה הריכה לגי־ ראוננבורק והוא עצמו בא יהודי הנהדר, בשמת הי־ האצי, כשום שלא רצה בולדתו הכבושה.

הפתיחות כלפי מצבת ו־ ת הישראלים לא כנעה מבנו על מדיניות צרפת, בעקי־ במבינבות אף כי ללא קנאות. ת על הבירות הישראלית ממלכת צרפת הוא לא הי־ להריביש את דבקותה הצה־ של פאריס בקיומה של יש־ ובקיום יחסי בלכלה והר־ ברוכיב בין שתי המדינות. זה היתה שאלה בפיו: "ה־ בטוחים אתם שאילו הייתם נוהגים הייתם אחרת?"

קתי בן השגריר לסקור את יה, שחלי לדעתו, ביחסים רושלים עם פאריס, בארבע לשירותו כאן.

הגדול של החידוש הידידות הרופים, כמובן, ואין השגריר החידוש בעתיד. אך לדי־ חלה התפתחות חיובית ולו יותר אך בשכבותית.

בית — הזמן עשה את שלו. ים שהקאירה אהדה בלב ה הגדולה שהכזיבה התחילי־ ים. כתוצאה בכך ניתן ביום ת זה בזה מבסים חפשיים מיוזדות רגשיים ולבחון ב־ לים ראציונאליים כה בהתי־ בין שתי המדינות. המסק־ כבבעם רואים זה את זה תי והישראלי — הוחלשו. אה. שהההים בבצד לבעקי־ ההודיים כל העבר. הוא מבכד לכמשקפים הכהים של חוה.

ית — הכלה עצבו התחנה בארבעת השנים האחרונות. הפגת המתיחות בין הגושים התקדמה כברת דרך ארוכה. כאשר יש הידברות בין ניקסון לברז'נייב ד־ לאחר שחוסלה הנוכחות הסובייטית הישירה במצרים, תחששתה של ישראל איננה עוד כה שחורה. דאגתה ועצבנותה פוחתות, הן בזכות שינוי המצב והן בזכות הצטיידותה ממקורות רכש אלטרנטיביים שמצאה ופיתחה. וגם בעיני צרפת השתנה אופי הסכסוך במזרח התיכון.

אין השגריר אירה אומר זאת, אך מדבריו מתחוור שאם צרפת תמכה בעבר הלאו־דווקא בכפיית הסדר, אבל בלי הזקקות לכוח אך תוך כדי קיומו באמצעי לחץ פוליטיים וכלכליים, אין היא דבקה עוד בעמדה זו כיום. ההכ־למה למעשה עם העדר סיכוי לפתרון קרוב במזרח התיכון כמצאה באחרונה את ביטויה בפגישה בין ז'ורז' פומפידו לליאוניד ברז'נייב. וברור כי בהעדר לחץ צרפתי בד־כות פתרון כפוי, בורגשת הקלה ביחסים בין פאריס לירושלים — כה גם שיש סיבות נוספות לכך.

למה חדלה צרפת ללחוץ בכיוון של כפיית נסיגה על ישראל? קודם כל נראה שנוכחה שבתביעתה לכפייה לא הועילה, אך זאת אין השגריר אומר. אך לדעתו הג־דולה צרפת כאת ומהמיד בין עקרונות לבין יישומם למעשה. בחיים המדיניים יש הכרח בדבקות בעקרונות — ואי־רכישת שטחים באמצעות מלחמה הוא עקרון שצרפת דבקה בו. אך יש להודות כי קיימות מגבלות. ככל שהדבר ביישום עקרונות, ואין צרפת מגלה את עצמה כיום לגבי אכסלוזיביות ולא לאף אכסלוזיביות ארצות המערב המאוחדות לכפות הסדר.

זו אם כן השלכה עם כבב, שבר הבציאות עיקשת העקרונות היינים לסגת מסגיה, על כל קווים לפי כעת. הדבר קל יחסית בבירות סיבה הקיימת בזכות ההתרחקות הזהש כפני התלקחות מלחמתית גדולה באיזור. מה גם שצרפת פנתה עורף לימים של מעורבות יתירה בכל בעיה ובעיה — ימים של יומרה גלובאלית גוליסטית — והרכנה את עיקר תשומת־לבה בעניני אירופה. אם לשפוט על־פי התבטאויותיו של השגריר, נראה שהצרפתים רואים כיום את הזירה האירופית כמוקד, שיקבע לא רק את עתידם הם אלא גם את דמות העולם של מחר. ואילו אל המזרח התיכון הם נוטים להתייחס כאל פריפריה, שבבעיה את המתגרת ממשך תקופה ארוכה מדי ומונהלה כבר קצת לעייפה.

את הסיבה האפשרית השלישית המבשמותה ביותר להרגעה בין פאריס לירושלים ראה השגריר היוצא בהליכה לקראת הסדר גלובאלי של היחסים בין הקהיליה הכלכלית האירופית לבין ארצות אגן הים התיכון, וישראל בכללן. צרפת היא שיזמה גישה גלובאלית זאת והשגריר רואה בה עתה אמצעי להחזרה. מערכת יחסים חדשים בין ישראל לבין שכנותיה, יחסים של התרות כלכלית ומסחרית בקיום שימת צבאי ומדיני. נראה כי הוא מקווה להליכה לקראת ראשית הידברות ולו עקיפה בין ישראל לבין שכניה וכי דיעה ערבית אחרות. באמצעות

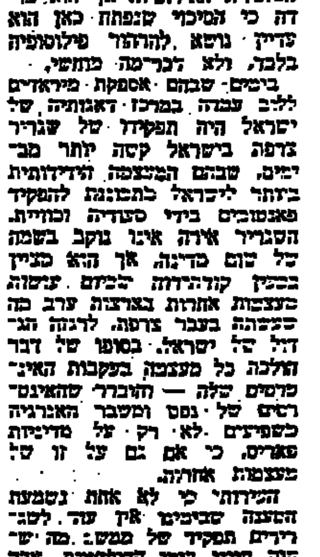
פרנסיס אירה

התקשרות ביצותפת עם הקהיליה הכלכלית האירופית. אך הוא כרדה כי הסיכוי שנפתח כאן הוא עדיין נושא "להרהור פילוסופי" בלבד, ולא לכרימה מחושי.

בימים שבהם אספקת מיראז'ים ללוב עמדה במרכז דאגותיה של ישראל היה תפקידו של שגריר צרפת בישראל קשה יותר מבימים, שבהם המעצמה הידידותית ביותר לישראל מתכוננת להפקיד פאנטומים בידי סעודיה וכווית. השגריר אירה אינו נוקב בשמה של שום מדינה, אך הוא מציין בכאן קודה־ידה להבים עיסוה בעצמות אחרות בארצות ערב מה כעצבה בעבר צרפת, לדעתה הג־דול של ישראל. בסופו של דבר הולכה כל מעצמה בעקבות האינטרסים שלה — הזבכר שהאינטרסים של נפט ומשבר האנרגיה משפיעים לא רק על מדיניות פאריס, כי אם גם על זו של מעצמות אחרות.

הידידותי כי לא אחת נשמעת הטענה שביקשו אין עוד לשגרירים תפקיד של ממש. מה שהיה חיוני בימי הדיליז'אנסים, אבד עליו כלח בימי מטוסי הסילון, באשר נסיעה של מיניסטר החוץ או ראש ממשלה לבירה הרחוקה ביותר מארצו היא עניין של שעות מעטות בלבד, ומה בעצם יכולה להיות תרומתו האישית של שגריר ליחסים בין שתי מדינות, בנסיבות הקיימות?

פראנסיס אירה מגיב בהומור צרפתי כבון: אין הוא יודע אם עדיין בידי שגריר להועיל הרבה, אך בידיו ודאי להזיק כאן. בידיו ליצור כתיהות ומרידות, הן אצל הממשלה שלידה הוא משרת הן אצל ממשלתו הוא, באמצעות דיווחיו. אך גם מעבר לנקודה זאת של הבאת תועלת יחסית על־ידי אי־גרימת נזק, יש לשגריר עדיין תפקיד. הוא ממלא תפקיד של רופא בית של הדיפלומאטיה כלפי הקר שלה, המשול למנתח גדול, בעל שם עולמי. הכיצד? שרי החוץ כה טורחים בימינו, בנסיעות ובטיפול בנושאים שונים ומגוונים, עד שאין להם פנאי להתמנות ד־ללמוד על בוריה ומקרוב כל בעיה מישנית שהיא. הם כבבנות מאורסים, המקדיש לחולה — לבעיה מסויימת — חמש דקות, ומוצא תועלת רבה בדיווחו של רופא המשפחה — השגריר — המשיב להסביר את מחלות העבר, את הרקע המשפחתי וכיוצא בזה, דברים שאינם נהירים למומחה המהולל בעל השם העולמי. מנקודת־ראות זו השגרירים אינם אם־כן שריד הסר תועלת מן העבר, כי־אם אמצעי־עזר חיוני לדיפלומאטיה של הגדולים בימינו.

ומה כיום יחסה של צרפת אל "החולה הערבי". מה גודל מרכזיותה הערבית? האם אין זה נכון שנחלה בתחום זה אכזבות?

השגריר התקן: אין לצרפת מדיניות ערבית. יש לה מדיניות צרפתית. ואין היא פועלת על־פי ציפיות ותקוות, כי־אם על רקע היסטורי וגיאוגרפי ועל־פי אינטרסים כלכליים ותרבותיים. צרפת היא שכנה גיאוגרפית לארצות צפון־אפריקה ושותף כלכלי להן. אין מדיניותה כלפיהן פרי של מצב רוח חולף או הבצאת־פתע, כי־אם מציאות קבועה, לאור נתונים קבועים, כמובן. אם כן שלא בשלה את עצמנו: אלא הם יחסים של הצרפה, כפי שהיחסים עם חברות הקהיליה הכלכלית ואירופה. אין הדבר סותר את ההכרה הפוליטית והמשפטית המלאה של צרפת במדינת ישראל. השגריר מדגיש כי העולם הערבי מייצג לא רק נתון אמוסי, המעניין את צרפת; הוא ליהידה גם שותף כלכלי חיוני, בתחום הנפט ובתחומים כלכליים אחרים. "ובמקומנו הייתם גם אתם נוהגים בדיוק כך..."

מה בנסיבות אלה התחזית לגבי יחסי ישראל עם צרפת?

השגריר מבדיל בין שני דברים, הנוגעים לדעתו ביחסים: בין תקריות לבין חילוקי־דעות בתחומים. תקריות לא בעצמות אירוע בשנים האחרונות, בהן בלתי־נעימות ומרגיזות. אך כל עוד רואים אותן בפרספקטיבה הנכונה ואם אין מתייחסים אליהן כאל אסון, מתגברים עליהן.

את הדיאלוג הקשה בין צרפת לישראל רואה השגריר היוצא כי ההורות סבים חריפה. הוחלפו כדורים קשים, אך שתי המדינות לא חדלו אף לרגע מלראות זו את זו כשותפות בתרבות הבין־לאומית. אירה מצא להסבריו אוזן קשבת אצל ישראלים רבים, ונראה לו שהצליח להבהיר לכל האינטרס המשותף שבהתמדה ביחסים. אין הוא מטלה את עצמו: "ודאי עוד יקרו תקריות ויתעוררו ויכוחים, אך שני עמים הפועלים על־פי ההגיון ומושפעים על־ידי יסודות פילוסופיים משותפים עשויים לנהוג לפי האימרה הצרפתית, כי "יש לשמור תמיד על תבונה".

כאשר בא אלינו אירה חיינו את הימים המרים של זעזוע מ־חמת, התמפשוטות אשליות; הוא עוזב אותנו לאחר קבורתן הסופית. יתכן כי אכן "הלב זקוק לאשליות, כפי שזקוקות הריאות לאוויר", כדברי בוריס זה אומביה. אך הדברים אמורים רק לגבי הפרט; בחיים המדיניים אשליות הן סם הרופה מסוכן, העלול לגרום להלם בשעת התעוררות. הוא שיעור אכזר שישראל למדה אותו, בעזרתה של צרפת, עוד ערב בואו של אירה אלינו. יש לקוות שלמדנו אותו יפה.

هكذا من الأصل

הפיכת־הנפל בצ'ילי — עזרה לא־צפויה לאיינדה

מאת אגון פרידלר, סופר "דבר" באמריקה הלטינית

במשך שעתיים וחצי התקיפו כ־כה מאות מורדים את ארמון הד־בבצלה במרכזה של סנטיאגו, בי־רת צ'ילה. כשמר הנשיאות השיב אש ועמד מול התקפה של המו־רדים. בבהרה התברר שהגדוד אשר תקף את "ארמון המטבע" היה מבודד לגמרי מיתר חלקי הצבא. ארבעה גדודים נאמנים לממשלה כתרו את המורדים והכ־ריחו אותם להיכנע. מבחינה צב־אית לא היה המבצע של הכוחות הנאמנים לממשלה קשה במיוחד. אחרי שעתיים וחצי של חילופי יריות היו המורדים במצב די בי־ש. הציפיות שלהם לשמש חלוץ למרד כללי של הצבא עלו־בתוהו. מפקד המורדים רב סרן סופר ארגן את ההתקפה על "ארמון המטבע" בעניין פרטי גרידא. הואיל ונודע לו כי הממשלה התכוונה להדיח אותו מתפקידו אחרי שדיבר "יותר מדי", הוא ניסה את מזלו בנסיון להפיל את הממשלה בעזרת ארבעה טנקים. קשה להאמין שאיש צבא מנוסה יכול היה לפעול בקלות דעת ובהזדבבות כזאת, אבל עובדה היא שראש המורדים הסתמך על "תגובה ספונטנית" יותר מאשר

סלבדור איינדה

על ארגון הוא נכשל לחלוטין. כפי שאפשר היה לצפות מראש.

בהפיכה הנפל היו 7 הרוגים ו־22 פצועים. בין ההרוגים היו צלם טלויזיה ארגנטינאי ועתונאית צ'י־ליאנית. כאשר התחילו הקרבות ברחוב האורחים מכרכה של סנ־טיאגו. אבל כאשר באו הטנקים של ראש הצבא גנרל פראטס כדי "לגמור את החשבון" עם המור־דים, מיד הצטרפו אליהם תומכים נלהבים של "החזית העממית" אשר רצו להפגין את הזדהותם עם הממ־שלה. איינדה שמר על קור־רוח מול הנסיון הראשון להפיל את משטרו בכח הזרוע מאז הגיע לשלטון בספטמבר 1970. בבוקר דיבר ברדיו מביתו וקרא לפוע־לים להתייצב לימין הממשלה. ב־צהרים כבר נכנס כמנצח לארמו־נו ובירך את ראש הצבא גנרל פראטס, אשר דיכא את ההפיכה. משם שידר איינדה בפעם שניה אל העם והודיע על חיסול המרד. הוא העלה על נס את התפקיד של הצבא בשמירת החוק והסדר וקרא לעם להשתתף בעצרת המו־נית מול הארמון לאחר הצהריים. ההפגנה הפכה להפגנת־כוח גדולה של הממשלה, ובנאומו העלה איינדה את הצעתו להביא ענין פיזור הפרלמנט (אשר האופוזיציה היא רוב בו) למשאל עם. בשעות אחר הצהריים הודיעה המפלגה ה־דמוקראטית נוצרית על תמיכתה בחוקה ובממשלה החוקית של צ'ילי.

בכלי שהתכוון לכך, סייע אפוא רב־סרן סופר לנשיא איינדה באופן יוצא מן הכלל. הרפתקאתו הצבאית הצלועה (עם 4 טנקים ו־12 משוריינים) חיזקה את המש־טר השמאלי יותר מכל דבר אחר בחודשים האחרונים.

הנשיא איינדה היה יכול לבחון את מידת הנאמנות של הצבא, והוא זכה לדעת שהגנרל פרא־טס אינו הצדיק היחיד, אלא ש־הקו הלגליסטי הוא באמת נחלת הצבא ברובו המכריע. הוא גם השכיל לנצל את המצב כדי ל־שפר את מעמדו כמנהיג לאומי ובעת ובעונה אחת להעמיד את מתנגדיו במצב לא נוח. הדמו־נוצרים נאלצו לצאת נגד הימין הקיצוני ולגנות כל נסיון של הפיכה. כך התרופפה הברית עם המפלגה הלאומית הימנית הדו־רשת "פעולה תקיפה" נגד משטרו של איינדה. והרחבת מצב החרום על צ'ילי כולה מחזקת את כושר התמרון של הממשלה. אחרי הפי־כת־הנפל של רב־סרן סופר היה לאיינדה תירוץ סביר לצעד כזה. ההצעה להביא למשאל־עם את האפשרות של פיזור הפרלמנט בתוכה איום די רציני בשביל ה־אופוזיציה והיא תצטרך להתחשב בו. עם זאת יש להניח שהחוגים הקיצוניים יהיו יותר שקולים בצעדיהם הבאים נגד ממשלת "ה־חזית העממית". אין לדעת, כמה זמן ייהנה איינדה מנצחונו הקל על המרד התמהוני מה־29 ביוני. אבל בינתיים הוא קוצר את פי־רות המרד ומנצל את המצב כדי לחזק את מעמדו.

לו היה איינדה רוצה להמציא איזו הרפתקה כדי לחזק את ש־לטונו, לא יכול היה להמציא משהו יותר טוב מאשר הפיכת־הנפל האחרונה.

פיצויים לנפגעים ממעשי תקיפה

מאת ל. בלה, טורונטו

כה יעשה אדם שהותקף על־ידי אחר ונפגע בגופו כה המדינה, עד כי נשאר נכה לצמיתות? כאש־ר התוקף, או מבצע הפשע, אי־נו יכול לפצות את הנפגע פיצוי כספי על הנזק שנגרם לו — וזה המצב במקרים רבים — הרי ש־אדם כזה — אם לא הותקף בעת עבודתו ועקב עבודתו, שאז הנ־זק מכוסה על־ידי הביטוח הלאו־מי — נשאר חסר כל כלשהו.

מצב אבסורדי זה הביא בשנים האחרונות להתפתחות תיאוריה, ש־על המדינה לקחת באחריות ל־פיצויים של קרבנות פשיעה. תי־אוריה זו מובססת הלכה למעשה במדינת אונטריו, שבקנדה, והח־לה בשנת 1969, עם הקמתו של מוסד מיוחד, הנושא את השם "ועדת לפיצוי נפגעי פעולות פלי־ליות".

שיקולי הוועדה, בבואה לקבוע את כמות הפיצויים שתשלם המד־ינה לנפגע, מתבססים על שלו־שה גורמים, שנקבעו כולם בחו־קה שהקימה הוועדה: ראשית, ההוצאה הרפואית של הנפגע, כאשר אינה מכוסה על־ידי הביטוח הר־פואי; שנית, אבדן הכנסה כתו־צאה ישירה מהתקיפה עד ליום החלמתו (לאוריה); שלישית, פי־צויים בגין כאב וסבל. בבוא ה־ועדה לקבוע סכום זה, היא נו־הגת בדרך ליבראלית. כך, לדו־גמה, במקרים כמו אינוס, שכתוצאה ממנו נאלצה האשה לסבול מעו־בדות והכחשות נפשית, או כש־אדם שהותקף בראשו בעת כה־תוקף היה עתיד לסבול מכאבי־ראש — פוסקת הוועדה פיצויים גבוהים לבדי.

הוועדה גם נושאת לעתים קרו־בות בהוצאות הוצאת ילדים, ש־נולדו כתוצאה ממעשי אונס; ב־הוצאות הלויה של נפטר שמת כתוצאה ממעשה תקיפה ואף בהו־צאות פרנסה של משפחה, שרא־שה נספה בעת תקיפה.

על מידת המחוקקות ההולכת וגדלה לגבי זה מלמדים מספ־רים אחדים, שעודכנו זה עתה. בשנת 1969 קיבלו 29 נפגעים סכום כולל של 21,000 דולאר, הרי ב־1972 קיבלו 439 נפגעים סכום כולל של 604,000 דולאר. עם זאת עדיין נמתחת ביקורת מצד משפטנים על הס־כומים הנמוכים לטענתם, שפוסקת הוועדה, בהשוואה לפיצויים ש־הם מקבלים נפגעי תאונות דר־כים.

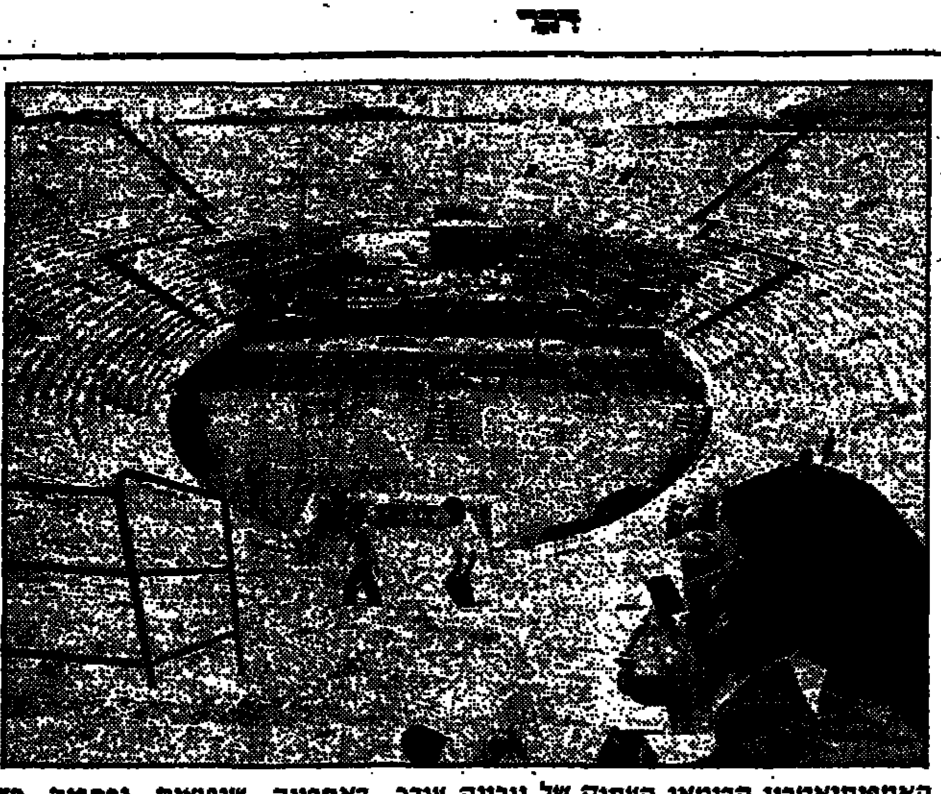

האמפיתיאטרון הרומאי העתיק של וורונה עובר באחרונה שיפוצים נרחבים כדי להתאימו להצגת אופרות: השינוי הבולט שיחול בו — במת־ענק במרכז הזירה. עם פתיחתו מחדש של האמפיתיאטרון מקווים שלטונות העיר לזרימה ניכרת של אורחים מרחבי איטליה ומחו"ל שיבואו לחזות באופרות וביתר האירועים שייערכו בו.

האם צפויה "מלחמת נפט" עם מדינות ערב?

הביקוש לאנרגיה בארצות המ־פותחות הולך וגדל בקצב המ־היר של 8% לשנה. כשני־שלישים מכל אוצרות הנפט הידועים בעולם מצויים במזרח התיכון. מערב אי־רופה תלויה כיום בהספקת הנפט המזרח תיכוני בשיעור 80%, יפאן תלויה באותו הנפט בשיעור 85%. ארה"ב מכסה עד כה 25% מתצ־רוכתה בנפט המיובא (בעיקר מוונ־צואלה). אך בשנת 1980 היא תצ־טרך לייבא 37% מתצרוכתה, ולק־ראת שנת 1990 כבר אפשר לחזות מראש שהיא תצטרך לייבא מחצית מתצרוכתה מן החוץ. הואיל ומקו־רות הנפט העשירים ביותר נמצאים במדינות ערב תצטרך גם אר־ה"ב לסמוך בעתיד יותר על הנפט מהמזרח התיכון. התלות הכלכלית בתחום זה מחייבת הסדר עולמי, ויכן גם מערב־אירופה וגם יפאן אינן יכולות לסמוך באופן בלעדי על הנפט הפרסי, אף לא להלכה. ויש סימנים מצביעים על המג־מה ההולכת וגוברת אצל הערבים לנצל את הנפט ולהשתמש בו כב־נשק פוליטי.

האם צפויה למערב המפותח, לר־בות יפאן, "מלחמת נפט" עם מדי־נות ערב?

התשובה לשאלה תלויה במידה רבה במידת הליכוד בין מדינות ערב לבין עצמן. בארצות רבות של המזרח התיכון ידם של האינ־טרסים המקומיים האגוצנטריים על ה־עליונה, לעומת המטרה הכלל־ער־בית המשותפת.

נבחון אפוא את המצב בכל מדינות־הנפט הערביות בנפרד:

עיראק: חברת הנפט הממשל־תית "איינוק" ממשיכה, כמקדם, במאמציה ליישב איכשהו את הס־כסוך עם החברה הזרה המולא־מת "אי.פי.סי." ("עיראק פטרו־ליאום קומפני") בדרכים פוליטיות. צעדיה של עיראק, שהפיקה ב־1972 67 מיליון טונות נפט והתופסת את המקום העשירי בין הארצות המ־פיקות נפט בעולם, מכוונים אך ורק נגד שותפיה לשעבר של החב־רה העיראקית המולאמת, והם — "של", "רויאל דאץ'" ועוד. על הט־לת הרס על הלקוחות המערביות אין עיראק מוכנה אף לשמוע. מאז חתמה ב־1968 על הסכם נפט עם צרפת לשיתוף־פעולה עם החברה הצרפתית "איראפ" המהווה עתה את חוט השדרה של משק הנפט העיראקי.

מדינות הנפט אבו דאבי, קאתאר ודובאי — כל אלה יישבו באחרונה את הסכסוכים בי־ניהן על תחומי ההפקה ומסרו את הזכויות לחברות הזרות לחיפוש אחר הנפט והפקתו. נסיכויות אלה מקדמות בברכה כל צעד כלכלי ערבי בנושא הנפט, שכן אין הן חשות את עצמן, בנפרד, כבוח הנשי לעמוד מול ענקי הנפט ב־עולם.

שליט לוב, קאדאפי, עודנו מתנהג כאילו אוצר הנפט שבארצו הוא הקובע את גורל העולם לטוב ולרע. "מהפיכת תרבות" זו היה היחיד בין מדינאי ערב שהפסיק את שאיבת הנפט בארצו למשך 24 שעות ביום העצמאות של ישר־אל. אך אפילו הוא אינו מסוגל, כנראה, להפסיק את השאיבה לזמן ארוך יותר. שגשוג הגדלות של קאדאפי גרם לדלדול של האוצר הלובי, שנצבר עוד החל מרא־שית שנות ה־60 בימי שלטונו של המלך אידריס. עתה חיים קאדאפי ומשטרו "מן היד לפה" וכל הפס־קה בזרימת הנפט תתן ביד אותו־תיה בזרימת ההון הזר ותטיל חר־דה בלב הפליטים. שכן אין בקופת המדינה עודפי כסף לקניית מו־צרי ייבוא אחרים וסחורות־ירות של המרכזים ההולכת וגדלה. "חרם ה־נפט" ימוטט את משטרו של קא־דאפי מהר יותר מכפי שיגלול לה־ביא לכניעת הלקוחות המערביים.

לגבי כאיפתו של המלך פיי־צאל הסעודי, שארצו עומדת ב־מקום השלישי בעולם מבחינת או־צרות הנפט (אחרי ארה"ב וברי־ה"מ), מצבה חידה גדולה. עוד לפני שנה אחת בלבד השתדל שר הנפט הסעודי ימאני, להתקשר עם ארה"ב בחוזה אמיץ ולאורך ימים בתחום הנפט. אולם בביקורו ב־קאהיר בחודש מאי הכריז המלך פייצאל על הסולידאריות שלו עם המגמה הערבית המגובשת לנצל את "נשק הנפט" כנשק מדיני. בכל זאת לא כגת הדבר עוד להעלות את התפוקה ואת מחיר הנפט שלו לשיא, ואיך זה מתקבל על הדעת כי דווקא יוכן להירתם להרס של לקוחות הנפט המערביות ולוותר על השכונה הכלכלי שתמלוגי ה־נפט מביאים לארצו.

כוויית — נסיכות נפט זו פוצי־צת בסיבה מכרעת מאז 1970 על־ידי הפלסטינאים. הנסיכות תופ־סת את המקום השני בין מפיקי הנפט בעולם.

פרס — במלכותו של השאה שוכ־נת במקום הנפט בין מדינות ה־נפט של המזרח התיכון. ממשלת טהראן ניסתה להתקשר עם הברי־טאניה אספקה בסך 600 מיליון דולאר, בכדי להניא את מפעלי־טים מהתקפות המוקה כדי עם מדינות ערב. כמדינית הגיאוגראפי־שמה פני ממנה להדגשת־ענין: היא תלויה על המפרץ הפרסי וכך שולטת על נתיבי הנפט של כמעט כל מדינות ערב.

("די ולטוואכה", שוויץ)

זכויות היסטוריות מול הגדרה עצמית

מאת ק. שבתאי

הפולמוס בעניין יהודה ושומרון — להבדיל מן הפולמוס בעניין סיני — נוטש בעיקרו על הבעייה היסודית: הגדרה עצמית וזכויות היסטוריות. מה נדחה מפני מה? נושאי הדמוגראפיה, ההשגאות הכרוכות בסיפוח יהודה ושומרון ו־רצועת עזה וכיוצא בהם אינם אלא טפל לעיקר הגדול. למעשה אפשר לומר, כי אינם אלא המהווה של עיקר הפולמוס.

כל המקל ראש בפולמוס זה, סימן לו שלא ירד לסוף כוונתה של אומה זו, המתמודדת במשך כל ההיסטוריה שלה עם מציאות ה־מנוגדת למהותה, להבדיל מיתר ה־אומות. שקצתן אומות של מלחמה, קצתן אומות של פוליטיקה וקצתן אומות של שתי האמבמיות. גם יחד — היא אומה של מוסר. מצבה המסובך והטראגאטי נובע מכך שיקר מתאי הגאולים יצאה להקים מדינה שכוחה עמה להגן על בניה; שבמקום העני הרוכב על החמור, שעמד להביא לה את ה־גאולה, עמסו על עצמם רביאלי־סים את דאגת קיומה. כי שאינו מבין זאת, סימן שלא תפס את הטראגדיה של אומה זו, המפר־פרת בין "לא ישא גוי אל גוי חרב" לבין כלי־מלחמה מתוחכמים, הדורסים לא רק את אויבת בנפש אלא גם את חזונה העיקרי: "לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי".

*

הראשון שהציג את הבעיה בכל חריפותה ובהירותה, היה, ללא ספק, עמוס עוז. הוא פתח בפול־מוס בשבועות הראשונים אחרי מל־חמת ששת הימים, בכתבו ("דבר", אוגוסט 1967): "ההגיון היהודי, שיש לו קיום בתוך מציאות העיר־יונית של עולם מחולק לפי קווי־גבול, הוא ההגיון הדמוגראפי: יושביו של חלק ארץ זה יש להם הזכות להיות אדונים לגורלם. זכות המקודשת הזאת להגדרה עצ־מית ולקוממיות מדינית צריך ש־תישמר אפילו לערביים... איני רואה כל תוקף לסיפוחם לצמי־תות למדינת ישראל ללא הסכמת יושביהם... איני גורס את הנוס־חה, שלפיה באנו להחזיר את ה־ארץ לידים יהודיות ולסלק את הי־ערביים...".

אם נסלק מדברי עמוס עוז את הדיבור על "מציאות הצהרנים של עולם מחולק לפי קווי־גבול", שיש בה של ילדותיות מדינית מובן, הרי שלפנינו מתודו של הפול־מוס. בדברי עמוס עוז נוצאות כפורקות כמה מטענות יסוד: כי "ההגיון הדמוגראפי" הוא בדוי־נת חוק "לא־יעבור", שבשום צורה ובשום נסיבה אין לסטות ממנו לא ימינה ולא שמאלה; כי כל העולם כולו נהג לפי אותו עקרון מקודש; כי רק אנו, עם ישראל, אוחזים בקרנות המזבח של ה־זכויות ההיסטוריות, מזבח שעולל זה כבר להיות מזבח; כי איהודה ושומרון דינן כסיפוח; כי סיפוחם של אדמות אלה לאו־מים אחרים הוא חוק־לאו־לאומי... כל שאינו רוצה שאחרים ישל־טו בו והוא מבקש לשלוט באח־רים, הרי זה הוטנטוט. אם חז־לם מן המצטטים לדוד בן־גוריון נטה לאחר שהשמיע את אימרתו זו — מצאים כעומד בסתירה גמורה לאימרה — נראה, כי גם הוא טעה בדבריו.

*

הטענה שמעלים יריבי הזכו־יות ההיסטוריות, כי חוק "ההגיון הדמוגראפי" הוא בחינת "יהרג ואל יעבור", עומדת בניגוד קטבי למציאות. וודרו וילסון, אבי ה־אידיאה של ההגדרה העצמית ב־מאה זו, האיש שכל חסידי "ה־הגיון הדמוגראפי" ומסתייגי הזכו־יות ההיסטוריות חיים כפיו, הורה בדיוק את ההיפך ממה שטוענים תלמידיו בתוך בחינת היהודים.

14 הסעיפים שלו, עם ארבעת עקרונותיו וחמש מטרותיו הוצבו כיסוד לחבר הלאומים — ולאחר מלחמת העולם השניה גם לארגון האומות המאוחדות. את הסעיפים שלו סייג הנשיא ה־28 של אר־צות־הברית במספר סייגים דיפלו־מאטיים מפורטים. סייגים אלה הרסו את הכלליות של ההגדרה העצמית. נזכיר רק כמה מהם: היחס לעמים הקולוניאליים; מתן זכות לפולנים לגישה חפשית אל הים בתוך טריטוריה גרמנית ו־היחס השלילי אל האירים במלחמ־תם בבריטניה, מלחמה שהיתה אז בעיצומה.

אם אפשר להתעלם מסייגים אלה, הרי אי־אפשר להתעלם מ־יחסו הדו־ערכי והחם של וודרו וילסון אל הציונות. מי שמעלה על דעתו כי הנשיא ה־28 של ארצות־הברית לא ידע את המצב הדמוג־ראפי של ארץ־ישראל אותה עת, טועה טעות יסודית. יריבי הצ־יונות, יהודים ולא־יהודים, דאגו להמציא לו חומר רב בנושא זה. ואף־על־פי־כן פסק אבי ההגדרה העצמית, למורת הזכויות ההיסטו־ריות של היהודים ונגד ההגיון הד־מוגראפי של הערבים, הצהרת ה־קרירה, שהתגננה על־ידי וילסון, ואשר עליה הוטל לעבד הצעות מפורטות, ברוח 14 הסעיפים בע־ניינים שיידונו בוועידת השלום, כלולה בדרך שלה. מן ה־21 בי־נואר 1919, גם הצעת פתרון ל־ארץ־ישראל — ברוח ציונית מוב־הקת. בסעיף העיקרי שבהצעת ה־ועדה נאמר, כי יש להזמין את היהודים לשוב לארץ־ישראל ו־להתיישב בה; כי על ועידת־ה־שלום להכיר להם את ההכרה הרא־שית, המתייחסת עם הזכויות ה א י ש י ו ת (בייחוד הדתיות) ו־זכויות הקניין של האוכלוסין ש־אינם יהודים בארץ־ישראל; כי יש להבטיח ליהודים, שחבר הלאומים יכיר בארץ־ישראל כמדינה יהודית, לכשתהיה זאת מדינה יהודית ב־פועל...

וודרו וילסון לא הסתפק רק במה שפעל למען הציונות. ובסו־טה כן העקרונות המקודשים שלו עצמו, עקרונות ההגדרה העצמית, הוא גם נתן ביסוס פ־טריטורי לסטיותיו. בדבריו בארבעת עקרונותיו נאמר: "השאיפות הלאומיות, שהוגדרו הלכה, צריכות לבוא על סיפוקן, במידה שהדבר לא י־חילוקי־דעות וניגודים קיימים, לא יעורר חדשים". כלומר, לו לא עלתה על דעתו של וילסון לעשות את ההגדרה ה־עצמית למה שהסידה במדינת ה־יהודים מבקשים לעשותה: חוק "יהרג ולא יעבור".

*

אם ישנה: הראיה מימי וילסון היא בחינת הרחקת הנדוד. מוסר 14 הסעיפים, חבר־הלאומים וכל שיצא מהם עבר ובטל מן העולם. ימינו אלה, ימי או"ם, ש־ונים לחלוטין מאותם ימים רחו־קים שלאחר מלחמת העולם הראשונה, הם השליטו להלכה ולמעשה את העיקרון של "ההגיון הדמוגראפי", ללא קום סייגים ויוצאי־הכלל. ועמי אסיה ואפריקה, שנציגיהם ממלאים את אולם ה־עצרות של או"ם, יוכיחו. מי ש־כך אומר אינו אלא מעלה אמת מד־...

האמנה האטלנטית, שעל חתימתה הודיעו נשיא ארה"ב רוזוולט וראש ממשלת בריטניה וינסטון צ'רצ'יל ב־14 באוגוסט 1941 — אמנה שנעשתה בסיס לארגון האומות המאוחדות — היתה כ־אפילו למהדרין מן המהדרין, בחינת התפיסה של כוללנות ע־"ההגיון הדמוגראפי". שלושה משמונת סעיפי האמנה עוסקים בנושא זה והם קובעים: 1. המדינות החתומות על האמנה אינן שואפות לשום התפשטות, לא ב־תחום הטריטוריאלי ולא כמובן אחר. 2. אין רצונן בשום שינויים טריטוריאליים, שאינם לפי רצונם החפשי של העמים הנוגעים בדבר; 3. כל העמים זכאים לבחור בצורת המשטר שבו הם רוצים לחיות, ויש להחזיר את השלטון העצמי לאותם העמים, שהופקע מהם בכוח.

לכאורה תשלה טוטאלית, בלי סייגים, של עקרון ההגדרה העצ־מית. אולם רק לכאורה. לא עברו אלא שנתיים ועוד כמה הודשים וראש ממשלת בריטניה, הלוחם העז נגד היטלר ובעד דמוקרטיה ו"ההגיון הדמוגראפי", דיני: אין ליישם את האמנה האטלאנטית על גרמניה. כלומר, עקרון ההגדרה העצמית אינו בחינת "יהרג ואל יעבור".

אין זו פירצה יחידה באמנה האטלאנטית. באמנה זו ובמגילת האומות המאוחדות יש דברים ש־שמים אותם ללעג ולקלס. האמת שהעולם כולו מלא חובות ש־קרים. ודוד בן־גוריון צדק בש־פה. אלא שאמרתו מכוונת כלפי עם המבקש לשלוט באחרים, ולא לעם המבקש לשלוט על ארץ שבח לו — לא זו של "ההגיון הדמוגראפי" ולא זכויות היסטוריות, הוא הוטנטוט.

(מאמר שני יבוא)

לקראת ועידת ההסתדרות

דרושה רוויזיה של החוקה

מאת ישראל בר־שירה

בין המפורסמות כי חוקת ההסת־דרות בה יובל השניה, על תוס־פותיה, תיקוניה ופירושי התלמו־דיה בגוונה כבך משפטי ההסתדרותי החוקה בחבר, ביחוד ובבהירות. עמדו על כך לא רק חברי ההסת־דרות הנתקלים בנושאי הבעיות האלה, אלא אף שופטי המדינה ב־בית המשפט המחוזי ובבית המש־פט לעבודה. יתירה מזו: בהז־דמנויות משפטיות שונות אף הש־פט כי הגיע הזמן לעשות רוויזיה של החוקה ע"י עריכתה מחדש, כולל השמטות, תיקונים והוספות. כי זאת לדעת: באופן כללי חוקה כיום אינה אלא כלול להוות ראשונים והתאמות מוספות ל־צורך הבעיות השוטפות, הפל־ליים התרבותיים של פועלי ישר־אל. בסוף הפעולה ההסתדרותית ואפיקיה השונים התבטא ההתפתחות בזמן האחרון...

אלה שלבי־הליכוד של פולם ה־ארגון הקיים בהסתדרות: ועידה, ועדה מרכזית, ועד פועל, מועצת ההסתדרות...

מועצת ההסתדרות והוועד הפועל הם עמודי התווך של הארגון ההסתדרותי. המועצה יכולה לקבל החלטות, לפי המבנה הרצוי, בכל ענין כולל שינויים בחוקת ההסתדרות. לנעט שינויים באותן הוראות החוקה שאין לשנ־תן אלא ברוב של שני שלישים של חברים מצביעים במועצה.

הוועד הפועל נבחר ע"י המו־עצה, ובהתאם רשאי להחליט בכל ענין הנדון במועצה, פרט לענייני שינויים בחוקת ההסתדרות... כי לפי החוקה "הוועדה המרכזת" (Sic!) היא הוועדה של הוועד הפועל להנה־לה השוטפת של ההס־תדרות ולקביעת סדר יומו של הוועד הפועל. זאת במפורש וזהו לא.

...בה המרכזי של כל ההסתדרות כולה.

באשר למזכיר ההסתדרות: אין בחוקה כל הוראה שהיא, אף לא כל רמז שהוא, על קיום נושא תפקיד זה. במלים אחרות: אין בסיס להכנתו כזאת בתוך המבנה החו־קתי של ההסתדרות... ביחוד לאור דברי ברל כצנלסון: "ההסתדרות איננה בנין לבנים, היא בנין אדם. בנין לבנים אפשר שיקימוהו פעם אחת והוא יהיה עומד וקיים. ההסתדרות מוכ־רחה בכל פעם להתחדש מחד־שה".

תוכה לציין (בצער) כי התפתחות זו נמשכה בקביעות, ובזמן האחרון בתנופה גדולה. לא מצאה כל ביטוי שהוא בחוקה היסודית של ההסתדרות.

חוקת ההסתדרות כאילו קפאה על שמריה...

נראה כי חוקת ההסתדרות ישנה... אין מקום ל־חילוקי דעות בכך כי כן ההכרח לעדכן את החוקה, להכניס בתוכה היסודים הנחוצים ולהתקינה לצו־רך המציאות ההסתדרותית בה אנו חיים כיום.

...

נראה כי קיים צורך דחוף בהכ־נת הצעת שינויים ותיקונים ב־חוקה ובחוקי ההסתדרות ושכיניתיה.

דוגמא כאלפת בצורך דחוף זה אפשר לראות בחוקת עבודה ל־עובדי מוסדות ההסתדרות... החליטה המועצה בישיבתה ב־28.5.1964 להעביר סמכותה... לוועד הפועל של ההסתדרות... ובהחלטתו ב־26.1.1965 להעביר סמכותו בעניין הנידון לוועדה המרכזת ב־סמכות הוועד הפועל; זו הוועדה החליטה ב־26.1.1965 לשנות את חוקת העבודה לעובדי מוס־דות ההסתדרות על ידי קבלת מס־פר גדול של שינויים, תיקונים ותוספות. ולא הסתפקה הוועדה ה־מרכזת בכך, אלא הוסיפה והח־ליטה כי "כל שינוי או תיקון או הוספה בחוקת העבודה, שנעשה במרוצת שנות קיומה על ידי ה־מחלקה לאיגוד מקצועי, או על ידי הוועדה המרכזת של ההסתד־רות ייראו כי נעשו בסמכות מוסדות המוסמכים לכך".

כך נתגלגלה פעולת חקיקה של ההסתדרות בנושא יסודי דרך שלבים רבים עד שהגיעה ממועצת ההסתדרות למחלקה לאיגוד המק־צועי, בתוספת הענקת כוח רטרו־אקטיבי לשינויי חוקה שנעשו קו־דם לכן על־ידי מוסדות שונים ללא סמכות.

מבחינה חוקתית־הסתדרותית קיים ספק גדול בבניין תקפות הפעולות שפעלו המוסדות... התעלמו המחוקקים ההסתדרותיים מהכלל הקבוע... שלפיו אין מיופה הכוח ל־... להשתחרר מתפקיד שקיבל על עצ־מו ע"י מלחור של שכם אחר*.

אפשר להגיד בבטחה כי אילו היה בלשכת ההסתדרות, ובייחוד ליד לשכת מזכיר ההסתדרות, יועץ משפטי כשם שהיה במשך שנים רבות בתקופת בן־גוריון, רמז (ד"ר זמורה, פרגוון ואחרים) לא היתה הסמכות ההס־תדרותית מתגלגלת מיד ליד כפי שקיים הדבר כיום.

אי הסבירות של מצב זה בול־טת ביחוד לגבי ההצעות והשמות בהסתדרות. כהונות אלה טעונות בחירה...

בהתעוררה השאלה: מי הפוסק כאשר מתעוררים חילוקי דעות בדבר פירושים לחוקת ההסתד־רות או לחוקת העבודה לעובדי מוסדות ההסתדרות? התשובה על כך נמצאת בסימן 23 של הפרק האחרון (שלושה־עשר) של חו־קת העבודה לעובדי מוסדות ה־הסתדרות. לפי סימן זה "חילוקי דעות בדבר פירושים לחוקת הע־בודה או להגדרות התכן של מו־שבי החוקה, יובאו בפני המוע־צה לאיגוד מקצועי, אשר תוזן ה־... הדיונים וההחלטות... על אלה תינתן זכות ער־עור בפני הוועד הפועל של ההס־תדרות והוא שיכריע בדבר סופית".

נראה שספק רב אם ביכולת מוסדות האלה לפי הרכב מספר החברים בתוכם ליישב דעות בעניינים השונים בנדון...

לקראת הוועידה הבאה ... על הוועדה המרכזת ... לבחון ולב... את הבעיות הנדונות ברשימה ולהכין הצעת שינויים ותיקונים שתובאנה לדיון ולהכרעה במושב הקרוב של הוועידה.

* Delegatus delegare non potest.

יו"ר חדש למפלגת השמרנים בגרמניה

מאת נחום אורלנד, סופר "דבר" בבון

מפלגת השמרנים בגרמניה מק־ווה להתגבר על המשבר השי־תוק החלקי שפקד אותה לאחר המפלה בבחירות לפני כשנה ולצאת סוף סוף למרחב. באחרו־נה נבחר הלמוט קול ליו"ר ה־ארצי של המפלגה. בחירתו לא היתה מוטלת בספק, שכן הוא היה המועמד היחיד. אין זה דבר יוצא דופן אצל השמרנים — גם אדנ־אואר וארהרד, למשל, היו מו־עמדים יחידים; אלא שהאחרונים נבחרו ליושבי־ראש המפלגה כ־אשר כיהנו כבר כראשי ממשלה. בחירתו של קול מסמלת את ה־מצב החדש שהשמרנים צריכים להסתגל אליו — היותם מפלגה אופוזיציונית שהיושב־ראש האר־צי שלה חייב להתרכז יותר ב־עבודה במפלגה עצמה מאשר בה־כנות שונות לגבי התפקיד האפ־שרי כקאנצלר של הרפובליקה הפדרלית.

העובדה ש־520 מתוך 601 נצי־גים שהתאספו בבון הצביעו בעד קול, היא גילוי של אמון רב. אך המועמד חייב יהיה להצ־דיק בעתיד הקרוב, אם ברצונו להוסיף וליהנות ממנו. הלמוט קול בן 43, נולד בלודוויגסהאפן. הוא איש כבד משקל וגבה קומה — יש דמיון חיצוני מסוים בינו לבין שר החוץ שלנו — למד מד־עים וכתב את עבודת הדוקטור שלו בהיסטוריה, על "עלייתן מ־חדש של המפלגות הגרמניות ל־אחר המפלה" (במלחמת העולם השניה). קול הקאתולי והשמרני בהשקפותיו נהנה בזמנו מאהדתו של ד"ר קונראד אדנאואר. ובז־כותו אף היה לדמות בעלת חשי־בות כלל־ארצית. מדינת ריינלאנד־פפאלץ שבכבה בא היתה תמיד שמרנית קאתולית, ואף־על־פי־כן איבדה מפלגתו ב־1963 את הרוב האבסולוטי שהיה לה באיזור זה. היה ברור שפטר אלטמייר — נשיאה של מדינה זו מאז 1948 — אינו מסוגל להנהיג את הש־מרנים בהתאם לדרישות הזמן החדש. קול הרכיב "נבחרת צעי־רים", שקראה לתיקונים חברתיים שונים וזכה בבחירות של 1967. ב־1969 הוא נבחר על־ידי מפלג־תו לנשיאה של מדינה זו. במס־גרת תפקידו זה ייעל, בין היתר, את עבודת המינהל של המדינה, ביצע רפורמות שונות, הביא ל־כך שמספר מקומות העבודה גדל, והון רב החל לזרום לפרויקטים הגדולים של ריינלאנד־פפאלץ ה־קטנה והדלה. הוא יזם הקמתה של אוניברסיטה נוספת במדינה (טרייר־קייזרסלאוטרן) ורמת החיים של כל תושבי המחוז עלתה במידה ניכרת. בין היתר הביא קול הקא־תולי (אגב, הוא נשוי לפרוטסט־נטית ואב לשני בנים צעירים) לביטול "בתי־הספר הדתיים" (קונ־פסיון שולה). חוגים קאתוליים לא שכחו לו את הדבר; אחד הכמ־רים אף קרע, בנוכחותו, את כר־טיס החבר שלו במפלגה השמר־נית־נוצרית כמחאה על כך. אך קול לא התרגש כמה יותר על ה־דבר.

מאז 1969 הוא חבר בוועד ה־ארצי של המפלגה הפדרלית ו־הרבה להשתתף בויכוחים הרעי־וניים שהתנהלו בה. הוא היה בין אלה שהבינו, כי סיבת המפלה האחרונה בבחירות אינה נעוצה רק באישיותו של מועמד זה או אחר, אלא יסודה עמוק יותר. שאיפתו היא להעניק למפלגתו השמרנית מעין "מצע" או "השקפת עולם". גישתם של השמרנים לבעיות חברתיות היתה עד כה פרגמאטית ביסודה. גישתו של קול — שעליה ידע במצב כלל באוד — היא שמרנית מתונה. הן הסיעה הימנית במפלגה, ב־הנהגתו של ד"ר אלפרד דרגר... הן הסיעה השמאלית במפלגה השמרנית, בהנהגת הנס קצר ונורברט בלום, אינה סולחת לו את התנגדותו לבדר שיתוף הפועלים בהנהלת המפעלים. אך כש־שינה אחר־כך את דעתו הצביע בעד גודל זה. בעיני המרכז הוא איש די "שבחני", והיחסים בינו לבין דרגר הם מתוחים במקצת.

הלמוט קול ידוע כבעל כוח שכנוע... בניגוד לבארצל, מנהיג הפירוד של המפלגה שהיה בבחירות "זאב בודד", נהנה קול... רבים מקווים ש־תכונה זו תעזור לו בהחזקת ה־אינטגראציה הפנים־מפלגתית. יש הסבורים שיש לו גם את היכולת לדרבן אנשים לעבודה וכן אופטימיות שבה הוא מסוגל לעצבים להדביק את הסובבים אותו.

מה שחסר עדיין ליושב־ראש החדש: הוא סמכות עצמית. אין הוא נהנה עדיין מהכרה כלל־ארצית כמנהיג. במפלגתו הוא צריך לפעול במקצת כדי "לבצר" אותה.

על־פי בקשתו של הלמוט קול נבחר גם המזכיר הכללי הארצי החדש של המפלגה השמרנית, הפרופסור קורט בידנקופף, במקומו של קונראד קרפקה שפרש יחד עם בארצל. בידנקופף מצופה ל־ארגן את המפלגה לקראת הבחי־רות הבאות. בידנקופף אינו־מה נוח לבריות, אבל הוא יעיל ב־יותר ואין ספק שהיה זה צעד א־קונטורציונאלי מכבד של קול להציב את הפרופסור הצעיר והזר למזכיר המפלגה.

מי שלא צועק דפוק

כך מחנך אותנו מזכ"ל ההסתדרות.
הוא־תמיד עם החזקים, עם הצעקנים, עם אלה שמצפצפים על הציבור. עם אלה שמשתקים שירותים חיוניים כדי להשיג הטבות שמעבר להסכם העבודה.
מי שאינו מפר הסכם, מי שמכבד התחייבויות־אותו אין מי שייצג. הוא נשאר מאחור במירוץ.
האם אתה רוצה בהסתדרות כזו?

רפי־הרשימה הממלכתית

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק אזרחי מס' 1982/72

התובעים: פרוסטלר אריה ד"ר בירנדיך

נגד הנתבעים: כהן ולאורה ר' איריס.

הזמנה לדין

לכבוד לאורה, ה. ז. ג/20007, שגרה בעבר בצור שלום רח' הד־הבר 8, וכיום מקום מגוריה בל־תי ידוע.

הואיל והתובעים פרוסטלר אר־יה ובירנדיך הגישו באמצעות עו"ד ב. לבבה מקרית ביאליק, רח' ירושלים מס' 15, לבית המ־משפט המחוזי בחיפה תביעה ל־פסק־דין הצהרתי, לפיו יוכרו כי הנכס הידוע כחלקה 7 בגוש 10433, שנרכש על ידי התובעים יירשם על שמם במשרד ספרי הא־חוזה בחיפה כמבואר בכתב ה־תביעה המובא בתיק הנ"ל המו־עבר לרשותך, הנך מוזמנת ל־הגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו בעתון, ולהתייצב לדיון בקדם משפט, אשר יתקיים ביום 23.9.1973, שעה 08.30.

אם לא תעשי כן, יהיה לתוב־עים הזכות לקבל פסק דין ש־לא בפניך.

חיפה, יום י"ב תמוז תשל"ג, 12 ביולי 1973.

ראובן שוקדי
ס/מזכיר ראשי וממונה על המחלקה האזרחית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי רמת־גן

הודעה בדבר אישור שינוי תכניות מפורטות

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז תל־אביב, החליטה באישור של ... לאשר שינוי תכנית מתאר ... הנקרא: "תכנית מס' רג/204 ... לתכנית מפורטת ... "D.E." גוש: 6203 חלקות: 14. גוש: 6204 חלקות: 30, 31, (חלק), 131 (חלק), 184, 197, 203, 205, 206, 210, 317—..., 370, 372—378, 39"ט, שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט שצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1823, 18.5.72, תשל"ב, עמ' 1645.

השינוי האמור, בצורה שהוועדה המחוזית אישרה אותו, יחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת־גן, וכל מעוניין רשאי לעיין בהם ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים הנ"ל פתוחים לקהל.

ד"ר רוזניק
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

ב' סיון תשל"ג — 2.7.73

עכשיו

מתנדבים לעזרת נוער במצוקה

מאת ישראל כהן

הנה מרבים לדבר על נוער ם הנמצא במצוקה. מומ־ ביעים את דעתם. פקידי ן מבליטים את פעולותיהם קאים מכריזים הכרזות. כמ־ א שמענו או קראנו מה של אותם מאות, ואולי חודים אלמוניים המטפלים ות בנוער הנמצא במצוקה ה חינוכית וכלכלית.

ע שעבר ניתנה לקהל יחד־ מצומצם הזדמנות להיפגש אנ מתנדבים השוטקים, בלי אורה, בטיפול בנוער במצו־ בר היה במסגרת דיון שנע־ רה של העבודה הסוציאלית ידיס־לכמן ז"ל. במעמד זה גם הפרס השנתי לזכרו. יונה ב. רוזנפלד, מבוידים סוציאלית ע"ש פאול בר־ באוניברסיטה העברית בירו־ שהינחה את המיפגש, אמר, ושה עוד בשנות ה־30 החי־ א על נוער במצוקה בישר־ אשר כתבו אז על הנערים ע עשו זאת בצינעה ורק מגוסים יכולים כיום לג־ טופים על כך מאותם ימים. אספלים בנושא כסנסציה", יר רוזנפלד.

קשרים הדוקים עם נערות

נה סיפרה על עבודתה סמ־ חברת קיבוץ צרעה. העב־ תנדבות עם נערות צעירות ן רוממה המוזנחת בבירה. החוגיגת איגה שובית ב־ ים המקובלים ובשיטות המ־ לדבריה, ואולי משום־ א מצליחה ליצור קשרים והדוקים מאד עם נערות ות. היא אינה נפגשת אתן הקהילתי המשוכלל המצוי א אלא על גדר ברחוב, חד העצים או בחדרה הצבי־ של „קומונה".

ה סמדר בן: „אל אותו כבה 17, הגעתי באמצעות שעבר עם אותה. הנערה בספר מקומות־עבודה וב־ קום לא התמידה. כחצי שנה התחבבה ברחובות. נראה עוסקת בזנות. אבל היא לכ־ עם חברות הידועות כנר־ היא התחבבה. בגלל משפט וודה בטלפון, עם אנשי „הד־ התוותוף". האם נמצאת בפי־ פשי זמן כמועק. גם היא זקוקה לטיפול, אך מתביישת המשפחה מונה 9 נפשות יית בנידה בת 2 חדרים"... ן נפגשת עם הנערה מספר בשבוע. „דיבורים אותה סיפרתי לה בלי סוף על עב־ ק עליזיך כך היא פותחה את הגולה לספר לי על עצמה ל על דרכה בחיים. בעשינו ... אני לא אעזוב אותה עד ..." — היא אומרת.

עולה וגם מתנדבת

ין קופרשטיין עלתה לפני גים מבריה המועצות. היא ית לבלשנות עברית באו־ טה העברית בבירה, מספרת מולין: „כאשר עליתי לארץ עם קבוצת צעירים מרוסיה שאלנו את עצמנו מה בעצם אנו יכולים לע־ שות כדי להיקלט בדרך לאישב־ רותית בחברה הישראלית. הגענו למסקנה שנתנדב לעבוד עם הנוער ובאמצעותו ניקלט (ואולי גם נקי־ לוט) יותר מהר". באותם ימים נפתח מרכז קהילתי חדש בקרית־ מנחם. מולין, המדברת כבר עברית רהוטה, פנתה אל הנהלת המרכז והציעה את שירותיה במתן שיעו־ רי־עזר לילדים ממשפחות נזקקות. היא נתקבלה בברכה והחלה לבוא למרכז פעמיים בשבוע (3 שעות כל פעם). עד מהרה נתחבבה על הילדים.

„ראיתי שהם מתמידים לבוא. תחילה חשבתי שהם באמת רו־ צים שאסייע להם בהכנת השיעו־ רים. אך התברר לי כי כל רצונם הוא, להשתחרר מהמצוקה ומהא־ אוירה הדחוסה בבית. הם פשוט ביקשו להעביר את הזמן הפנוי בנעימים. אני מצידי השתדלתי מאוד. סיפרתי להם אגדות ושיחק־ תי איתם" — אומרת מולין קופרשטיין.

העולה־המתנדבת קשרה קשרים הדוקים עם הילדים. בבואה למרכז הקהילתי הם מקבלים אותה ב־ חיוכים ובקריאות־עידוד ובעזבה הם מלווים אותה עד פתח האוטו־ בוס. על אף זמנה הדחוק (בשל הלימודים באוניברסיטה) מתכ־ וונת מולין, הביישנית כמעט, ל־ המשיך בפגישותיה עם הנוער בקרית־מנחם גם בימי „החופש הגדול" ובשנת הלימודים הבאה.

„הוא מדבר כורדית"

דבורה קרפ עלתה באחרונה מארה"ב. אינה מדברת עדיין עב־ רית על בוריה, אך עבודה זו אי־ נה מונעת ממנה לתת, כמעט כל יום, שיעורים באנגלית לתלמידים בביה"ס המקצועי־דתי בקטמונים.

דבורה קרפ הגיעה אל בית־ הספר לאחר שקראה מודעה, ש־ פורסמה בעתון לועזי מטעם ה־ מרכז לשירותי התנדבות בראשו־ תה של אסתר הרליץ. „היה כתוב שם שמחפשים מורה לאנגלית לילדים. כאשר באתי לביה"ס ראיתי שהילדים לא כל־כך קט־ נים, הם אנשים גדולים ממש". התלמידים לא קיבלו תחילה ב־ חביבות. הם אף לעגו למיבטאה הזר. כאשר פנתה אל אחד התל־ מידים הגיב הבחור לספסל: „מה את רוצה ממני? הוא מדבר בבית כורדית..." היא לא נבהלה ל־ דברי ההקנטה, ועתה כבר קיימת הבנה מלאה בינה לבין תלמידיה.

„האיכפתניק"

בסוג התנדבות אחר עוסק מר־ דכי אלגרבלי, כלכלן, העובד ב־ משרד החינוך והתרבות. מרדכי מתגורר בשכונת עיר־גנים — קרית מנחם. ה„איכפתניק" הוא מעורה בעניני השכונה לרבות מוסדות החינוך שבה.

בשכונה נמצאים שני בתי־ספר: ממלכתי וממלכתי־דתי. באחד מ־ בתי־הספר הללו לומדים בעיקר ילדים ממשפחות ברוכות־ילדים ו־ מעוטות אמצעים. „הילדים מה־ משפחות והזהר מבוססות נוספים ברכב ההורים, או באוטובוס, לל־ מוד בבתי־ספר אחרים מחוץ ל־ שכונה" — סיפר אלגרבלי. ועד ההורים שנבחר בבית־הספר התי־ קשה לפעול, אם מכיוון שלא ידע כיצד להצליח את תביעותיו ו־ דרישותיו בפני המוסדות המת־ אימים, אם משום שהתקשה ליצור קשרים הדדיים הבריאים עם הנ־ הלת בית־הספר והמורים.

למרדכי אלגרבלי אין ילדים בבית־ספר זה. בתו היא בת 3 שנים בלבד. לכאורה לא היו לו סיבות להסכים לפעול למען בית הספר כטעם ההורים. כאשר נת־ בקש לכך לפני כחצי שנה על־ידי ועד ההורים; אולם מאז הסכים הוא משקיע את רוב זמנו הפנוי — והוא איננו בלתי־מוגבל — לפעילות למען ביה"ס. באחרונה גייס לצוותו שני תושבים נוספים בשכונה, האחד דוקטור והשני פקיד בכיר.

מ. אלגרבלי מטפל לא רק בעניני ועד ההורים. כך, למ־ של, הוא מסייע לתלמידים המ־ סיימים את כיתה ח' להתקבל ללימודים במוסדות אחרים ולקבל שיעורים פרטיים בתקופת החופש. הוא התקשה להשיג מורה פרטי לאנגלית שילמד בהתנדבות אחת התלמידות. כאשר סיפר על כך בפגישת המתנדבים... התנדבה דבורה קרפ מיד לסייע לתלמידה, שהוריה אינם מסוגלים לשלם בעד שעורים פרטיים, ולאחרים הוא סייע להשיג עזרה כספית לקניית בגדים ולמסגרות חינוכיות אחרות.

גרעין „עודד"

אחרון הדוברים במיפגש היה עופר ישראלי, מכפר ויתקין, ש־ סיים בימים אלה את שליחותו־ תפקידו כמייסד וכאחראי לגרעין „עודד". גרעין זה כבר פועל מס־ פר שנים בעיירות הפיתוח מטעם הסתדרות הנוער העובד והלומד, איחוד הקבוצות והקיבוצים והקי־ בוץ המאוחד. הוא נקרא על־שמו של עודד שחר מקיבוץ ניר־עם, שנהרג בפלוגתו על מוקש. שמו של עופר ישראלי ושל חברי גר־ עין „עודד" הולך לפניהם בקוקה ובהדרכה בעיירות הפיתוח. עש־ רות חברי־הגרעין, בתוכם בני־ נוער עירוניים ובני קיבוצים ו־ מושבים, בוגרי כיתות י"ב, שדחו את גיוסם לצה"ל, מטפלים בהת־ נדבות עצמה במשפחות נזקקות ובנערים הנמצאים במצוקה ב־9 עיירות־פיתוח.

[illegible] תר, דרך אחת, קורים „קבוצות מסוליות בגנים", נוסדה זו כ־ שנה. הראשונה, חברי הגרעין „מתלבשים" על ילדים בני 4—5 המוכלים מפיגור שכלי צמוק. „ה־ מדובר במיפגש בילדים, שפיגורם הוא כה קשה עד כדי כך, שאי־ גם מבדילים בין צבעים או אי־ גם יודעים לכנות את שמות אבי־ הם נוסף.

הגננות ניסו להפריע

„הגננות מתוסכלות למדי מכך, שבני הנוער שלנו מנסים ומצלי־ חים לסייע לילדי־הגן שלהן. ל־ עתים הן ניסו להפריע לנו, אך בעזרת המפקחות שעודדו אותנו קיבלנו גושפנקה רשמית" — סיפר עופר.

סוג אחר של עבודת גרעין „עודד" הוא, ביקורים בבתי־מש־ פחות, תוך עזרה לתמיכה ולסעד — מבחינה פיסית ונפשית. זוגות־ זוגות באים חברי הגרעין (בני־ נוער רבים נוספים המופעלים על־ ידם) אל המשפחות, בשעות אחר הצהרים או בשעות הבוקר המוק־ דמות, משחקים עם הילדים ו־ מסייעים להם להכין את שיעו־ ריהם, מצחצחים את נעליהם ו־ אפילו מכבסים ומגהצים את בגדי המשפחה ומסדרים את הבית..

„אלא שלדברי עופר ישראלי מעוררת עזרה זו גם בעיות: „ה־ בית חייב להיות תמיד נקי ו־ מסודר, אי־אפשר להכות את ה־ ילדים ולצעוק. נוכחותם של ה־ מתנדבים מחייבת, אפוא, התנהגות אחרת. היו מקרים שהאמהות הת־ רגלו לעזרה זו עד כדי כך, שהן ביקשו שהיא תימשך ואף תוגדל — ובצדק. לאמתו, אלה כה הר־ בה דאגות, שהעזרה שהן זוכות לקבל מהמתנדבים מקילה עליהן במרבה".

מודאג מ„פסטיבל המצוקה"

עופר ישראלי, יפה־התואר, מודאג מ„פסטיבל המצוקה", ל־ דבריו, קיימת היסטריה של כל הגופים הממלכתיים, הציבוריים ו־ הוולונטריים העוסקים („לפתע"...) כולם יחד בנוער שבמצוקה בלי תיאום ובלי פריצות מכוונת. „מערכת השירותים הסוציאליים דלה מאד הן מבחינת כוח־אדם והן מבחינה תקציבית" — הוא אומר. משום־כך אין לעובדים הסוציא־ ליים מורשל ויש מהן מפני פתי־ חת מוקדי־בעיות חדשות כלשהן כחשש שמא לא יוכלו לסייע בהן. כורכים פוליטיקה וביורוקרטיה ומביאים אותן לתחום שצריך להיות רחוק מהן כרחוק מזרח ממערב...".

בתום דבריו החריפים של עופר, קשה בהם, כי הם יצאו מליבו של אדם המכיר את הבעיות ו־ שאיכפת לו, חולק הפרס השנתי לעבודה סוציאלית לזכרו של רות דיידיס—לכמן ז"ל. הפרס ש־ הוענק זו השנה הששית ניתן ה־ פעם למיכל באמון ולתמר גרנר, תלמידות השנה השניה בביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים. השתיים, כל אחת בדרכה, זכו בפרס על הצ־ טיינותן בטיפול בילדים חולים החיים בצל המוות.

ד"ר יונה מ. רוזנפלד, שנטל את המיפגש הנרגש, סיכם את הקמתה של ועדת ראש־הממשלה לנוער במצוקה. אך ציין, כי עם כל חשיבותם של הפתרונות ה־ חברתיים והכלכליים המוצעים ל־ פתרונה לא תיפתר בעיית הנוער במצוקה בלי מתנדבים ומשוגעים לדבר כמו אלה שהופיעו בדיון זה.

שמלת ערב פרחונית החושפת את הגב והכתפיים הוצגה בשבוע שעבר בתצוגה למען „אילן", ע"י מפעל אופנה חדש: „מורן". המיוחד בשמלה זו — שרוולים נפרדים אותם אפשר לצרף או להסיר בהתאם להזדמנות. חליפת־המכנסיים עשויה כותנה מודפסת בשילוב צבעים מעניין. (עיצוב: מלכה טל).

טיפוח נערות בחוגי הדרכה

מאת נאוה בנימיני

על הבמה ישבו מספר צעירות ודנו בכובד ראש בנושא: „האם צריך הבעל לעזור בעבודות־ הבית". בגילוי־לב ותוך הקשבה מרובה השמיעו דעות לכאן ול־ כאן וליבנו את השאלה בהנחיית אחת מחברותיהן. לא היו אלה חברות התנועה לשחרור האשה, או תלמידות תיכון המבינות שעה־ מחנך. אלה היו קבוצת נערות שבאו מראש־העין כדי להשתתף בכנס סיום שנת־העבודה של חו־ גי־ההדרכה לחיי משפחה וחברה. 25 חוגים כאלה התקיימו בשנת דור־הנמשך במועצת הפועלות, ב־ מסגרת מועדוני ארגון אמהות עובדות בערי פיתוח ושכונות מצוקה, ומעל הבמה בבית ליסין שיהודר אחת הפגישות שקיימו לא מכבר.

חוגי הנערות אורגנו בראשונה לפני שנתיים, במטרה להגיע אל הצעירות בנות ה־15—18 שאינן שייכות לשום מסגרת לימודים או עבודה מסודרת ולנסות לעזור להן, תוך שיחה קבוצתית עם ה־ מנחה, שהיא לרוב פסיכולוגית או עובדת סוציאלית, לפתור את בעיותיהן המיידיות וללבן נוש־ אים לוחצים כמו יחסים עם ה־ הורים, עם החבר, יחסי־מין וחב־ גן־משפחה.

לאחר מספר פגישות הצליחו ה־ מנחות, בדרך כלל, לרכוש את אמון הצעירות, ואלה שטחו לפני הנובות קשיהן את אשר עם ליבן [illegible] אל־ספקטור המפקחת על הפרו־ יקט במועצת הפועלות. תוך כדי הבירור העניני התגלו המנחות להשיג מטרות נוספות: להקנות לנערות הרגלי־שיחה ודיבור ב־ שפה נכונה ועשירה יותר ולכוון אותן לקריאה בעתון ובספר. כן הובאו להן מדריכות לטיפוח־הזן, לבחירת תלבושת, מורות למלא־ כת־יד ולהתעמלה והרצאות להן הרצאות בנושאים כלליים.

ואכן הוכח בפגישה כי בצורה תשומת־לב ומיפוי־עיקבי אפשר לחולל נפלאות. אחת אחר הש־ נייה עלו נציגות הקבוצות על הבמה וכמעט בלי מורא קהל סיפרו בלשון חיה ושוטפת על הנעשה בחוגיהן. היו שהעדיפו למסור דברן בשירה ובנות גב־ עת־עדה אף הביאו להקת רקודי־ עם. הנערות, שעל הבמה, אשר עוד לפני כשנה היו סגורות ו־ חשדניות, דלות שפה ובטוי, הע־ בירו במפגש לארבע מאות נערות הג־גילן ונפש שנתקבלו בתשו־ אות. לקבלת־פנים נלהבת זכתה במיוחד הצעירה הערביה שייצגה את קבוצת ההדרכה לנערות ער־ ביות כלה. לדבריה, היתה זו הפעם הראשונה בחייהן שנמצאה להן מסגרת בה יכלו לשמוע ו־ להשמיע דברים שמעניינים אותן באמת. הדרכה לחיי־משפחה וחב־ רה, אמרה, חשובה לכל הנערות ועל אחת כמה וכמה לצעירות הער־ ביות המוגבלות כל כך ע"י כללי המסורת הנוקשה ואינן יכולות לפרוץ אותה לבדן.

פחות מים — יותר יופי בגינה

מאת א. סדומי

כאשר משפחת פצירסקי נבנתה לפני שנה וחצי לגור בחווילה שלה ברמת־השרון היה המקום „שומם". דרך עפר, אשר מעברה השני משתרעים שדות מעובדים של „יקנר־המושבה המפורסמים, היתה סמוכה לו. גם היום עדיין אין כביש מוליך למקום ואת אור־ החשמל מקבלים באמצעות גנר־ טור, אבל מסביב לבית הנאה יש גינה יפה — דשאים נרחבים, גדר חיה, שיחים מטפסים, עצי־פיקאן ברדים ופרחים מרהיבי־עין, משל טיפחו שנים על־ידי גנן מומחה.

כאשר ראינו גינה זאת, המש־ תרעת על 650 מטר, היינו סבו־ רים תחילה, כי מי שיכול להר־ שות לעצמו לרכוש מגרש במקום זה (רבע מיליון לירות) ולהקים חווילה כזאת, ודאי אינו מתקשה למכן החזקת גנן שכיר. הנה הציגו לפנינו את ה„גנן" המסת־ בר, כי הוא הבן הצעיר של ה־ משפחה, ליאור בן ה־11½ כשעל־ ידו מסייעים לפעמים האח ערן (18) והאם שרה, והאב, ראובן, הוא התפאורן של התיאטרון ה־ קאמרי.

את „סוד" הגינה, המטופחת של משפחת פצירסקי גילו לנו אנשי נציבות־המים צבי בהיר, צבי גרינ־ וולד ומנחם כהן. הם הביאו אותנו למקום כדי להראות לנו גינת־ נוי לדוגמה, חסכונית במים וב־ כוח־עבודה בזכות שיטת ההש־ קייה בטיפטוף ושימוש בתכשירי־ ריסוס במקום מעדר כדי לנקות את שולי הדשא מעשבים שוטים.

ההשקעה היסודית ברכישת ה־ צנרת, השתילים וכלי־העבודה ל־ דשא שבגינה מגיעה לכ־3000 ל"י. יש בה מערכת השקייה נפרדת ל־ כל סוג צמחים, וכאשר משקים את הפרחים, הזקוקים למים ל־ עתים קרובות, אין חייבים באותו זמן להשקות גם את הדשא. יש קוצבי־מים אוטומטיים והברז נס־ גר מעצמו כאשר הדשא כבר קי־ בל את מנת־המים שהוקצבה לו.

אין רואים ממטרות בגינה. צינו־ רות הפלסטיק הדקים מוסתרים מתחת לדשא, ומשקים אותו ב־ טיפטוף מלמטה בלי התזת מים לכל עבר. לכן צורכת גינה זו כ־500 מ"ק מים לדונם בממוצע, בעוד הממוצע הארצי הוא 1500—2000 מ"ק מים לדונם. נראה, כי השקייה זו גם יעילה יותר, אין בדשא אפילו כתם צהוב אחד.

לגנן שכיר היה צריך לשלם בעד טיפול בגינה כזו 100—150 ל"י בחודש, כאשר יש למעשה שעתיים עבודה בשבוע בס"ה, או כ־80 שעות־עבודה בשנה. ליאור „מרוויח", איפוא, על 10 ימי־ עבודה בשנה כאלף ל"י, נוסף ל־ חסכון הרב במים.

אנשי נציבות המים מסרו לנו, כי שטחי הגינות הפרטיות מקי־ פים בכל הארץ כ־30 אלף דונם וצורכים בין 50 ל־60 מיליון מ"ק מים לשנה. זהו בזבוז מים משווע בלי תועלת לגינות. מתוך־כך תיכ־ נה הנציבות את הגינה לדוגמה של משפ' פצירסקי וגינה דומה בשכ־ נות, כדי להראות לציבור שאפשר לקיים גינה יפה במעט מים. על־ ידי כך אפשר יהיה לחסוך מיל־ יוני מ"ק מים בכל שנה, או להכפיל ולשלש את שטחי גינות־ הנוי בארץ בלי להוסיף להן אפילו מ"ק מים אחד.

אשר לסידור דומה בגינות קט־ נות יותר, בבתים רבי־קומות וב־ שאר בתים משותפים, אכבר אנ־ שי נציבות המים, כי קיימת תכ־ נית גם לגינות של 50 ו־100 מ"ר. הפעולה בתחום ייעול ה־ השקייה בגינות־הנוי היא בראשי־ תה, ומקווים להרחיבה. לשם כך יצטרכו יצרני הטפטפות וכשור־ קוקן לפתח את שיטת המכירה ולספק הדרכה יסודית להרכבת מערכת־ההשקייה בתוך הגינה. ו־ גם ה„ליאור" או ה„ליאורה", ש־ יקבלו על עצמם את הטיפול ב־ גינה...

חמי טבריה
לבריאות
ולשיפור הכושר

קח חופשה עכשיו!
הנחות מיוחדות בחודשי הקייץ
"חמי טבריה" טל: 21967-8 (067)

גיל פרישה גמיש לנשים

מאת סופרת „דבר"

בכנס ארצי של עובדות מוס־ דות ההסתדרות, אשר נקרא על־ ידי המדור לעובדות הפקידות, הוחלט, כי המדור יתבע מהמרכז לבטחון סוציאלי והמחלקה שבר די־מוסדות ההסתדרות בהסתדרות הפקידים, תיקון החוק הנוגע ל־ גיל הפרישה של העובדות.

לכנס הארצי, שהתקיים בימים אלה בתל־אביב, קדמו מספר פגישות מחוזיות ובהן נשמעו דעות כפי עובדות במקצועות ה־ שונים. מנחה הכנס, חיה ברסטלר, הביאה את ההצעות שהועלו. בכ־ ללן: א. השארת המצב כפי ש־ הוא כיום, לפיו חובה על העו־ בדת לפרוש בגיל 60, בלי להתי־ יחס לבכירה או למספר שנות הוותק (אחוזי פנסיה) שצברה; ב. להעלות את הגיל מ־60 ל־65; ג. לקבוע כי תהיה לעובדת זכות פרישה בתום מינימום עבודה, בלי קשר לגילה; ד. לאפשר גיל פרישה גמיש בהתאם לרצונה וליכולתה של העובדת.

נטיית רוב המשתתפות היתה, כי יש להנהיג את גיל הפרישה הנמוך כהישג סוציאלי ואין להי־ גיה לו להיות גורם מגביל. כיום, כאשר רוב העיסוקים אינם דור־ שים כוח פיזי, אלא השכלה, מיו־ מנות ונסיון, יש לאפשר לעוב־ דות, הרוצות בכך, להמשיך לע־ בוד גם לאחר שהגיעו לגיל 60, ועל־ידי כך להשיג תפקידים אח־ ראיים הטובים יותר.

את הדרישה להעלות את גיל הפרישה מ־60 ל־65 נימקה רב־ קה מליס בכך, שמוטב להילחם תחילה על מטרה, שסיכוייה להת־ קבל טובים יותר. לאחר זמן אפ־ שר יהיה להמשיך במערכה הלאה.

מרדכי הורוביץ, מזכיר חטיבת עובדי מוסדות ההסתדרות, הציע גם הוא, להעלות את גיל הפרי־ שה פרישה מוקדמת סלקטיבית שה ל־62, אך לקבוע אפשרות במקצועות או תנאים מסויימים.

עליזה תמיר, יו"ר המדור לעו־ בדות השכירה, התנגדה לקביעת גיל פרישה גמיש־סלקטיבי. לדב־ ריה, המונח „סלקטיבי" עלול לג־ רום בעיות קשות. הצעת המדור היא, גיל פרישה גמיש בטווח שבין 60—65 לנשים וגברים. לאלה כן: יש לאפשר לפרוש בגיל 60 אם צברו אחוזי פנסיה רבים והם מעדיפים שלא להמ־ שיך לעבוד. מאידך, אלה שהתחי־ לו לעבוד בגיל מבוגר — כמו עולים חדשים, אמהות, ועוד, יוכ־ לו להמשיך לעבוד עד גיל 65 עם כל הזכויות.

נערה ישראלית מעצבת נעליים

מאת נעמי בן־גור

רחל דרימן, בת העשרים. היא, עד כמה שידוע לנו, מעצבת הנע־ לים היחידה בארץ ובעלת דיפלו־ מה. היא דור שלישי של יצרני נעלים בארץ — בית־חרושת „מרוה" ובוגרת ביה"ס „ריצ'י" ב־ נחלת־יצחק.

בתום לימודיה נסעה רחל לל־ מוד בביה"ס ארסטוריה שבמילאנו בו מקבלים דיפלומה של מעצב נעלים. „בארץ מתקיימים מדי פעם רק קורסים הנמשכים חודש. מפי מומחה מאנגליה בשם מיסטר ג'נקינ־ סון ואצלו שמעתי קורס למתחילים ולמתקדמים. לעומת זאת ביה"ס באיטליה הוא היחיד מסוגו בעולם — אומרת רחל. לומדים בו תל־ מידים מכל הארצות, רובם גברים. זמן הלימודים שנה וכדי להתקבל צריכים ידע בציור ובבישום הב־ נה בייצור הנעל. לי היה הדבר מתאים, כי בחופשות הייתי עובדת אצל אבי".

בביה"ס בארסטוריה לימדו עי־ צוב־נעלים לגברים, לנשים ולילדים וכן לימדו להתמצא במכונות ה־ משוכללות והחדישות לתפירת נע־ לים. „הדגש הוא על העיצוב — מסבירה רחל — אולם מוכרחים להבין קצת בייצור כדי להתמצא בעיצוב". כן לומדים תיאוריה. ל־ משל: מקומות העלולים להכאיב ל־ רגל, אילו סוגי־עור מתאימים ל־ ייצור; אילו סוגי נעלים מתאימים לסוג מסויים של רגל. אשה עם רגל שטוחה (פלטפוס), למשל, מת־ אימה לה נעל עם עקב נמוך ומג־ ביהים לה את החלק הפנימי שעליו מונח הפלטפוס. ולהיפך: אשה ש־ יש לה ברגל קשת גדולה מדי, מתאימה לה נעל בעלת עקב גבוה יותר עם פלטפורמה יותר עבה. ל־ ילד מתאימה נעל סגורה יותר, בלי פתחים בצדדים, כדי שהרגל לא „תברח". וכך גם שמעתי הרצאות כדי שהרגל לא תנוע בחופשיות. את המדרסים שהיו עושים פעם בנעלי־ילדים מחליף. היום אמנם מיותר.

רחל דרימן

אין קשר בין מעצב למוכר

הצרה היא, שבארץ אין קשר בין המעצב למוכר. למוכרות כאן אין ידע איזו נעל מתאימה לרגל מסו־ יימת והקונה צריכה לדעת בעצמה מה מתאים לה. מלבד זאת עדיין אין לנו תבניות־נעלים לנשים בע־ לות בעיות מיוחדות, או מספרים גדולים מהרגיל כגון שיש בחוצ־ לות בגדים, למשל. יצרני־הנעלים בארץ מייצרים לנשים עד מספר 42. מידות גדולות יותר ובעיות מיוחדות, יש לעשות בהזמנה — ו־ היא מסכימה לקביעותיו אלה.

רחל היא צעירה, שקטה, שערה חום קצר ועיניה ירוקות. היא לו־ בשת שמלה חומה משובצת ב־ פרחים קטנים ובמתורות פניגים. נועלת נעלים (שהיא עיצבה בעצ־ מה) בעלות עקב גבוה של 10 ס"מ, פלטפורמה של 5 ס"מ בצבע ורוד חום עם כיתוב חום־קפה. בעת בי־ קורה זכתה בפרס על נעל שעיצ־ בה.

מדוע עלו כל כך מחירי הנעליים — שאלנו את רחל, והיא הסי־ בה: בגלל העליה הגדולה שחלה במחירי העור. נעל טובה, עשויה מסוליות עור ולא פלסטיק, היא אר־ מרה, ומזה, לדעתה, נעל טובה? מה הן סגנות יצרני הנעלים הישרא־ ליים כנגד יצרני־הנעלים בשטחים שבהם הנעלים הרבה יותר זולות? עונה רחל: „בשטחים אין הנע־ ליים עשויות עור, אלא פלסטיק וקרטון־עור. את הביטנה אין שמים בכל הנעל, אלא רק במקומות הנר־ אים. נעל טובה יכולה להחזיק שנה, שנתיים ואפילו שלוש, אם כי, כמובן, זה עניין אישי מאד. נעל טובה עשויה מעור טוב, במי־ שה. התפרה תפר חזק ועבה ובעלת סוליית־עור עם חיזוקים מברזל ב־ תוך הסוליה כדי שלא תישבר".

מחירי הנעליים השנה, לפי מיטב ידיעתה, יעברו את המאה ל"י (גם הסנדלים) וינועו בין מאה למאה וחמישים ל"י. „גם באיטליה הנע־ ליים הטובות הן יקרות" ובכך מפ־ ליכה רחל את אגדת־הנעל האי־ טלקית המשובחת והזולה. „נעל טו־ בה באיטליה מחירה כ־180 ל"י יש־ ראליות. לכן כשאני רואה כאן את מחירי הנעלים, האיטלקיות אני חושבת, שהן ניקנו מסחורה ישנה ולפי המחיר (שהוא אמנם גבוה, אך נמוך יחסית ליבוא נעל טובה מלוס אחוזי המכס) היא גם לא כ־ איכות הכי טובה".

התחזית לנעלי השנה, נעלים בע־ לות עקבים גבוהים ופלטפורמה גבוהה. לנעל אלגנטית יותר, לשע־ ות הערב, היא ממליצה על פלט־ פורמה דקה יותר, של 5 ס"מ ו־ אפום יותר צר. בתחום הצבעים — הרבה לק, בעיקר לק שחור, שילובי צבעים כמו לבן־שחור, לבן־אדום, כדי עם חום, כחול־אדום לבן ו־ צהוב. גם הצבעים יהעולה, לצאת נעלים בעלות פלטפורמה גבוהה. כיוון שהכשים „נבוביים" אבל יקח זמן עד שהציבור ייכנס לתודעת ה־ גבריים", אומרת רחל.

„לפרוק את הלב ביום חג"

מאת נאוה איזין

„כאשר תכננו, במסגרת חגיגות הכ"ה, פגישה של מייסדות תנועת הפועלות ומו־ ליכותיה, חשבתי כי יהיה זה ראוי ערב עצוב. תשב קבוצת זקנות ותעלה זכרונות", הת־ וודתה בבה אידלסון, מזכ"ל מועצת הפועלות, לפני הנא־ ספות ב„בית אלישבע" בירו־ שלים. „אולם כשאני רואה ש־ יושבות ביניכן הרבה שליחות צעירות ויש לנו דור המשך, אין המעמד עצוב כלל".

גם אורחת הכבוד, ראש־ הממשלה גולדה מאיר הרגי־ שה, שאין זה מתאים להסת־ פק בכמה מילות־ברכה והע־ לאת זכרונות של יום־חג. „יכול להיות שזו אחת הפי־ נות היחידות בארץ בהן אפ־ שר עדיין לדבר על ציונות בלי צורך לבקש סליחה, וזה שקר וכמעט עלבון לכן, חב־ רות, אם לא אוכל לפרוק בפ־ ניכן את הלב הכבד. אני מו־ נה אליכן בתקווה שהדברים יתקבלו. הרי אתן ציבור ש־ כוחו לדרוש ממנו, כי אתן גם עושות".

„המצב החברתי והציוני ה־ יוסי הם דברים הנתונים בידי כל אחת מהיושבות באולם", אמרה ראש הממשלה והוסי־ פה: „אני מאמינה בהחלט ל־ כל כי שמבטא את דאגתו ב־ נושא, אך השאלה היא, מה הוא עושה לפני הבעת הדאגה ושנה אחריה". לדב־ רי ראש הממשלה, דוקא ביום חג, עולה ההרגשה כי קיפחנו את עצמנו; כי לא השכלנו ליצור את החברה אליה שאפ־ נו. „בימים של בטרם מדינה אף פעם לא הבטחנו תנאים טובים וחיי רווחה, אלא די־ ברנו על בניית חברה הגונה שלא נתבייש בה".

ואולם על אף „הטפת המו־ סר" של ראש־הממשלה, לא נעכרה אווירת החג והנציגות הרבים הרבים שבתנועה קמו לספר על הימים הראשונים, על השליחויות בחו"ל ועל מו־ עצת הפועלות כיום.

קייטנה ליהודים וערבים

קייטנה בשותפות לילדים יהודים וערבים, תיפתח בימים אלה ב־ כפר־הנופש לימן שליד נהריה. הקייטנה מאורגנת על־ידי ה־ מרכז ללימודים ערביים ואפרו־ אסיאתיים בגבעת־חביבה (הסמי־ נריון של הקיבוץ הארצי). ישתת־ פו בה כמאה תלמידי מכיתות ד'—ז', מהמשולש, מכפר־יאסיף ומהנגב, שבגליל המערבי [illegible] בני קיבוץ [illegible] מישובי־הסביבה.

פיקנטיסמו!

„גוון" המוצר החדש של „תלמה" הופך גבינה לבנה למטרח פיקנטי. הוסיפי „גוון" לגבינה לבנה, ערבבי היטב והגישי על הלחם, עם קריקרים או חטיפים אחרים. „גוון", תוספת הפלא לגבינה לבנה. בטעמים: * „גוון" בצל * „גוון" רוקפור * „גוון" ליפטאור * „גוון" שום־הכיני ציקי־צ'אק — תוך דקות — ממרחים פיקנטיים מגוונים. הגישי לבני הבית, לאורחים במסיבות. נסי ותהני כבר היום!

חדש!

"גוון" הופך
גבינה לבנה
למטרח פיקנטי

תלמה

ביומט

אבקת הבית
למכונת כביסה
שיצרן המכונה
שלך
ממליץ עליה

מוצר של קלין עוד יותר טוב!

המועצה האזורית עמק־חפר

מכרז 16/ג

מוזמנות בזה הצעות להקמת שני מקלטים תת־קרקעיים כדגם 5/ר מהדורת 1973 —

א) מקלט אחד במושב מכמורת ב'.
ב) מקלט אחד במושב חבצלת השרון.

פרטים נוספים אפשר לקבל אצל מזכיר המועצה בכל יום חול בשעות 13.00—08.00 במשרדי המועצה האזורית בכפר ויתקין.

רשאים להשתתף במכרז רק קבלנים הרשומים ב„פנקס הקבלנים" לפי חוק הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט—1969.

את הצעת המחירים יש להגיש על טופס אשר אפשר לקבלו אצל מזכיר המועצה בשעות העבודה, יחד עם תכניות העבודה ופרטי התשלומים, תמורת תשלום — 30 ל"י, אשר לא יוחזר, ולשלוח אותה בדואר רשום ב„מעטפת הצעה" שתסופק על ידי המועצה אל המזכירות בכוונה שתגיע אל המועצה לא יאוחר מיום ששי, 3.8.73, שעה 12 בצהריים.

המומחיות והנסיון של המציע יהוו שיקול בעת הדיון על מסירת העבודה, ואין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא, וכן שומרת היא לעצמה את הזכות לחלק את העבודות בין הקבלנים כראות עיניה.

ה. בן־צבי, ראש המועצה

16.7.73

עולם ומלואו

תפוחי־אדמה לעשירים

היו ימים בארץ־ישראל, והם אינם רחוקים כל כך, כשרוטל תפוחי־אדמה עלה יותר משלושה קילוגרמים של בשר — או שלושים ק״ג תפוחי־זהב. תפוחי־אדמה היו אז בגדר מותרות ממש. אם להאמין ל„דר שפיגל", גרמניה העשירה קרבה עתה למצב, שבו תפוחי־האדמה יהיו מזון של העשירים. לדברי השבועון נוצר בגרמניה מצב, שבו „חייבים להגיש דג מלוח ותפוחי־אדמה על מגשים של כסף, משום שהם מזון למלכים".

יוקר המחייה הכללי בגרמניה עלה בשנה האחרונה ב־7.8 אחוזים. אך מיצרכי המזון התייקרו ב־11.1 אחוזים — שיעור שכמותו לא ידעה גרמניה מאז הרפורמה המוניטרית של 1948. מאז מאי 1972 התייקרו הפירות ב־34 אחוז, הירקות ב־28 אחוז, הבשר ב־15 אחוז הלחם בעשרה אחוזים. אשר לתפוחי־האדמה, בעבר מזונם של העניים, הם התייקרו בשנה אחת ב־92 אחוז. „הם כה יקרים שהסנובים מרבים כיום לאכול ולהגיש אותם", לועג השבועון.

מסתבר, כי לאחר הייסוף השישי של המארק — ועם בוא הייסוף השביעי — לא „תהיה, כנראה לגרמנים העניים ברירה אלא לנסוע אל מחוץ לגבולות ארצם, כדי לאכול לשובע — תפוחי־אדמה ומאכלי עשירים אחרים".

ארגון גרמני התכוון לבצע „צוואת היטלר"

לפי הדין־וחשבון, שהוגש לממשלת מערב־גרמניה בידי שר הפנים ה. גנשר, חלה ירידה נוספת במספר חברי „המפלגה הלאומית דמוקראטית", שהיא מפלגה ניאו־נאצית. בסוף שנת 1972 מנתה המפלגה בגרמניה כולה כ־14.500 חברים. בעוד שבשנת 1971 היה מספר חבריה 21.000. שקיעת התנועה משתקפת בבחירות הכלליות: בעוד שבבחירות של 1969 צברה 4.3 אחוזים מכלל הקולות, הנה בבחירות האחרונות, בנובמבר אשתקד, היא קיבלה לא יותר מ־0.6%.

הדו״ח מגלה כי כוחות הבטחון של הממשלה הפדראלית איתרו והוסלו ארגון ימני קיצוני חדש, שהתיימר להוציא לפועל את „צוואת היטלר". הארגון המתקרא „קבוצת־קרב של גרמניה רבתי" מנה מאה איש. היו ברשותו רובים, מקלעים ואקדחים. 25 מחברי הארגון אותרו, נאסרו ויועמדו לדין, כפושעים פליליים.

לפי אותו המקור עצמו היו בגרמניה בשנת 1972 — 129 קבוצות ימניות קיצוניות, ובהן קרוב ל־30.000 חברים. הן היו אחראיות ל־263 תקריות, לרבות מעשי אלימות ואיומים.

הדו״ח מזכיר גם את הקבוצות הקומוניסטיות שאימצו לעצמן קו אנטי־ציוני ואנטי־ישראלי מובהק. ארגונים אלה הגדילו את מספר חבריהם בשנת 1972, לעומת השנה הקודמת. מספרם הכולל של חברי הארגונים השמאליים הקיצוניים בשנת 1972 היה קרוב ל־80.000.

סארק — אי של עבדות לנשים

האי הזעיר סארק השוכן בלב תעלת לא־מאנש, משתרע על שטח של חמישה קמ״ר וכו 566 תושבים. נשמרים בו חוקים מימי הביניים, שלפיהם שייכת האשה לבעלה, כקניינו הפרטי, כעבד או כחפץ שהבעל רשאי לעשות בו ככל העולה על רוחו, בלי להתנגש עם החוק.

הזה האי הבלתי־תלוי האחרון שנותר מממלכת הנורמאנים הגדולה. צוזה עולמת בו הגברת סיביל האתאוויי, בת 89, המקורבת לכתר הבריטי אך מעדיפה להתייחס אל „אבותיה הנורמאנים". בימים אלה נעתרה השליטה הישישה להתנונית של גברת כבודה מתושבי האי, הנודדה לעתיד ארבע בנותיה העומדות להינשא. האם רוצה לדעת מה גורל צפוי לבנותיה מידי בעליהן והאם יש לאשה גם זכויות כלשהן, או חובות בלבד. השליטה הסכימה להטיל על „ועדה פארלמנטארית" לבדוק את העניין ולהמליץ בפניה אם אכן יש להעניק לנשים גם זכויות כלשהן. אחת מזכויות הבעל היא להכות את אשתו על „אי צייות".

לפי כל הסימנים יישאר מצב האשה באי סארק כפי שהיה מאז ימי קדם. אפילו ייתנו לאשה זכויות כלשהן. ככל שהכבוד ברכוש ושמר עבדה מחוץ לביתה, על כל פנים לא יוותר הבעל על „זכותו לאלף את המורדת".

גל חום בלתי־רגיל פוקד הקיץ את גרמניה· חובבי השמש נהנים, אמנם, מזיווה — אך הדגים בנהרות ובנחלים מתים בהמוניהם מחוסר חמצן· בתמונה: חיילים אוספים אלפי דגים מתים מנהר מוזל — אחד מפלגי הריין — שישמשו להזנת חיות בגני־החיות בסביבה

הדור השלישי של רדיקאליזם יהודי באמריקה (א׳)

הרצון „להשתייך"

מאת הנרי ל. פיינגולד

המחבר הוא פרופסור להיסטוריה בקולג' על־שם ברנארד ברוך שבאוניברסיטת העיר ניו־יורק. הדברים כאן הם תמצית מסה שפורסמה ב„מידסטרים", כתב־עת עיוני שמוציא הקונגרס האמריקאי־היהודי.

אומרים לנו, כי השמאל החדש מתקפל והולך. כך ששעה זו, בטרם יעלה דור חדש של רדיקלים יהודים על הבימה, יפה אולי לסכם סיכומים ולהוסיף פעם נוספת על מקורות הרדיקליזם היהודי באמריקה.

יצחק דויטשר ראוי ודאי להחשב כעין „אבטיפוס" של הראדיקל היהודי באירופה. האיש עצמו מסביבה רבנית, הגיע למפלגה הקומוניסטית של פולין וסיים בדבקות טרוצקיסטית בנוסח הומאניסטי. פרסם קודם מותו בקיץ 1967 ספר קטן, שבו בחן את היהדות שנטש בנעוריו ודימה לגלות את הסיבות, שיהודים ראדיקאליים כמותו נטשוה. דויטשר סבר, כי קו אופייני להיסטוריה היהודית הוא פרישתם ממנה של יהודים כמותו, „היהודי הלא־יהודי" (כשמו של הספר הנזכר). מכוח תולדותיה של האמאנציפאציה היהודית טען דויטשר, פורשים מן המסגרת הגטו. היהודי כל אלה שנתולגו „די קצורך בשביל לחוש בצורך להתלגר עם הסביבה, שבה התגוללו חייהם... מזרח־אירופה לא הביא התרגיל ל„התחברות" אוטומטית. הראדיקאל היהודי נשאר תקוע בשולי החברה הגויית. אבל מעמד זה היה לו נקודת־תצפית מצויינת לראות את החברה האירופית כמות שהיא, ומכאן התפתחו החזות המיוחדת והכושר האנאליטי המיוחד שאיפיינו ראדיקלים יהודים רבים כל כך.

אבל גם הראדיקל רוצה „להשתייך", כך שמעמדו בשולי החברה היה לא־נוח ביותר, ומכאן — כך טען דויטשר — נמשך האיש לאנארכיזם, לסוציאליזם, לקומוניזם, אפילו לדמוקרטיה בורגנית, משום שבדרך זו ניתן לו פיצוי על נזילותו את היהדות המסתגרת ואת דרישותיה המפורשות מן היהודי. הראדיקאל חשב עצמו קודם כל לאדם ואחר־כך ליהודי, ואת הגיון התנהגותו שלו עצמו ייחס גם לרוסים, לפולנים, לגרמנים וכדומה — כלומר, הוא ציפה, כי גם בני קבוצות אתניות אחרות יראו עצמם קודם־כל כאנשים, ואחר־כך כרוסים, כפולנים וכו׳. כל האידיאולוגיה שראדיקלים יהודים היו לה לפה היתה מכוונת לעודד גויים ללכת בדרך שהלכו הם, ובדמיון עצמם ראו את לידתו של עולם אוניברסאליסטי.

אין המשל חופף לגמרי את הנמשל

בזירה האמריקאית אפשר לגלות קצת קווי־אופי של האבטיפוס הזה של דויטשר. בק... למשל... אמרו לא־מכבר, כי היהודים אנשי השמאל החדש בארצות־הברית מבקשים בדרך דומה להתחבר עם האליטה הפרוטסטאנטית הראדיקלית. סימנים של נטיות כאלה גילו עוד במגמות יהודיות מן התקופה של המאבקים באמריקה לביטול העבדות. כללו של דבר, אם היתה הדרך שהובילה לסמיכה על־ידי הסתרת „המשמעות של שלילה עצמית באקט־ההתבוללות".

אלא שאין המשל של דויטשר חופף חפיפה גמורה את הנמשל של היהודי האמריקאי. קודם כל משום שליהודי האמריקאי היתה תמיד גישה הרבה יותר חפשית לחברה הכללית מן שהיתה ליהודי באירופה מלפני המלחמה. אדרבה — החברה האמריקאית היתה זקוקה בהלה מאוד להטמיע בתוכה את היהודי, ובמידה גדולה אף עשתה זאת. גם אין לומר, שיהודיותו עמדה למכשול בדרכו של היהודי הצעיר. יותר על כן, בעשור האחרון נעשה „להיות יהודי" בגדר דבר שבאופנה. מתרבה שיעור נישואי־התערובת. והרומן שגיבורו יהודי מקובל מאוד בספרות האמריקאית.

אבל אפילו לא היו פועלים כל הגורמים האלה, היינו עוד בשאלה השאלה, מה היא היהדיות, שממנה מבקש הראדיקל לברוח? בתוכן חייו לא נשאר מבבר כמעט סימן יהודי. גם אי־אפשר כלל לומר, שהוא בסוג היהודים השונאים את עצמם — בעצם מהותו אין לו כלל מה לשנוא. לכל המרובה הוא אדיש למוצאו, ואם הוא אנטי־ציוני, הרי זו תוצאה מן האידיאולוגיה שאימץ לעצמו, ולא אנטיתיזה לעבר שלו עצמו. הווי אומר, לראדיקליזם היהודי באמריקה יש תכונות אופייניות לו, שאינן עולות בקנה אחד עם התיאוריה של דויטשר.

דויטשר לא היה, אגב, יחיד מבחינת הלך־מחשבות זה. זיגמונד פרויד וליאון בלום (ורבים אחרים) חשבו, כי נטיותיהם הראדיקליות של יהודים צומחות מכושר אנאליטי מפותח המאפשר ליהודי לראות ראייה מעמיקה יותר את העשה בסביבה, ועל כך נוספות המגמות הטבועות ביהדות לעתיד לבוא באחרית־הימים, בימות־המשיח, ומכאן שואבים יהודים מסר ימים את הדחף לעשות לתיקונו של עולם. אבל גישה כזאת אינה עולה בקנה אחד עם צפייתה של הסביבה האמריקאית, שהיהודי יוצר מצ בתוכה ושלפי עקרונות־היסוד שלה אין הוא צריך כלל להרגיש עצמו זר לסביבה יותר מבני עמים אחרים, אמריקאים כמוצא אירי, איטלקי ועוד. ביחוד כי היהודי הצעיר המבוצע איבד את זיקתו לחזון הנבואי של היהדות ההיסטורית. הווי אומר, צריך לחפש את מקורות הראדיקליזם היהודי לא במתחים שבבשילה הסביבה הבלתי־קלטנית, אלא דווקא בקלות, שבה יכול יהודי להיבלע בחברה הכללית.

ראשית צריך לקבוע את העובדה, שהראדיקאל היהודי באמריקה הוא קודם־כל אמריקאי, דאגותיו הן דאגות המציאות האמריקאית, סגנונו הוא סגנון אמריקאי, ובעיותיו הן בעיותיה של אמריקה. ראיות לכך ולמגמות המשתמעות מכאן אפשר לגלות עוד בתנועות ליברליות אמריקאיות כאבכע המאה הקודמת. ליהודים ספרדיים או גרמנים כבעם שלא השתתפו בהן; אדרבה, יחסם לתנועה נגד העבדות, למשל, היה לא־אידיאלי ביהודי. יחס זה נשתנה אך בסוף המאה התשע־עשרה, עם גידול הגירה היהודית ממזרח־אירופה. רק אז אמנם גם צצו הטיפוסים הראשונים של ראדיקליזם אמריקאי יהודי.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 2987/73

בענין: עזבון המנוח דוד רדזין, הידוע גם בשם אברהם דוד רוסקין ז״ל, שנפטר ביום 1.12.43 בארה״ב.

ובענין: הרמן אדגר רוסקין, מארה״ב ע״י ב״כ עו״ד ה. ב... עם מרחוב מונטיפיורי 24 ת״א.

המבקש

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ״ל, והנני מזמין בזה כל אדם הרוצה שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח, והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזת המבקש, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כמבוקש בעניין.

דוד דקל, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

משפטי תנועה — עניין של מזל

מאת דוד קרניאלי

מאמר בשם זה (ללא סימן השאלה) מאת אברהם קושניר נתפרסם ב„דבר" (13.6.73). הוא התייחס למחקר שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים על־ידי המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע״ש הארי סאקר. עורכיו של אותו מחקר, ד״ר ד. בייץ וד. שניט, בדקו את מדיניות הענישה של בתי־המשפט לתעבורה, וקבעו מימצאים. נראה לי, כי במאמרו של קושניר, כמו במחקר האמור, נגרם עוול למערכת המשפטית בכללה, ולשופטי התעבורה בפרט.

אקדים ואומר כי אותו מחקר לא הגיע לידי עד עתה, ואין אני סומך אלא על מאמרו של א. קושניר ובמילא עשוי אני להיכשל באי־דיוקים המובאים מכלי שני, אך חזקה על כותב המאמר שציטט דברים כהווייתם, וודאי הבין את מימצאי־המחקר כראוי וידע לסוף כוונתם.

מימצאי המחקר ומסקנות המאמר הם לכאורה אובייקטיביים, כי אינם מדברים אלא במספרים בלבד. אולם הסקת מסקנות אלו והצבעה על אותם מימצאים, בלא הבנת הרקע והמצב הכלליים והשיקולים שמסביבם — גורמים כי אמור עוולות לשופטי התעבורה, שבהם עוסקים המחקר והמאמר; מי שאין לו לנגד עיניו אלא אותם מסקנות וממצאים עשוי ללא ספק להזדעזע ולהיפגע קשות מן המצב הקיים, כביכול. חבל איפוא, שהמחקר, בטרם יתפרסם ברבים, לא הובא לפני הנוגעים בדבר, למען יתנו את הערותיהם והארותיהם. כן משגה הוא, לדעתי, שבעריכת אותו מחקר לא שותף גם שופט תעבורה, או מי שמצוי ממש בבעיות מסוג זה במיוחד.

הקורא המעיין במחקר עשוי להיתפס לדעה, כי זהו המצב במשפטי התעבורה דווקא, כי גובה העונשים שונה משופט לשופט, כי שונה הוא ממקום למקום, כי יש סטיות מעונשי מינימום, כי אין מתחשבים די בהרשעות קודמות, כי אין התביעה טוענת לחומרת העונשים כהלכה, וכיוצא באלה כל הדברים שפורטו שם, ולא היא. אין לי ספק שאם נכונים הדברים לגבי משפטי תעבורה (ועל כך עוד אעמוד בהמשך הדברים), באותה מידה נכונים הם לגבי עבירות רבות שבהן עוסקים בתי־המשפט העירוניים. כמו פתיחת עסקים שלא בשעות המותרות, ניקוי חצרות, עבירות תברואה וכו׳, ואפילו לגבי עונשות רבים בבתי־משפט השלום הרגילים. הפגמים, אם הם קיימים, נובעים בעיקר מריבויים של המשפטים ומהמספר הרב מאוד של העבירות, שבגלל ריבוין אזרחים רבים אינם מושיבים אותן, וחלק גדול עובר אותן בידיעה ברורה כי הן עונש מגיע ויגיע. לבוא ולפרסם מחקר כזה, הרי זה לבוא ולומר כי פגמים אלה, אם הם קיימים, קיימים דווקא אצל שופטי התעבורה, שכן לא נאמר דבר על אותם משפטים רבים אחרים שהזכרתי לעיל.

חלק גדול מעבירות התנועה הוא ברירת־קנס, כשם שיש עבירות של ברירת־קנס גם בסוגים אחרים של עבירות, אולם בעבירות התעבורה הן רבות, ורבים הם ה„נבגבים" כוכן. כשאדם מקבל הודעה כי עבר עבירה שהיא ברירת־קנס, הברירה בידו: לשלם את הקנס הנקוב שם, או לא לשלם. רצה — משלם את הקנס הנקוב שם. באמצעות הדואר, הוא נפטר כליל מן המשפט, והדבר לא יובא כלל לפני השופט. ואולי אפילו לא יירשם בגליון ההרשעות הקודמות שלו. אם אין האדם משלם את ברירת הקנס במועד הנקוב שם, הוא מוזמן לבית־משפט לפני שופט. ואין אני מתייחס בשלב זה לאותם מקרים, שבהם רואה האזרח את עצמו נפגע והוא סבור כי אין הוא אשם כלל בעבירה המיוחסת לו. במקרים כאלה זכותו, ואולי אף חובתו, לבוא ולנהל את המשפט עד תומו, להכות או לזכות. בהכהון אני לכל אותם אלפי, עשרות אלפי, ואולי מאות אלפי מקרים, שבהם לא שילם האזרח את ברירת הקנס, ולאחר מכן גם לא הופיע למשפט, ומשום כך נשפט בהיעדרו, בלא שיכחן את טענותיו כלל.

השופט אינו אלא אדם; יש לו נסיון ויש לו ידע מסויים. אך כשם שקיים „הגורם האנושי" בנהיגה, כך אף קיים „הגורם האנושי" בשפיטה. מה פלא ששופט אחד מתייחס בחומרה יתירה לעבירת עקיפה וסימנה, למשל, ושופט אחר מתייחס לאותן עבירות בחומרה עוד יותר גדולה, או בפחות חומרה. ידועה המחלוקת בין אנשי המקצוע, שחלקם סוברים כי כוחו ההרתעתי של עונש איננו עלול להשפיע על תאונות הדרכים, ויש הטוענים שבחומרה גדולה היא גורם קובע ומכריע בהפחתת תאונות הדרכים. אף שופטים שונים סוברים כך או אחרת. יש שופט הנוכל לקנוס בגד כל קפיצ מיותר ב־5 לירות, ויש הנוכל לקנוס ב־20 לירות. השופט בהנך כבר הוא יושב, ד השופטים כולם גם אם חתך מסויים של הדעות שבאוכלוסיה. איני יודע אם רע בכך. לא ברור אם טוב הדבר תמיד שידע האדם בדיוק לאיזה עונש הוא צפוי. לדאבונו הרב עושים רבים את החשבון הפשוט שכדאי להם לחנות על המדרכה, להפריע לתנועה ולשלם 10 לירות, או 20 לירות, ולוותר על חיפוש מקום חניה. גם בעבירות חמורות יותר המצב הוא לעתים דומה.

ראיית השופט את העבירה הנ״ל, כוונה היא אחד השיקולים העיקריים בהתן העונש בנהיגה. שאילו לא כן היה, באות בקום לוותר כליל על גזרת העונש ולהסתפק ב„טיעונים אובייקטיביים" ולמצבים בלבד. נכון הוא שיש שופטים הגוזרים פי שלושה כברירת הקנס (כמוב, בהעדר הנאשם) ויש כאלה הגוזרים פי שניים או פי ארבעה; נכון שהדבר תלוי בשופט — אם מחמיר הוא או מקל, אם סבור הוא שבעונשים ניתן להרתיע את העבריינים או להקטין את מספר התאונות בדרכים, אם לאו. הדברים מתייחסים אף לעבירות בסוגים ובפיכים שונים.

זה לגבי עבירות הנדונות בהיעדר הנאשמים. אשר לעבירות הנידונות בנוכחות הנאשמים, הרי הנאשמים טוענים את טענותיהם; יש הטוען כי היה חולה, יש הטוען כי הוא מפרנס משפחה ענפה, כי הוא מתפרנס מנהיגה, כי יש לו ותק עצום בנהיגה ועוד טענות רבות. השופט רואה את הנאשם מתרשם הימנו, וגוזר את העונש לפי שיקוליו השונים. המחקר כנראה מדבר בעיקר בעבירות שנדונות בהיעדר הנאשמים.

אם אין התביעה מגישה את גליון ההרשעות הקודמות, אין היא יכולה לבוא לשופטים בטרוניה בדין זה. אין כל ספק, שכל השופטים כולם מתייחסים היטב להרשעות קודמות של נאשם ובהתאם לכך מגדילים את העונש, בתנאי שהתביעה מגישה את הגליון.

אחת הטענות הקשות במאמר, וכנראה במחקר, היא, כי „מידת העונש הצפויה לעבריין תנועה תלויה במידה רבה לפני איזה שופט יובא עניינו..." ומכאן: „הנהגים עושים חישובים מיהו השופט ומהי עמדתו לגבי שאלת הופעתם לפניו". אף טענה זו עומדת על כרעי תרנגולת, שכן לא תמיד ניתן לחשב מיהו השופט; בתל־אביב, למשל, ישנם כשבעה שופטי תעבורה וגם בערי השדה יש לעתים יותר משופט תעבורה אחד. אם יותר משופט אחד דן בעניני תעבורה, הללו עשויים להתחלף ביניהם. על כל פנים רחוק הדבר עד מאוד מודאות כלשהי, ולחשב ממש בוודאי שלא ניתן.

הטענה כי „בשיעור ניכר למדי קובעים בתי־המשפט עונש הנמוך מעונש המינימום הקבוע בחוק" מתייחסת, כך אני מבין, למקרים שבהם רשאי בית־המשפט לעשות כן, אלא שהוא חייב לנמק זאת... „ולא תמיד נומקה הסטיה מעונש המינימום, דבר המנוגד לחוק". קושניר מביא במאמרו כדוגמה את עונשי המינימום המוטלים בתאונה קטלנית, לפי סעיף 218 לפקודת החוק הפלילי. מסכת סעיף 218 היא פרשה בפני עצמה. הרי העונשים המוטלים לגביה צריכים לא אחת ליבון ובירור, כדי להעמיד דברים על דיוקם רצוי לציין, שמשפטים אלה של תאונות קטלניות נתונים לא דווקא בידי שופטי תעבורה, ונדונים לפעמים בבתי־המשפט המחוזיים, אם לא למעלה מזה, לפני שופטים של בית־משפט שלום.

כללית אוכל לומר, שבעבירה שישנה „סטיה" מעונשי המינימום, אין ספק שלגופם נשקלים הדברים היטב; בהתחשב בנימוקים המורים, אלא שאפשר שלא תמיד נרשמים הדברים כראוי וכהלכה. ואם כן הדבר — ויש לתקן זאת — שורש הרע הוא, שוב, בעומס הרב ובמספר הרב של המשפטים המוגשים. אפשר שהפתרון הוא — מינוי שופטים נוספים ועל־ידי כך הקלת העומס הזה.

אשר לעונשים בגין עבירות על סעיף 218, שהמחבר כדוגמה לסטיה מעונשי המינימום, הרי בראש וראשונה קיימת ערכאת ערעור, ואין ספק שבמקרים כאלה מעוררת התביעה על קולת העונש, ואם הדבר טעון תיקון — הוא מוצא את תיקונו. ושנית, השופט מביא בחשבון את כל מסיבות המקרה, ואת מסיבותיו האישיות של הנאשם, וגוזר את העונש לפי מיטב הכרתו ומצפונו, וביחוד בעבירות אלה של תאונות קטלניות. קשה להסביר לאנשים מן הצד, שלא שמעו את שני הצדדים ולא שקלו במאזנים את הנימוקים לכאן ולכאן, את מידת העונש שהוטל, אפילו היתה סטיה מעונש המינימום לכיוון של קולא. האיש מן הצד אינו רואה אלא את תוצאת המקרה: מותו של אדם, ולדעתו יש לפסול לאותו נהג את הרשיון לצמיתות, ויש לאסרו בפועל לתקופת זמן ממושכת. ברור לי, שפני הדברים היו אחרים, אם היה אותו עומד מן הצד השני של המתרס, כלומר — אם היה הוא נאשם ומורשע בעבירה כזאת, או אם היה מורשע מישהו קרוב לו מבני משפחתו, בנו או אביו, למשל. יתרונו של השופט, שהוא שומע ושוקל את שני הצדדים ומשתדל להיות אובייקטיבי בהתאם למסיבות כולן. מסיבות המקרה כפי שהן עולות לפני השופט היושב בדין, עלולות לעתים קרובות מאוד לפי גירסת הנאשם.

שכן לדאבוננו, בדרך כלל, אין לפני השופט עדותו של הקרבן הנפטר, הקיימת ברגיל במשפטי תאונות אחרות. השופט חייב להביא בחשבון את רשלנותו של הקרבן, אם הנפגע שותף ברשלנות כזאת. אפשר שאף על פי שהנאשם נמצא אשם, הרי האשם העיקרי הוא הולך־הרגל דווקא. אם המצב הוא האמור; יתרה מזו רק צודק אם העונש שיינתן יהא בהתאם למידת האשמה של הנאשם, ולא לפי תוצאת המקרה, שלנאשם אולי לא היה בה חלק כמעט. אין פלא איפוא, שקיימים מקרים רבים, דווקא בעבירות אלה של תאונות קטלניות, שיש בהם מקום לסטיות מעונשי המינימום. אלא שנכון הוא כי יש לנמק זאת כדבעי, ולהסביר זאת כראוי.

כאמור, נראה לי שהרקע הכללי לא הובהר כהלכה במחקר ובמאמר, ועל כן נעשה עוול לשופטי התעבורה. ראינו, שיש פנים לכאן ולכאן גם במסקנות ובמימצאים. האם באמת משפטי התנועה, דווקא הנדונים בבית־המשפט לתעבורה, עניין של מזל הם? מזל הוא אם נתפס בכלל הנהג העבריין אם לאו, מזל הוא אם הובא הנאשם לדין על עבירה מסויימת או על עבירה אחרת; הרבה בחיים הוא עניין של „מזל". וכבר אמרו חכמינו: „הכל תלוי במזל — אפילו ספר תורה שבהיכל".

הלוח החדש דבר

עיריית תל־אביב—יפו
האגף לתרבות, לנוער ולספורט

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
המחלקה להדרכה ולכח אדם

המדרשה למדריכי נוער ממשיכה ברישום מועמדים

לשנת הלימודים השלישית

מתקבלים: א. בעלי השכלה תיכונית. ב. במקרים מיוחדים: מסיימי 11 שנות לימוד בעלי נסיון בהדרכה.
משך הלימודים: 16 חודשים. (30 שעות שבועיות — לימודי בוקר).
מלגות: תינתנה לתלמידים המצטיינים ע״י משרד החינוך והתרבות.
עבודה בשכר: בתקופת הלימודים יועסקו התלמידים בעבודה חלקית בשכר.
הסמכה: לבוגרי המדרשה אשר יעמדו בכל הבחינות המחייבות, יוענק תואר „מדריך מוסמך", אם השכלתם היא בגרות חלקית (3 בחינות) לפחות. משכורתו של מדריך מוסמך שווה לזו של מורה מוסמך.
רישום ופרטים: מדרשה למדריכי נוער — רח׳ הסטמן 6 תל־אביב (מול בית מפעל הפיס, על־יד הקריה) בשעות 8—12 לפנה״צ טל. 255345.

עיריית רמת־גן

מיכרז מס׳ 28/73
להתקנת חימום בגז במוסדות החינוך

עיריית רמת־גן מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה הנ״ל.

המסמכים והפרטים, תנאי המיכרז וטפסי ההצעות המיוחדים אפשר להשיג במחלקת החינוך העירונית, ברח׳ המעגל 26, ר״ג, בשעות העבודה הרגילות.

כל המעוניין להשתתף במיכרז זה, יגיש לעיריה הצעת מחיר ב־2 עותקים על גבי הטפסים שיימסרו לו. ההצעה תוגש במעטפה סגורה והיא תוכנס לתיבת ההצעות במזכירות העיריה, חדר 31, בבנין העיריה, רח׳ ביאליק 35, עד ליום שלישי — ב׳ באב תשל״ג — 31.7.73 שעה 12.00 בצהריים.

על המעטפה יש לציין: „הצעות להתקנת חימום בגז במוסדות חינוך".

על מגישי ההצעות לצרף ערבות מתאימה במזומנים או ערבות בנקאית בשעור של 5% מהיקף הצעתו לתקופה של 3 חדשים. את הערבות יש להכניס לתוך מעטפה נפרדת, שתצורף במעטפה נוספת להצעה, ועליה לציין: „ערבות למיכרז מס׳ 28/73".

כערבויות כשירות תחשבנה:
א. הפקדת מזומנים בקופת העיריה
ב. ערבות בנקאית מבנק מוכר
ג. המחאה בנקאית מבנק מוכר
ד. התחייבות כספית של עיריית רמת־גן
ה. מכתב לשעבוד כספים בגזברות העיריה, מאושר ע״י גזבר העיריה.

את ההצעות יש להגיש בהתאם לתנאי המיכרז, וכל שינוי עלול לגרום לביטולה.

בעת הדיון בהצעה תתחשב העיריה ביכולתו הכספית של המבקש ובכשרו לבצע את העבודה, כפי שהוכח בחוץ מעבודותיו הקודמות וכן בוותקו ובנסיונו בעבודות דומות.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה שהיא.

ד״ר ישראל פלד, ראש העיר

רשות ניקוז אבטח - שקמה

ד.נ. חוף אשקלון, טל׳ 051-2227/8

חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות תשי״ח — 1957
הודעה על הפקדת תכנית ניקוז

רשות הניקוז אבטח שקמה מודיעה כי הוכנה תכנית להסדר נחל גוויעם קטע ארך לאורך 1750 מ׳ מק״מ 0.00 עד ק״מ [illegible] בגושים 1892, 1890, 1871, 1870, 1869.

התכנית מופקדת במשרדי רשות ניקוז אבטח שקמה ובמשרדי המועצה האזורית שער־הנגב.

כל המעונין בקרקע, בנין או נכסים אחרים העשויים להפגע ע״י התכנית שהוגשה רשאי להגיש התנגדות לרשות הניקוז תוך שלושים יום מפרסום הודעה זו. הכתובת: רשות ניקוז אבטח שקמה ד.נ. חוף אשקלון.

יהודה רוטשילד — יו״ר

המועצה המקומית אפקים

ת. ד. 1 טלפון 93171 אפקים

מכרז פומבי מס׳ [illegible]

המועצה המקומית אפקים מזמינה הצעות מקבלנים לביצוע פתוח ליד בית הנוער ברח׳ יהודה הלוי באפקים.

את מסמכי המכרז הכוללים הבקשה, מפרט טכני, כתב כמויות ותנאים כלליים אפשר לקבל במזכירות המועצה תמורת — 30 ל״י שלא יוחזרו.

על המציע לצרף ערבות שתתקבל ע״י גזבר המועצה במזומן מערך ההצעה לתקופה של 60 יום.

על ההצעות להגיע למשרדי המועצה (תיבת המכרזים) לא יאוחר מיום שלישי, ב׳ אב תשל״ג (31.7.73) בשעה 12.00.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא ורשאית לבצע את העבודה בחלקה.

יחיאל בנטוב — ראש המועצה

אפקים — 9.7.73

המועצה המקומית הוד־השרון

מכרז מס׳ 144/73
לשיפוץ והרחבת כבישים

אנו מכריזים בזה על קבלת הצעות מקבלנים לשיפוץ והרחבת כבישים [illegible].

פרטים טכניים אפשר לקבל במזכירות המועצה בשעות הקבלה הרגילות.

את ההצעות יש לשלשל במעטפות סגורות עם ציון מספר המכרז לתיבת המכרזים שבמשרדו של מזכיר המועצה תוך 14 יום ולא יאוחר מיום רביעי, 1.8.1973, שעה 12.00 בצהריים.

להצעות יש לצרף ערבות בנקאית אשר שוויה בשיעור 10% מסכום ההצעה.

תנאי תשלום: 75% במזומנים עם התקדמות העבודה ואישורה על־ידי המהנדס, 25% אשראי לתקופה של 12 חודש מגמר העבודה.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

נורי אלישע
מ. מ. ראש המועצה

16.7.1973

המועצה האזורית חוף אשקלון

ד. נ. חוף אשקלון טל׳ 2271/8

מכרז 49/73
(לכבישים פנימיים במושב משען)

מוצע בזאת מכרז לסלילת כבישים פנימיים במושב משען לאורך 2000 מ׳ בערך.

תכניות, מפרטים ותנאי מכרז ניתן להשיג במשרדי המועצה האזורית חוף אשקלון בשעות העבודה הרגילות תמורת — 30 ל״י שלא יוחזרו. [illegible] 29.7.73 [illegible] בשעה 10 במשרדי המועצה.

הצעות בצרוף ערבות בנקאית של 5% יש להגיש לתיבת המכרזים של המועצה עד ליום 13.8.73, שעה 13.00.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל שהיא.

יהודה רוטשילד — ראש המועצה

מהו הדבר שהעניק לעם היהודי, הנעדר מסורת צבאית, כישורים צבאיים עזי רושם כל־כך?

מהו סוד גבורתם של חיילי ישראל?

בספרו „קשת לוחמים" מנפץ יגאל אלון את המיתוסים הקשורים בשאלות הללו. בפשטות ובבהירות הוא מגולל את ה„סוד" העומד מאחוריהם.

להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים

...ס על בת־שלמה, המושבה הוותיקה והנשכחת צילום: בוריס כרמי

...רים בארץ נכריה

...דני צדקוני

...ת עלייתו ואיקליטתו ב־ של קונסטנטין אלדווס, ...ל כומר יתמי ממרוקו — ...ישה עגומה בחולם. קונס־ ...שהוא סוחר בגמל אש־ ...יוד ומספר לי את בעייתו ...מת שאנו נפגשים, והדבר כבר חודשים מספר.

...תו של אלדווס היא שב־ ...למדי בעיר קולטת עולים ...ף ודווקא מזה חמש שנים ...ת רבים, הוא ואשתו סופיה, ...ם להוליך דירתם באהרית. ...שלמה, בייאושם הם מוכ־ ...ל שיבה לבצורה וירידה ...רץ אליה הגיעו לפני 13

...יים קשים גרים לישראל ...אך מנקודת מבטו של ...קפה ישראל לגרים. גר־ ...שהמצוקות שפקדו את ...וה, שעד לעלייתה ארצה ...ה בדירה נאה בשדרות ...שבמקנס, הן נחלת רבים ...ולים החדשים.

...ת. קונסטנטין סבור שמתי־ ...לו בשל היותו גר. אביו ...למרוקו מיוון. השתקע בה, ...לאיש אמיד ובעל אמצעים. ...לבנו שנולד באפריקה ...לא ראה את יוון — חי־נה טוב. קונסטנטין הפך לכתב העתון הצרפתי בשפה הצרפתית „פטי מרוקן", והצטרף לחברה הטובה בעירו. ב־1947 בהיותו בן 25 נשא לאשה את סופיה קבלי־רוס שאביה יווני ואמה בת ל־משפחה יהודית מרוקנית, שהת־נצרה בנעוריה.

הזוג נישא בצל הצלב. סופיה שעבדה כמזכירה גילתה את יה־דותה לאחר מכן אולי בשל ה־התעוררות הלאומית שפקדה את יהודי מרוקו הסכה לציונית גלי־הבת. בעלה נסחף אחריה, ובי־שנת 1960 התגייר. על יהדותה של המשפחה ע"פ חוקי התורה אז בהתאם להלכה אין עוררין. ושליחי מחלקת העליה היו נלהבים לצרף את משפחת הגרים החדשה לגל העולים ממרוקו.

„באו אצלי מהסוכנות" מספר העתונאי שהפך לסוחר, „ואמרו לי: עכשיו כשהתגיירת יהיה לך טוב אם תעלה לישראל". ואכן, המשפחה עלתה, ומאז באה ארצה היא מתגוררת בשיכון „אשטרום" — רובע העוני של העיר אשדוד.

„זה כמו ליפול מקומה השי־שית" אומרת סופיה, אשתו של קונסטנטין, שהוריה ניתקו עמה כל קשר מאז שהתגיירה.

„אשטרום", או רובע ג' כפי שהוא נקרא רשמית, הוא „סלאמס" אמיתי. זהו רובע של בתי קו־מות טרומיים מאוכלסים בצפי־פות, והוא מרוחק ממרכזה של העיר. למרות הרחובות הרחבים והמתוכננים הנזנחה בו רבה. ראות בשל הדירות הקטנות וה־ילדים הרבים המבלים ימים וער־בים ברחובות.

משפחת אלדווס מתגוררת ב־2 חדרים בבית מספר 2511/21. ה־משפחה שידעה בעבר סביבה חברתית אחרת לא הסתגלה ל־תנאי־החיים הנוכחיים.

הבן הבכור, קלוד, נסע לצרפת ללמוד אמנות, ויחד עמו יצא הבן השני, רוברט. הצעיר מישל מבקש ללכת אחריהם. והבנים מצ־צירים בהוריהם לרדת לצרפת ואילו האם מקוננת: „25 שנה עמלתי להקים משפחה יהודית. עכשיו הכל נהרס בשל דירה. דירה אחרת כדי שנוכל לחיות לא ביקשתי חנות או קפה, רק בשקט ובכדי שהבנים יהודי".

ולפי הקריטריונים לא מגיעה למשפחת אלדווס דירה אחרת, כי המבנן לא ירד לעומק בע־יותיו.

...יבוץ יוצא דופן

שנה לכפר הנשיא

...דוד שליו

...הנשיא הוא קיבוץ עם ...יוצא־דופן וקהל אתני מיו־ ...ייחוד נובע כנראה מהרכב ...שייסדו יוצאי־אנגליה דוקא, ...תנועת „הבונים" האחרים. ...ן אפשטיין, ממייסדי הקי־ ...מציין כי תכונה אופיינית ...הנשיא היא הרגישות לדי־ ...זן בחברה, ובמיסוד הקי־ ...„יש בכפר הנשיא שיטה ...ת הסמכויות והתפקידים בידי ...חברים ולא רק בידי מזי־ ...הקיבוץ", הוא אומר. „פי־ ...סמויות שכזה, מושפע מנוהל ...הציבוריים באנגליה. בה ...חברי גרעין המייסדים ...השלמה. פרט נוסף, המ־ ...ת לאופי האנגלי שלנו — ...חזק מצד חברות הקיבוץ ...ת ציבורית במזכירות, ב־ ...ובמוסדות אחרים של הקי־

...ול אבידור, שגם הוא מייך ...המייסדים, מציין כי כפר ...הוא הקיבוץ הראשון ש־ ...את שיטת הלינה העצמית ...המשכל, שבנה את המרכז ...ר־קהלתי בתנועה הקיבו־ ...פי מתכנת אנגלית. חברי ...הנשיא היו הראשונים ש־ ...היתר מהתנועה לעבור ...משותפת של הילדים ל־ ...משפחתית. דבר שנחשב אז ל„דריכה על קדושות מקודשים". „כן גם היו הראשונים שעמדו על הסיבוכות של הכסינה להנ"ל גם לגבי חברי קיבוץ.

כפר הנשיא הוא דו־לשוני... אך שלא כמו בכמה קיבוצים אנגלו־סכסים אחרים, השפה הרשמית היא השפה העברית ואילו אנגלית מדברים בעיקר בחוג המשפחה.

מייסדי הקיבוץ נמלטו בנעורי־הם ממערב־אירופה ומן המשטר הנאצי לאנגליה. שם הצטרפו ל־תנועת „הבונים" והקימו גרעין ובו 90 חברים, וגם עלו לארץ בשנת 1948 בעליה ב'. אחרי תקופה קצרה של הכשרה בכפר בלום, נשלחו החברים מתגבורת „בבאיות־בנתוניה". כמעט ללא ספק לכפר הערבי הנרוס למחצה מ נ ס ו ר ה כדי לעזור בהגישת הצבא הסורי שצמד לפלוש לארץ. הם הסתיקו לטעום טעמה של הפגזה סורית, ורק בתום הקרבות גילו כי הסרים הם קרקע מתאימה לחקלאות.

דבר זה דירבן אותם להתחיל מיד בפיתוח תעשיה. הם ייסדו את „תבונים" — בית חרושת ליציקות מתכות שהתפתח בקצב מהיר ועתה הוא אחד בן המפ־עלים החשובים בענף תעשיית ה־מתכת בארץ. בין המייסדים היו חברים אחדים שהתמחו באנגליה בהרשת מסוג זה ואין תימה כי שאפו לעסוק בשטח זה והצליחו.

לכפר הנשיא יש כיום מאה יחידות משק חקלאיות, המשתר־עות על שטח של 3600 דונם שמהם ענפי ההכנסה העיקריים הם מטעים, גידולי שדה, הדרים ומדגה.

כפר הנשיא מהווה מוקד משי־כה לנוער מארצות אנגלו־סכסיות המבקר בישראל. שבעים מתוך מאה חברי הגרעין הראשון נש־ארו במשק והם מהווים חוליה מקשרת בין דור הראשונים לבין הצעירים היהודים הבאים עתה מאנגליה והמחפשים קשר עם יש־ראל.

כפר הנשיא מקיים אולפני קיץ למאות בני נוער מאנגליה, בעי־קר חניכי תנועות נוער ובודדים, ולקיבוץ נצטרפו במרוצת השנים עשרות מבוגרי האולפנים. כיום יש בכפר הנשיא 220 חברים, 185 ילדים, 54 בנים בצה"ל ועש־רים הורי חברים. כפר הנשיא קלט במרוצת הזמן 30 חברים מאנגליה, 15 מארצות־הברית ועוד יחד נוסים.

עזיבת בנים כמעט ולא קיימת, אולי מכיוון שיש מה לעשות במשק — כמו חוגים לצילום, לציור, פיסול מלאכת מחשבת, ספורט ואפילו חוג לבריג'.

מטבריה ועד דיר אל־בלאח

מאת סופר „דבר"

ב־14 חפירות מבין אלה שייער־כו הקיץ בישראל נוטל חלק המ־כון לארכיאולוגיה של האוניבר־סיטה העברית בירושלים. מנהל המכון, יוסף אבירם, מסר לנו פר־טים על החפירות מטעם המכון רבל אלו שהוא נוטל בהן חלק.

● **החפירות ליד הר הבית**, המכונות „חפירות הכותל", בהנ־הלתו של פרופ' ב. מזר ועוזרו מאיר בן־דוב. החפירה נכנסה ל־שנתה השישית ונמשכת ללא הפ־סקה. משתתפים בממוצע 200 איש — פועלים, בנ"שים בשרות לאומי ומתנדבים. הסגל הקבוע של המשלחת מונה 25—30 איש. החפירה משותפת למכון ולחברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה. התקציב השנתי כמיליון וחצי לירות אשר מתכסה ממקורות רבים ושונים בארץ ובחו"ל. הח־פירה התפשטה על פני שטחים נרחבים במערב ובדרום והתוצ־אות מרשימות ביותר. בסוף הקיץ תיפתח תערוכת הממצאים מח־פירה זו במגדל דוד בירושלים. מתקבלים מתנדבים במשך כל השנה.

● **החפירות ברובע היהודי בירושלים** בהנהלתו של פרופ' נ. אביגד ולידו צוות מצומ־צם של ארכיאולוגים וסטודנטים. החפירות נמשכות למעלה מ־3 שנים בהפסקות. בסיועה של ה־חברה לשיקום הרובע היהודי ב־עיר העתיקה. החפירות ברובע ה־יהודי הן בעלי אופי מיוחד, כאשר השטחים העומדים לרשות המש־לחת מצומצמים ומתפנים בהדר־גה בצמוד לבניינים החדשים ה־מוקמים שם, בהתאם להחלטה ש־לא ייבנה שום בניין מבלי שהמש־לחת תבדוק את השטח מבחינה ארכיאולוגית. החפירה נערכת על ידי המכון לארכיאולוגיה, החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה ואגף העתיקות והמוזיאונים. ה־תקציב השנתי מסתכם ברבע מיל־יון לירות בקירוב לשנה.

● **חפירות תל קסילה**, החפירה, הגאת, שנערכה בראשית שנות החמישים חודשה לפני שנה בהנהלתו של עמיחי מזר, מבסיי־מי המכון לארכיאולוגיה של האו־ניברסיטה העברית. התוצאות של שנת 1972 היו מפתיעות כאשר נתגלה באתר מקדש פלשתי מיו־חד עם שפע של ממצאים ותגליות אחרות, אשר מחייבות להמשיך בחפירות גם בשנה זו. החפירות בתל קסילה ייערכו השנה בחודשים יולי ואוגוסט. החפירה מבוצעת על ידי המכון לארכיאולוגיה וה־חברה לחקירת ארץ־ישראל ועתי־קותיה בשיתוף עם מוזיאון הארץ. בחפירה עובדים בעיקר מתנדבים מחו"ל וסטודנטים מהאוניברסיטה העברית. תערוכת הממצאים של עונת 1972 תיפתח במוזיאון הארץ בקרוב.

● **חפירות ערד** — החפי־רות בתל ערד מתנהלות זו השנה השביעית בעיר הכנענית על ידי משלחת שבראשה עומדת פרופ' רות עמירן. גם השנה תיערך עונת חפירה באתר, בחודשים יולי ואוגוסט. החפירות נערכות על ידי המכון לארכיאולוגיה, החברה לח־קירת ארץ־ישראל ועתיקותיה, אגף העתיקות והמוזיאונים ומוז־און ישראל, במסגרת מפעלי מדבר יהודה, ובסיוע המועצה המקומית ערד.

● **חפירות טבריה** — ב־1 ביולי ש"ז מתחילות חפירות אר־כיאולוגיות בטבריה בהנהלתו של ד"ר גדעון פרסטר. מפעל החפירות בטבריה מתוכנן ל־3—4 שנים והוא יתרכז בשטח שבין בית ה־קברות לחמי טבריה. מימון המפ־על נעשה על ידי הממשלה, מינ־הל מקרקעי ישראל, חברת חמי טבריה ומוסדות אחרים והוקצב־כ־3 מיליון ל"י ל־3 שנים. בהפי־

ישן וחדש

רות ישתתפו פועלים מהאיזור ו־מתנדבים שונים. המשלחת מונה כ־15 איש. מטרת החפירה היא לחשוף את השרידים העתיקים ב־שטח הנ"ל ולפנות שטחים לצרכי פיתוח. החפירה נערכת מטעם אגף העתיקות והמוזיאונים. המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית והחברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה.

● **חפירות עכו** — ב־1 ל־אוגוסט תתחילה חפירות ארכיאו־לוגיות בתל עכו ותימשכנה כחו־שיים. החפירות תיערכנה מטעם אגף העתיקות והמוזיאונים, המו־כן ללימודים של אוניברסיטת ח־יפה המכון לארכיאולוגיה של ה־אוניברסיטה העברית. זהו פרויקט רב־שנתי שיעמוד בראשו ד"ר משה דותן ושיכלול חפירת התל וסביבתו הקרובה. חפירה ימית במוצא הנעמן ובנמל הקדום של עכו, בראש החפירה הימית יעמוד ד"ר א. לינדר. בעונה הראשונה תתרכז העבודה בעיקר בחתך בצד הדרומי של התל על מנת לקבוע את צומקן ואופיין של השכבות. החפירה בשטח של דונם במרכז התל ובדיקת הביצורים במורד ה־צפוני של התל. המשלחת הימית תערוך בדיקות באפיק הנעמן ומו־צאו לים וכן בדיקת הנמל הקדום ואיתור שברי ספינות בקרקעית הים. במימון המפעל משתתפים מפעלים שונים באיזור.

● **חפירה בתל מבורך** — בחודש ספטמבר תיערך חפירה לימודית בתל מבורך שליד חוף התנינים בראשותו של ד"ר אפרים שטרן. בתל הזה מצויים שרידים מהתקופה הפרסית הבדיקה ש־תיעשה תברר גם אם יש מקום לעריכת חפירות נוספות בשנים הבאות. בחפירה ישתתפו בעיקר סטודנטים מהמכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בסיוע מתנדבים. המשלחת תתאכסן בבית ספר שדה מעגן מיכאל.

● **חפירות תל שריעה** — העונה השניה של החפירות תיפ־תח ב־1 ביולי בראשותו של ד"ר אליעזר אורן ותימשך גם בחודש אוגוסט. החפירות האלו נערכות מטעם אוניברסיטת באר־שבע ב־שיתוף עם החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה ובפיקוחו וסיו־עו של המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית. העונה ה־ראשונה היתה מוצלחת מאוד ב־תוצאותיה ועשירה בממצאים. תל שריעה נמצא במרחק 14 ק"מ מ־באר־שבע וחשיפתו חשובה לגי־מוד האיזור הזה ואולי אף לזיהויו. החפירה מתוכננת לכמה שנים והיא המפעל הארכיאולוגי המרכזי של אוניברסיטת באר־שבע.

● **חפירות בהרודיון וב־ירידה ההרודיאנית** — הבדי־קות וחפירות הנסיון שנערכו על ידי המכון לארכיאולוגיה של האו־ניברסיטה העברית בשנת 1972 בראשותו של אהוד נצר ובשיתופו של ד"ר זאב ייבין ייר־שכו גם בחודשי הקיץ 1973. מט־רת הפירות אלה היא לעמוד על טיבם של המבנים ההרודיאניים מתוך דגש מיוחד על הארכיטק־טורה ההרודיאנית והשוואתה ל־חפירות השונות המטפלות בתי־קופה זו. חפירות אלו מתבצעות בעזרתו של הממשל הצבאי והן כלולות במסגרת חפירות הצלה.

● **חפירות עין ערוב** — המכון לארכיאולוגיה של האוני־ברסיטה העברית עומד לערוך חפירות הצלה במעיינות עין ערוב בחודש יולי בשיתוף עם בית ספר שדה בכפר עציון ובראשותו של יורם צפריר. מטרת חפירות אלו היא לחשוף את השרידים השוי־כים לתקופת מרד בר כוכבא הנמ־צאים בתהליך של שוד מתמיד מצד תושבי מחנות הפליטים ב־איזור. בעבודה ישתתפו בעיקר קבוצות נוער — חניכי בית ספר שדה וסטודנטים לארכיאולוגיה. אין ספק שצפויה תועלת מדעית ולאומית חינוכית מחפירה זו. בע־יות ההבטחה בידי הצבא.

עכו צילום: בוריס כרמי

● **חפירה בחלוצה** — חפירה לימודית נוספת תיערך ב־חודשים אוגוסט וספטמבר בחלו־צה בהנהלתם של פרופ' אברהם נגב ורנטה רוזנטל. מטרת הח־פירה לחשוף את השרידים הנב־טיים מהתקופה ההלניסטית באתר, כדי להשלים את ידיעותינו על תהליכי היישוב הנבטי בנגב. כהמ־שך להפירות שנערכו כבר בערים האחרות עבדה, ניצנה, שבטה ו־כורנוב. המשלחת מתאכסנת בקי־בוץ רביבים והחפירה ישתתפו סטודנטים לארכיאולוגיה בסיוע מתנדבים.

● **חפירות בדיר אל־בלאח** — בסוף הקיץ תיערך חפירה נוספת בדיר אל בלאח ש־ליד רפיח. עונת 1972 הביאה ל־תגליות וממצאים חשובים מהמ־אה הי"ג לפנה"ס. נחשפו ארונות מתים (אנתרופואידים) על כל הממצא העשיר בתוכם. לאור תו־צאות אלה הוחלט לצאת שוב לאתר החפירה תנוהל שוב על ידי ד"ר טרודה דותן ובעזרת הממשל הצבאי.

● רשות הגנים הלאומיים ב־יחד עם המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית מתכננים חפירה ארכיאולוגית בעלת היקף רחב בחלק הצפוני של קיסריה המיועד לפיתוח. חפירה מתוכנ־נת בראשותם של ד"ר ישראל לוין שבן בהם יתערך בחודש אוקטובר על מנת לעמוד על טיבו של ה־שטח ולצורך תכנון החפירות ל־שנים הבאות.

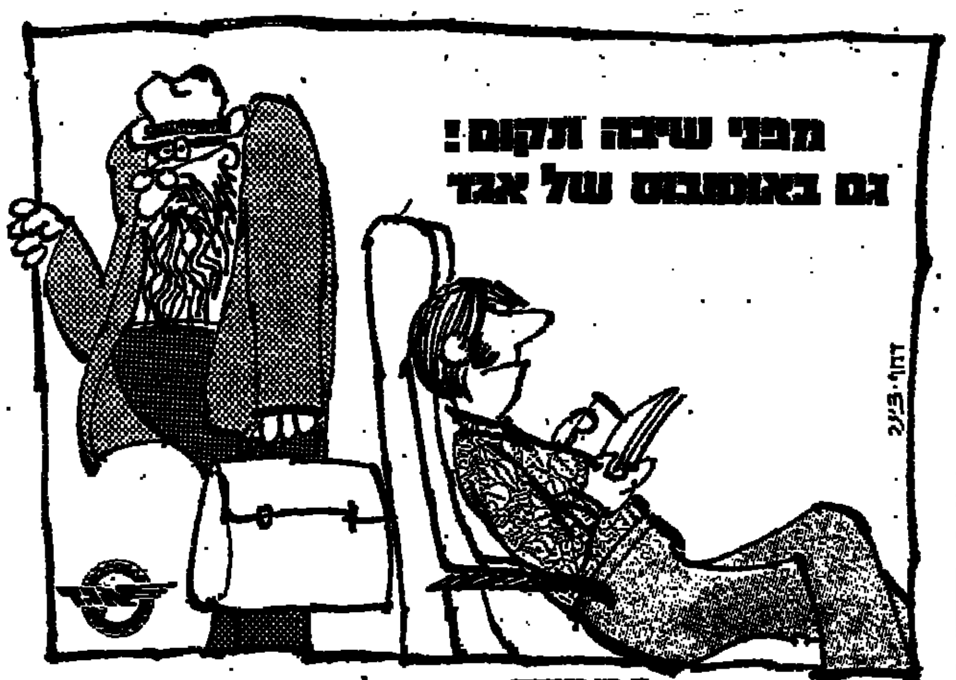

מפני שיבה תקום!
גם באוטובוס של אגד

אגד המחלקה ליחסי צבור

חגורת הבטיחות שהעניקה פרס!

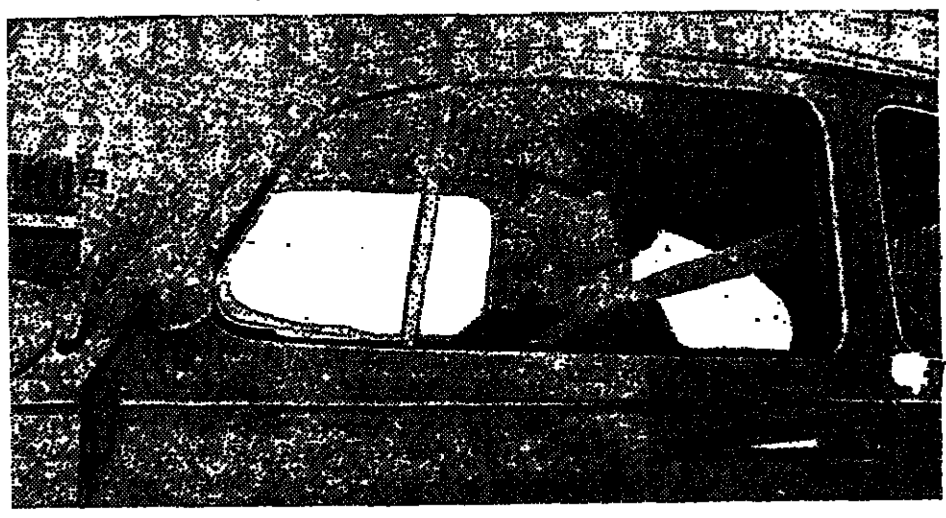

בעל רכב מס' 744־629 מתבקש להתקשר עם המועצה הלאומית למניעת תאונות טל. 415152 לקבלת הפרס: תלושי בנזין בסך —.100 ל"י מתנת חברת פז.

משקיפי התנועה של המועצה הלאומית למניעת תאונות מדווחים על נהגים החוגרים חגורת בטיחות, בכל רחבי הארץ.

בין הנהגים האלה מוגרלים פרסים מדי שבועיים.

להלן שמות 5 בעלי רכב שזכו בפרסים, תלושי בנזין בסך —.20 ל"י מתנת פ ז, חב' נפט בע"מ.

1. תמיר צבי, רחובות, שדרות בן ציון מס' מכונית 278451.
2. צילנגולד בת־שבע, בת־ים, רח' עדני 9 (רמת יוסף) מס' מכונית 233539.
3. קושמיר אפרים רמת גן רח' מלל 61, מס' מכונית 237927.
4. אליהו אהשיאה, חיפה, רח' הרקפות 18, מס' מכונית 64890.
5. זילברשטיין אילן, תל־אביב, רח' הוברמן 4, מס' מכונית 261778.

הפרסים יישלחו לזוכים לבתיהם.

מה שבטוח - חגורת בטיחות

המועצה הלאומית למניעת תאונות

אמא, משעמם לי!

את ודאי זוכרת את הטענה הזאת מן החופש הגדול שעבר...

אנו מציעים לך לחתום בשביל ילדיך על

"דבר־לילדים"

ולראות כיצד הם מבלים שעות ארוכות בקריאת החומר המרתק והחינוכי, המיועד לבני גילם.

החותם ומשלם לשנה מראש מקבל את „דבר לילדים" מעתה ועד שנת תשל"ד ונוסף לזה את ספר הפרס

„ישראל - 25 שנות מעש".

המוסיף 20 ל"י יקבל גלובוס פיזי־מדיני מואר

לכבוד
„דבר לילדים"
ת.ד. 199, תל־אביב.

רצוני לחתום על עתונכם בשביל בני/בתי. אני משלם את דמי החתימה לשנה מראש בסך 56 ל"י, ומבקש לקבל*

□ שי חינם את הספר „ישראל — 25 שנות מעש" (מחירו בחנות 17 ל"י)
□ גלובוס מואר (פיזי־מדיני) במחיר 20 ל"י בלבד (מחירו בחנות 42 ל"י)

הריני מצרף בזה צ'ק על סך . . . .
שם הילד . . . . שם המשפחה . . . .
תלמיד בית הספר . . . .
כתובת מדוייקת . . . .
חתימה . . . .

* סמן x במשבצת המתאימה

הארגז

רהיטי משרד של „הארגז" מצטיינים בעיצובם הפונקציונלי ובטיבם המעולה

הארגז
הראשון
במשאל הנושא
לבחירת
רהיטי משרד
ממתכת
מוכרים שנים רבות

בתמונה: שולחן כתיבה. ארון הנהלת חשבונות עם מגלה. תיקיה עם 4 מגירות על מסילות טלסקופיות וכוכל* —כורסת משכבת המותה לכל צורך.

מוצרי „הארגז" ניתן להשיג אצל
ירושלים
המשביר המרכזי. מכשירי כתיבה. רח' יפו 236
וילשטיין. רח' יפו 30
תל־אביב
המשביר המרכזי. מכשירי כתיבה.
גבורי ישראל 76
אציל כדור. רח' קרליבך 15
הסדרן, מטלון 58
לאומן. נחלת בנימין 52
מרום. קרליבך 10
נחמיאס יצחק. רח' מקוה ישראל 22
ספעיל. נחלת בנימין 57
פוילוב. נחלת בנימין 58
פויכטוונגר, אחד העם 24
קרביץ. רח' הרצל 61, החשמונאים 105
פריקו. רח' הרצל 13
חיפה
המשביר המרכזי. מכשירי כתיבה. שער פלמ"ר 2
לח, רח' הבנקים 3
לקבורניק את מאוב. דרך העצמאות 55
דין וון, דרך העצמאות 61
עפולה - ברס. רח' ירושלים 11
נתניה - הסדרן. רח' סמולנסקי 2
פתח־תקוה - אחים הסבודנר. רח' פינסקר 21
רעננה - לודאו. רח' אחוזה 106
ראשל"צ - לבידור. רח' רוטשילד 61
רחובות - וולניק. רח' הרצל 164
אשדוד - סובניות דרום. ת.ד. 74
באר־שבע
המשביר המרכזי. מכשירי כתיבה.
מרכז מסחרי חדש
שרות משרדי לנגב. רח' הדסה 72
דימונה - בק ברוורד. דימונה
אילת בית"ס הכהן. אילת

מדע וטכניקה

כוכב־שביט חדש יחצה מסלול כדור הארץ ב־26 בנובמבר השנה

אורו גדול פי 50 מזה שפקד את שמי כדור הארץ בשנת 1910

ד"ר לובוש קוהוטק, אסטרונום ממצפה הכוכבים של אוניברסיטת המבורג, גילה בין גרמי השמים כוכב שביט חדש אי שם בין קבוצות הכוכבים סיריוס („הכלב הגדול") ורגולוס („אריה"). מתוך הנתונים שנרשמו במצפה של המבורג ועובדו במחשב האלקטרוני של מצפה הכוכבים האסטרופיזי במדינת מאסאצ'וסטס, ארה"ב, מסתבר, כי כוכב השביט מתקרב

ד"ר לובוש קוהוטק

במהירות של 19 ק"מ בשניה אל מרכז מערכת השמש שלנו. החישובים מראים כי כוכב השביט יחצה את מסלול כדור הארץ ב־26 בנובמבר השנה ובאותו יום יהיה המרחק בינו ובין כדור הארץ כ־220 מיליוני ק"מ.

במכון הסמיתסוני באשינגטון סבורים כי עוצמת האור של כוכב השביט „קוהוטק" חזקה פי 50 מזו של כוכב השביט שפקד את שמי כדור הארץ בשנת 1910.

ד"ר קוהוטק אומד את קוטר ה„גרעין" של הכוכב ב־24 ק"מ (פי חמישה מקוטרו של כוכב־שביט „בנט" שפקד אותנו בשנת 1970). בעזרת האנטנה הפרבולית האדירה (100 מטר) מקווים קוהוטק ואנשי צוותו לרשום את המתרחש בתוך הכוכב.

בראשית המאה הזאת נחשבו כוכבי־שביט „נושא טוב" לסטודנטים ולאסטרונומים מתחילים השואפים להשתלם ב„מכניקת גרמי השמים". רק לאחר שגם אסטרופיסיקאים וכימאים החלו מתעניינים בכוכבי שביט, התגבשה תיאוריה חדשה המקובלת כיום על מרבית העוסקים בתחום מחקרי זה.

תיאוריה זו אומרת, כי „גרעיני" כוכבי־השביט הם העדות הקדומה ביותר מהתקופה בה נולדה מערכת השמש שלנו. ה„גרעין" מורכב מגושי חומר קפוא המכיל תרכובת מימן, אבק, סלעים, גאזים, אמוניאק, מיתאן וחומצת־פחמן.

קיימת סברה, כי מאות מיליוני גופים הקרויים „קדם־כוכבים" סובבים במסלול אי שם, הרחק מעבר ל„פלוטו" (סוכב־הלכת הרחוק מאוד ממערכת השמש). רק לעתים רחוקות סוטה קדם־כוכב כזה ממסלולו. סטיה כזו מתרחשת כפי הנראה בגלל כוח המשיכה של השמש. לאחר ש„פלש" בדרך כזה סטה מדרכו והתחמם בקרני השמש, נוצרת תופעה המכונה „קומא": ענן ענק של אבק כוכבי־שביט וחמרים גאזיים המקרינים אור (על פי ההשערה תורם אור זה 50 אחוז מעוצמת האור של כוכב השביט). ה„רוחות" וה„סערות" שעל פני השמש דוחקות את הענן ומשלחות אותו בכיוון הפוך. כך נוצר זנבו של כוכב השביט. החומר שלו דליל

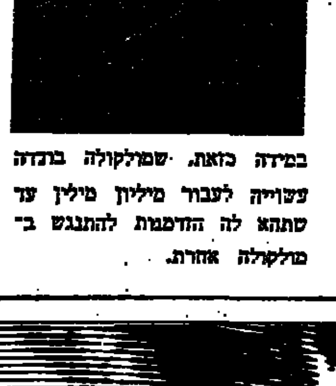

כוכב־שביט קוהוטק (בעיגול)
כוכב־שביט „בנט" של שנת 1970

במידה כזאת, שמולקולה בודדה עשויה לעבור מיליון מילין עד שתהא לה הזדמנות להתנגש במולקולה אחרת.

מן הראוי לציין, כי כל ההסברים המדעיים לא יכלו עד כה להפיג את הפחד ולעקור את האמונות התפלות המושרשות בתודעתם של עמים רבים: מאז ומתמיד ראו בני אדם את זנבות האש המופיעים בשמים כאותות המבשרים מלחמות, רעב, מגפות, תהפוכות.

גם סוכב השביט של ד"ר קוהוטק, שיפקוד את השמים שלנו חודש לפני חג המולד, ישרה במקומות רבים — ובפרט בארצות דרום אמריקה — אווירה של „קץ העולם".

חידושים והמצאות

מנוע חשמלי קטן ורב עוצמה

מנוע חשמלי מהסכני שנבחר קטן פי שלושה או פי ארבעה מהמנועים החשמליים הרגילים פותח בחברת מאטסושיטה היפאנית. במנוע החשמלי הרגיל יש רוטור עליו כרוכות שכבות של תילי נחושת ההופכות אותו לעבה ומסורבל. החברה היפאנית פיתחה שיטה להדפסת כריכות תיל בדיסקיות שטוחות, שאינן תופסות מקום רב. המנוע הבנוי על יסוד דיסקיות אלו הוא דק ושטוח לעומת מנועים חשמליים אחרים בעלי הספק דומה.

אין ספק שהמנוע החדש ימצא שימושים רבים בשטחים בהם עדיף מנוע קטן וקל משקל. בוודאי נמצא אותו בקרוב בשואב־אבק, מזגנים, מערבלים ומגבי־שמשות למכוניות.

„עין מלאכותית" לעזרת האיכר

חידושי האלקטרוניקה חודרים אל החקלאות. מכשיר אלקטרוני חדש שפותח בחברה אמריקאית נועד להשגיח על יעילות עבודתה של מכונת־זריעה אוטומטית. המכשיר כולל תא פוטו־אלקטרי אותו מרכיבים על הצינורות הממלים את הזרעים אל תוך התלמים. התא הפוטו־אלקטרי סוקר את שטף הזרעים הנופלים. ברגע שאחד הצינורות נסתם ופוסק זרם הזרעים ממנו, משמיע המכשיר קול צפירה, המסבה את תשומת־לב הנהג בטרקטור, לצינור הסתום.

שיטה חדשה לניצול יהלומים תעשייתיים

היהלומים התעשייתיים הם קטנים וחסרי ברק והן לעומת היהלומים בהם משתמשים בעשיית התכשיטים, אך חשיבותם אינה קטנה מזו של חבריהם הנוצצים. משתמשים בהם בכל מקרה בו נחוץ כלי חיתוך או שיוף קשה במיוחד. היהלום הוא, כידוע, החומר הקשה ביותר בעולם, ואפשר להתיך בעזרתו כל חומר אחר. השיטה המקובלת לניצול יהלומים תעשייתיים היא — להצמיד שברי יהלומים זעירים לדיסקות מתכת או מפלסטיק, ולהשתמש בה כבאבן משחזת.

חברה אמריקאית לעיבוד יהלומי תעשיה פיתחה באחרונה שיטה חדשה ליצירת כלי חיתוך והשחזה מיהלומים תעשייתיים. בשיטה זו דוחסים אבקת יהלומים בלחץ עצום של מאות אלפי אטמוספירות ומחממים אותה לטמפרטורה בה נצמדים גרגרי האבקה זה לזה מבלי שיותכו. בדרך זו ניתן לעצב מן האבקה צורות [illegible] בגודל רצוי. בדרך זו ביצרה החברה להבים למכשיר חיתוך שקשיותם [illegible] אינם נופלים מאלה של יהלום טבעי. מחירם של להבי היהלום הללו הוא 26 דולר — זול לאין ערוך [illegible] יהלום מלוטש בגודל דומה.

מפעל־ענק לניצול גאז באלג'יר

חברה „טכניפ" מצרפת השלימה לא מזמן, בעיר סקיקדה שבאלג'יר, את בניית המפעל הגדול ביותר בעולם לניצול גאז. [illegible] גדולות של גאז טבעי [illegible]

זיהום האוויר מזיק לנשים הרות

זיהום האוויר על־ידי גאזים גופריתיים ועל ידי חמרים כימיים רעילים אחרים, משפיע לרעה על נשים הרות, ועלול לגרום ללידות בלתי נורמאליות — קובע צוות חוקרים יפאניים מאוניברסיטת ביאה. הצוות, בראשותו של ד"ר ר. נאגאמורה, גילה כי שליות של נשים החיות באזורים כי האוויר בהם מזוהם, הכילו כמות מופרזת של גופרית, בהשוואה לנשים החיות באזורים נקיים יותר.

עודף הגופרית גורם להתכווצות של תאי השליה ומפריע לתיפקוד הנאות של [illegible].

שומר ספרים אלקטרוני

גניבת ספרים הפכה לפגע נפוץ בספריות רבות בעולם. חברה אמריקאית פיתחה לא מזמן אמצעי פיקוח היכול לעזור לשים קץ לגניבות הספרים.

בגב כריכתו של כל ספר מוטמן פס מתכת דקיק בעובי של כמה עשיריות מילימטר. ליד דלתות היציאה מתקינים מכשיר הפולט גלים אלקטרומאגנטיים בתדירות מסויימת. המעוררים את פס המתכת לפלוט גלים דומים. „ההד" [illegible]. כך מרגיש הספרן בכל ספר המוצא מן הספריה. אפשר לחבר את המכשיר [illegible] של דלת היציאה, בכך שהדלת תנעל [illegible] את הגנב בין כתליה.

מכשיר הגילוי יגלה את הספר גם אם הוא בתוך תיק או מזוודה. מחיר התקנת המערכת בספריה גדולה בת 50,000 ספרים יעלה כ־50,000 ל"י.

הישגים חשובים במלחמה במחלות־לב

מאת י. בן־יצחק

המרפאה המודרנית מסתייעת בחידושי האלקטרוניקה והטכניקה: בעת ניתוח לב פתוח דומה חדר־הניתוח למעבדה מלאה מכשירים מסובכים

מחלת הלב הפכה בשנים האחרונות לאוייב מספר אחד של האדם בארצות מפותחות. כחמישים אחוז מן הפטירות בארצות אלה נגרמות כתוצאה מליקויים בפעולת הלב. החוקרים תולים את האשמה בגורמים רבים: עודף תזונה ומיעוט יחסי של פעילות גופנית האופייניים לחברת השפע, עישון, מתח נפשי ודאגה ועוד. גורם חשוב שלעתים מתעלמים ממנו הוא: הצלחת המלחמה במחלות אחרות והארכת תוחלת החיים. תוחלת החיים במדינות מפותחות היא היום שבעים שנה בקירוב — יותר מאשר אי־פעם בעבר. מחלות הלב הנפוצות פוגעות בעיקר באנשים שמעל לגיל ארבעים. אין פלא שמחלות אלו נפוצות בחברת השפע יותר מאשר בחברה פרימיטיבית בה תוחלת החיים אינה עולה על ארבעים שנה.

המלחמה במחלות לב נמצאת היום במרכז חזית הרפואה והמחקר הרפואי. במלחמה זו אין מחפשים אחר תרופות־פלא כמו במלחמה בסרטן למשל. המלחמה על הלב מתנהלת בשטחים רבים, צעד אחר צעד, והניתוחים הסנסציוניים בהם מושתלים לבבות, שסתומים מלאכותיים וקוצבי־לב היא רק צד אחד שלה. שכלול טכניקת הניתוחים, תרופות חדשות, שיטות איבחון המאפשרות טיפול כבר בשלבים הראשונים של המחלה ושיטות לטיפול מהיר במקרי חירום הן מן ההצלחות הבולטות שהשיגו הלוחמים במחלה בשנים האחרונות. ההתקדמות הרבה בשטח זה מעוררת את התקוה כי בשנים הקרובות תרוסן מחלת הלב ויצומצמו במידה רבה נזקיה.

מחלת הלב מהי

בשם „מחלת־לב" נכללים סוגים אחדים של ליקויים והפרעות. הנפוצות בבין המחלות הפוגעות בלב או בכלי הדם הן:

★ [illegible] עורקים או הסתיידות עורקים המתבטאת בשקיעת חמרים שומניים — ובביחוד כולסטרול — על דפנות העורקים. המישקעים מקשיחים את העורקים ומצרים את זרימת הדם. מחלה זו היא הגורם לרוב התקפי הלב והתקפי השבץ הקטלניים.

★ שבץ — פיצוץ או סתימה בכלי דם המוביל דם מן הלב אל המוח.

★ ליקוי קצב הלב — דפיקות לב לא סדירות או תלושות, הד־ עשויות להביא להפסקת פעולת הלב.

★ מום לב מלידה מופיע בצורות רבות: פגמים בשסתומים, בכתלי הלב ובכלי דם העשויים להיות סתומים, חסרים או מעוותים. ניתוח במקרה זה הכרחי למניעת מוות בגיל צעיר.

★ מחלת לב שיגרונית מתפתחת כתוצאה מקדחת השיגרון שהיא מחלה אופיינית לגיל הילדות. המחלה עלולה לפגוע בשסתומי הלב ובשרירייו.

סימנים המבשרים על התקף

לפחות כמחצית מן המתים ממחלות לב, מתים בשעת התקף פתאומי, לפני שהספיקו להחיש להם עזרה רפואית. השיטות החדשות לטיפול דחוף הן יעילות למדי, וניתן להציל בעזרתן רבים מן החולים — בתנאי שהטיפול יינתן בזמן. חשוב לכן להזעיק רופא מיד כשמתחיל התקף או אף לפני כן. הסימנים המבשרים התקף לב מתקרב הם:

● כאב עז באזור החזה, המתפשט לעתים קרובות גם אל הזרוע השמאלית. הכאב מופיע בדרך כלל בצורה פתאומית, ועשוי להיחלש לאחר זמן.

● ההכוצות פתאומית והזיעה בשוקיים, החולפת בדרך כלל לאחר מנוחה קצרה.

● דפיקות לב מהירות, המופיעות בדרך כלל לפתע פתאום, בלי סיבה נראית לעין.

סימנים מוקדמים להתקפת שבץ:

● התקפות קצרות של סחרחורת.

● איבוד זיכרון פתאומי לזמן קצר.

● דיבור לא ברור.

שיטות חדשות לטיפול ולאיבחון

בין האמצעים העומדים היום לרשות הרופא המגיש טיפול דחוף לחולה לב: תרופות חדישות למלחמה בקרישי דם, תרופות לחיזוק פעימות הלב, קוצבי־לב להסדרת קצב הפעימות, ומכונות לב־ריאה המסוגלות למלא את מקום הלב בעת ניתוח.

באחרונה פותחו שיטות־איבחון משוכללות בעזרתן יכול הרופא לגלות התפתחות של מחלת לב בשלב מוקדם למדי. בעזרת חמרים ראדיואקטיביים בלתי־מזיקים המוזרקים לדם, יכול הרופא לעקוב אחר קצב זרימת הדם בחלקי הגוף השונים, וללמוד מכך על מצבם של כלי הדם ושל הלב.

תפקידו של הלב הוא לשאוב דם ולהזרימו, ומשום כך, כמעט כל ליקוי בנוזל החיוני עשוי לגרום להפרעות בתיפקוד הלב. שינויים בלחץ הדם ובהרכבו עשויים לרמז על התפתחות הפרעות כאלה. עליית רמת הכולסטרול בדם עשויה להצביע על סכנת טרשת עורקים בעתיד. בדיקות הדם ומחזור הדם בגוף נעשות היום בשיטות חדישות הנעזרות בכימיה, באלקטרוניקה ובמחשבים.

עתה חוקרים הרופאים שיטת־איבחון מהפכנית חדשה. מצטברות ראיות נסיונות לכך כי בדיקה מדוקדקת של ה ע י נ י י ם, בעזרת מכשירים משוכללים עשויה לחזות, בדייקנות רבה, התקף לב או שבץ צפוי.

ניתוחים מהפכניים

טכניקת ניתוחי הלב השתכללה מאוד בשנים האחרונות. הניתוחים הסנסציוניים ביותר היו ניתוחי השתלת לבבות. בסוף שנת 1972 חיו בעולם 28 אנשים שבחזם פועם לב שאול, מתוך 199 חולים בהם בוצעה השתלת לב. בגלל שיעור הכשלונות הגבוה — 85 אחוז מבין המושתלים נפטרו — נחשבת היום שיטה זו לבלתי משביעת רצון.

באחרונה נוקטים הרופאים בסוג חדש של ניתוח העשוי להביא מרפא לחולים רבים: השתלת ורידים מגוף החולה עצמו, במקום העורקים המובילים דם ללב, שנפגעו בגלל טרשת עורקים. עשרות ניתוחים כאלה בוצעו בחודשים האחרונים בהצלחה בבתי־חולים בישראל.

לפני 12 שנה הומצא קוצב לב שאפשר להשתיל בגוף החולה. קוצב־הלב הוא מכשיר חשמלי המשגר ללב פעימות חשמליות בקצב קבוע, וגורם לו להתכווץ באופן סדיר. ניתן להשתמש בו במקרים רבים בו נפגע הקצב הטבעי של פעימות הלב. מאז השתכללו קוצבי־הלב מאוד. לא מזמן הושתל בארץ קוצב־הלב הגרעיני הראשון, בו מחליפה סוללה גרעינית את הסוללה החשמלית המשומשת שחייה קצרים יחסית. ההיסטוריה של השתלות קוצבי־הלב בארץ לא התחילה עם קוצב־הלב הגרעיני. בשנים האחרונות בוצעו מאות השתלות של קוצבי־לב בבתי חולים בישראל.

ניתוח אחר שמרבים לבצעו בהצלחה הוא החלפת שסתומים פגומים בשסתומים תותבים. בשמונה השנים האחרונות בוצע ניתוח זה ב־500 חולים בישראל. [illegible] אחוז מן המנותחים חיים היום ורובם חזרו לעבודה ולחיים [illegible].

מכל האמור לעיל נראה כי תחום רפואת הלב נמצאת במקום מסובך על המפה [illegible] הישגים לא מבוטלים הושגו גם בשטח שיקום חולי לב וחזרתם למצב בריאות תקין. לפני מספר שנים החלו בישראל לטפל בקבוצות [illegible] של חולי לב בעזרת אימון [illegible] טיפול זה זכה להצלחה [illegible] חיים תקינים אנשים שהטיפול המסורתי גזר עליהם מנוחה [illegible] ותוסר פעילות לזמן [illegible]

טיפול מונע של מחלות לב

המחקר האינטנסיבי [illegible] ארצות שונות מנסה לענות [illegible] השאלה: מה הם הגורמים [illegible] לב, וכיצד ניתן להימנע מהם [illegible] ידי אורח חיים נכון. מחקרים [illegible] לא הצליחו להפריד בין [illegible] השונים בהם נוטים [illegible] את האשמה, ולקבוע כמה [illegible] של כל גורם. חוקרים שונים [illegible] חשיבות רבה בתזונה [illegible] הסטטיסטיקה מראה כי מחלה [illegible] נפוצה יותר באוכלוסיה [illegible] היטב. בשנת 1950 היה [illegible] המיתות בישראל מטרשת [illegible] הכליליים — 80 מתוך [illegible] מאה אלף תושבים, ואילו [illegible] הגיע שיעור המיתות ל[illegible] מאה אלף תושבים. הרופאים [illegible] עליה זו בהשתפרות [illegible] תזונה בארץ. כדי להרחיק [illegible] סכנת המחלה, מציעים [illegible] שלא לאכול יותר על המידה [illegible] עיקר להימנע מאכילה [illegible] שומנים מן החי.

התחזית לעתיד — לב מלאכותי

המחקר הרפואי המסתייע [illegible] המדע והטכניקה מתקדם [illegible] שטח המלחמה במחלות הלב [illegible] ענק. רופאים רבים צופים [illegible] גדולה קדימה בשנים הקרובות. סבורים כי תוך [illegible] שנים יפותח לב מלאכותי [illegible] מקור כוח גרעיני, [illegible] את מקום הלב הלקוי [illegible] בלי קלקול ופגע במשך [illegible] הצלחת ניתוח כזה [illegible] פתיחת עידן חדש בו [illegible] הרפואה המודרנית להגיע [illegible] שקשה לשערם היום.

„בכל קיץ אני סובל מכאבי ראש. מה אפשר לעשות?"

אפשר. ועשינו.
מחקרים מדעיים מקיפים הוכיחו כי רבים סובלים מכאבי־ראש, עייפות, ותשישות (במיוחד בימי שרב) - לא בגלל החום והיובש אלא בגלל גורם שבעבר לא ידעו על קיומו: האיזון החשמלי של האויר.
ה"יונוטרון" של אמקור הוא מכשיר ביתי ראשון מסוגו שנבנה על הנחיותיהם של המדענים לשיפור איכות האויר שאתה נושם. הוא גם מטהר את האויר ביסודיות מזיהום סביבתי. היונוטרון הביא לרבים רווחה מכאבי־ראש, הפיג עייפות והפיץ סביבו רעננות נשימה.
הן לו לעשות זאת בשבילך! את היונוטרון תוכל לנסות לחודש ימים ללא התחייבות. כדאי.
בחנויות אמפא ואצל סוחרים מורשים.

יונוטרון של אמקור

אמקור אלקטרוניקה לשיפור איכות החיים

פרסום גלבלום

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת

המערך / מחוז תל־אביב

מטה הבחירות להסתדרות

לחברים ולאוהדים

רשימות בעלי זכות הבחירה לועידת ההסתדרות הי"ב ומועצת פועלי תל־אביב — יפו, מוצגות לעיון בדיקת ספר הבחירה במקומות הבאים:

במועדוני ההסתדרות
(לפי פרסום ב. הבחירות הכלליות)
בית ברנר — רח' ברנר 5 מ־8.00 בבקר עד 7.00 בערב
בית תבורי — רח' שולמית 7 מ־8.00 בבקר עד 14.00 ומ־16.00—9.00
הועד הפועל של ההסתדרות — רח' ארלוזורוב 93 מ־8.00 עד 14.00
מרכזון ההסתדרות רמת־אביב — בית יהושע רח' רייניס 36 מ־17.00—19.00
מרכזון ההסתדרות שכ' התקוה — רח' חנוך בית עבאס מ־17.00—9.00
מרכזון ההסתדרות צ"ש לוי אשכול, יד אליהו — רח' בית ארזי 9 מ־17.00—9.00
מרכזון ההסתדרות יפו — רח' הזוהר 6 מ־17.00—19.00

במועדוני המפלגה
מחוז ת"א — רח' בילינסון 9 מ־8.00—20.00
סניף ב' — רחוב בן־יהודה 238 מ־18.00—20.00
סניף ג' — רח' בילינסון 6 מ־18.00—20.00
סניף ד' — רח' יהודה הלוי 66 מ־18.00—20.00
רמת־אביב — מרכז מסחרי 9 מ־18.00—20.00
שכ' התקוה — רח' אבוהם עבאס 24 מ־18.00—20.00
קרית שלום — רח' ישראל גורי 26 מ־18.00—20.00
סניף רמז — רח' זכרון יעקב 7 מ־18.00—20.00
יפו — רח' הרצל 8 מ־18.00—20.00
גבעת עליה — רח' נחמן מברסלב 6 מ־18.00—20.00
נוה שרת — רח' בית אל 68 מ־18.00—20.00

חבר: בדוק אם יש לך זכות בחירה — שלך ושל בני משפחתך והבריך. בדוק זאת בדחיפות ובמקום תוכל להגיש ערעור כדי לדרוש זכות בחירה להסתדרות.

עירית עפולה

הנדון: מכרז לעבודות ביוב
מס' 25/73 68/A—1/ISP/73
(במסגרת פרויקט הביוב הארצי)

עירית עפולה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לעבודות הנחת ביבים ומאספים באיזור העיר עפולה.
את מסמכי המכרז וטפסי ההצעות אפשר לקבל תמורת תשלום 200 ל"י (התשלום לא יוחזר) אצל מזכיר המחלקה הטכנית ברח' יהושע עפולה.
המעוניינים להשתתף במכרז יגישו את הצעותיהם ב־2 על גבי טפסים שיומצאו להם בהתאם לתנאי המכרז.
הצעות בצירוף ערבות בנקאית בגובה 5% מערך ההצעה של 120 יום מתאריך סגירת המכרז יש להכניס לתיבה הנמצאת במשרד מזכיר העיר בכתובת הנ"ל לא יאוחר מיום [illegible] לאוגוסט 1973 שעה 12.00 בצהרים. יש לציין על המעטפה: הביוב הארצי, מכרז מס' 25/73 68/A—1/ISP/73 [illegible] את ההצעות באמצעות דואר רשום.
הצעה שלא צורפה אליה ערבות בנקאית לא תובא לדיון. הצעות שיגיעו מכל סיבה שהיא לאחר התאריך 27 [illegible] לא תובאנה לדיון.
תנאי התשלום: כמפורט בתנאי המכרז.
במכרז רשאים להשתתף קבלנים מורשים שנקבעו בהליך ע"י מנהלת פרויקט הביוב הארצי וקיבלו הודעה על כך.
כן רשאים להשתתף במכרז קבלנים הרשומים בפנקס [illegible] במקצועות ביוב, ניקוז ומפעלי מים. אלה יקבלו מסמכי בקשה [illegible] עם קניית מסמכי המכרז.
הודעה על אישור או אי אישור תשלח תוך 10 ימים [illegible] קבלת טפסי הבקשה המלאים. סיור הקבלנים יתקיים ביום [illegible] בשעה 10.30. היציאה ממשרד מהנדס העיר.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל שהיא לגבי כל המכרז, חלק או חלקים ממנו.

ש. שחורי — ראש [illegible]

קרן הנגב — מדרשה שדה בוקר

שדה־בוקר

ד ר ו ש

מנהל כללי למדרשת שדה בוקר

כישורים דרושים: בוגר אוניברסיטה מדעי החברה והרוח, בעל נסיון של לפחות 5 שנים בניהול מערך חינוכי עם פנימיה, או בעל השכלה תיכונית עם לפחות 7 שנות נסיון בניהול מוסד חינוכי עם פנימיה.
או קצינים משוחררים בעלי נסיון בניהול בחינוך. תנאי העסקה בהתאם לכישורים.
מגורים במקום, קיימת אפשרות העסקת בן הזוג.
● נא לשלוח פירוט קורות חיים רצוי עם המלצות אל קרן הנגב ת.ד. 33145 ת"א.

תנובה אכספורט בע"מ

רח' לינקולן 17,
ת.ד. 20059 — טל. 283211־
תל־אביב.

15 יולי 1973

מכרז למכירת רכב

הננו מציעים למכירה, מכונית קורטינה פרטית מס' רישוי 278־057, שנת ייצור 1970. את המכונית ניתן לראות בבניין החברה שלנו כנ"ל.
הצעות להגיש למשרדנו בחדר 104, עד ליום חמישי 19.7.73 בשעה 12 בצהרים.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או איזו הצעה שהיא.

ההנהלה

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז החוזר מס' 5/73 לאחזקת מיכלי אשפה

1. המועצה המקומית נצרת עלית מבקשת בזה הצעות לאחזקת 70 מיכלי אשפה בתחום המועצה.
2. האחזקה תכלול:
א. [illegible]
ב. [illegible]
ג. [illegible]
ד. [illegible]
ה. [illegible]
3. [illegible]
4. על הקבלן להיות בעל אמצעים וכלים להוצאת המיכלים במקום.
5. על בעל ההצעה להציג ערבות בנקאית לפקודת המועצה בשעור של 10% [illegible].
6. את ההצעה יש להכניס לתיבת המכרזים שבחדר של מזכיר המועצה עד תאריך 31.7.73 שעה 12.00 בצהרים.
7. אין המועצה המקומית מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ב. אלון — ראש המועצה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 2882/73
בענין: צוואת המנוחה רישה הינדין ז"ל, שנפטרה ביום 18 בנובמבר 1971.

ה ז מ נ ה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־משפט זה בקשה למתן תוקף לצוואת המנוחה הנ"ל.
כל הטוען נגד מתן תוקף לצוואת המנוחה, עליו להגיש לבית משפט זה את התנגדותו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, אחרת יצהיר ביהמ"ש על תקפות הצוואה.

[illegible], שופט
בית המשפט המחוזי

מרחב תכנון מקומי - השומרון

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י מר דוד אליהו מפרדס־חנה — [illegible] להקלה של הוספת סככה על חלקה 115 בגוש 10073, בקו חזיתי של 3.70 מ' (במקום 5.00 מ' בהתאם לתכנית ג/110), בחזית ובמבנים רבים נמצאים בקו חזיתי דומה.
התנגדויות לאשור הבקשה מתקבלות בלשכת הועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון־יעקב) תוך שבועיים ימים מיום פרסום מודעה זאת.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
השומרון

הלוח החדש
דבר

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

1 — „אולימפיה" — ... על גן אולימפיה ב...

1 — „המכביה" — אתלטיקה, ומשחק הגבר...

2 — „הקירה" — ... לאסור שביתות ב... ירד: ... באיסור שביתות...

21 — „צלילי לילה" — ... בביצוע ... תכניות: יצירות מאת ... באך, ...

22 — „יומן המכביה" ... ידיאליקה).

22 — „ראיון ההוה" ... לבארי מראיין את ה"ב ... (א).

* 23.05 — „מסך גדול, מסך קטן" — מבזק חדשי לעניני קולנוע וטלוויזיה. התכנית מוקדשת הפעם לפזמונים בהסטוריה של הקולנוע. לירחון קולנוע של סמך דנסים לישראלים. לזוכים בהחרות תסריטים ועוד. (צ).

קולנוע

ירושלים:

„קזבלן" (עדן) — מחזמר ישראלי שאפתני, תוסס ודינאמי, על רקע של יפו „תיאטרלית" עם גיבור בלתי־כבושם ובסגנון יותני־אמריקאי. סרט פרובינציאלי מובהק שאין לו אוויה, שיש בו אספרי מבורין של הצייר שלמה צפריר, מוסיקה נבונה של דב זלצר, משחק מלבב ומשכנע של יהורם גאון, אריה אליאס וכמה אחרים. הרבה כשרון, הרבה מאמץ, הרבה כסף — והתוצאה מפוקפקת.

„גברים במלכודת" (ירושלים) — בסיס תעופות ספורטיבי על פני נהר גדול היה בהדרגה סיום יוצא. כשאסון גודר אותן ומשבר פסיכולוגי אותו רודף את השני. סרט אלים ומהיום בכוחו. המציג את האדם במערומיו — אדם הי' לוחם, ראשית כל למען עצמו, לצורך השארות בחיים. שמור מדי עוז, שהוא גם יצירה קולנועית נהדרת.

* „טאנגו אחרון בפאריס" (רון) — הפרסומת הדיעבנית עשתה שלות רב מרס מעמיק בעל אירוע נפלאה ביטוי אישי בל־תיירגיל. סרט על בדידות על אהבה, על מין על בלבול מושגים. סרט על־יקיפו־„על־ניא־נראפי" על המבוי הסתום של האנושות, בחגיגת. קצת יותר מדי קיצוניות סמלית בכל הסיטואציות בסך הכל — סרט ישוב פריטיק וטוהה — גם אם אלו שירים כי הוא „מגעילי" — ויהיו כאלה.

* „הסנדק" (סמדר) — סרט מרתק, שוסף יעשיר על מבנה ומיכאניזם פנימי של משפחת המאפיה באמריקה אמנם סרט בלתי מוסרי כי הסיטואציות שלך עם ה„מאפיונים" „הטיבים" כנגד ה„רעים" או היום המוסרי אינו משיח תפקיד — אתה נכחף אחרי הביצוע הנהדר המשחק הברנדו.

* „לילה באופרה" (ארנון) — סרט ישן ומצוין של האחים מארקס. המאחד שתי טוסתאות — זו של הקומדיה שלהם וזו של המלודראמה ההוליבודית המצוקת. השילוב נעשה בצורה מושלמת ממש. אולי קצת על חשבון הלהטוטים הקיצוניים של האחים מארקס כפי שהתבטאו בסרטים הקודם „מרק־ברווז". האוצה בשביל כל חובבי־קולנוע.

תל־אביב:

* „פיור ורווזאלי" (צפון) — סרט עליז על אנשים שים ועשיים משלים הפוך שבאיבדי תנסו שם בין שני גברים הם נעשים חבריים צמודים כשהאשה נאלצה לעזוב. איב מונטאן סאמי פריידי שניידר מרכיבים את המשר לש בסרטו הופח של קלוד סוטה.

* „מעשיות קנטרברי" (מוגרבי) — אנגליה הפליות והשוכה. זו סוערת הנואמת המסובאת של ימי הביניים בעיניו של הבמאי האיטלקי פאזוליני. עליפי יצירתו של המשורר האנגלי ביפרי צ'וסר הרה בה תמונות ומצמדים מרהיבים ימשעשעים. אך מבימר לא נשאר הרבה.

„קזבלן" (הוד, פינתה) — ראה „עדן", ירושלים.

„הטיפה המעופפת" (הו) — „המשך" של „מרי פופינס", מכניקה מסובכת, רעיונות מקוריים, בגוון נדוה. אבל מהנה. אנגלה לאנסברי היא מהקנית בחסד.

* „סוד „וקסם של הבורגנות" (תכלת) — צירה משלבת על ליאים בוניהאל, התקפה חזית על החברה הבורגנית. האדירות. הצביעה האכזרית המחששת והזיות. מוהרות יולילה, הסוחרים פורס. הדיפלומטים מבריחים. ה צבא רוצה המשטרה מעבה. יהבי נסיה מתחסדת ועיבדת להוזקים. ד' אמנם על הבית מרחף מעל לכל ההבורה הזו, אך עדיין נוקום. עדיין אין לה תחיות הפסם הסי כה שלא משתיעת אותה היסבי־היסב.

* „זמנים מודרניים" (גת) — צ'אפלין בגדולתו — פארודיה על העולם הממוכן ההורס את האדם האינדיבידואלי סרט מהוד. ש הוא תוצאה בכושר־הסוכלות דק ינוקב על הטפשה הוזכניות, מבלי להפסיק דבר כוחו האמנותי של צ'אפלין הוא כה רב, עד ש אתה עצמך מסוגל להשלים את התמונה והחברתית עם זאת. צ'אפלין מבין כאן אוסטימיית תלוסה, הנובדת לא רק את „הר מרדהראיית" אלא גם את יסודות השקפותו שלו.

חיפה:

* הצגת הקולנוע האחרונה — שיחזור עווה מקסי־בית בסגנון החמשים — משום קטן, ונידה שאין בו חיים אף בנבית — הכל על רקע המוות ההדרגתי של הקולנוע המקומי כרס מעוזר ומשכנע על אנשים חולמים במבוי סתום של מצי־אות מכרעת. סרט ללא תקוה אך עם לב — קצת יותר מדי שונא נשים.

* „סיראו הדהאלי" (אורה) — ראה „פסוי הליאביב.

* „טנגו אחרון בפאריס" (פאר) — ראה „רון" ירושלים.

„קזבלן" (עצמון) — ראה „עדן", ירושלים.

תיאטרון ובידור

* „יעקבי וליידנטל", תל־אביב („הקאמרי" בשיתוף עם „הבימה") — הבמה מסודת כוד זות האבסורד של הנוך לוין. עם כמה הרהורים נוגים מאד על גורלו של האדם ועל אופיו. ההצגה כי היא בין הבעולות שהוד עלו אי פעם בארץ; הביום מאד פק, חסכוני, נקי ונכון, משחק בגוכר והמשר התרגשות של הד דיירה חריפאי, אלברט כהן ובעיקר יוסי כרמון. הצגה שאין להחמיץ.

* „אנשים קשים" חיפה (במה 2 תיאטרון חיפה) — „מין קומדיה" מבחיקה, חכמה ונוגעת ללב של יוסף ברייזקן. כמחזה מעולה בעל נשמה יהודית. כבויים בניקיון ומשחק להפליא על־ידי רות סגל, אמנון מסקין, אילן תורן ואריה הרסקוביץ.

* „ביזואן צובה ביזוזי־עלין" (התיאטרון העממי) — טקסט אבסורדי ומלא חן של נסים אלוני. נציבות בתוקות של יאיר רוזנבלום. והגשה וירטואוזית של רבקה מיכאלי ויוסי באיי — בידור בעלה ומובלק.

המבחר נכתב על ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

האופרה הישראלית

מנהלה ימיסיות
אדיס דהפיליפ

הצגות מיוחדות
חיפה 19.7
21.7, 16.7

כרמן

אופרה מאת ביזה
עם כוכבת המטרופוליטן
ג'ואן גרילו
הטנור ריצ'ארד קאסס

30.7, 17.7

הנזל וגרטל

חולות יוסטים־יומניים

22.7 לה־טראוויאטה

ת"א: 24.7
בצרה: 29.7
2.8 בית שאן

גילה בוונציה

הצגות ביהודית

פלדרמאוס

אופרטה מאת שטראוס
ת"א: 1.8, 4.8, 11.8, 15.8
9.8 ים. • חיפה 19.8

טל. 57227
כרטיסים: אלנבי 1.

תיאטרוני ישראל

הערב 16.7

הבימה:
נשי ויננהור העליזות:
תל־אביב האולם הגדול
מכתבים בינביה:
תל־אביב האולם הקטן
הקאמרי:
יהי המוספ:
תל־אביב
זהב עיני כהר:
רבה הכובש
יעקבי ולידנטל
(עם זמני)
ת"א צוותא
התיאטרון העירוני
חיפה:
לילי
חיפה
אנשים קשים:
חיפה

ביטוח טלוויזיה

כולל מנורת המסך
וכל חלקי החילוף
סיגול
אלקטרוניקה
רחוב החשמל 4, תל־אביב
טל. 615362, 625459

רופאים

בתל־אביב
רופאי ... ד"ר ... אפשטיין ... טל ...

בתי־מרקחת

בתי מרקחת תורנים

ירושלים
צוף, צוה 15, 38262, אלבא, רחוב יפו 42, 223703, אלקודס אלבבוא רחוב הרון אל רשיד, 83333.

בתל־אביב
בגרשוב, רח' בוגרשוב 60 טל' 223889; בבי, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; יאבי, רח' יהודה ה' לוי 67, טל' 612474.

בחיפה
ריסל לבנוני, העצמאות 31, טל' 663586.

בני ברק
בבני־ברק, רבי עקיבא 110, בנ"ב

רמת גן
הרצל, רמת־גן, רחוב הרצל 52, טל' 722372.

בקולנוע

תל־אביב
בשעות 4.30—7.15—9.30

אופיר — רוצה לפגוש הקיץ
אסתר — חזק יותר חברים
אורלי — מסעות עם דודתי
אלנבי — עיר רשמת ביהגום
בן־יהודה — דקמרון 69
גורדון — הבלונדיני עם הנעל השחורה
גת — זמנים מודרניים
דקל — אלופי הספורט
דרייב אין — 7.15 — צוות של הצבתנים
9.30 — 4 זגבגים על קסיפה
הוד — קזבלן
המרכז — באגא
זמיר — נשים עושות דיגב דוגג
חן — המיטה המעופפת
לימור — טיפול בחלום
מוגרבי — מעשיות קנטרברי
כתמיר — סרט ... זוגות
מקסים — הארטיסטים בתופשה
סינרמה — קזבלן
סטודיו — הטנגו האחרון בפריז
עדן — מסעבה
פאר — ילדי השכונה
פריז — מי אשם
צפון — סיזאר ורוזלי
רמת־אביב — הבית ברחוב שלוש
תכלת — סוד הקסם הבורגני
תמר — הבת האירוטית
תל־אביב — האלוף
יפו
נגה — קוראים לי רוח הקודש
צליל — התפוז המיכני בתיים
רמת־יוסף — הקוף קובע בטלוויזיה
רמלה
פאר — גן קיד
המרכז — 14 האמזונות
חולון
ארמון — אנקת גבהים
7.15 ,9.30
משפחת שמונה 4
מגדל — פרפרים הם חופשיים
ירושלים
אדיסון — יומנה של אמה
אוריון — הרוצח
אורגע — מה מציק לי מרפאה
ארנון — לילה באופרה
אור־גיל — ארגס במארק
הבירה — תחלים בצמרת
חן — אל פלוטאורו
ירושלים — גברים במלכודת
סמדר — הסנדק
עדן — קזבלן
רון — הטנגו האחרון בפריז
חיפה
אוריון — כנופיית הקרטה
אורה — סיזר ורוזלי
אורלי — כל מה שרצית לדעת על המין
אמפיתיאטרון — ארגס במארק
ארמון — חזק יותר חברים
בית רוטשילד — פליטר
חן — בא נעלם
עממי — הצגת הקולנוע האחרונה
מירון — תאוות וחקמה
עצמון — קזבלן
פאר — הטנגו האחרון בפריז
רון — אהבה משנה קשמאטן
שביט, הר הכרמל — פלושר 9.15 אילנות
קריית־טבעון
יובל־אור — תרגיל בשואין, 8.45 6.15
הוד — תומן דיגמים 6.30 9.00
רוד שטיגר — ביימס קובדון.
רמת־גן ובני־ברק
אורדע — תפוס לי מרגל
אואזיס — המיטה המעופפת
ארמון — אנקת גבהים
גל־אור — איזה מין גימנסיה
הדר — קזבלן
לילי — הצגת הקולנוע האחרונה
רמה — קזבלן
רמת־גן — ורדיר של קציך משטרה
שבים — אהבה הוא רק מלה
נתניה
אסתר — החקירה
סטודיו — סגור: תפוצות של דוריאן גריי
פתוח: קוראים לי רוח הקודש
שרון — קזבלן
הרצליה
דגנית — הגבס הסיציליאני
7—9
סירוף הגנגסטרים 4.00
בפר־סבא
עמל — המקצועי 8.15, צוות של הצבתנים 4.00
חן — איזה מין גימנסיה 8.30
הוד השרון
בית הפועלים —
ראשון לציון
מיכה שיר בגני שמר 8.30
חדרה
הוף — כתנה משטים
פתח־תקוה
אורנה — ממכי המאפיה
הדר — ריצוי המספר
היכל — קזבלן
שלום — ארגס במארק
קריית שמונה
הרמון — 7 הוקות 8.35, דמות החיים, 6.15
שביל — בין צאפה.

טלוויזיה לימודית

15.30 — אנגלית ה';
15.46 — הנדסה ה"ר — המגגל האליפסה
16.07 — כשיכה אפשרית עם טוביה צפיר
16.42 — בין כה וכה — כ"ה למדינה — אני ואתה
16.22 — אנגלית ד'
17.11 — צרפתית

טלוויזיה כללית

17.30 — חדשות. תכניות ילדים. 17.32 — אולימפיה. 18.00—19.30 — שידור ישיר מ־המכביה. 19.30 — חדשות ועני־ני היום. 20.00 — שידור ישיר מהמכביה. 20.30 — מבט לחדשות. 20.50 — הקירה. 21.50 — צלילי לילה. 22.30 — פסוק מדברי חז"ל לצום שבעה־עשר בתמוז. חדשות. 22.35 — יומן המכביה.

הגל הקל

06.00 — מה טובו; 06.05 — חדשות; 06.10 — התעמלות בוקר; 06.20 — שעון מוסיקלי; 06.59 — רגע של עברית; 07.00 — חדשות „הבוקר הזה"; 07.20 — זמר זמר לך; 07.55 — אור ירוק; 08.00 — חדשות; 08.05 — הודעות; 08.10 — בוקר טוב; 08.55 — היום לפני 25 שנה; 09.00 — חדשות; 09.05 — בוקר טוב; 10.00 — חדשות; 10.05 — לעקרת הבית; 11.00 — חדשות; 11.05 — לעקרת הבית; 11.40 — לאן הערב ומוסיקה קלה; 12.00 — חדשות; 12.05 — במקצב יוצר; 12.30 — בחצי היום; 13.00 — חדשות; 13.05 — בחצי היום; 14.00 — חדשות וסקירת עתוני הצהרים; 14.10 — רבקה ביטאלי באורחות; 15.00 — חדשות; 15.05 — לי ולך; 15.53 — הדין; 16.00 — חדשות 16.05 — רגע של עברית; 16.07 — מקום בצמרת; 16.30 — בתקוה שתבין את הדי כו; 16.35 — מקום בצמרת; 17.00 — חדשות; 17.05 — מקום בצמרת; 18.00 — חדשות; 18.05 — מקום בצמרה; 18.45 — היום בספורט — „יומן המכביה"; 19.00 — עברית לעם; 21.00 — חדשות; 21.06 — בהזרה לציירות המהות; 21.52 — נעימות קלות; 22.00 — חדשות; 22.05 — עד חצות; 23.00 — חדשות; 23.05 — יומן המכביה; 23.15 — עד חצות; 24.00 — חדשות; 00.10 — פזמונים לא נים; 01.00 — חדשות.

רשת א'

08.00 — חדשות; 08.05 — מעדנים מוסיקליים — טלמן: רבי עיה ברה־מינור לשני חלילים, חלילית וקונטינואו; דבוזאק: המושיה בלה־מגור לפסנתר וכלי קשת, אופוס 81; 09.00 — חדשות; 09.05 — שירת המקהלה — בירנות שובבים; 10.00 — חדשות; 10.05 — נגינה בנוחה — בהשתתפות שלמה מינץ (כנור), רות מעייני (נבל) ואהרוניה זוקרמן (חליל); באך: סאקון; וארן: „צמיחות"; גלברון: „ביטורים" לחליל ולנבל (קריאה בפי עדן בני אל); איואי: בלדה לכנור — סוילו; מוגגלר: פואמה לחליל ולנבל; 11.00 — עברית לעם — עיקר החדשות; 11.15 — שעור באנגלית; 11.30 — שידורים לתלמידים בחופשה — „קודות, בורגנרי החבר" — „מלכיאל בגד היער"; שירים „בבקר שתכב"; 12.00 — חדשות; 14.00 — חדשות וסקירת עתוני הצהרים; 14.10 — לאם ולילד — הספור שלבם לילדים הגדולים — „זבגללי שירים „בכקשתכם"; 15.00 — חדשות; 15.05 — היום לפני 25 שנה; 15.10 — באומר ובצליל — „שופן בפריס"; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — ספר הדש — סקירה; 16.10 — מיבו של המשפט העברי; 16.30 — מוסיקה בין דפי ספרות — „האם נרצת מוצארט ד"; 17.05 — כיבוה מוסיקלית — באך: סוימה מס. 2 בדו־מינור לצ'לו סולו; שיברט: סונטה בלה־מינור („ארפיג'ונה"); 18.00 — חדשות; 18.05 — שיחה; 18.55 — אשנב — לחקלאי; 19.00 — חדשות ידיעות יומי; 19.30 — שעת „היום הזה"; 19.50 — שירים עבריים — פרקי היום בתנ"ך: תהלים, פרקים קמ"ג, קמ"ד; 20.00 — חדשות; 20.06 — „פלאס ומליסנדה" (סטראו) — 23.00 — חדשות; 23.05 — ראיון החודש; 24.00 — חדשות; 00.10 — רגע של שירה.

גלי צה"ל

11.00 — חדשות. 11.05 — חמים וטעים. 11.15 — פסגה המבצע הבריטי. 11.30 — אורח לצהרים. 11.40 — חמים וטעים. 12.00 — חדשות. 12.05 — חמים וטעים. 12.30 — הסקופ שלי. 12.35 — חמים וטעים. 13.00 — חדשות. 13.05 — חמים וטעים. 13.30 — פינתו של מרדכי נאור. 13.35 — חמים וטעים. 14.00 — חדשות. 14.05 — הודעות אזרחיות. 15.00 — חדשות. 15.05 — שלוש־ארבע־חמש. 15.50 — מידע הדין. 16.00 — חדשות. 16.05 — שלוש־ארבע־חמש. 16.45 — האיש הזה הוא מסוכן. 17.00 — חדשות. 17.05 — דיס עם שיר. 17.40 — יומן צה"ל. 18.00 — חדשות. 18.05 — הערב — אולפן מס' 2. 19.00 — חדשות. 19.05 — פעמי הזורה. 20.00 — חדשות. 20.05 — במבצע הפזמונים הלועזיים. 21.00 — חדשות. 21.05 — במבצע הפזמונים הלועזיים. 22.00 — חדשות. 22.05 — מנגינות להלהה הגדול. 23.00 — חדשות. 23.05 — תכניות הדיון של יום ב' בלילה: מסך גדול, מסך קטן. 24.00 — חדשות. 00.05 — שיחות חצות.

לוודאי במקום
אנטנה מרכזית לטלוויזיות
סיגול
החשמל 4, תל־אביב
טל. 615362, 625459

המשביר המרכזי

חברה קואופרטיבית לאספקה של העובדים בישראל בע"מ

סניף חיפה

הודעה.

מחסני המכלת במפרץ חיפה

יהיו סגורים

בימים שני, שלישי, 23.7.73 ,24.7.73
עקב העברתם למיבנים החדשים.

HSH

במלון

המלך שאול

באשקלון

נותרו מספר מקומות

יולי־אוגוסט

* מלון 4 כוכבים, כשר
* בריכת שחיה אולימפית
* דשאים וגינות
* סאונה, משאז'ים

הזמן מקומות עוד היום!

טלפונים: 5124, 4124, 051—3141
טלקס: 03/2356

מרכז קופת חולים

החלה ההרשמה לקורס

אחיות מעשיות

בייפתח ליד בית החולים קפלן ברחובות,
בחודש נובמבר

מתקבלות מועמדות בגיל מ־17—40.
בעלות השכלה של 10—8 שנות לימוד לפחות.
לאמהות תינתנה הקלה מיוחדת.
המעוניינות תפנינה בכתב ישירות להנהלת בית הספר

אגרקסקו - חברת לייצוא חקלאי בע"מ
המחלקה לחומרי אריזה

לרגל ספירת מלאי שנתית הננו מודיעים שמחסני החברה בלוד יהיו

סגורים

לקהל בין 22.7.1973—5.8.1973 כולל.

בתקופה הנ"ל לא יתקבלו ולא ינופקו חומרי אריזה.

המחלקה לחומרי אריזה

עירית נהריה

מכרז מס' 29/73

עירית נהריה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לעבודות הרחבת כבישים והדרכות ברחובות דלהלן:

1. המלך שאול	6. קבוץ גלויות
2. המלך דוד	7. בעלת אשר
3. המלך שלמה	8. החשמונאים
4. עזרא	9. יהודה המכבי
5. סברונה	10. טרומפלדור

את תכנית המכרז ההכוונה ורשימת הכמויות המבצעים, אפשר לקבל תמורת השלום בסך 50.— ל"י אשר לא יוחזר, במשרד מהנדס העיריה, רח' בבי' 32, קומה ד', החל ביום 15.7.73.
את ההצעות יש להכניס במעטפות סגורות עם הציון מכרז המספר בלבד להוציא הנ"ל, לא יאוחר מיום 29.7.73 שעה 12.00 בצהרים.
על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית בלבד בשעור של 10% מהיקף ההצעה.
על הקבלן להוכיח כי נרשם אצל רשם הקבלנים (יש להמציא כפי הרישום).
העיריה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא, כמו כן אין העיריה מתחייבת למסור את העבודה בשלמותה או להלקה בין מספר קבלנים.

ג. מין — ראש העיריה

הלוח החודש דבר

פרי חדש

מאת חיים איזק

... היהודים מאת תיאודור הרצל. עברית: מרדכי יזרעאל ... עם מבוא ... מאת א. בהוצאת הספריה הציונית ...
... של „מדינת היהודים" ... בידיסה קבה והתוקנה ... שהתקינה מערכת כתבי ... לפני שנה וחצי לקראת ה... הציוני ה... המערכת — כפי שכתב א. ... הקדמתו — „תרגום ... בכל האפשר ... תרגום ... יותר ... לכל ... לקורא לתפוס אותם בראשונה. ... התרגום ככל האפשר ... של הרצל, ...

„מדינת היהודים"

אותנו על דרכו של התרגום ב־ביסח יואלי לשונה תרגום פרלמן הנוסה ה„מתוקן" הראשון, הרצל כתב:

Der Bauer ist also ein auf den Aussterbeetat gesetzte Figur.

פרלמן תרגם: האיכר הוא, איפא, דמות כתובה למוות.
הנוסח המתוקן נגרר אחריו ד' תרגם אף הוא משפט זה כך. (צרוב זה של „קדוש" — שנב הלשון הפרלמנית — „חולי" לשון יומ־יום כבעש על לסלאנג — הוא, בעצם, בעברי תרגום זה.)
ואילו יואלי גרס: האיכר הוא איפא דמות שבליכה נחרץ, לי אומר: ניסוח ספרותי למדי, אך לא צורם אזון הקורא העברי.
או משפט קטן זה:

Sind wir aber in der Boerse, so wird das wieder zur neuen Quelle unserer Veraechtlichkeit.

פרלמן: אך אם בבורסה אנו, שוב נהיה הדבר למקור חדש של דראוננו.
הנוסח „המתוקן" הראשון: אך אם אנו בבורסה, שוב נהיה הדבר למקור חדש של בזותנו.
יואלי: אך משאנו בבורסה, שוב הפך הדבר למקור חדש של בזיוננו.

דומה שדראון היא מלה חוקה הרבה יותר מדי; בוזת — מלה מחודשת ללא צורך. „בזיון" נראה באמת קרוב ביותר לפי משקלו הסגולי למלה שבמקור.
וכך לאורך הספרון כולו התרגום החדש גם פותח מסורבל ד' מעושה מתרגומו של פרלמן, גם כפרותי המלוטש הרבה יותר מן הנוסח „המתוקן" הראשון. במקומות שבהם סטה מנוסח פרלמן סטייה גמורה.

כעניין לראות שוב, באיזו מידה רקמת לשונו של הרצל גמישה וחדישה היא. מכאן שכל תרגום, למנוסה לקיים צורות ארכאיות או לחדש תצורות מלאכותיות, אינו יכול להיות שווה־ערך למקור ההרצלאי. התרגום החדש הריהו מבורכת קרבתו לסגנון המקור ולרוחו הישג נכבד.
אפיינות ש„מדינת היהודים" אינו היצירה הספרותית הגדולה ביותר, בכל זאת דבר נאה הוא. שספריית ציוני זה כתנגדים בר דורות של מתרגמים וכך היה בכין סטאנדארד לעברית. עד כה הופיע בשלושה תרגומים ונוסחים. עם המשך התפתחותה של הלשון העברית ודאי לא יישאר הספר שלפניו התרגום הסופי המוחלט.

החברה הערבית

מאת אהוד יערי

גבריאל בר, ערבי המזרח הי־תיכון, אוכלוסיה וחברה. מהדורה חדשה ומעודכנת בשני חלקים. עם ב"ריל הקבצה. הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשלי"ג. 380 עמודים.

ספרו של פרופ' בר בן האוני־ברסיטה העברית עוסק בעובדות החיים. בנתונים הסטטיסטיים מפתחת להבנה הפוליטי והם הם הקובעים את מרקמו של החברה התיכון: בנתוני דמוגרפיה והמשפחה. מספר קרקע, חלוקה לעדות ומצמדות וכו'. זהו ספר בסיסי ומעורר, שלא בכדי נעשה קריאת־חובה כמעט בכל קורס אקדמאי.

לגבי המהדורה הראשונה של הספר, מ־1960, יש תוספת רבות למדי. בסך הכל נוספו כ־60 עמודי טקסט. מבנה הספר, החלוקה לפרקים נשארו כשהיו, אך שולבו בהם ממצאי מחקרים ופירסומים שהופיעו מאז הושלמה כתיבת ה' המהדורה הראשונה לפני כ־15 שנה. הקיצור: הספר סודר מחדש ולא רק הודפס מחדש.
פרופ' בר קנה לו שם בקהילית המזרחנים במחקריו על הולדות המשטר הקרקעי במצרים ד' הגילדות המקצועיות שלה. (רק בחודש שעבר הזכיר חסניין היי כל בניסה של קינאה, באחד מי מאמריו ב„אל־אהראם" את עבודתו של בר כמופת לבקיאותם של ישראלים בעניני הערבים). אך בספר זה אין בר מתרכז ב־רצים, כדרכו, אלא סוקר את ההתפתחויות החברתיות. בכל ארצות ערב, למעט שלוש מדינות ה„מאגרב" הרחוק.
בסיכום הספר שומר בר על כך שהאליך השינוי וההתמורה במבני רות הערביות עודנו בעיצומו ד' לכלל גיבוש טרם הגיע. אין הוא מנסה, כשובן, לנבא מה דמות תהיה לחברות ההרשה שילידו ב' תמורות המתרחשות, לנגד עיני נו. אבל הוא מצביע על העבודות: מסגרות מסורתיות נהרסות. המשפחה המורחבת השבט, כי מוקדי הנאמנות הבלעדיים בסוד גים מפני הלאומיות החדשה ד' ניצנים של הכרה מעמדית. יש פער בין התפתחויות חברתיות לבין הנחשלות הכלכלית. ישן ד' חדש עדיין משמשים בערבוביה. הסדרון של מעבדי־ביניים הזק. ש' יכול היה לשאת את הצווילויזציה המערבית, הוא אחד הגורמים ה' ראשים לתבוכה ולזעזועים. ההוא, לדעתו, שפילס את הדרך לעלית קציני הצבא לשלטון, כמנהיגי בידן־המעבר.
הספר מלווה ביבליוגרפיה ענפה ומפות מועילות.

חינוך בעידן הפורנוגראפיה

קולנוע

מאת זאב רב־נוף

(„הבת האירוטית"; תמר, תל־אביב)

... המתירנות, כתוצר לשיא ... הסקאנדינאביה, והיהודי ... הוליד פיצול ספציפי של ... בבמן שבמתירנות ... אספקליריות של ביטוי בה, והדרכה. לאנשים שיש להם ... — הם יודעים לזכור ... בדרך המספציפית שלהם (כי ... ועד הזיקוק, מברטולוציה ... פרידי) — בו בזמן שהיא ... את הבת הבוגרת של הסרט ... פורנוגראפי „הקשה" — על כל ... המוב התפל שבו — היא ... גם תוצר־ביניים כמו להם ... מחזה, ומלאכותי להולמית. ... הפעם הראשונה לאצי גיתי ... הסרט סקאנדינאבי (בבקורה זה ... אירוטיקה דנית שחורים), הכי ... להיות בכל המלנות; לסריסר התחותים; לאכול את השינה ... עליה; להיות חביב על ... כל ההארצאים; על הי ... השמרנים; על רודף ... הפורנוגראפיה בכל מחיר ועל מרי ... הכנובות מהי כהות. הרווי ... על פתח בשם הרשמיה ... ועל לשבירת. באפשרות של „הבת האירוטית"

„סיגי", הגיבור שלה, היא בבש הופעת תברלתה בתהיכה. מסבב הדברים נמשה הכל מטעם, ספרי באמנה, ביזאבי, מאולק, כבעזר לי בכבה הסוציאור־דיראקטית. הכבי הדבה את מהות הגרש, כשתקפים היאף והסיכויות שבהזרות הרכבית ובכל אותם הספיחים הנבנאפציונית. צאיגע אפילו מוזרים ברסים. כל הקונבנציאות והוה אינו אלא הסרט עצמו. לכן הדיאקציה היא מאבבת. נוצעות. אין ריאקציה. כל אחד יכתיב לעצמו את בת שהיא ידעה להכותיב. גם אם יופסת בכוה ממנו. עם זאת אין יוצר הסרט, כאורק אלברג, בכון לשני דברים הדבר יודסם לדי בית: הוא אינו מוכן להיות שקר, כלומר, כאוהי הבגמן אותה ביפוכבת כי יקיה בכוח כסויים וקירה בכוח אחר; הוא אינו גם מוכן להיות מלודרמאטי ושמאלני הוא יודע, שבל אף העובדה שיש הרבה מאד מלודרמאה ושמאלץ בתוך הגלולה שהוא מציג, הרי העידן של הצגת הדברים הללו, בצורה שתכיל רומן לכי שרמות, אבד עליה הכלח.

הסיפור מתחיל במעין „חלום סמים" ערטילאי, שבמסגרתה סיכית מכילי את הריקוד הנפלא של ג'יין פונדה בהלל, תסר כוהובי שיכה של „בארבארלה". אחר־כך נכנסים להודר ביתההם עם בשרה אומללה קרבן־סכים. וכשמתברר שלאמות הראשית יש בת, המחר נכת „בריח טובה" בשרייך, היא מוספת אותה בשעת בעצה עם הבנגות וכקבלת זצמע בהתאם. אתה בטוח כי סופה של אותה בת להגיע לאותו שולחן הניתוחים. הגישה, אבל לא אצל אלברג. לי מזלגה. לעומת זאת הוא מעדיף לתת לנו צורוהת של בציות עסק־פות בסנסאציות בלי הסלכה דראי־מאטית הראויה לשמה. הפרקים הללו מבותרים כמיב סרט תיבבגי, או אם תרצו סרט פורנוגראפי חר בבני, כשלצד ההתעלסויות בקומ־בינציות שונות ניתנים גם פירד־רים של התיאוריות הסוציאו־פסי־כולוגיות המקובלות.
כל אלה עשויים בצורה אלגנ־טית קרה. לא סוחפת ובהילה רבה מאד מעין „הצגות דוגמנים" ב־טבניקה מצויינת. משחק בלתי־מקצועי, צבעים יפים, מוסיקת רקע קצובה ובהלת־אהיה. עם זאת סרט שהוא תוצאה של מט־רות חשובים והוסר כבודן קול־נוני ונסיון לאחד דברים שאינם ניתנים לאיחוד.

„הבת האירוטית"

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – חיפה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 בזה הודעה כי הגשה ע"י ממשלת ישראל — כב"צ, להקמת ... לאהולה לי' בית"ח רמב"ם (עתיקה 2183 כ"ל), תוך שימוש ... הקרקע במגורים לאזור לבנין צבורי (חלקות 8, 38 בגוש 10... רח' דיר עפרון בבת גלים).
... לעיין בבקשה בהדר בית 416 בהיכל העיריה, בימי א', ג', ... בשעות 08.00—12.00.
... רשאי להגיש התנגדות לבקשה, יכניסה לפי הכתובת דלעיל תוך ... ימים מיום פרסום זה.

י. כהן, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, הקריות

הנני להודיע כי הוגשה בקשה לועדה המקומית להקמת בנין מגורים על חלקה 76 בגוש 11520, רחוב קרן היסוד קרית־ביאליק, בן 4 קומות על עמודים. בשטח העולה על המותר ב־98.80 מ"ר, היינו 11% משטח החלקה. החלקה ביועדת ל־3 קומות. בנין קיים מוצע להריסה.
הבקשה בהוות הקלה לגבי אחוזי הבניה ומספר הקומות.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית, לדי רות ויצמן 5, קרית־מוצקין תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
ע. דדו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה קריות.

מסקנות חמורות מדי

(המשך מעמ' 9)

רופאים הצפוי והמורגש. כבר כיום. אין להתעלם גם מן הצד דף הקטן הצפוי בקרב המהגרים. אך לפי חישובי הועדה עצמה, יהיה בסופו של דבר צד דף המוצע כולל לאחר הפניה ל־מקצועות קרובים שונים כשלושה אחוזים. פרופ' טריפון עצמו הגדיר הצע זה „כאבטלה היכוכית בלתי נמנעת".
הדין־וחשבון מנוסח בזהירות, באיפוק, בהסתייגות ודווקא מאד מגרוה שאפיינה את מסקנותיו של שר העבודה.
בימים כתיקנם היינו מתעלמים מן הדברים. אך לעת כזאת כאשר אוזניהם של יהודים העוסקים בעידוד עליית אקדמאים כרויות לכל תגובה משם — די בכל „בשורה" מסוג זה כדי להרתיע, להרפות ידיים.
יש מצריכים שבעשרות אלפים מכתבים יוצאים מישראל לבריה"מ כדי הודש בחודשו. כל מכתב יכול להיות בשורה. כל מכתב עלול להיות מהלומה. קשה להניח ש־כמה וכמה מכותבי המכתבים מישראל לא יזדקקו לנושא זה תוך הסתמכות על דברי שר הע־בודה עצמו. כאשר כל זה מיותר ומופרך. כאשר המסקנות בלתי נכונות ומספר האקדמאים הצפוי „נטו" מצביע על עודף ביקוש של כ־7000 איש.
כבר היו דברים כאלה. כדאי להזכיר משפט בפורסם שנאמר על־ידי ג'. פרנץ' הבריטי, מבעי רי המשלחות אשר נשלח לארץ־ישראל לבדוק ולדווח על כושר הקליטה בארץ בשנות השלושים. לאחר דברי הקדמה וניתוח נתונים ומקורות פרנסה פסק ואמר: „אף לא חלוץ אחד נוסף". הי־ישוב מנה אז כ־300,000 נפש. ומאז הגיע מספר היהודים בארץ לשלושה מיליון. הוקמה תעשיה, משק וטכנולוגיה המסוגלים לקלוט ולשאת עליה ושכבה אקדמאית גדולה אשר תיתן תנופה חדשה לפיתוח הארץ.

י. הרשוד

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 2917/73

בענין: עזבון וצוואת המנוחה ג'מילה בן־משה (מנשואין קודמים: סימון) ז"ל, ת"ז 0792746, אשר נפטרה ביום 7.2.1972.
המבקשים: 1. יחיא בן משה מרח' סיון 8, שכ' עזרא א', ת"א. 2. יצחק סימון מרח' הצבאות 64, בת־ים.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו בקשה לקיום צוואת של המנוחה ולמתן צו ירושה, הנני מזמין בזה כל המתנגד לבקשה הנ"ל או הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה, כי יגיש תוך חמשה עשר יום, ב־יום פרסום הזמנה זו, את כתב התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד זהר, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

כ"ז בניסן תשל"ג
18 באפריל 1973

לכבוד מר כרוסי חיים
יו"ר „הפועל" סניף תל־מונד
התאגדות הפועלים תל־מונד
אדון נכבד,
הנני מתכבד לאשר קבלת הודעתכם מ־20.3.1973 על יסוד ה' אגודה לפי החוק העותומני בדבר חוק הקנות האגודה כדלהלן:
שם האגודה: ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל התאגדות לתרבות גופנית „הפועל", סניף תל־מונד.
כתובת האגודה: מועצת הפועלים תל־מונד.
מטרות האגודה: לפתח את כל חוגי הנוער והעובדים על הכלל, לטפח הרגלים של הגיינה, סדר, דייקנות ומשמעת בין ציבור הפועלים ולהשתתף בפעולות של גופים ספורטיביים ארציים.

בכבוד רב,
(—)
הממונה על המחוז.

طبق الاصل

דברים

פרישה לא מכובדת

הפרסומות הרעש שליוו את פרישתו של האלוף אריק שרון מצה"ל היו ללא תקדים. אין הוא האלוף הראשון לפרוש מתוך הרגשת אי־נחת ועלבון — אמיתי או מדומה — אולם שום קצין צה"ל לא נהג כמותו. לא ערך מסע פרסומת לעצמו תוך טריקת דלת רועשת מאוד עוד בעת שרותו.

לפרשה זו נתלו כמה תופעות חריגות ביותר:

האלוף שרון הזמין לביתו מספר רב של משתתפים מתוך כוונה להודיע על כוונתו לפרוש מצה"ל ב־15 ביולי, באופן שהודיעה היתה לנחלת רבים עוד לפני שהאלוף מצא לנכון להודיע על כך לשלטונות צה"ל.

במסגרת הפרסומים הרבים סביב פרישתו טען האלוף, כי רק במקרה שלו פירסם דובר צה"ל על החילופים בפיקוד הדרום, למרות שמקובל כי הודעות הדובר על חילופים מתפרסמות ביום ביצועם. זה הוכיח לדעתו את הגישה המיוחדת שהיתה כלפיו. לדברים אלה אין שחר: שכן בתקופה האחרונה קיימת מגמה לפרסם את הודעות הדובר על המינויים ימים מספר מראש ולאו דווקא ביום החילופים עצמו. דבר זה נעשה לפי בקשתם של עורכי העתונים, שנימקו זאת בכך, כי אין זה הגיוני לשגר הזמנות למסיבות־פרידה, בלי פרסום מוקדם בעתונים על דבר המינויים הצפויים. הרי כמה דוגמאות: על מינויו של אלוף ישראל טל לסגן הרמטכ"ל החל ב־29.6.73 פורסם ב־25.6; על מינויו של תא"ל הוד קמחי לנספח צבאי בבריטניה החל ב־31.7.73 פורסם ב־3.7; על מינויו של סא"ל צבי ענבר לפרקליט צבאי ראשי החל ב־29.6.73 פורסם ב־24.6.73 ויש עוד דוגמאות.

צר מאוד שכך פרש מצה"ל אלוף מהולל ובעל זכויות רבות. כדאי לקוות שמקרה זה יהיה גם בעתיד בודד בפרישות הצפויות של קצינים בכירים מצה"ל.

א. אגוס

ההפצצות בקמבודיה

כמי שיושב בקמבודיה, וקורא את אשר מתפרסם בעתונות הזרה (כולל „דבר" שאני קורא אותו כאן) — ברצוני לתקן את התמונה המעוותת המצטיירת מן ההתקפות הליבראליות־כביכול על מדיניות ההפצצה האמריקאית.

הנה, בשלושה השבועות האחרונים היינו עדים כאן, קרוב מאוד לפנומפן, לפעולותיהם האכזריות של „הקמרים האדומים", יחד עם הוייטנאמים האדומים. הם השתלטו על אזור כפרי כ־20 ק"מ מהעיר; בכל מקום אליו הגיעו הם שרפו והרסו הכל, בשיטת „האדמה החרוכה", והגלו לכפרים שברשותם כל מי שלא הספיק להימלט. לולא פעילותם ביום ובלילה, של המטוסים האמריקאים, היה מספר הפליטים לא כ־7000, אלא עשרות רבות של אלפים. מזעזע לראות אנשים אלה הנמלטים מ„מושיעיהם", וכיצד הם חיים כיום כפליטים מבלי שיוכלו לשתול את האורז שכלת עונת שתילתו. בלי להיכנס למשמעות ה„הדר סיניה" של ההפצצות, חשיבותן לעם קטן ומסכן זה — אין לה ערוך. לפי האמת, לא „מגיע" לאמריקאים, ולא „מגיע" לניקסון שיתקפו אותם כרוצחים הסוריירה־מים(?).

אנו עומדים עתה, כנראה, לפני סיום מאולץ, מהולם או כמעט מהולם, של ההפצצות האמריקאיות כאן. מסתבר שהעם הקמבודי המסכן יאלץ לשלם עבור „מלחמות האמריקאים".

מאיר בזלת
פנום פן

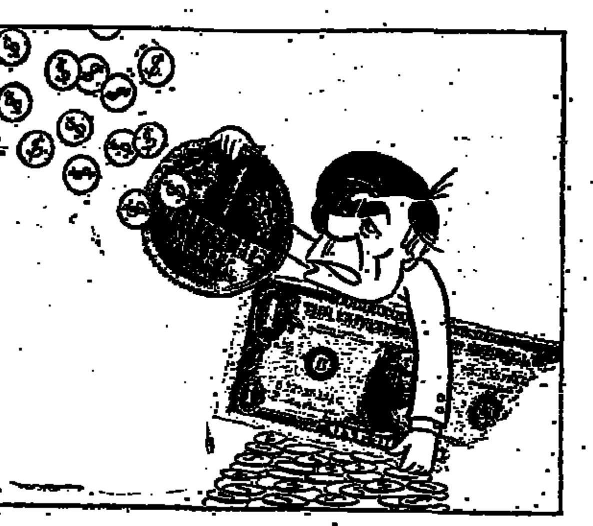
(„בודריהיטמה צייטונג")

התפוז והתפו"ד

בראשית שנות השלושים הגיע לעיירתי בגליציה שליח מהארץ ובין שאר הדברים, שהיה לו לספר על נפלאות ארץ־ישראל, היה הסיפור על אותו ערבי, שכאשר הוא מוכר ליהודי שק תפוחי־אדמה הוא מגביל לתחתית השק קצת תפוחי־זהב... תפוחי־האדמה היו, כידוע, באירופה המזרחית מאכל עממי וזול שקנוהו בשקים והכניסו למרתף, ולא בק"ג או שניים כפי שקונים כאן. ואילו התפוז היה פרי נדיר שהיה צריך לייבאו מעבר לים...

לימים הגענו לארץ ונקלענו לעמק יזרעאל. אך עברו ימים רבים עד שראינו תפוחי־זהב (במשק היו רק אשכוליות). ואילו תפוחי־אדמה ראינו ואכלנו הרבה. אף גידלו אותם בהצלחה בשדות המשק. גם בימים ההם עדיין היה מחיר ק"ג תפוחי־זהב פחות מאשר מחיר ק"ג תפוחי־אדמה. אך שוב לא היה הדבר כפליאה בעינינו לאחר שהכרנו את היקפו של ענף ההדרים בארץ ואת הקשיים בגידול תפוחי־האדמה בעיקר באיחסונם לתקופה ארוכה. במשך השנים חלה שוב התפתחות הן בגידול תפו"א הן בדרכי איחסונם. היבולים גדלו ובמשך תקופה ארוכה נעו מחיריהם לצרכן בין 50 ל־70 אג' הק"ג, בערך כאותו המחיר של תפוחי־הזהב, שמחיריהם עלו בינתיים.

בשנתיים־שלוש האחרונות חל שוב שינוי. מחיר תפוחי־הזהב נשאר פחות או יותר יציב ואילו מחיר תפוחי־האדמה עלה ובדרך כלל הם היו יקרים יותר מהתפוזים. רק בימים אלה התהפך שוב הגלגל. היבול השופע ללא תקדים של תפוחי־האדמה האביביים אילץ את מועצת הירקות להוריד את המחיר לצרכן עד חצי לירה לק"ג, כאשר התפוזים מהקירור (לאחר תום העונה) עולים כפליים. בסיכום נראה לנו, כי גם התפוזים וגם התפודים הם מיצרכים עממיים שצריכים להימכר לצרכן ברוב חודשי השנה במחיר זהה, פחות או יותר. הוצאות הייצור עלו גם פה וגם שם. אך הזנים החדשים של תפוחי־א ויבוליהם הגבוהים פעמיים בשנה, מאפשרים הוזלתם לא לתקופה קצרה בלבד כדי ל„היפטר" מעודפים.

מ. יסוד

אנטיביוטיקה לשביתות

מאת דוד שלומי

גל השביתות שפקד באחרונה שירותים חשובים, ואף חיוניים, חרג מכל מה שהיה מקובל במערכה המקצועית בארץ והוא איים בהתמוטטות כללית של מערכות השכר.

אחת הסיבות למצב זה, היא בודאי האינפלציה הגואה והיוקר המאמיר.

לקראת המשא־ומתן על הסכמי השכר לשנים 5־1974, יהיה צורך להקדיש מחשבה רבה כדי לרפא מחלה זו ששמה הסכמי שכר, שצריכתם נמשכת שנתיים שלמות, כאשר מקצוע אחד נצמד למשנהו ומתגלע הפרשיות של ממש בין העיסוקים השונים. הבה נקווה, כי עד אז תצליח הממשלה — בעצה אחת עם נגיד בנק ישראל ומומחי כלכלה בלתי תלויים — לצמצם ולרסן את ממדי האינפלציה ולבלום את היוקר.

אך כמה צעדים הכרחיים, ברורים כבר כיום:

א. בחינה מחדש של מרכיבי השכר של עובדי ציבור, במגמה להשתיתו על שכר גלוי ויכר, ללא תוספות פיקטיביות;

ב. קביעת מועד אחיד לניהול המו"מ על השכר (אולי אפריל 1974) ולהשלמתו, כדי למנוע הצמדה והשוואה;

ג. אי־חתימה על הסכם שכר כולל, או הסכם־מסגרת, אלא ניהול מו"מ על הסכמי־שכר ענפיים בתעשיה והסכמים עם האיגודים השונים בשירותי הציבור.

ד. מאמץ מצד ההסתדרות כדי לחדש את השפעתה על האיגודים המקצועיים הארציים;

ה. קבלת חוק האיגוד המקצועי בכנסת, שהציעו ל"ע, שיחייב נוהל קבוע לגבי הכרזות שביתות (כגון הצבעה חשאית של כלל העובדים לפני הכרזת שביתה במקום העבודה או במקצוע מסויים).

היתה תקווה בלב רבים — וביחוד בשורות המפלגה הליברלית העצמאית — כי ניתן למנוע שביתות ממושכות בשירותים חיוניים על ידי בוררות־חובה, במקרים מיוחדים, כאשר מתגלה ואפסה(?) יכולת להגיע לידי הסכם בין העובדים והמעסיקים. אך המפלגות הסוציאליסטיות ראו פגם בהצעה זו, והיא לא נתקבלה.

טובת הציבור והמדינה מחייבת כי בוררות־חובה בסכסוכי־עבודה במפעלים חיוניים תונהג להלכה ולמעשה.

פצצת־הזמן של המצוקה

מאת אברהם חסון

המצוקה הפוקדת רבבות משפחות בישראל, שעה ששפע ללא תקדים מציף את החברה כולה, היא לא רק בעיה לאומית ממדרגה ראשונה, הזועקת לדחיפת פתרונה, אלא גם כתב־האשמה רעיוני חמור מאין כמוהו, כלפי מפלגת העבודה והמערך, אשר רוממות השוויון בפיהם.

תופעות של עוני מנוון והחצרות פערים סוציאליים, כלכליים וחינוכיים מכאיבים, הם תוצאה בלתי־נמנעת של סולם עדיפויות פגום. הנה, הבסיסי של ישראל הם אזרחיה, וביחוד הדור הצעיר. מימצאי דו"ח המצוקה חשפו קטעים רחבים למדי באותה „חזית נשכחת", שבה אין בכוחם של הישגים, ויהיו גדולים כאשר יהיו, לחפות על מחדלים או לטשטש תמונה קודרת של הזנחה.

סוציאליזם של שבת, המופגן ע"י המערך, לא יתן תשובה למצב הקיים. נחוץ לנו תיכנון סוציאלי מקיף לביעור כיסי העוני, לגישור הפערים ולהצלת עשרות אלפי משפחות מחרפת המחסור והמצוקה.

צפויות הפתעות בגושים הגדולים

טעות בידי אלה הסבורים, כי המערך המפלגתי הגיע להתייצבות חסינה מפני עירעורים וטלטלות. לאחר הבחירות צפויות התפתחויות הן במערך והן בגח"ל והבקיעים הרעיוניים הנראים לעין, עשויים להביא להיערכות מחודשת בזירה הפוליטית. ככל שיגבר הצורך בהכרעות ברורות בבעיות מדיניות החוץ והבטחון כבבעיות החברה והמשק, כן יווכח הציבור, שהמלכים מן השמאל והימין — ערומים הם.

לקראת ההתפתחויות בעתיד, יש ערך עליון בחיזוק המרכז הליברלי המתקדם ובהרחבת המאחזים של הליברלים העצמאיים בכנסת, בהסתדרות וברשויות המקומיות. הניגודים הפנימיים במערך ובגח"ל מתקרבים לאותו גבול מסוכן, אשר מעבר לו מוטל בספק קיום של פדרציית־מפלגות, המושתתת יותר על יסודות של אינטרסים שלטוניים או אלקטוראליים, מאשר על יסודות עקרוניים.

האוזנר יציע תיקון בחוק שיחייב הממשלה להופיע לבוררות

ח"כ גדעון האוזנר, יו"ר סיעת ל"ע בכנסת מסר, באסיפת פעילים של המפלגה הליברלית העצמאית (ל"ע) בירושלים, כי הוא עומד להציע תיקון בחוק יישוב סכסוכי עבודה, שלפיו יהיה חייב המעסיק להתייצב בפני בוררות, אם העובדים מבקשים זאת.

ח"כ האוזנר הדגיש, כי אי־היענותה של הממשלה להופיע במערכה הבמוען להופיע בבוררות, הניעה אותו לנקוט ביוזמה זו. כאשר עובדים בשטח חיוני כיום כבר אחריות ושיקול־דעת בחילוקי דעות על פירוש הסכם עבודה, ובמקום להפעיל ביד את הנשק הקיצוני בסכסוכי עבודה — השביתה — רוצים הם בבוררות, אז מצווה יהיה המעסיק ואף הממשלה — להיענות לדרישה זו.

* עו"ד יגאל רינת, בן 35, נבחר לראש רשימת ל"ע לבחירות לעיריית בת־ים.
* מהנדס קארול וקבהר יעמוד בראש רשימת תע"ל (ל"ע) למועצת הפועלים בת־ים, ובמקום השני מר אורי קדמה, חבר קואופרטיב „דן".

ל"ע: דרוש מיבצע־חרום לעזרת ילדי־המצוקה הקשה

דו"ח המצוקה — מיסמך חמור גם בלי גילויי הטלביזיה

סיעת ל"ע המורחבת בכנסת, רואה בדאגה חמורה את הדו"ח על הנוער במצוקה, וביחוד נודע לתרדה מצבם של 48 אלף ילדים המוגדרים כחיים במצוקה קשה. סיעת הליברלים העצמאיים בכנסת מציעה מיבצע־חירום מיוחד למען ילדים במצוקה קשה, שרבים מהם נתונים כנראה במצב של תת־תזונה — החלטה זו נתקבלה בישיבת סיעת הליברלים העצמאיים (ל"ע), שנערכה בראשותו של ח"כ גדעון האוזנר בירושלים.

לפי הצעת ח"כ י. שערי, יש להקים מיד מבטחים מיד־חוים לילדי המצוקה הקשה ולספק להם ארוחות־צהרים מזינות. מיבצע זה יעלה כ־30 מיליון ל"י. כן יש להגדיל את התמיכה במשפחות מרובות ילדים בכח העבודה, כי עתה מקבלת משפחה בת 11 ילדים כ־680 ל"י לחודש.

הל"ע סבורים, שמן הראוי לתמוך בהצעת הוועדה לבדיקת המצוקה של הנוער ולהנהיג במשפחות אלה בשיטה של השלמת ההכנסה ע"י השתתפות בשכר דירה, ביטוח רפואי, בקניית ציוד ביתי, תלבושת לתלמידים וכן הכן להעמיד לרשות משפחות אלה יועצים לכלכלת המשפחה ולהדרכה חינוכית־תרבותית, כדי להפיק את המכסימום מ־סכומים אלה. מטימות אלה, שאף הן חיוניות עשויות להסתכם ב־120 מיליון ל"י.

על הממשלה לגייס מיד את הכספים האלה מתקציבי המשרדים הממשלתיים ומאמצעי הביטוח הלאומי, כדי שייפסק עירעור(?) המצב של בריאותם של אלפי ילדים הנתונים במצוקה קשה נאמר בהחלטה הסיעה.

ל"ע תימנע בהצבעה על חוק הבריאות

הנהלת ל"ע החליטה ביום ו', ברוב קולות, כי על הסיעה בכנסת להימנע מלהצביע על חוק ביטוח בריאות חובה, כל עוד לא הובטחה חופש הבחירה של קופת החולים בחוק.

ההחלטה זו נתקבלה ב־26 קולות ושני נמנעים.

בראשית הישיבה הציע מר זיידל בהנהלה, להצביע נגד החוק בכנסת, בהתחשב באי־הבטחת הבחירה החופשית של קופת חולים, אך לאחר מכן הסיר הצעתו ונמנע בהצבעה זו. נציג הדור הצעיר, א. ריוף(?), הציע להצביע נגד החוק, אך הצעתו זכתה, רק לחמישה קולות בעד.

א. שור — בראש רשימת ל"ע למועצת עיריית נתניה

מזכירות המפלגה הליברלית העצמאית בסניף נתניה החליטה לפי הצעת מר ישעיה שקה, להעמיד בראש רשימת ל"ע בבחירות למועצת עיריית נתניה, את מר אברהם שור, מנהל בנק לאומי לישראל בעיר זו.

מר אברהם שור הביע כבר הסכמתו לקבל עליו תפקיד. בישיבת המזכירות הוחלט כמו כן להמשיך במשא־ומתן גם עם שני אחרים בנתניה, שכבר הביעו את נכונותם להופיע ברשימת ל"ע למועצת עיריית נתניה, ימינו של מר שור.

זיידל: העלאת תיקרת תוספת היוקר — פיצוי מלא גם למשתכרים בינוניים

יש לחתור להעלאת תיקרת חישוב תוספת־היוקר מ־700 עד לאלף ל"י לפחות עם מתן תוספת־היוקר בסוף חודש יולי, כדי לפצות במלוא תוספת־היוקר גם את משתכרי משכורת בינונית. כן החברה לתקן עיוות זה, כאשר שיעורי ההתייקרות ינואר—יולי כבר מגיעים ל־14 אחוז בקירוב — אמר מר הלל זיידל, יו"ר סיעת ל"ע בהסתדרות, בישיבת הוועדה המרכזית של תנועת העבודה הליברלית, שנערכה בשבוע שעבר בתל־אביב.

ה. זיידל הדגיש, כי ממדי האינפלציה מהווים נטל כבד על ציבור השכירים והעובדים ושום תוספת־יוקר בעצם אינה מסוגלת להדביק את ההתייקרות.

מלבד הוועדות לבלימת האינפלציה לכינוס, שכבר היו ושעוד יקומו, מן הראוי לשקול הקמת מטה מלחמה באינפלציה ובתופעותיה, אשר יפעל ע"י נקיטת אמצעים מעשיים, לפי סיכומים שבועיים של עקומת האינפלציה, ולא להסתפק רק בניתוחים תיאורטיים מופשטים.

ה. זיידל

מזכ"ל תע"ל, מר אברהם חפוז(?) מסר דו"ח ארגוני על הגברת הפעולות במסגרת 35 מועצות פועלים, שבהן מיוצגת תע"ל וכן על סיכויי הרחבת ייצוגה ב־14 מועצות פועלים חדשות.

ל"ע תבחן סוגיית פרישתם של קציני צה"ל והצטרפותם למפלגות

הנהלת ל"ע הטילה על סיעתה בכנסת לבחון את הסוגיה של מועד פרישת קצינים בכירים בצה"ל לבין מועד הצטרפותם למפלגה פוליטית ערב הבחירות לכנסת, על השלכותיה והיבטיה השונים, כולל תיקון בחקיקה, כדי למנוע תופעות בלתי רצויות.

החלטה זו נתקבלה בישיבת ההנהלה של ל"ע, בעקבות התמיהות(?) של מספר חברים על פרישתו של אלוף אריק שרון מצה"ל, הצהרותיו לעתונות על נסיבות פרישתו והפיטות המועדים בין פרישתו ומבונת כניסתו לזירה המפלגתית ערב הבחירות לכנסת.

האוזנר בדיון על משרד המשפטים:

יש להקל על עומס בתי־המשפט

קובל על אי־פרסום הפרוטוקולים של משפט אייכמן

ח"כ ג. האוזנר (ל"ע) אמר, כי במרוץ בין הכנסת לבין משרד המשפטים לגבי השיפור בהצעות חוק — זכה משרד המשפטים. התוכנית התחיקתית אשר שר המשפטים הגיש לפני ארבע שנים הוגשמה בחלק הגדול ובפרט בהצבת חוקים ישראליים, המחליפים חוקים זרים, אנגליים או עותמניים ישנים.

הרפורמות שהונהגו בבתי המשפט הביאו לשיפורים רבים אך עדיין הפיגור רב. לפי הנתונים הסטטיסטיים הנגו אותה מרובה ל־התדיינות. לאלף תושבים בגיל 15 ומעלה הוגשו ב־1971 למעלה מ־200 ענינים לבית המשפט. זה הרבה יותר מהממוצע בארצות אחרות. אין פלא שהפיגור מצטבר והולך.

בשעה האחרונה לפנות, אשר להקל על המצב על ידי הקמת מוסד לאומי לבוררות, שבו יתמנו משפטנים, כלכלנים ואנשי מקצוע אחרים בעלי הכרה. פסק הדין בבוררות כזאת יהיה סופי ולא יהיה נתון לערעור לערכאה. גם חלק מתביעות הנזיקין הגורמות היום להכבדה כלה המשפטים, יעבור לשפר כוח. הנזקים יקבלו הרוצה מהירה ולבתי המשפט יוקל הדחק.

ח"כ האוזנר קבל על כך, שצדדים, עדים ופרקליטים מוזמנים בבתי משפט רבים לשעות הבוקר המוקדמות ולאחר שהם שוהים בפרוזדורי בית המשפט עד אחרי הצהריים, נאמר להם שתורם לא יגיע. עינוי אנושי כזה אינו נופל הרבה מעינוי הדין ויש לפעול לתיקון כבר זה בחקים, ולהזמין את המעונינים פחות או יותר לשעה שבה יופיעו לשמוע משפט.

יש להצטער שבכל התכנית של משרד המשפטים אין פרטים בדבר הדפסים לכינון חוקה כתובה לישראל למרות שחיוניותה גדלה והולכת.

ח"כ האוזנר הוכיח בסוף כי הפרוטוקול של משפט אייכמן טרם ראה אור, למרות שכל החומר מוכן לפרסום. כל מעשה פורסמו ספרים באנגלית, קטנות הענינה ראו אור, הזכה להוציא לאור את כל מגילת המשפט, ורק ישראל לא מצאה עדיין לנכון לעשות זאת.

שערי בכנסת:

עידוד השקעות — כן! ריבית מגוחכת — לא!

הנני מחייב השקעות הון, עידוד השקעות הון ועידוד היוזמה הפרטית, אך לא כהן מתנהל־היגב על חשבון משלם המסים. מדינת ישראל זקוקה להרבה השקעות הון עוד זמן רב. השאלה היא רק מה היא מידת העידוד שיש להעניק להשקעות האלה. השאלה היאה של מידת העידוד אינה ענין של קביעה חד־פעמית ולתמיד. היא יכולה להשתנות עם התנאים המשתנים — אמר ח"כ י. שערי בדיון בכנסת על חוק לעידוד השקעות של חברות קרנות־הון.

ח"כ שערי

לדידי יצאנו כבר מזמן מתקופת המיתון, כאשר היינו מוכנים לכל דולר השקעה היינו מוכנים לשלם עבורו מחיר גבוה מאד. כעת יש תנופת השקעה משביעת רצון. בשנת 1972 גדלו ההשקעות ב־22% לעומת גידול של 11.5% אחוז ב־1971. הגענו לי השקעות שנתיות של 9 מיליארד לירות ובשנת 1973 צפוי לנו גידול נוסף של 16%.

אם אנחנו מדברים על השקעות מחוץ־לארץ, גם כאן חל גידול די משמעותי. ב־1970 היו השקעות ההון הפרטיות מחוץ לארץ בסך 97 מיליון דולר; בשנת 1971 — 135 מיליון דולר ובשנת 1972 — 200 מיליון דולר. נדמה לי, שמבחינה זו הגענו איפוא לרמה מתקבלת על הדעת. לפיכך, כעת הזמן להקטין את המחיר שהציבור משלם עבור הון ההשקעה, על־ידי הקטנת התמריצים וההטבות, ולא על־ידי הגדלתם. זוהי הסיבה שאינני מתלהב יתר על המידה מהצעת החוק שהובאה כעת לכנסת ומתנגד להעניק את ההטבות המופלגות המפורזות שניתנו לחברות־לישראל לפני כ־לי.

עתה יש להקטין הסובסידיות להון

עתה הזמן להקטין את הסובסידיה להון ולא להגדיל אותה. יש לזה שתי סיבות עיקריות חשובות: אין לנו כעת כח־אדם מיותר ועודף, ואין לנו יכולת, על־ידי עידוד מוגזם להשקעות להביא גם לייצור מוגבר באותה מידה, מפאת המחסור בכוח אדם.

אני תומך בדעתו ובגישתו של נגיד בנק ישראל. הנה זאת כבמה וכמה הוראות כמתבררות, שאין להמשיך בכוחן. הלוואות הבות שאשראי בכוון פרי שליליות בסכומים כפי שעושים זאת כעת.

רק לאחרונה פורסם מחקר של פרופסור פטינקין ב„מעריב", שבו הוא מצביע במפורש על שבתנאים הקיימים, ההלוואות ניתנות בריבית קרוא נמוכה 15% — והיא למעשה הלוואות שניתנות בריבית שלילית. המקבל הלוואה כזאת, הלוות יהודי, למעשה, אפילו את שקיבל לפי ערכו הריאלי. ודשב שבמצב הקיים לשנות תנאים אלה, כשמדובר בחברות שמהגיע בות כל־כך מפליגות.

ברקאי:

אל תכשיל ה„עבודה" חוק הבחירה האישית לעיריות

מזכ"ל ל"ע מר יצחק ברקאי, פנה לראשי מפלגת העבודה בקריאה „בשעה שהם עירה", לחזור בהם ולתת יד לקבלת החוק בדבר בחירה ישירה של ראשי ערים עוד התהום, לפני פיזורה של הכנסת, ולהכשיל ע"י כך את החוק, שבו תשקע עמל של שנים רבות. הוא צריך ודי להבראת המשטר המוניציפאלי במדינה.

בהשיבו לשאלות כתבים צעירי ל"ע במפרק הלאומי באשקלון, אמר מר ברקאי, שאם דרושה והן עדיין הוכחה כי „קבר" חוק הבחירה האישית של ראשי ערים, בא עתה התמיך השקף של מפלגת העבודה. נציגי העבודה בוועדת הכנסת הכריעו בקולותיהם להעביר את החוק לוועדת חוקה, חוק ומשפט שבראשה עומד ח"כ גולדשמידט(?) שהוא ומפלגתו — המפד"ל מתנגדים נמרצות לחוק זה, במקום להעבירו לוועדת הפנים הכנסת, שבה היה צורך רק בהליך פורמלי מהיר לאישור החוק. בראשה עומד ח"כ מזרקין(?), שהסיר בלהב כל חוק הבחירה האישית.

מוגש כפרסום ע"י ל"

מה שטוב לצה"ל — טוב גם להסתדרות

רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב, נציב התלונות (אומבודסמן) של צה"ל, קבע לאחרונה:

עם תום שנה לפעילות נציב־התלונות בצה"ל נבדקו אלפי תלונות, ומהן נמצאו מאות מוצדקות, ובאו על תיקונן.

כבר שנים נלחם הלל זיידל, חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות, ויו"ר סיעת ל"ע בה, למען כינון מוסד

האומבודסמן (נציב־התלונות)

בהסתדרות. אך המערך מצביע נגד. וזוהי הוכחה נוספת: הרוב אינו צודק תמיד.

מה שטוב למדינה, לצה"ל ואף למשטרה, טוב גם להסתדרות; וביחוד לחבר השורה הבודד, המחפש את צידקתו ושמירה על זכויותיו.

ל"ע

תנועת העבודה הליברלית

(סיעת הליברלים העצמאיים בהסתדרות)

מכתבים למערכת

על ה„ירידה" של רופאים

„בשנים 1970—71 ירדו מהארץ 1400 רופאים" — אלו הן תוצאות מחקרו של פרופ' הלמן, פרופ' רייס ופוקן. „מחלקות ההוראה בבתי־החולים בישראל סתומות כבר עתה. לרוב המכריע של בוגרי בתי־הספר לרפואה שלנו לא ימצאו מקומות להתמחות. הדרך היחידה שתעמוד לפניהם תהיה „ירידה". כמובן המצב נעשה ללא נשוא, כי נוסף לכך מתווספים לשוק העבודה כל שנה כ־500 רופאים עולים.

הנהירה לבתי־ספר לרפואה היא גדולה מאוד. על 300 מקומות לימוד מתחרים 2000 מועמדים. רבים מאלה שאינם מתקבלים פונים לאוניברסיטאות בארצות חוץ. כדי להקל על המצוקה הזאת מתכננים הקמת בית ספר נוסף לרפואה בבאר־שבע וגם אוניברסיטת בר־אילן דורשת לפתוח פקולטה לרפואה. לפי מחקרו של פרופסור וולמן יהיו לנו ב־1980 5000 רופאים מיותרים בארץ.

מכה שוק העבודה המצומצם לרופאים בארץ — לשם מה לקיים פקולטה בתי־ספר לרפואה ועוד מתכננים נוספים? הרי למעשה כל ההון הרב המושקע הולך לתוספת עבודה רופאים לאמריקה. זוהי שאלתו של פרופסור וולמן העוסק כבר שנים בבעיה זו. על כך עונים לו: שאותם באור־צים לעם בלימה. רק הסטודנטים היוצאים ללמוד לרפואה בארצות חוץ, המחיר הוא יקר כדי ובעיקר לא הכלכלי, כי הרי כמילא העזיבה של הרופאים „יורד".

אנו מבינים כבר לימינו את בריחת המוחות שלנו. כי לעולם לא נצליח בהתחרות עם ארצות־הברית ביצירת תנאים יותר טובים ובהשגת שכר עבודה דומה — למרות כל הסיבות של הרופאים. אין כל טעם ומאמץ בעקבות הסטודנטים. אין המדינה מסוגלת לפתור את בעייתם. קיימות בעיות יותר חמורות וצודקות שעדיין אין המדינה יכולה לפתור. הירידה כפתרון בעיית הסטודנטים הרופאים צריכה להיתקל בהתנגדות כללית. אנו צריכים ליצור אווירה להוקעת היורדים האלה. המפלגות, תנועות הנוער והמוסדות היו צריכים להתחיל במערכה נגד גבייה מסוכנת זו. גם אין לראות בשאיפה „להיות דוקטור" מגמה נעלה הראויה להערכה ולסעד של הקרובים ושל המדינה. מדוע צריכה המדינה לתמוך במגמה זו ולהשקיע בה בכספי עם יקרים? הארץ מתחננת לידיים עובדות בהרבה מקצועות. מדוע לא יתפנו להם עבודה אחרת?

זכורה לנו בארץ תקופה של עודף רופאים. היה זה בימי עלייתו של היטלר לשלטון. אז הוחלה בריחה המונית של יהודי גרמניה לארץ. היו ביניהם רופאים, עורכי דין, פרופסורים ולא היה להם מה לעשות במקצועם. הם היו בגיל יותר מבוגר ובעלי נסיון מקצועי רב יותר מאשר היורדים הצעירים שלנו. הם הקימו את רמת השבים ועוד יישובים חקלאיים. הליכה זו של הרופאים לעבודה היתה לברכה להם ולכולנו.

יש משקים צעירים הזקוקים לתוספת כוחות צעירים, שיילכו להתיישבות? אולי זה לא לכבודם. בנהלל עוז וברמת המלך יזם ימצאו הרבה בני טובים, אף בני רופאים, אשר עושים שם מלאכה לתפארת. שיצטרפו אליהם. ימצאו שם חברה טובה ומכובדת לעצמם.

ג. דורסיני
עין־חרוד, איחוד

רבבות תלמידים יצאו לעבודה

להערתו של דני צדקוני, במדור „דברים", („דבר", 8.7.73) על „כשלונו" של משרד העבודה בהבטחת תעסוקה לתלמידי תיכון: לדבריו, אילו היו מתכננים בעוד מועד תבנית תעסוקה, כפי שנעשה בקריית־גת, בכל עיר וכל יישוב, היו נשכרים מכך כולם, וכו'.

בצער מאתנו להבין מהיכן שאב ד. צדקוני את המידע שעליו הוא מבסס את ה„כשלון" של משרד העבודה. בימים המעטים מאז החלה חופשת הלימודים ועד תאריך פרסומה של הרשימה יצאו לעבודה, שתוכננה בעוד מועד בשיתוף עם כל הגורמים שהוא מבליך עליהם, 22,000 נערים ונערות בכל מרחבי הארץ.

6000 בתל־אביב וסביבתה, 1500 בחבל דן, 3050 בירושלים ובית־שמש, כ־3000 בחיפה, 750 ביישובי הגליל העליון והמערבי, כ־1000 בנצרת־עפולה וסביבתה, וכן בשומרון, בשרון, באזור רחובות ובנגב. אפילו באזור מבודד כל סופרבת, אשדוד, אשקלון, קריית־גת וכו' נשלחו לעבודה למעלה מ־2000 תלמידים.

זלמן חן
דובר משרד העבודה

דני צדקוני מעיר:

נציגי לשכת התעסוקה באשדוד ביקרו בבית הספר המקיף ע"ש רוגוזין ואמרו לתלמידים שיפנו בימי החופשה ללשכה, אך כאשר הם פנו — נענו כבר כמה פעמים — נאמר שאין תעסוקה בשבילם. בעקבות רשימתי ב„דבר" פנו אלי הורים ומורים גם ממקומות אחרים, כמו חדרה, והתאוננו על הבעיה. אהיה מוכן להפגיש את הדובר במשרד העבודה עם אותם נערים שהתלוננו באשמה אם הוא יוכל לספק להם עבודה בחודש אוגוסט.

לא כל צמצום רצוי

במדור „רגע של עברית" זיכה הקריין בבוקר של כ"ב באייר ש"ז את קהל המאזינים בהסבר ההבדל במשמעות שבין ה„פיעל" ל„הפעיל" בפועל „שליש", וקבע בהדגשה יתירה, כי ב„פיעל" משמעותו כפול־שלושה, כלומר פי־שלושה, ואילו ב„הפעיל" — השליש — משמעותו הפקדה בידי אדם שלישי.

לכאורה צדק הקריין. שכן במקורות יש הוכחות לאישור הגדרה זו. אלא שלמרבה הצער לא רק הקריין פורתא, צימצם הגדרתו ובכך נתן מכשול לפני מאזיניו, אשר יקבלו את ההסבר כאחד ואין שני לו. ולא כן! לאמיתו של דבר, אין הסבר זה אלא חלקי, שכן משמעותה של כל אחת משתי צורות לשוניות אלה — „שלש" (פתח־צירה) ו„השליש" (פתח־שוא־צירה) כפולה היא. ההבדל המשמעותי מתברר אך לפי העניין המדובר בו. על כל פנים, שתי המשמעויות שימושיות הן בלשוננו, ומן הראוי היה, ככל מי שאמר „א" יאמר להבהרת העניין גם „ב".

יש לדעת, כי הפועל „שלש" בבנין פיעל מורה גם על „כפולה" וגם על „חלוקה". על כפולה? — נאמר: „המשלשים לך קדושה", „כולם קדושה לך ישלשו". „ואל יאבד גוי קדוש המשלשים בשלוש קדושות" (בתפילה). „ויאמר שלשו וישלשו" (מ"א י"ח) כולם לשון כפולה. ואילו על חלוקה — כתוב: „ושילשת את גבול ארצך" (דברים י"ט). כלומר תחלק לשלושה חלקים. ובדברי חז"ל: „לעולם ישלש אדם את שנותיו: שליש במקרא, שליש במשנה ושליש בגמרא" (קידושין ל') וכן: „שהיו משלשין את היום: שליש לתורה, שליש לתפילה ושליש למלאכה" (מ"ר).

אם כן „שלש" בפיעל משמש שתי משמעויות — כפל וחילוק. וכך בהפעיל — „השליש" מכתי משמעויות לו. „המשליש מעות לבתו" — „יעשה השליש מה שהשליש בידו" (כתוב ר') משמעותו ליתן הפקדה. ואילו „לעולם ישליש אדם את מעותיו — שליש בקרקע, שליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו" (ב"מ מ"ב) — לשון חלוקה.

אם כן, משמעות כפולה לכל אחת משתי הצורות — „שלש", ו„השליש", וכל עוד תתקיים זו לצד — תתקיים משמעות כפולה זו. ומי שבא להגדיר משמעות אל יתעלם ממשמעות מלאה, כדי למנוע „בלבול".

כב להוסיף על „רצוי" ובלבד

זאב איגרת

כותבי המכתבים למערכת

מתבקשים לחתום לפי כתב יד ברור — רצוי במכונת כתיבה — בחומרם מנוסח ולנסח את דבריהם בקיצור. מספר המכתבים המגיעים למערכת הוא גדול פי כמה מהמקום העומד לרשות מדור זה. בעוניה, האנו מעוניינים לתת ביטוי לקוראים רבים ככל האפשר. דבר זה מחייב בחירת החומר וקיצורו. אין אנו מחזירים כתבי יד ואין אנו יכולים לאשר קבלת מכתבים, להודיע על פרסומם או להסביר אי־פרסומם.

המערכת